

Szerkesztőség és Kiadóhivatal

SZUBOTICA

ZMAJ JOVIN TRG 8

Telefonok

Kiadóhivatal 8-58

Szerkesztőség 5-10. 8-53

Szerkesztőség és Kiadóhivatal

egyedre 165 dinár

egy hónapra 55 dinár

Rajzolások

munkák nap, hétfőn és

csomó után naponta 8

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. AUGUSZTUS 4.

209. SZÁM

VASÁRNAP

Diákok

Polgárapák homlokát felhőzi a gond, közeledik szeptember elseje, amikor a nagy fiúnak, nagyobbacska lánynak iskolába kellene menni, hogy előkészüljön az élet iskolájára, a kenyérkereső foglalkozásra. Az iskola, a taníttatás azonban pénzbe kerül s a kis fixfizetésből, nehezen ki-harcollható nyugdíjból, a kis földdarab, a vevő által ritkán látogatott bolt, a megrendelést hiába váró műhely jövedelméből nem telik beírásra, könyvre, a vidéki iskolában tanuló gyerek lakására, élelmezésére. A munkás, a napszámos és az a sok ezer, aki munka és kenyér nélkül kénytelen várni a telet, kétségbeesetten látja, hogy minden nappal közeledik a szeptember s nincs felelet arra a rettenetes kérdésre, hogy mit eszik, miből ruházkodik a gyerek, akinek tehetséget, szorgalmat, rátermettséget adtak az istenek, akit tehát bűn lenne nem taníttatni.

Kis gyerek kis gond, nagy gyerek nagy gond — mondja a példaszó. — És a gyerekek felnőnek, velük együtt nő a szülők gondja, baja is.

Az államra, — új államunkra különösképpen — nem közömbös, hogy miképp segítenek magukon azok, akikben meg van a képesség arra, hogy tanuljanak, de hiányzanak számukra az anyagi eszközök. Az államnak tanult emberekre van szüksége, mert a tudás hatalmas fegyver a versenyben, a népek versenyében is. Nem feltétlenül lateiner-termelésre gondolunk, de arra, hogy a középiskola elvégzése a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi pályán is milyen szükséges.

A társadalom számára veszteség, az államnak kár, az egyénre nézve elkeresítő tragédia, a család számára a kétségbeesés forrása, ha egyetlen gyerek is akad, aki azért nem tanulhat, mert nem született bele a jólét boldogságába.

Minden erőnek össze kellene fogni, hogy minél kevesebb diák, minél kevesebb szülő legyen kénytelen kétségbeesve lemondani a tanulás és a taníttatás lehetőségéről. Az állam ezen a téren nem sokat tehet. Tandíjmentességeket adhat s néhány egészen kivételes esetben ösztöndíjakat osztogathat. Ösztöndíj azonban száz érdemes közül ha egynek jut. Nekünk, sajnos, nincsenek hatalmas alapítványaink s nincsenek áldozni akaró milliárdosaink sem, akik vagyonukat a jövő generáció könnyebb haladása érdekében áldozták fel.

Meg kell tenni tehát azt és annyit, ami szegénységünkön túl telik.

Az elmúlt iskolai évben a *Bácsmegyei Napló* már akciót indított abból a célból, hogy az erre rászoruló középiskolás diákokat a hét egy-egy napján a családok lássák vendégül. Ahhoz nem kell sem dáriusi vagyon, sem rockefelleri jövedelem, hogy tíz hónapon át a hét egy-egy napján egy szegény diák is ott üljön annál az asztalnál, amelyen a család jólikál.

A tavalyi akció eredménye: huszonöt szegény gyerekkel több tanulhatott a szuboticiai középiskolákban.

Egy év alatt a gazdasági helyzet nem változott annyira kedvezőre, hogy az idén ne kellene segítő kezét nyújtani a tanulni vágyók felé, hogy az idén ne kellene szivnek és jóakarataik összefogni azok érdekében, akiknek már ifjú korukban meg kell ismerkedni a nincsetlenséggel és a nyomorral.

Szuboticián »napokat evett« huszonöt diák. Az akciónak azonban nem szabad Szuboticiára korlátozódnia. Mindenütt, ahol középiskola van, lehet találni olyan családokat, akik megosztják a hét egy napján falatjukat egy szegény diákkal. Az egyetemi városok sem maradhatnak el a jótékony nemes versenyében. Beogradban, Zagrebban is bizonyára akad ház, amely egy ebédet-vacsorát juttat szegény egyetemi hallgatóknak, akiknek így lehetővé válik, hogy tanulhassanak.

Nemrégiben már felhívást intéztünk arra nézve, hogy minden városban alakuljon meg a

diák segélyező bizottság. Ez a mód azonban nehézkes. Most azt kérjük, hogy mindenki, aki hajlandó egy diáknak »napot adni«, írjon néhány sort a *Bácsmegyei Napló* szerkesztőségéhez, amely a

jelentkezések alapján megszervezi a diákok segélyt.

Nemesebb célt kisebb áldozattal elképzelni sem lehet, mint hálára kötelezni, aki tanulni akar.

Elutazott Hágába a jugoszláv jóvátételi delegáció

Öfelsége kinevezte a hágai konferenciára utazó miniszterek helyetteseit

Beogradból jelentik: Szombaton délután a Simplon-expresszel elutaztak Hágába a jóvátételi konferencián résztvevő jugoszláv delegáció tagjai. A delegációt, mint ismeretes, dr. *Marinkovics Voja* külügyminiszter vezeti, tagjai pedig dr. *Svriljuga Sztánko* pénzügyminiszter és dr. *Gyurics Györgye* londoni jugoszláv követ lesznek. A delegációt elkísérték Hágába dr. *Györgyevics Milorád*, a pénzügyminiszterium költségvetési osztályának főnöke, dr. *Mitics Ljubisa* pénzügyminiszteri titkár és dr. *Pavlovics Koszta* külügyminiszteriumi főtitkár. Zagrebban csatlakozik a delegációhoz *Matijevics*, a zagrebi központi munkásbiztosító hivatal igazgatója is.

Marinkovics Voja dr. külügyminiszter a hágai

konferencia befejezése után nem tér haza, hanem Hágából augusztus hó végén egyenesen Genfibe utazik a Népszövetség őszi ülészakára, amely szeptember első napjaiban veszi kezdetét. Jugoszláviát ugyanis ebben az évben megilleti a népszövetségi tanácsnagyság. Marinkovics dr. külügyminiszter eszerint a népek tanácsában fogja Jugoszláviát képviselni.

Öfelsége *Alekszandar* király *Zsivkovic* Petár miniszterelnök indítványára ukázt írt alá, amellyel kijelöli a Hágába utazó miniszterek helyetteseit. Eszerint *Svriljuga Sztánko* dr. pénzügyminisztert *Uzunovics Nikola* tárca nélküli miniszter, *Marinkovics Voja* dr. külügyminisztert pedig dr. *Kumanudi Koszta* helyettesíti.

A szociálpolitikai miniszter kivándorlási és egészségügyi konferenciát hívott egybe Splitbe

Meg kell teremteni a kivándorlók és az óhaza közötti kapcsolatokat — A kivándorlási konferencia hétfőn, az egészségügyi ankté pénteken kezdődik

Drinkovics Máté szociálpolitikai miniszter nyilatkozata

Beogradból jelentik: *Drinkovics Máté* szociálpolitikai miniszter, mint már jelentettük, Splitbe konferenciát hívott egybe a kivándorlási kérdések tárgyalására. A konferencia hétfőn kezdődik. A kivándorlás kérdése egyike az ország legégetőbb problémáinak, amelynek fontosságát eddig nem ismerték fel. Jugoszláv kivándorlók igen nagy számban élnek külföldön, különösen a tengerentúli államokban. Az Egyesült-Államok területén körülbelül egymillió jugoszlávial illetőségű kivándorló él, főként horvátok, akiknek száma 400.000-re tehető, 250.000 szlovén, 75.000 szerb, a többi vajdasági magyar és német. Ezek a kivándorlók különböző vidékeken szétszórtan élnek, de egyes ipari centrumokban népes kolóniák vannak, amelyek sok helyen meg is vannak szervezve, anélkül azonban, hogy ezek a szervezetek elég erősek volnának a kivándorlók érdekeinek megvédésére.

A kivándorlási kérdés tulajdonképpen három feladat elé állítja az államot. Elsősorban a régi kivándorlók-nak az óhazával való kapcsolatokat kell fenntartani, másodsor az új kivándorlókat támogatni kell és harmadszor a lehetőség szerint meg kell akadályozni a további kivándorlást.

Az első feladat tehát az, hogy a lehetőség szerint megakadályozzák a kivándorlók elidegenedését az óhazától, megvédjék őket a lelkiismeretlen ügynökök kizsákmányolásától és gazdasági erőiket a lehetőség szerint az anyaország szolgálatába állítsák. Az új kivándorlók védelme is természetesen, főként az ügynökök lelkiismeretlen működése ellen irányul, még pedig különösképpen a kivándorlási út tartama alatt. Végül ami a kivándorlás csökkentését illeti, ez elsősorban az állam helyes gazdasági politikájának kérdése.

Drinkovics Máté szociálpolitikai miniszter ezekről a kérdésekről Splitbe való elutazása előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A kivándorlási probléma olyan nagyfontosságú, hogy azt a leglelkismeretesebben meg kell vizsgálni és véglegesen rendezni kell. Kivándorlónk száma körülbelül egy millió és ezek néhol elszórtan, máshol nagyobb csoportokban élnek. Kivándorlónk eddig telje-

sen magukra voltak hagyatva és ki voltak téve lelkiismeretlen emberek visszaéléseinek, akik kihasználták őket. Azok a kiküldöttek, akiknek feladata lett volna, hogy gondoskodjanak a kivándorlók érdekeinek megvédéséről, nem felelték meg feladatuknak. Nagy károkat szenvedtek a kivándorlók egyes hazai bankok bukásával, amelyeknél többszáz millió dinár kivándorló betét veszett el. Ezért aztán kivándorlónk egy részének bizalma az állam iránt is meggingott és most mindent meg kell tenni, hogy ezt a bizalmat helyreállítsuk.

— Az első lépés ebben az irányban az augusztus 5-iki konferencia, amely valóságos anktéja lesz mindazoknak, akik ismerik ezt a problémát akár személyes tapasztalatból, akár a kérdés tanulmányozása alapján. A konferencia tárgyalás alá veszi a mostani kivándorlási törvényt és ennek esetleges revízióját. Módot fogunk teremteni a külföldön dolgozó jugoszláv munkások szociális védelmére, ami az egyes államokban már meg is történt különböző konvenciók kötésével. Törekedni fogunk arra, hogy már munkánk elején néhány fontos reformot hajtsunk végre. Igy a kivándorlók és családjaik biztosításának bevezetését az első kivándorlási év tartamára. Ezután alkalmas embereket fogunk kiválogatni, akiket kivándorlási biztosokká nevezünk ki, s akik kezükbe veszik a kivándorlók megszervezését. Emellett arra fogunk törekedni, hogy a kivándorlást belső kolonizáció utján, ha nem is megszüntetni, de legalább is nagy mértékben csökkenteni lehessen. Egészséges és szolid munkával sikerülni fog a kivándorlók bizalmát az óhaza iránt megerősíteni és a kivándorlók együttműködése szülőföldjükkel új perspektívát fog nyújtani az ország gazdasági és nemzeti fejlődése tekintetében is.

Mint ismeretes, szeptember 8-ikától 10-éig Splitben meg egy konferencia lesz *Drinkovics* szociálpolitikai miniszter elnöke alatt. Ezen különböző egészségügyi kérdéseket tárgyalnak le. Az egészségügyi konferenciáról a miniszter a következőket mondotta:

— Bár már többször megkíséreltük általános egészségügyi törvény meghozatalát, mégsem történt meg. Elhatároztuk, hogy egységes közegészségügyi törvényt

fogunk kidolgozni. Csak még az kérdéses, hogy ke-rettörvényt alkossunk-e, amelynek alapján rendeletileg rendezzük a speciális kérdéseket, vagy több speciális törvényt hozunk, amelyek a részletekre kiterjedően rendezik a közegészségügy problémáit. Igen fontos kérdés, hogy az egész országban bevezessük-e a köz-ségi orvosi intézményt, vagy pedig az ugynevezett egészségügyi községek szervezésére térjünk át, amely-nek az ország részében már fenn is állnak. **Vég-legesen rendezni kell a kórházkérdést is és komolyan tárgyalás alá kell venni, hogy az egész lakosság kór-házszükségletét kielégítsük, továbbá, hogy ki tartsa fenn a kórházakat: az állam, a tartomány vagy a köz-ség, valamint, hogy nagy modern kórházak épüljenek-e vagy több kisebb kórház.**

A másik fontos pontja lesz a konferenciának az egészségügyi szolgálat kiépítése és az egészségügyi intézmények és szervezetek együttműködése. **Tárgya-lás alá fognak kerülni az orvosszervezetek és általán-ban az orvoskérdés.**

Ezen a konferencián képviselve lesznek az összes egészségügyi intézmények, valamint a munkásbiztosító is, úgyhogy mintegy negyven szakértő vesz részt az anketén, amely így alkalmas fórum lesz arra, hogy az összes napirendre kerülő kérdéseket minden oldal-ról alaposan és szabadon letárgyalhassák. Ezután a konferencia után, mint a kivándorlási anketé után is, a miniszteriumban kisebb szakbizottságok fognak ala-kulni, amelyek a konferencián kifejtett vélemények alapján az ország és a nép szükségleteihez képest dolgozzák ki a szükséges javaslatokat.

szüntette az adást, miután teljesen elfoglalja az idő-járás jelentések vétele.

Eddig még egyetlen hajó sem jelentette, hogy látta a Graf Zeppelint.

Szombat délből Berlinben újra olyan hírek terjedte-el, hogy

a hajnali órákban a Graf Zeppelin megint he-ves ellenszerekbe került

és sebességét hetven kilométerre kellett csökkenteni. E hírek szerint

a léghajó szombat reggel még mindig az Azori-szigetek környékén volt és csak kilenc mér-földdel jutott tovább.

Ilyen körülmények között ismét bizonytalanná vált, hogy a léghajó vasárnap reggel megérkezhet-e Lakehurstba, ahol már minden intézkedést megtettek a Graf Zeppelin fogadtatására. Szombat éjféltől kezdve a lakehursti kikötő legénysége teljes készenlétben lesz és a repülőteret fényoszlopok világítják meg.

Filmfelvételek készülnek

a vasárnapi szubotikai löversenyéről

Ertékes nyereménytárgyakat sorsolnak ki a palicsi tombolán

A szubotikai *Kraj Alekszandar* lovaregylet vasár-napi löversenye iránt régnem tapasztalt nagy érdeklődés nyilvánul meg. A legutóbb rendezett verseny már megmutatta, hogy a löversenyter áthelyezése a város belterületére nagy mértékben elő fogja mozdítani a lövsport fejlődését Szubotican és a könnyen elérhető új pályán a közönség is szívesen látogatja a löversenyeket.

A lovaregylet minden tőle telhetőt elkövet, hogy a löversenyeket minél vonzóbbá tegye. **Igy a vasár-napi futtatásokról filmfelvételek készülnek ugy a versenyzónáról, mint a közönségről és a filmet legközelebb a szubotikai Városi Mozi, valamint több vajdasági mozgósínház is bemutatja. A verseny egész ideje alatt a szubotikai katonazenekar hangversennyel szórakoztatja a közönséget, a pályán felállított büffében pedig hűsítő italokat és hideg ételeket árúsítanak.**

A vasárnapi versenyen — mint jelentettük — több mint negyven ló indul, a közel harmincezer dinárral díjazott versenyszámokban. A verseny résztvevői a következők:

I. Földművesek versenye (3500 dinár). 1. Menyecske (Rómics Lázaj tulajdonosa), 2. Bistrica (Vlaskalics Jovan), 3. Bistrica (Mikovic Márkó), 4. Napsugár (Botka Stjepan), 5. Dama (Letics Márkó), 6. Vilma (Jozics Jócó).

II. Kétévesek versenye (4500 dinár). 1. Szobor (Szonomar Vladisláv), 2. Csajhos (Szonomar Vladi-

szláv), 3. Ramona (dr. Dungverszki Gedeon), 4. Zsák (dr. Dungverszki Gedeon), 5. Kakas (Risztics Vlaijó hadnagy), 6. Zsenva (karagyorgyevói ménes), 7. Fűrge (Lelbach-istálló), 8. Türelm (Lelbach-istálló), 9. Nimfa (Csanics testvérek), 10. Gróf (Lelbach-istálló), 11. Opál (Milovanovic hadnagy).

III. Félvérűek versenye (5500 dinár). 1. Csavargó (Szonomar László), 2. Cilla (Lelbach-istálló), 3. Pravda (Futogi ménes), 4. Intrigan (karagyorgyevói ménes), 5. Jkonja (karagyorgyevói ménes), 6. Napsugár (Botka Stjepan).

IV. Győztesek versenye (6250 dinár). 1. Maj Bebi (dr. Dungverszki Gedeon), 2. Rizi-Bizi (dr. Dungverszki Gedeon), 3. Hopity (Lelbach Gyula), 4. Negro (Tomics Miodrag hadnagy), 5. Violetta (Peneva Beba), 6. Ibar (karagyorgyevói ménes), 7. Banacsarka (Deszovic Milan kapitány), 8. Fenkelt (Gyorgyevics Márkó), 9. Suti (Rigi Anton kapitány).

V. Tiszti akadályverseny (4500 dinár). 1. Banacsarka (Deszovic Milan kapitány), 2. Bravur (Pokorni Petar kapitány), 3. Bravur (Risztics Vlaijó alhadnagy), 4. Celó de Merod (Seruga Petar hadnagy), 5. Marcsa (Sztokjovics N. kapitány).

VI. Földművesek egyfogatu ügétversenye (3500 dinár). 1. Jáva (Nenadov Zs.), 2. Farao (Pejin I.), 3. Fiat (Pejin R.), 4. Mirjana (Pejin R.), 5. Domino (Uninger H.), 6. Hamlet (Cindel F.)

Vasárnap este a lovaregylet **tombolával egybekötött társasvacsorát** rendez a palicsi nagyvendéglő teraszán, ahol sok nagyértékű nyereménytárgyat fognak kisorsolni. A vacsora részvételi díja 40 dinár.

Ellentétes hírek a Graf Zeppelin utjáról

A léghajóról péntek este óta nem érkezett rádiójelentés — A Graf Zeppelin elhagyta az Azori-szigeteket, de az Óceánon eddig még egy hajó sem találkozott a léghajóval — Kedvező idő esetén már vasárnap reggelre Lakehurstba várják a Graf Zeppelint

Berlinből jelentik: A *Graf Zeppelin* utjáról meg-lehető ellentmondó hírek érkeznek. A legújabb je-lentések szerint

a Graf Zeppelin péntek este 9 órakor maga mögött hagyta az Azori-szigetecsoport utolsó szigetét

és innen egyenesen Newyork felé vette irányát.

A léghajó átlagos óránkénti sebessége száz-tízhat kilométer,

ami az eddigi 60—70 kilométeres sebességgel szemben nagy haladást jelent. A léghajónak ellenszerekkel már alig kell küzdenie és minden jel arra mutat, hogy az ut utolsó szakaszán a léghajó továbbra is fokozott se-bességgel haladhat.

Az ég teljesen felhőtlen és a Graf Zeppelin napsütéses, illetve csillogó égiolt alatt kö-zeledik Amerika felé.

A fedélzeten a hangulat kitünő és az utasok bridgezé-sel töltik az idő nagyrésztét. Ha az időjárás nem vál-tozik és a szélmentes, tiszta idő egész az amerikai part-okig megmarad, akkor a Graf Zeppelin jóval előbb Lakehurstba, mint eredetileg hitték és

ha minden jól megy, akkor a léghajó már va-sárnap hajnalban Lakehurstban lesz.

A friedrichshafeni Zeppelin-művek pénteken egész nap semmiféle hírt sem kaptak a Graf Zeppelinről. Amióta a léghajó elhagyta Gibraltárt, nem érkezett je-lentés arról, hogy gözös találkozott volna a tengeren a Graf Zeppelinnel. Péntek délből

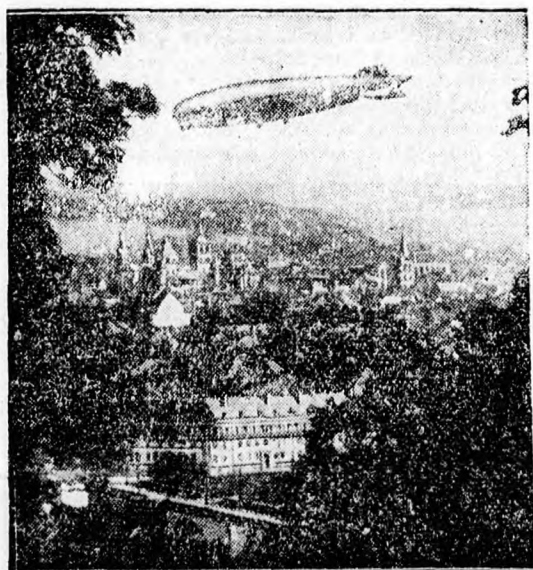
Berlinben és Friedrichshafenben már olyan hi-rek terjedtek el, hogy a léghajó **csúttal is víz-szafordult amerikai utjáról,**

ez a hír azonban valótlannak bizonyult, mert délután megérkezett az Óceánról az első szikratávíratí jelentés és később egy a léghajóról feladott magántávírat is érkezett, amely közölte, hogy

a Graf Zeppelin potyautasát felöltötték és egy

utasülkébe zárták, napközben pedig a konyhai mosogatásnál alkalmazták.

A rádióösszeköttetés péntek délután újból hiányos-sá vált és csak este hét órakor jelentette a norddeutschi állomás, hogy a léghajó messzakítés után sikerült rá-

A Graf Zeppelin amerikai utjának első szakaszáról készült felvétel

ből összeköttetést létesítenie a Graf Zeppelin rádiójával. Este nyolc órakor újra megszakadt a rádió-összeköttetés és ettől kezdve minden kísérlet hiábavaló volt,

egy látszik, a Graf Zeppelin rádióállomása teljesen be-

Titokzatos autó titokzatos utasai

Nagy kereslet ártatlansági bizonyítványok iránt

Az objektív riportert a megtörtént eseményekről szóló beszámolást szigorú tárgyilagossággal imigyen kezdi:

Az elmúlt éjszaka a rendőrség razziaát tartott Szubotica város bel és külterületén.

Ámbár némi költői szabadsággal így is kezdetben: Eg a napmelegtől a kopár szik sarja

Itt a kánikula lébecol a szalma A család valahol Crkvenican üdül

A férj itthon szenved melegtől és füsttől Szenved, mig nyolcat nem üt a toronyóra

Nyolcekor jökdévűen lejt ki a korzóra...

Hagyjuk azonban a költészetet s állapítsuk meg, hogy nyolc óra után, mikor az est mesélni kezd s

amikor némi kis enyhe fuvallom rezgettei meg a me-legtől kókadtt faleveleket, a szegény szalma is eny-hülést és vigasztalást keres s megtalálja: a kis korcs-ma speciális főztében, a kávéházi terras muzsikájában, a korzó emberáradatában, homályos uccákon való magános sétában. Mert mindenütt: kis korcsmá-ban, terraszon, korzón, elhagyott uccák homályos ka-pujában van jótételek, irgalmas szív, amely meg-enyhül a kánikulában robotoló szegény szalma szen-vedésén. Mondjuk-e, hogy az irgalmasság pálmáját a nők viszik el, akik nem engedik, hogy a családjától megfosztott szalma árván és elhagyottan lődörögjön, vagy — Isten ments — rossz társaságba keveredve rómizással, vagy spricerezéssel töltsd el az estét.

Nagyobb hajók nem is igen esnek ezekből a vi-gasz-ismeretségekből. Legfeljebb némi pletyka kere-kedik, de az ilyen szalma-pletykákra az őszi szezon komoly pletykái ugy is fátyolt borítanak.

A szalmaözvegyi vigasz sétáknak az utóbbi évek bevett divatja szerint a befejezése és csucsponja éj-jeli autókirándulás Palicsra, vagy a környék más he-lyére.

Van is abban valami felszabadító gyönyörűség a sebes autón rohogni párosan, amikor az éjszakai szél és az éjszakai hűvösség feledtetni a kánikulát...

Csak ilyen razzia esetek ne volnának.

A palicsi uton megállítottak egy a városból kifelé igyekvő autót, amelyben két nő és egy férfi ült, majd később egy másik autót, amely Palicsról jött be a város felé. Az utasoktól legitimációt kértek. Mindkét autós utasai rémülten kapkodtak ruháik után, amelyek a nagy melege való tekintettel meglehetősen rendetlen csomolyagban hevertek az autósarkában. A ruhák zse-keiben és a ridikülékben sok mindenféle volt, csak épen igazolvány nem. Pedig mint később megállapítást nyert, még a hölgyeknek is volt a rendőrség által szab-lyászerűen kiállított igazolványuk, amit azonban ez alkalommal otthon felejtettek, valószínűleg azért, mert az autós férfiasai előtt ugy szerepeltek, mint akik maguk is unatkozó szalmaözvegyek s nem akarták, hogy az igazolvány esetleg árulójuk legyen.

Másnap reggel a rendőrség szabadon is bocsá-totta a két férfit és a három nőt, csupán a kihágási eljárást indította meg ellenük és a sofőrök ellen.

Lévéen azonban Szubotica kisváros, a titokzatos autók, a lenge öltözötű szórakozók s az egész igazol-tatás híre csakhamar elterjedt. A rajtaért és még raj-ta nem ért szalmák most érthető izgalommal várják a fejleményeket. Nem a kihágási eljárás következménye-it, hanem azokat a fejleményeket, amelyek önagy-sága hazaérkezése után állhatnak be.

Minden szalmaözvegy gyanús, aki él... A szal-ma özvegyek tehát minden befolyást mozgósítottak, hogy **ártatlansági bizonyítványt** kapjanak a rendő-rségtől arról, hogy nem ők voltak a titokzatos autós utasai. Természetesen az a két férj, aki az éjszakát kénytelen volt a rendőrségen tölteni, szintén meg-kísérelte, hogy ilyen bizonyítványt kapjon.

A rendőrség azonban nem ad ki ilyen bizonyítvá-nyokat. Az ártatlanságok sem. Ezt önagyságáék meg-nyugtatóására kell itt leszögezni, mert fontos, hogy meg-tudják, hogy **nem mindenki bűnös, akinek nincs ártat-lansági bizonyítványa.**

Lemond a bolgár külügyminiszter, ha Jugoszlávia nem fogadja el a bolgár válaszjegyzéket „Könnyen lehetséges, hogy én leszek a konfliktus áldozata” — mondotta nyilatkozatában Burov

Szófiából jelentik: Burov külügyminiszter pénteken délután több külföldi lap szófiai tudósítója előtt hosszabb nyilatkozatot tett a jugoszláv-bolgár konfliktusról. Burov nyilatkozatában többek között a következőket mondotta:

— Szilárd meggyőződésöm az, hogy Briand úgy mint eddig, a jövőben is minden erejével azon lesz, hogy a Jugoszlávia és Bulgária között felmerült vitás kérdések minél előbb mindkét fél megelégedésére oldassanak meg. Briandon kívül a többi nagyhatalom külügyi reprezentánsai is gyors és békés megoldás létrehozására törekcsenek.

A bolgár minisztertanács csütörtökön — mint ismeretes — több órán keresztül tartó ülésen foglalkozott a Jugoszláviának adandó válaszjegyzék ügyével, pénteken pedig Nesisics Ljuba szófiai jugoszláv követ is tárgyalt Burov külügyminiszterrel.

A bolgár külügyminiszter nyilatkozatában részletesen foglalkozott a határzónák kérdésével és a két-ös birtokosok ügyével is, majd hangsúlyozta, hogy Bulgária rendkívül fontosnak tartja azt, hogy a két ország jóviszonyát megzavaró vitás kérdések minél előbb közvetlen tárgyalások után nyerjenek megoldást.

Burov a beszélgetés folyamán olyan kijelentést is tett, amely rendkívül meglepte a külföldi hírlapírókat. Ugyanis a bolgár külügyminiszter a beszélgetés egyik szakaszánál melankólikus mosollyal legyintett és így szólt:

— Ha nem sikerül mielőbb létrehozni a békés meg egyezést és a jugoszláv kormány nem fogadja el a bolgár válaszjegyzéket, akkor nagyon könnyen lehetséges, hogy a konfliktusnak az én állásom esik áldozatul. Ebben az esetben egészen rövid idő alatt el kell majd hagynom a külügyminiszteri széket.

Megint a motoros alá került két ember

Martonos és Horgos között egy átjárónál nem volt erezsztve a sorompó, a motoros vonat elütötte egy kocsit, amelynek két utasa súlyosan megsebesült

Pénteken este nyolc óra ötven perckor súlyos szerencsétlenség történt Martonos és Horgos községek között az egyik vasuti átjárónál.

A 829-es számú motorosvonat, amely menetrendszerűen 7 óra 48 perckor indult el Martonosról Szabotica felé, Horgos közelében egyik vasuti átjárónál beleszaladt egy szekerbe, amelyen két szentai ember ült.

A kocsit utasai az összeütközés következtében a pályatestre zuhantak és súlyosan megsebesültek, úgy hogy mind a kettőjüket eszméletlen állapotban szállították be a szabotici kórházba, ahol egyik szerencsétlenül járt utason műtétet kellett végrehajtani és most élet határán áll. Ezt a katasztrófát is, amely rövid idő alatt a második, a sorompó hiánya idézte elő, de kétségtelen, hogy emellett a szerencsétlenségnek más körülmények is közrejátszottak és csak a szerencsés véletlennek tudható be, hogy a kocsit utasai életben maradtak.

A szerencsétlenség sebesült áldozatai: Nagyabonyi János huszonnyolc éves szentai kocsis és Mészáros Mátyás tizennyolc éves szentai kereskedősegéd, akik a szentai Reisz Testvérek fűszernagykereskedő cég alkalmazottai. Nagyabonyi és Mészáros pénteken hajnalban a cég kocsiján áruval megrakodva elindultak Martonos felé, ahol az áru egy részét a megrendelőnek leadták, majd tovább folytatták útjukat Horgos felé, ahol a még megmaradt árut is elhelyezték. Horgosra délután hat órakor érkeztek meg és dolguk végeztével félhét tájban indultak vissza Szentára felé. A kocsit bakján Nagyabonyi ült, míg hátul a saroglyában Mészáros szunyokált. A lovak lassan poroszkáltak a szirkülethez és mire a kocsit két utasával a Horgostól nem messze levő Ördög-átjáróhoz ért, egészen besötétedett.

Az Ördög-átjárónál, amely a nevét is veszedelmes volta miatt kapta, egyáltalán nincs sorompó.

Az út és a pályatest között kuckós huzódik el és emiatt nem lehet látni a vasuti pályát, amely az átjáró közelében erősen kanyarodik. Egyébként is sötét volt már és Nagyabonyi elfeledkezve az óvatosságról nyugodtan felhajtotta a kocsit az átjáróra. A lovak és a kocsit elülső része már túl voltak a sineken és csak a hátsó kerekek nem haladták túl még a sínpart, amikor

berobogott a motorosvonat, amely elkapta a kocsit, néhány méternyire magával vonszolta és pozdorjává törte. Az összeütközés olyan erős volt, hogy Nagyabonyi elfeledkezve az óvatosságról nyugodtan felhajtotta a kocsit az átjáróra. A lovak és a kocsit elülső része már túl voltak a sineken és csak a hátsó kerekek nem haladták túl még a sínpart, amikor

A kocsit még egy-két méternyire vonszolta a vonat és ekközben egyik ló a mozdony alá került, amely összeroncsolta az állatot. A motorosvonat vezetője azonnal fékezett és pár méternyire az összeütközés színhelyétől megállt. A motorosvonat személyzete azonnal a katasztrófia színhelyére sietett.

Nagyabonyi a sinek mentén, arccal a földre bukva, nagy vértócsában feküdt. Nem volt eszméletlenül és a vonat személyzete a homályban az arcát elborított zúzódásokból arra következtetett, hogy a szerencsétlen ember feje szétzúzódott a köveken. Töle néhány lépésnyire hirtelen nyugtázott el a földön Mészáros Mátyás kereskedősegéd, akinek sérülései még borzal-

masabbak voltak. Ruhája a zuhanás közben foszlányokká szakadt, arcán, kezén, fején keletkezett sérülésekből dől a vér.

A vasuti személyzet a szerencsétlenségről azonnal értesítette a horgosi állomást, amely Martonosnál közölte a szerencsétlenséget. Horgosról csakhamar bizottság jelent meg a színhelyen és dr. Klein Miksa horgosi orvos első segélyben részesítette a sebesülteket. A tüzetesebb orvosi vizsgálatnál már látszott, hogy Nagyabonyi sérülései kevésbé súlyosak, inkább erős zúzódások és horzsolások, míg végtagterés nem történt és a koponyacsont is sértetlen maradt. Esméletét a földrezuhanás pillanatában az erős ütődéstől veszítette el.

Mészáros sérülései sokkal súlyosabbak voltak és koponyáján két nagy seb tátongott,

ezenkívül belső sérüléseket is szenvedett. A sebesülteket a motorosvonat egyik fülkéjében helyezték el és a vonat 10 óra 10 perc helyett 12 órakor futott be a szabotici állomásra, amelyet még Horgosról értesítettek a szerencsétlenségről és azt is jelezték, hogy a sebesülteket a vonat hozza.

A szabotici vasutállomás Miatov Tósa ügyeletes rendőrkapitányt értesítette, aki érintkezésbe lépett a mentőkkel és utasította őket, hogy az állomáson várják a sebesülteket. A vonatból a mentők emelték ki a még mindig eszméletlen állapotban lévő két embert és azonnal a kórházba szállították őket.

A szerencsétlenség ügyében megindult vizsgálat megállapította, hogy a katasztrófiáért senkit sem lehet felelőssé tenni. A motorosvonat reflektorai egy és fél kilométer távolságra világítják meg a pályát és a fényforrást a kocsit vezetője, Nagyabonyi csak azért nem vette észre, mert a vonat azon a helyen kanyarodott és így a fényugarak nem párhuzamosan érték a pályát, hanem negyvenöt fokos szöveget zárva be, a sinekkel kivilágítottak a mezőre, amelyet viszont a kukoricás takart el. Tisztázásra váró kérdés azonban, hogy ezen a forgalmas helyen miért nincs sorompó, vagy ha van, miért nem eresztették le, amikor a vonat közeledett. A helyszínen megtartott vizsgálat során az orvos megállapította, hogy

a szekér szerencsétlenül járt utasait ittasak voltak,

sőt egy feltevés szerint Nagyabonyi aludt a bakon, a kereskedősegéd pedig hátul a saroglyában.

A Bácsmegeyi Napló munkatársa a kórházban felkereste Nagyabonyi Jánost, aki a reggeli órákban visszanyerte eszméletét és a kocsis részletesen ismertette a szerencsétlenség lefolyását.

Elmondotta, hogy Horgosig nem ittak egy csepp alkoholt sem.

Indulás előtt Horgoson két-két deci bort ittak meg és egyáltalán nem voltak részegek,

sőt ez a kis bormennyiség még szomjúságukat sem oldotta el. Amikor az átjáróhoz közeledtek, már sötét volt. Mészáros hátul a saroglyában feküdt, Nagyabonyi pedig a bakon ébren ült. Mielőtt az átjáróra felhajtotta a kocsit, körülnézett, de nem látta a vonatot, amely valószínűleg ebben a pillanatban volt a fordulóban. A motorosvonat aránylag kis zajt kenetközben és a kocsis a közeledő vonat dübörgését sem hallotta. Már csak a kocsit két hátsó kereke volt a sineken, amikor vakító világosság csapódott Nagyabonyi szemébe. A kocsis megrémült és az első pillanatban azt hitte, hogy autó fényoszlopai világítanak a szemébe. Ebben a

Nyáron.

Asszonyom, gyönyörű ruhái mellett keressék szépséget. A finom holmikat és helyet Lux Szappan-pohelyben gondolja, mert így eredeti simuleknyagságot és varázslatát megtartják.

Csomagja 9.-dinar és 6.-dinar

pillanatban

még mielőtt gyorsabb hajtással átjutottak volna a sineken, beléjük szaladt a motorosvonat.

Nagyabonyi, aki már túl volt a veszélyes zónán, kiugrott a kocsiból, de ugyanekkor az összeütközés keletkeztette lendület ereje kiröpítette az ülésből a pályától két-három méternyire zuhant a földre, ahová fejével esett és elvesztette eszméletét. Hogy ezután mi történt, azt nem tudja, mert öntudatát szombaton reggel a kórházban nyerte vissza. Nagyabonyi az arcán sérült meg, de sebei nem veszélyesek.

Mészáros Mátyás szombaton a délutáni órákban még nem nyerte vissza eszméletét. A délután folyamán műtétet hajtottak rajta végre és állapota nagyon súlyos. A szerencsétlenség ügyében a vasuti rendőrség, valamint az államvasutak illetékes hatósága folytatja a vizsgálatot.

Megkezdődött a teológianárok világgongresszusa Noviszadon

A vallástudomány világhírességei a kongresszuson

Noviszadról jelentik: Szombaton délután a budapesti és a beogradi gyorsvonattal Noviszadra érkezett a teológiai tanárok noviszadi világgongresszusának több résztvevője. A budapesti gyorsvonattal érkeztek dr. Dibellus Martin heidelbergi egyetemi rektor, dr. Karl Ludwig-Schmidt jeni egyetemi tanár, a Theologische-Blätter szerkesztője, dr. Bednar Ferenc, a prágai Husz-egyetem teológia tanára, dr. C. Heinrich Dadd, az Oxford Manfield College tanára és dr. Wilhelm Michaelis, a berlini egyetem magántanára, míg a beogradi vonattal érkeztek Nikolaj Zubokovskij, a szófiai teológiai akadémia tanára, aki a petrográdi teológiának volt világhírű professzora, Szergiusz Bezobrazov, a párisi orosz teológiai akadémia tanára, Bratsiotis P. athéni egyetemi tanár, Noerre Gaard kopenhágai egyetemi tanár, Julian Criban kisenjei egyetemi tanár és Karl Bett dr. bécsi egyetemi tanár, valamint a francia delegátusok. A vendégeket az állomáson dr. Davidovics Damaskin protodiakon és Mornau Frigyes noviszadi evangélikus lelkész fogadták.

Dr. Dibellus Martin, aki a teológianárok világgongresszusa helyettes elnöke, a pályaudvaron nyilatkozott a Bácsmegeyi Napló munkatársa előtt a kongresszus céljáról. Nyilatkozatában a következőket mondotta:

— A noviszadi ülésessz a keleti és nyugati teológiai tanárok első kongresszusa, mert évszázadokig nem sikerült összehozni a keletet a nyugattal. Az a célunk, hogy szűkebb alapon közösen dolgozzunk és a noviszadi kongresszuson elsősorban Pál apostolnak a Filippikhez írt levelét fogjuk tárgyalni, azonkívül a stockholmi Life and World jelszó alatt megindult mozgalmat akarjuk kiépíteni, hogy bensőbb gondolatcsere fejlődjön ki közöttünk.

A vendégek megérkezésük után dr. Csirics Irenej püspök palotájába mentek, ahol a püspök fogadta őket. A kongresszus szombaton délután már meg is kezdődött.

TÜZÖN-VÉREN KERESZTÜL

A DANOSI RABLÓGYILKOS CIGÁNYOK TORTÉNETE

Irta PÉTERFY TAMÁS

Halott a cselédházban — A ravatal mellől ellopják a kis Esztikét

Kisléárdon temetésre szól a harang. Busan kongott, szomorúan szólott, fiatal édes anyát siratott bugó ércszavával. Dobi Jánosné született Nagy Eszter a halott, az urasági bérés felesége.

A cselédházak között hirtelen élénkség támadt. Futott a hír szájról-szájra, egyik cselédlakásból a másikba, azt újságolta, hogy jön a fiatal báró!... Léárdy Béla!...

Dobiéknál a ház előtt a falhoz volt támasztva a feliratos koporsófedél, Aranyos papírbutikkal örökítették meg kétoldalán, hogy:

»Dobi Jánosné sz. Nagy Eszter.«
»Élt 26 évet. (1880—1906).«

A fiatal báró gyalog jött a cselédlakások felé. Könnyen rátalált a halottas házra, arra mentek az emberek és a koporsófedél is ki volt téve, odaállítva a ház falához.

Léárdy Béla báró fiatal, alig mult husz éves. Alakja karcsu, termete magas. Bucsuzni jött a halotthoz, mert holnap a temetésen nem lesz itthon, eljegyzésre utazik, saját eljegyzésére.

Mély alázattal köszöntötték, amint a cselédházak előtt elhaladt.

Dobiéknál megállt és elolvasta a koporsófedél felirát. Aztán belépett a cselédlakásba.

A szoba közepén volt felravalozva a halott Olcsó túll szemfedő takarta le a koporsóban pihenőt. És a ravatal körül két kis lányka játszadozott. Fogócskát játszottak az édes anyjuk szemfedőjének lecsúngó fátólal... Elbújtak és kukucskáltak kiáltottak egymásnak...

— Ártatlan gyerekek, — szól a fiatal báró, amint belépett, — a ti szívecskéitek még nem tudja felfogni a nagy veszteséget!...

— Bocsásson meg méltóságos ur!... — kérte Dobi János a gyászoló férj.

— Gyermekek, Ártatlan gyerekek! — ismételte a báró és fölemelte a kis Rózsikát. Ekkor a másik játszó lányka is előjött a ravatal mellől, megnézni, hogy miért nem játszik tovább a hugocskája?

— És a kis Rózsika, amikor az ifju báró fölemelte, odatekintett a koporsóban pihenő édes anyjára és beszélt:

— Édes anya nem akar játszani!...

— Játszál tovább gyermekem! — mondta reszkető hangon az ifju báró és letette a gyereket — még sokáig ne érezd, ne tudd meg, hogy miért nem akar játszani az édes anya!...

Elővette zsebkendőjét. Szemeiből könnyet törölt le. Meghatotta az ártatlan gyermek panasza, akinek csak az fájt, hogy: »Édes anya nem akar játszani!«

Megsimogatta az öt éves, nagyobb lányka fejét, arcát és megkérdezte:

— Hogy hívnak?...

A lányka illedelmesen meghajította magát és úgy felelt:

— Dobi Eszti, szolgálatára...

— Jársz-e iskolába?

— Még nem. Csak öt éves vagyok! — felelte kedves hangon a lányka, aztán nekibátorodott. Méltóságos bácsi, mondja meg, hogy miért nem játszik az édes anya?...

Léárdy Béla báró megrezsent és szomorúan tekintett a kislányra:

— Mert alszik az édes anya. Nem is fog többé felébredni. Ti csak játszatok tovább...

A gyermekek elfordultak. A fiatal báró a gyászoló férjhez szólt csendesen.

— János, figyeljen ide!

— Parancsoljon méltóságos ur!

— A temetést én rendezem. Költségre hoztam egy kis pénzt.

— Csókolom a kezeit méltóságos ur! — rebegte hálásan a gyászoló cseléd.

— Holnap nem leszek itthon a temetésre. De ha valamire szüksége volna, keressen föl János még ma.

— Köszönöm szépen méltóságos uram kegyes jószágát.

Még csak a szemfedő fátólal lebentette föl Léárdy Béla a halott arcáról és csendes hangon mondotta:

— Nyugodjon békével! Pihenjen csendesen Eszter!...

Dobi János nem bírta ellenállni érzelmének. Megfogta és megcsókolta azt a kezét, amely az ő eltűnt boldogságának szemfedőjét megemelte.

— Sohasem fogom elfelejteni a jószágát méltóságos ur...

Léárdy Béla mély meghatottsággal távozott a halottas házból. A cselédség sorfalat állt, s úgy üdvözölte, köszöntötte a nemeslelkű ifju bárót, elhaladt a cselédlakások között Távobbb a fasorban egy öreg cigányasszonnyal találkozott a báró. A cigányné elvonult az utszéli fák mögé, de Léárdy báró meglátta és utána szólt.

— Elhord magad az uradalom területéről! Különb a kutvakkal tépetek szét!...

— Menek már, menek! — beszélt az öreg cigányasszony és a cselédházak irányába elietett.

*

Alkonyatkor sietve rohant Dobi János a kastélyba. Még az inasokkal sem akart szót váltani annyira sietett. A fiatal méltóságos urat kereste. Vele kívánt beszélni...

Bejelentették. Az ifju báró fogadta.

Amint belépett az ifju báró szobájába, siró hangon, szinte zokogva kezdett a mondókájába:

— Jaj, jaj! Méltóságos uram! Segítsen, segítsen...

— Mi baj János?

— Ellopták a kislányomat, az Esztikémet! Oh, jaj-jaj! A holtat temetem. Az élt siratom! Kegyelmezzzen, sajnáljon meg méltóságos uram! Segítsen

megkeresni a kedves gyermekemet! A drága Esztikémet!... Oh, jaj-jaj!...

Léárdy Béla báró megértéssel hallgatta a panaszt. Széket tett a fájdalomtól remegő férficseléd elé és leültette.

— Üljön le János, Valóban megható az eset. De a fejünk nem kell elveszteni!

— Méltóságos uram! Úgy érzem, hogy megboldulok...

— Legyen nyugodt János. Ez komoly eset. Mondja el — biztatta a báró.

A remegő ember leült. Megsimogatta a homlokát.

— Délután ott jártam. Akkor még a két kis lányka a ravatal körül bujócskát játszott — előzte meg a báró.

— Igen, igen méltóságos uram. Akkor még játszottak... A kegyesen adott temetési költséget elzártam a szekrénybe... Közben jöttem-mentek a halottakhoz... Aztán csak hiába kerestem Esztikét... Eltűnt... Elveszett... Ellopják az én gyermekemet... Nincs... Hasztalan kerestük... Minden cselédlakást felkutattunk... Eszti elűnt... Még a kutba is bele-

szurkáltunk... Ott se volt... Eszti elveszett... Nincs Eszti...

A lesújtott ember lecsüggesztve fejét. Kezeit tördelte. Nyögött a nagy szenvedés alatt...

Léárdy Béla báró föl és le sétált a szobában elhelyezve gondolataiban, aztán hirtelen megállt a könnyező cseléd előtt.

— Megvan! Már tudom, hogy mi történt!...

— Istenem! Atyám! Légy áldott! — rebegte Dobi János csendesen.

— Figyeljen János!

A cseléd felállt a székről és szinte oda görbülve hallgatta a fiatal báró szavait.

— Amikor önöktől eltávoztam, a fasorban találkoztam egy öreg cigányasszonnyal... A gyermeket a cigányasszony lopta el!...

Dobi János a fejéhez kapott:

— Megölték a kis Esztikémet?!

— Az nem bizonyos, de a gyermekrablás valószínűnek látszik.

— Mit tegyek? Mit csináljak?... — tépelődött a cseléd.

— Azonnal menjen a cselédházakhoz vissza. Minden épkézláb férfi vasvillával, cséppel, doronggal felszerelve készen várjon. Telefonálok a járási csendőrségnek, hogy a hivatalos kutatást még az éj folyamán megindítsák az elrabolt gyermek után. Siessen János! Minden perc drága.

A bérés kezét csókolt az ifju bárónak, aztán elrohant. A kastélybeli belső cselédségnek is köszönt, csak futott sebessen... Most már tudta, hogy mi történt, hiszen azt az öreg cigányasszonyt látták a majornál délután... De hogy is nem jutott eszébe hamarabb?!

Határincidens a levegőben

Egy olasz repülőraj francia terület fölött repült, ahol hadgyakorlatok és erődítési munkálatok folynak

Párisból jelentik: A Mont Cenis környékén pénteken határincidens történt. A délelőtti órákban

több olasz repülőgépet jelent meg francia terület felett és tíz kilométernyire repült a határon túlra,

majd visszafordult az olasz határ irányában.

Az Agence Rádío rámutat arra, hogy

az átrepült francia területen jelenleg hadgyakorlatok folynak és a grenobeli utászcsapatok közvetlenül a határ mentén fontos erődítési munkálatokat végeznek.

Az olasz repülőraj utjának célja a távirati ügynökség szerint minden bizonnyal a francia erődítési munkálatok kikémlése volt.

Az utódállamok a Young-egyezmény ellen

Briand miniszterelnökön kívül a francia kormány még két tagja vesz részt a hágai konferencián — Venizelosz londoni tárgyalásai

Párisból jelentik: A Quai d'Orsayn vasárnap lesz az utolsó minisztertanács a hágai nemzetközi jóvátéti kormánykonferencia előtt.

A konferencián Briand miniszterelnökön kívül a francia kormány tagjai közül még Chéron és Loucheur vesznek részt.

A konferencián résztvevő miniszterek részére külön helyettest valószínűleg nem neveznek ki, hanem a fontosabb államügyek intézését Hágából végzik. Hágából

ezek az államok külön blokkba tömörülnek érdekeik megvédésére.

A lap szerint

nagyon valószínűtlen, hogy a kvóták felemelésére vonatkozó követelést a nagyhatalmak teljesítik,

mert Briand a Young-egyezmény által megállapított részesedéseket véglegeseknek tekinti.

Venizelosz görög miniszterelnök, aki pénteken

Scheveningen tengeri fürdő, ahol a hágai konferencia résztvevőit elszállásolják

naponta egy expressz-repülőgép indul Párisba, amelyen kurir fogja magával vinni a miniszterek utasításait a reszortjukhoz tartozó ügyekben és az aktuális kérdésekre nézve.

Mint Londonból jelentik, a Financial Times Hágából úgy értesül, hogy

Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia és Görögország a jóvátéti kormánykonferencián panaszt emelnek a Young-tervezetnek az ő részesedésekre vonatkozó javaslatára ellen.

Amennyiben a hatalmak nem támogatják törekvéseiket, úgy

Londonba érkezett, este felkereste Henderson külügyminisztert és tanácskozott az angol külügyminiszterium több vezető tisztviselőjével is. Venizelosz kijelentette, hogy

a görög kormány a hágai konferencián csak azt fogja kérni, tegyék lehetővé, hogy Görögország olyan mértékben részesedjen a német jóvátételben, hogy nehezség nélkül fizethesse a görög háborús adósságok kamatait.

Ezeket a kamatokon kívül Görögország csak olyan összeget követel, amely feltétlenül szükséges a háború által okozott károk jóvátételére

K a t i c a !

Vidámné Bölc Kató örömmel tudatja barátjával és ismerőseivel, hogy aranyos, egészséges kislánya született. A kicsike már hiú is: Csakis a ragyogó hófehér ruhát szereti. Ott is van a kezében egy csomag

Oroszországban nagyarányu háboruellenes tüntetések voltak augusztus elsején

Moszkvában lármásan tüntettek Macdonald, Poincaré, a szocialisták és a kínaiak ellen — Kényszerkölesönt vetett ki a szovjet

Londonból jelentik: A szovjetlapok augusztus elsejének kudarcát főként a »Burzsoá országok« óvatossági rendszabályainak tulajdonítják.

Oroszországban már múlt vasárnap megkezdődtek a nagyszabású háboruellenes tüntetések.

Férfiak, nők és gyermekek tömegei állig felfegyverkezve vonultak fel a különböző városokon és a menetek élén vitt zászlókon halált követeltek a szocialistákra: Macdonaldra, Poincaréra és a kínaiakra.

A felirások sürgették, hogy mindenki jegyezzen az internacionálé új kölcsonére és hogy termeljenek több gabonát.

Moszkvában vasárnap negyvenezer puskát és egyéb fegyvert osztottak ki a tömegeknek, amelyek augusztus elsején a vörös haderővel együtt vonultak fel,

hogy kimutassák a szovjet imperialista haderők hatalmát.

A szovjet központi bizottsága által kiküldött tanulmányi bizottság javaslatot dolgozott ki az új ipari kölcsonök sikerének előmozdítására. A javaslat szerint az új orosz kölcsonnek kényszerkölcsonön jellegű lesz.

Minden gyár köteles legalább egy havi munkabért az összes munkások és hivatalnokok fizetéséből levonni a kölcsonön céljaira.

Sétabottal verte agyon vetélytársát

Háromévi fegyházra ítélték a sztara gradiskai gyilkost

Pozsegáról jelentik: A pozsegi törvényszék az elmúlt napokban tárgyalta a sztara gradiskai szerelmi gyilkosság ügyét, amelyről annak idején a *Bácsme gyei Napló* részletesen beszámolt. A vádlottak padja Pavisics Imre huszonnégy éves cipészsegédült, aki ez év május huszonhatodikán Starogradiskán a mozi előtt féltékenységből meggyilkolta Radisics Imre huszonöt éves községi hivatalnokot.

Pavisics már régebben udvarolt egy gradistet leánynak és így az a hír járt a faluban, hogy a szerelmesek nemsokára megesküdnek, mert a leány születése is jó szemmel nézték a fiu udvarlását. Május elején bál volt a szomszéd Uskoci községben és a bálba Pavisics is átment a leánnyal. A leány a bálban megismerkedett Radisics Imre hivatalnokkal. A leánynak nagyon tetszett az elegáns fiu, aki ettől az időtől kezdve udvarolni kezdett a leánynak, aki teljesen elhagyta a régi udvarlójától. Pavisics Imrénak május huszonhatodikán tudomására jutott, hogy Radisics a leánnyal a moziba ment. Pavisics is elment a moziba, majd megvárta, amíg Radisics hazakísérte a leányt és utána egyedül ment haza. Az uton aztán megtámadta és botjával teljesen szétverte a hivatalnok fejét.

A törvényszéki tárgyaláson Pavisics tagadta, hogy előre készült a gyilkosságra.

— Gyilkosságra nem is gondoltam — mondotta. — Csupán beszélni akartam vele a mozi után, megkérni, hogy mondjon le a leányról. Mikor a moziból kijött vele volt még Klisics Péter is. De alig szóltam egy szót, Radisics kést ragadott és meg akart szurni. Nagyon megijedtem és elszaladtam. Negyedóra múlva véletlenül ismét találkoztunk. De most már Radisics egyedül volt. Gondoltam, ha már össze találkoztam vele elintézem, azt amit már rég el kell vele intézennem. Megszóllítottam és kérdőre vontam. Ő rögtön durván rámkilátott:

— Egy suszterrel nincs mit tárgyalnom!
Beszéde közben a zsebébe nyúlt. Én azt hittem, hogy ismét a kést veszi elő és csupán ezt akartam megakadályozni. Felemeltem a botomat és fejebe ütöttem, mire ő leesett. Nem tudtam, hogy egy sétabottal is lehet embert ölni, mert ha tudtam volna, biztosan nem ütöm meg.

— Milyen volt az a bot, amivel ütött — kérdezte az elnök?

— Egész egyszerű. Vékony, mint a rendes sétabotok!

A szakértő orvos megállapította, hogy a halált a botütések okozták. A sétabot pedig olyan vastagságu volt, hogy egy tehenet is lehetett volna agyonütni vele.

A tanu kihallgatások és a perbeszéd után a bíróság meghozta az ítéletet. A bíróság bűnösnek mondotta ki a vádlottat szándékos emberölés büntetésében, de nem látta fennforogni az előre megfontoltságot. Fügyelembevéve, hogy a vádlott, midőn a halálos ítéletet leadta, nem volt teljesen normális állapotban, a bíróság Pavisics Imrét háromévi fegyházra ítélte.

Az ítélet ellen a védő és az államügyész felebbvezést jelentettek be.

Kína és Oroszország elhatározták a diplomáciai viszony újrafelvételét

A csapatok rendeletet kaptak a visszavonulásra

Párisból jelentik: A Paris Midi értesülése szerint Kína és Oroszország elhatározták a diplomáciai viszony újrafelvételét.

A megindult közvetlen tárgyalások sikerében mindkét állam annyira bizakodik, hogy a csapatok rendeletet kaptak a visszavonulásra.

A keletkínai vasut újjászervezésének kérdését megoldották és valószínű, hogy

a közvetlen vonatok forgalma a keletkínai vasuton néhány nap múlva ismét megkezdődik, úgyhogy a konfliktus már a tárgyalások befejezése előtt is teljesen elsimítottnak tekinthető a diplomáciai viszony újrafelvételével.

Izgalmas tanuvallomások a Tuka-per szombati tárgyalásán

Betörők jártak a Szlovák Hírlap szerkesztőségében és a Tuka-perrel összefüggő fontos okmányokat vittek el

Pozsonyban jelentik: A Tuka-per szombati tárgyalásán Weissherz védő a keresztkérdések özőnét zudította Belanszki koronatanura, majd Halk dr. védő a hallgatóság nagy izgalma közepette bejelentette, hogy az elmúlt éjjel betörtek a Szlovák Hírlap szerkesztőségébe és onnan a Tuka-perre vonatkozó fontos okmányokat vittek el. Két évvel ezelőtt is betörők jártak már a lap szerkesztőségében, de akkor a Wertheimkasszát nem tudták feltörni, csupán Tuka asztalának fiókjából vittek el néhány jelentélen okmányt.

Suhanek Lajos, a *Narodni Dnevnik* szerkesztője tanuvallomásában elmondotta, hogy 1929 januárjában a szerkesztőségbe névtelen levél érkezett, amelynek írója közölte, hogy Tuka és Flachbarth Ernő dr. a csehszlovákiai magyar ellenzéki pártiroda igazgatója, szoros összeköttetésben állanak egymással. Elmondotta a tanu, hogy ezután Prágába utazott és érdeklődött, hogy ki írhatta a levelet, de azt nem tudta meg.

— Pozsonyban egy alkalommal találkoztam Gál Istvánnal, a *Prágai Magyar Hírlap* volt szerkesztőjével — folytatta vallomását a tanu — akinek megmutattam a levelet és Gál is azt mondta, hogy Tuka és Flachbarth összeköttetésben állnak egymással.

Tuka a tanu kihallgatása után felállt és bejelentette, hogy Flachbarthtal mindössze ötször beszélt életében, tehát szorosabb kapcsolat nem lehetett közöttük és tiltakozott az ellen, hogy akár közvetve, akár közvetlenül pénzt fogadott volna el tőle.

Gál István, a pozsonyi *Nap* fő szerkesztője volt a következő tanu. Kijelentette, hogy semmit sem tud a vádlott üzeméről. Elmondotta a tanu, hogy Suhanek valóban felmutatott neki egy levelet, amelyből azonban egy szót sem értett, mert szlovákul volt írva.

— Nem egészen úgy áll a dolog, ahogyan Suhanek ur mondogatja itt az előbb — folytatta Gál — azokat a kijelentéseket, amelyeket nekem tulajdonít, nem én tettem meg, hanem ő mondta nekem, mint olyan állításokat, amelyek a levélben foglaltak.

Nagy izgalom közepette rendelte el az elnök Gál és Suhanek szembeszítését. Gál szemébe mondta Suhaneknek, hogy állításai nem felelnek meg a valóságnak, mire Suhanek megígért és beismerte, hogy tévedett, mert az előbb elmondottakat tényleg nem Gál állította, hanem azokat ő a levél alapján közölte Gállal. Mindkét tanut megeskették vallomására, majd a tárgyalás folytatását az elnök hétfő délelőtre halasztotta.

A BÁCSMEGYEI NAPLÓRA

bármelyik raptól kezdve lehet előfizetni s az előfizető részéről a könyvkedvezményekben

SZUBOTICAI PANORÁMA

A gabonatőzsde

A szubotikai gabonatőzsde Isten szabad ege alatt van kint a város szélén, utána már csak a temető következik, azután a mező. A tőzsde hajnalban nyitja meg kapuit és a tőzsdei óráig tart. A csikárgól, vagy a liverpooli gabonatőzsde valószínűleg imponásabb: telefonokkal, rádióval és kábelvezetékekkel van át meg átszöve és az elektromos drótokban a grandiózus élet forrósága lüktet szüntelenül. Percek alatt el lehet jutni a vágány netovábbjára, vagy ha zuhannak az árak, le lehet bukni az eltemető semibe.

A szubotikai tőzsdén ilyen veszelék nem leselkednek a spekulánsokra. Legfeljebb elűtheti őket egy megrakott kocsi, amely a tőzsdére igyekszik. Ezen a tőzsdén a rendőz az ur. Gimibottal a kezében irányítja a forgalmat, szítja a buta falusi pejlókat, melyek minden kis bicikli nyivakolásától megbokrosodnak.

A szubotikai gabonatőzsdén ádáz közelharcban áll egymással a termelő és a vevő, a föld és az üzlet, a paraszt és a kereskedő. A gabonapiac összeszűkül a száz meg száz szekér szorong megrakva duzzadó zsákokkal, a hosszú Szombori uton pedig vége nem látható sorban kigyóznak a tér felé a megterhelt szekerek, amelyek között ügyesen manővroznak el a fürge autók. Kora reggeli órában igazi mezőváros, színes panorámája tárul a néző szeméi elé: lassan, kényelmesen, méltóságjeljesen dőögő kocsik sora hozza a piacra a búzát, az uttesteken zsongó áradat törekedik a város szíve felé. Az üzletek szürke redőnyei még nem gördültek fel, a hivatalnok csak most kászolódik fel, de a gabonás kocsik már elérték a várost és az ijedős tanyai lovak toporzékolnak a kövezeten.

Hét órákor már megindul az élet a tőzsdén. A szekerek kisércs-labirintusokat alkotnak, a hangulat még nyomot az uccészkákban és nem alakult ki még a helyzet, az árak sem szilárdultak meg és a termelők nem is igyekeznek nagyon kínálni árjukat. Kocsi kocsi mellett a kerékhez támasztva egy zsákban minta a gabonából. A zsák szája szélesre ki van nyitva, mindenki megmarkolhatja, megtapogathatja az árut és ha tetszik, meg is kérdezheti az árát.

A termelők kis csoportokban tárgyalnak: egy ezüstshaju suplyáki gazdálkodó viszi a szót. Ujságot kotorász elő a zsebéből, fellapozza a tőzsderevatot és hangosan olvassa a többieknek:

— Buza, bácskai vasut 210—215... határidőre 250... márciusra 270...

Szabályszerű vita kerekedik a tőzsdei árfolyamok felett. Meghánnyják vetik a dolgot és tájékozódva a világtörzsi helyzetről, térnek vissza a kocsikhoz. Azt is tudják, hogy Amerikában gyenge lesz a termés... Így aztán nagy jövője van a búzajúknak.

— Nem is sietnék eladni... — hangzik mindenfelől, de eladják, mert most valószínűleg meg a tervek, amelyeket a nyáron és a télen szőttek a kemence mellett.

Pénteken nyitáskor a buza 230 dináron állt, volt akni még többet is kért az acélos szemekért. A zsák-tornyok tetején, mint valami istenség, trónoltak a gazdák és a nyitás után csak egy félvállról, foghgyről sercentették le az árakat az érdeklődőknek. A nagy malmok és a nagy szubotikai raktárak bevásárlói még nem jelentkeztek, csak itt-ott tapogatózott egy-egy kisebb üzlet bevásárlója, de ez se csinált üzletet, bevárta, amíg a nagy malmok és nagyraktárak embelei megjelennek a porondon és lezserítik az árakat.

Nyolc órára el kell dölni a helyzetnek. Kilenc órákor már egy kocsi se áll a téren, amely most tizes napsugárban és fullasztó porban fűdik. Először csak csendes moraj nyújtózik el a kocsitábor között. Az ügynők még kis csoportja lobban áll.

A helyzet kialakulása nem történik komolyabb átmenet. A termelők szilárdan tartják az árakat. Buza 230, kukorica 250—260, zab 200—210, árpa 170—170, rozs 200—205. A hangulat akár csak a komoly, nagy tőzsdéken, ideges, már a termelők részéről. A pénteki hetipiacra ólási tömegű gabonát hoztak fel és előrelátható volt, hogy az árak hamarosan leessenek. Mindenki jó áron szeretné értékesíteni gabonáját. De amilyen kompakt a termelők tábora, olyan megüthetetlen a vásárlók csapata is, amely pontos árfolyam és világtörzsi kalkuláció alapján vesz.

*

Ahogy szalad az óra mutatója a nyolc felé, ugy esnek le az árak. A gazdálkodó is lejjebb száll a kocsii tetejéről és szédné a piacon, kikémele milyen áron törtétek vásárlások. Hamarosan változik a helyzet, a tengeri és a zab iránt élénk érdeklődés mutatkozik, mert ezekből aránylag kevés került piacra, a kukoricát magánosok keresik, a búzát csak a malmok és gabonaexportőrök. A cégek megbízottai kezükben notesszal és ceruzával, mint a vihar vágatnak el a kocsik előtt.

— Veszek kettőtől — mondja és ezzel egy cédulát nyom a gazda kezébe. A cédulán fel van tüntetve az ajánlott ár és a cég, amely a gabonát átveszi. Ez a céduka nem kötelez semmire. Ha egy másik cég többet ígér, oda viszik a gabonát. Ez csak ajánlattevés és a termelők sokszor hat-nyolc ilyen cédulát kapnak más-más cég megbízottaitól. Lehet választani,

melyik az előnyösebb. A differencia azonban minimális.

Az ember összesug az asszonnyal, számolnak izadó homlokkal és dacosan azt mondják: nem és nem.

Egész nyolc óráig, a zárlatig tart ez a helyzet. Addig reménykednek, hátha jön jobb ajánlat.

— Inkább visszaviszem — jelenti ki egy nagybaszjos hácsi dacosan.

— Hát vigye vissza — hangzik a válasz — nem maga van egyedül.

Ilyen itt a tőzsdei hang, sokszor még cifrabb.

Az asszony pityeregni kezd a kocsi mellett, biztosan a tenger munka jut az eszébe, a sok fáradtság és keverőség, aggodalom és remény, amely hónapokon keresztül hatalmában tartotta, mialatt a kiesi zörd szórból erős zizegő kalász lett. Már kinézte a mult létén a kendőt, meg a ruhára valót, amit akkor vehet meg, ha jó áron kel el a buza... Most azt is sajnálja egy kicsit, hogy ha az árendát, adót, kamatot kifizetik, akkor bizony nem igen jut új selyemkendőre. Ha ők szalhatnak meg az árakat és felszámíthatnának minden bajt és kint, ami érte őket, de másvalahonnan diktálják, mit ér a munka és a fájdalom; a tőzsdén nem néznek kis érzékenységekre, kis bánatokra.

— Tempo! Tempo! Tempo...

— Veszek... eladok... adja vagy nem adja... alászojgája. Nem sokat alkudoznak. Buza van és a pénz kell. Különbben mért hozta volna be a piacra a búzát?...

Forrón égett a nap. A térségen gondatlanul legelésznek a környékbeli csirkék. Róluh elmondhatjuk, hogy jó dolguk van és bizonyos, hogy az összes szárnyasoknak egy vágjuk van, a gabonapiac környékén elhelyezkedni valamelyik gazdasszonynál és csendesen élni, amíg be nem következik a vég. A hegyes kakasok és a fess, de molett tyukok nem igen vesznek tudomást a zajról és a lármáról, amely egyre nagyobb és elviselhetlenebb lesz. A tér felett a hetipiaci napnak ebben az órájában hatalmas porfelhő terjeng, ami nagyban hozzájárul az árak alakulásához. A termelő, aki megszokta a friss, tanyai levegőt, igyekszik minél előbb szahadulni a porfelhőből és gyorsan tul ad a gabonáján. Nyolc óra tájban már megmozdul a tábor: egy-egy kocsi kiválik a tömegből és megindul a malom, vagy a raktár felé.

Zárlatkor a buza 205—207, kukorica 230, zab 190, árpa 150—155 és a rozs 180—185 dináros áron cserélt gazdát. A behozott, mint egy tizenkét vagon gabona mind elkelt és bevándorolt a malmok raktáraiba.

A végén mégis nyugodt érzéssel távozik az ember a tőzsdéről. Finom, szolid, kis beltok ezek. Csak beleitnek egymás markába, azután mennek vagy a raktár felé, vagy a kocsmába meginni az áldomást. A téren csak a csibék és a koldusok maradnak, akik kis tarisznyával végigházták a kocsikat és innen is, onnan is csurrant egy-egy marokkal. Most telt zsákkal mennek becsereálni a búzát lisztre... (sz.)

Agyonlőtt a löszerraktár őre egy ittas gazdálkodót

Oszijekről jelentik: Tragikus szerencsétlenség történt pénteken éjjel tizenkét óra tájban a szlavóniai Novogradiska községben. A szerencsétlenség áldozata Palettó Iván negyvenéves novogradiskai gazdálkodó, akit a katonai löszerraktár őre agyonlőtt.

A gazdálkodó pénteken fejezte be a cséplést és a jó termés, valamint a sikerrel befejezett munka öröme meglátta lakására ismerőseit és munkásait. A társaság tíz óráig borozgatót, majd felkerekedtek és a község egyik kocsmájába mentek, ahol folytatták a mulatozást. Polettónak nagyon jó kedve volt és kissé többet ivott a kelleténél. Tizenegy óra tájban a társaság elindult és mindenki ment hazafelé. Polettó is elbuzosított ismerőseitől, akiknek azt mondta, szédül és nagyobb sétát fog tenni a friss levegőn. A gazdálkodó vaktában elinult és maga se vette észre, hogy a löszerraktár közelébe került. Örségen egy heregovinai katona volt, aki messziről látta a közeledő embert és rákiáltott:

— Áll!

Polettó annyira ittas volt, hogy a felszólítást nem vette komolyan. Főzledett, mire az őr még kétszer megállásra szólította fel. Mialatt a gazdálkodó ekkor sem állt meg, a katona három lövést adott le. Az első golyó nem télt, a másik kettő azonban Polettó testébe fűródött és a szerencsétlen ember véresen bukkott a földre. A lövések zajára elősietett a katonai járőr, amely csakhamar megtalálta a vérben fetrengő embert, akit azonnal a kórházba szállítottak és egyik lábát rögtön amputálni kellett. Segíteni azonban nem lehetett rajta és Polettó Iván szombaton délelőtt tizenegy órákor a kórházban meghalt. A tragikus véget ért gazdálkodónak nyolc tagu családjá van.

A megindított vizsgálat megállapította, hogy a katona előírás szerien járt el és tettéért nem vonható felelősségre.

Felnőttek és gyermekek

RUFF-féle töltött
csokoládébanánt vásárolnak

TŐZSDE

Zürich, aug. 3. (Zárlat.) Beograd 9.1275., Páris 23.365, London 25.225, Newyork 519.75, Brüsszel 72.275, Milánó 27.18, Madrid 76.07, Amsterdam 208.165, Berlin 125.88, Bécs 73.25, Szófia 3.76, Prága 15.39, Varsó 38.30, Budapest 90.745, Bukarest 3.085.

Novizadai terménytőzsde, aug. 3. Buza bácskai új 77—78 kilós 215—217.50, hajó Tisza új 77—78 kilós 227.50—230, bánáti új 77—78 kilós 215—217.50, szerémi új 77—78 kilós 210—212.50. Árpa bácskai új 63—64 kilós 160—165. Zab bácskai új VIII. 185—190, bánáti új VIII. 180—185, szerémi új VIII. 185—190. Tengeri bácskai 205—210, bánáti 202.50—207.50, szerémi 205—210. Liszt 0gg és 0g bácskai 317.50—327.50, 2-es sz. 297.50—307.50, 5 és sz. 277.50—287.50, 6-os sz. 260—270, 7-es sz. 230—230, 8-as sz. 140—150. Korpa bácskai jutazsákokban 120—125, szerémi 120—125, bánáti 120—125. Irányzat változatlan, forgalom összesen 112 vagon.

Bucpesti gabonatőzsde, aug. 3. Határidőüzlet: Buza októberre 25.30—25.49, zárlat 25.49—25.50, márciusra 27.50—27.73, zárlat 27.72—27.73, rozs októberre 20.50—20.60, zárlat 20.50—20.60, márciusra 22.57—22.70, zárlat 22.69—22.70, tengeri májusra 20.55—21.23, zárlat 21.18—21.20. Készárpiac: buza 24—25.60, rozs 18.80—19 takarmányárpa 18.50—20, köles takarmány új 18.25—18.75, repce 45—46, tengeri 23.50—24, zab 18.25—19.25, korpa 13.25—13.50, zab új 17.50—18.50.

Chicago terménytőzsde, aug. 3. Középarfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza szeptember (144) 143, december (152) 150 és fél, március (156.75). Tengeri szeptember (103.375) 102 egyenylead, december (100) 99, március (102.625) 101 önyolead. Zab szeptember (52.25), december (55.75), március (58.375). Rozs szeptember (112.50), december (118.125).

Winnipeg terménytőzsde, aug. 3. Középarfolyamok: Buza október (167.625) 166 önyolead, december 161 háromnegyed, március (168) 166 háromnegyed.

Liverpool terménytőzsde, aug. 3. (Zárlat.) Buza október (10 sh 5 háromnegyed d) 10 sh 4 és fél d, december (10 sh 9 egyenylead d) 10 sh 8 és fél d, március (11 sh 0 és fél d) 10 sh 11 háromnegyed d.

Viharos jelenetek között

hirdette ki a budapesti törvényszék a Földhitel-bank ellen a kényszer-egyeségi eljárás megindítását

A hitelezők elégedetlenek a csődeljárás megszüntetése miatt

Budapestről jelentik: Hetek óta tartó izgalom után a Földhitelbank fizetésektelenségének ügye döntő fordulathoz érkezett, miután a törvényszék a Földhitelbank kérsére elrendelte a kényszerjegyzési eljárás megindítását. Ez a döntés a Földhitelbank hitelezőinek legnagyobb részénél nagy elégedetlenséget keltett és ez az elégedetlenség viharos jelenetekben robbant ki a bank ellen benyújtott csődkérvény szombati folytatódó tárgyalásán.

A szombati tárgyalás tulajdonképpen csak formális volt, ennek ellenére azonban a hitelezők és a hitelezők ügyvédjei igen nagy számban jelentek meg a tárgyaláson és amikor a Földhitelbank ügyész bejelentette, hogy a bank kérelmére a bíróság elrendelte a kényszerjegyzési eljárás megindítását, a hitelezők nagy lármát csaptak és azt hangoztatták, hogy ez az eljárás sakkbuzás a bank részéről.

A hitelezők nevében dr. Kovácsy Dénes fejtette ki, hogy a hitelezők a kényszerjegyzési eljárás megindítását sérelmesnek tartják ugyan, de nem tehetnek egyebet, minthogy azt tudomásul veszik. Attól tart azonban, hogy néhány hónap múlva folytatni kell a kényszerfelszámolást, akkor már kedvezőtlenebb körülmények között.

A Földhitelbank ügyésze, dr. Leicht János azt hangoztatta, hogy a kényszerjegyzési eljárás egyetlen megoldása a hitelezők érdekében és igazott hangon utasította vissza azt a vádat, mintha a bank vagyonát az igazgatóság nem a megfelelő módon kezelte volna. Ezután a Pénzügyügyi Központ ügyésze jelentette be, hogy a Pénzügyügyi Központ az összhitelezők érdekeit vezették, amikor hozzájárul a kényszerjegyzési eljárásához. Végül is a bíró kimondotta a csődeljárás megszüntetését és a kényszerjegyzési eljárás megindítását.

A Földhitelbank a kényszerjegyzési kérvényhez csatolta a bank pontos státusát, amelyben a bank igazgatósága majdnem ötszáz ezer pengő tiszta vagyont mutat ki. A Pénzügyügyi Központ azonban a kérvényhez csatolt jelentésben megállapítja, hogy a követelek mikénti alakulását pontosan kiszámítani nem lehet és valószínű, hogy az adós intézet részéről kimutott vagyontöbblet helyett inkább bizonyos vagyontöbblet fog bekövetkezni.

HIREK

— **Kihallgatások Ófelségénél.** Beogradból jelentik: Ófelsége Alekszandar király szombaton délelőtt Dimitrijevic udvari marsall kíséretében visszaérkezett Topoláról Beogradba. Ófelsége a délelőtti folyamán kihallgatáson fogadta dr. Marinkovic Voja és dr. Svrliuga Sztánkó minisztereket, akik szombaton délután a jugoszláv jóvátételi delegáció élén Hágába utaztak. A délelőtti folyamán Hadzsics Sztjeván hadügyminisztert is kihallgatáson fogadta a király.

— **Dr. Surmin nyugalmazott miniszter királyi kiáltottatása.** Beogradból jelentik: Ófelsége Alekszandar király legutóbb aláírt ukázával dr. Surmin Gyuró nyugalmazott minisztert, a legfelsőbb törvényhozó tanács tagját a Szent Száva-rend első osztályával tüntette ki.

— **A Privilegizált Agrárbank komeszárja a minisztereinél.** Beogradból jelentik: Gyurtesics Vojin, a privilegizált Agrárbank komeszárja pénteken meglátogatta Zivkovic Petár minisztereinél, akinek a bank közeli közgyűlésével kapcsolatos ügyekről referált.

— **Kinevezések a vajdasági közigazgatásban.** A bácskai tartományi főispán Csokorlics Milutin volt szubotici adóellenőrt Mali Idjosra községi aljegyzővé nevezte ki. Radosevic Gyoka dubosavici aljegyzőt a főispán felmentette és helyébe kinevezte Backics Mihályt.

— **A ljubljani polgármester Beogradban.** Beogradból jelentik: Dr. Jarc Eugen, ljubljani polgármester pénteken Beogradba érkezett és több miniszteriumban folytatott tárgyalásokat. A polgármester beogradi tartózkodása összefüggésben van a ljubljani városi villamosvasút vonalainak meghosszabbítása céljából felveendő városi kölcsönnel. Dr. Jarc előrelátólag két napot tölt a fővárosban.

— **Jugoszláv újságírók tanulmányutja Lengyelországban.** Varsóból jelentik: Pénteken megérkezett Varsóba a jugoszláv újságírók csoportja, amely tanulmányuton van Lengyelországban. A kiránduláson beogradi, zagrebi és ljubljani lapok munkatársai vesznek részt. A jugoszláv újságírókat az állomáson a lengyel újságírók szövetségének elnöke és a külügyminisztérium kiküldötte fogadták. A vendégek tiszteletére bankett volt, amelyen számos beszéd hangzott el.

— **Jugoszláv tisztek küldöttsége Lengyelországban.** Varsóból jelentik: A jugoszláv tiszti küldöttség, amely Delics tábornok vezetésével nemrégben utazott el Lengyelországba, tiszteletet a lengyel köztársaság elnöke előtt. Az államfő fél óráig elbeszélgetett a jugoszláv tisztekkel, akik tájékoztatják az elnököt a jugoszláviai helyzetéről.

— **Időjárás.** A Meteorológiai Intézet jelenti: Egyelőre még inkább keleten kisebb zivataros esők, később száraz idő várható lassu hőemelkedéssel.

— **Vasárnap szentelik fel az új dubrovniki püspököt.** Zagrebból jelentik: Vasárnap délelőtt a zagrebi székesegyházban ünnepélyes keretek között fogják felszentelni dr. Cárvevic József dubrovniki püspököt. A felszentelési szertartást dr. Bauer érsek fogja vezetni a szpliti és a sibeniki püspökök asszisztenciája mellett.

— **A pápa látogatása a vatikáni postahivatalban.** Rómából jelentik: Csütörtökön nyílt meg a vatikáni állam külön postahivatala és XI. Pius pápa az üzem második napján, pénteken ellátogatott a postahivatalba. A vatikáni postán nagy volt a forgalom és a vatikáni állam lakói túlságosan igénybe vették a hivatalt, de miáltal a pápa ott volt, elzárták a postát a felek előtt. A pápa nagy meglepéssel nyilatkozott a vatikáni állam kormányzója és a postahivatalnokok előtt, akik végigvezették a helyiségeken, a hivatal működéséről.

— **Meghalt Hegedüs Ferenc budapesti operaénekes.** Budapestről jelentik: Szombatra virradó éjjel hosszú betegség után meghalt Hegedüs Ferenc, a budapesti Operaház örökös tagja. A művész, aki hetvenhárom éves volt, az elmúlt évben ünnepelte művészi pályafutásának ötvenedik évfordulóját.

A test szépsége

Ápolásán múlik, a fürdő csak akkor töltheti be teljesen a szerepét, ha enyhe és tiszta szappant használunk, mely tökéletesen tisztít, de a bőrt meg nem támadja. Az Elida Idealszappan csodásan enyhe és tiszta. Bőséges habja a légység üdítő érzését és pompás parfümjérek decens illatát hagyja vissza. Ropant gazdaságos, úgy hogy fürdőhöz való használata nem luxus, a fürdőben az egész test részeseedik az Elida Idealszappan jótékony hatásaiban, ami különben csak az arcnak és a kezeknek jut ki.

ELIDA IDEAL SZAPPAN

— **Egy tehervonat súlyos szerencsétlensége Olaszországban.** Rómából jelentik: Udinei jelentés szerint Tavis és Udina között szerencsétlenül járt egy tehervonat, amely belefutott egy kölyvinába, amely valószínűleg még az éjszaka folyamán zudult le a hegyoldalról és eltorlaszolta a pályatestet. A mozdony és hat teherkocsi lezuhant a mélységbe, a mozdonyvezető meghalt és négy vasutas súlyosan megsebesült.

— **Elgazolt egy leányt a beogradi polgármester autója.** Beogradból jelentik: Szayesics Milosnak, Beograd polgármesterének autója pénteken délután elütött egy Matkovic Hona nevű tizenéves beogradi varrőleányt. Az autóban a szerencsétlenség idején nem volt bent a polgármester. A nyomozás megállapította, hogy a sofőr szabályszerűen túlkölt, de a leány nem figyelt a jelzésre és át akart menni az út másik oldalára, a sofőr pedig a kis távolság miatt nem tudta lefékezni az autót.

— **Az oszjéki baranyai menekültek összeírása.** A belügyminisztérium rendelkezése a baranyai menekülteket újból összeírják és csak az új jegyzékbe felvettek menedékjogát biztosítják. Az emigráns egyesület oszjéki csoportjának vezetősége felhívja az oszjéki csoport körzetébe tartozó baranyai menekülteket — akár tagjai voltak eddig az egyesületnek, akár nem — hogy összeírás céljából a hó 3-ától 10-ig este 7-8 óráig az egyet hivatalos helyiségében (Bohus-féle vendéglő, Preradovicova sét. 10.) a vezetőségél jelentkezzenek.

— **Dr. Gábor Artúr fogorvos rendelőt Paje Dobanovackog ul. 15. szám alá (volt Szobonya ház) helyezte át.**

— **Nagy tűz pusztított egy szlavóniai községben.** Oszjékről jelentik: Nagy tűz pusztított pénteken éjjel az Oszjékek közelében levő Belobrdó községben. Éjjel egy óra tájban kigyulladt egy gazdálkodó háza és a lángok csakhamar átterjedtek a szomszédos épületekre is, majd két másik gazdálkodó házra is, ahol cséplőgépek és sok gabona volt beraktározva. A község, amelynek házal náddal vannak fedve, tűzveszélyben forgott. A tűzhöz kivonultak a szarvasi tüzoltók is és szombat délutánra sikerült a veszélyt elhárítani. A kár közel félmillió dinárra rug.

— **Egy horvátországi város háromszázötvenéves jubileuma.** Zagrebból jelentik: Karlovac város október hó folyamán nagyszabású ünnepségek keretében üli meg alapításának háromszázötvenéves jubileumát. Az ünnepségeket a város vezetősége országos jellegűekké tervezi és azokra a kormány tagjait is meg fogják hívni. A jubileumra már most nagyszabású előkészületeket tesznek.

— **Egy felborult vitorlás utasai hat óra hosszat küzdöttek a Balaton hullámaival.** Balatonalmádíról jelentik: Péntek este és éjszaka a Balatonon heves vihar dühöngött. Egy vitorlás már nem tudott kikötni és felborult. A négy bennülő közül Pauser Vilmos budapesti egyetemi hallgató a vízbe fullt. A másik három utast egy másik vitorlás mentette meg hajnali három órától reggel kilenc óráig tartó éleveszélyes küzdelem után. A szerencsétlenül járt vitorlás egyik utasát, Pánczél tanítót súlyos tüdőgyulladással kórházba szállították.

— **Vasárnap folytatják a SzAND népiünnepséget.** A SzAND szombaton a palicsi úti pályán rendezett népiünnepséget vasárnap délután és este folytatják. Vasárnap megismétlik a népiünnepély teljes programját, amelynek előreláthatólag másnap is nagy sikere lesz Belépő díj délután 5, este 8 dinár.

— **Eljegyzés.** Ador Árpád Pacsir eljegyezte Werth Erzsikét Sztara-Moravicáról. (Minden külön értesítés helyett).

KUPARI

TENGELI STRANDFÜRDŐ
DUBROVNIK mellett 3275.

Legnagyobb és legjobb tengerifürdő a déli Adrián. Nagy mélységű, tiszta, szobok már 20 ártól kezdve. Előrendelhető konyha, két női ivóvíz, nagy gyűjtővíz, két férfi és két női WC, napozóteraszok, napozófülkék, telefonok, stb.

Felvilágosítást szolgálnak a szobarendeléseket előjegyezve:
FÜRDŐIGAZGATÓSÁG, KUPARI

8254

— **Lemond a noviszadi színházegyesület igazgatósága.** Noviszadról jelentik: A noviszadi szerb nemzeti színházegyesület igazgatósága dr. Borota Branislav polgármester elnökletével megtartott ülésén elhatározta, hogy az augusztus tizenötödikén megtartandó éves rendes közgyűlésen beadja a lemondását. Erre a lépésre az a körülmény készítette az igazgatóságot, hogy a közgyűlésen új alapszabályokat fogna elfogadni és a jelenlegi igazgatóság azt kívánja, hogy a közgyűlés már az új alapszabály alapján válassza meg új vezetőségét. A közgyűlésen egy elnököt, egy alelnököt, kilenc igazgatósági és három felügyelőbizottsági tagot választanak.

Csakis valódi

"VYDROVA"

rozskávét

használ minden takarékos háziasszony

PENZUGYI HIREK

A Phönix életbiztosító társaság mérlege

A Phönix életbiztosító társaság június 28-ikán tartotta 46. évi közgyűlését. A közgyűlés elfogadta az 1928. évre szóló mérleget, amelynek adatai a következők:

Az 1928. évben 4.320.579.000 dinár összegben kötötték új életbiztosításokat. 1928 végén a fennálló életbiztosítások összege 14.303.485.000 dinárra rugott, mely összeg 1929. június végéig 16 milliárd dinárra emelkedett.

A díjbevételek 1928-ban 633.816.208 dinárt, a tőkehozáradékok 96.409.152 dinárt, míg a kifizetett biztosítások összege 1928-ban 212.108.304 dinárt tett ki. A biztosítási osztályalap nyereségrészesedéssel 71.056.084 dinár.

Az intézet saját kötvényeire nyújtott kölcsönök összege összesen 87.582.768 dinárt tesz ki.

A technikai tartalékok és áthozatok az 1928. év folyamán 1.757.784.847 dinárral emelkedtek, míg a társaság garantáló összvagyonja 1928 december 31-ikén 1.979.564.760 dinárra rugott.

A 32 millió (tartálékallal) összesen 46.400.000) dináros részvényitöke után a társaság ez évben 8 1/2 százalék osztalékot fizetett a múlt évi 7 és fél százalékkal szemben.

1928 év folyamán az S. H. S. királyság területén 178.130.484 dinár összegben kötöttek új életbiztosításokat, ugyhogya az ország területén kötött összes életbiztosítások összege 1928 végén 677.163.767 dinárt tett ki.

A társaság tevékenysége, amely a legnagyobb európai biztosító társaságok egyike, kiterjed Ausztriára, Jugoszláviára, Franciaországra, Németországra, Belgiumra, Csehszlovákiára, Hollandiára, Olaszországra, Magyarországra, Romániára, Spanyolországra, Lengyelországra, Egyiptomra, Görögországra, Bulgáriára, Törökországra, Palesztinára stb.

— Miss Jugoszlávia-versenyt rendeznek Zagreb-ban. Zagreből szombaton távirati értesítés érkezett a szubotici Városi Mozi igazgatóságához, amelyben egy széleskörű előkészítő bizottság közli hogy az ősz folyamán Zagrebben Miss Jugoszlávia-választást rendeznek, amelyre szeptember 15-ig lehet benevezni. A széleskörű nyertes 50.000 dináros díjat kap, míg a második 30.000, a harmadik helyezett pedig 15.000 dinárt kap. A versenyre Szuboticiáról valószínűleg a Miss Paltes-verseny győztesét fogják benevezni. A szavazás változatlan érdeklődés mellett folyik és még mindig Szuvajdzsics Verica vezet 425 szavattal. A többi jelölt így következik egymás után: Gross Joli 341, Kelemen Margit 273, Scherer Magda 162 és Knezi Ilonka eddig 146 szavazatot kapott. A szavazást egész szerdáig meghosszabbítják.

Dr. Müller Mátyás Novivrbász hazatért és rendelését újból megkezdte.

— Ki tud róla? Munk Tamás apatini munkás jelentést tett a csendőrségen, hogy a felesége pénteken reggel 4-5 óra között nyomtalanul eltűnt hat hónapos gyermekükkel együtt. Mivel az asszony gyengeelméjű, attól tart, hogy a felesége a gyermekkel együtt a Dunába ugrott. A csendőrség széleskörű nyomozást indított.

A nyári melegben

különösen fontos a könnyen emészthető táplálék. A legjobb erőforrás fiatalnak, öregnek, egészségesnek, betegnek egyaránt
2-3 kávéskanál

OVOMALTINE

a reggeli vagy oszonnatejbe és ez az ital jégbehűtve egyuttal a legkellemesebb frissítő is 7471/8

— A becskeréki adókvető bizottság tagjai. Becskerekéről jelentik: A becskeréki adóhivatalhoz most neveztek ki az új adókvető bizottság tagjait. Eszerint az adókvető bizottság rendes tagjai Risztics György kereskedő, Kraljev Laza kereskedő és Malbaski Dusan iparos, póttagjai Turinszki Péra kereskedő, Dragan Kristóf gyáros és Lukinics Nikola iparos.

— Merényletet kíséreltek meg Windischgrätz Erzsébet hercegnő ellen. Ljubljánból jelentik: Pénteken délután egy óra tájban revolveres merényletet akartak elkövetni Windischgrätz Erzsébet hercegnő ellen, aki állandóan a szlovéniai Litján levő kastélyában él. A hercegnő pénteken autókirándulást tett Ljubljánába és amikor visszafelé tartott, Ivanec-Gorice község közelében az országút egyik fordulójánál több revolverlövést tettek a robogó autóra. A golyók nem találták el a volánál ülő hercegnőt, a betört ablak üvegszilánkjai azonban több helyen megsebeztek az arcát. A merénylő tettének elkövetése után elmenehült. A hercegnő a merényletéről jelentést tett a csendőrségnek, amely az ügyben széleskörű nyomozást indított.

— Egy rendőr elkapott egy kisleányt a sinekről. Noviszadról jelentik: Szombaton reggel, nyolc órakor a noviszadi főposta épülete előtt Kutzner László 6 éves kislány, Mancsi nevű hároméves kis hugával a Kralj Alekszandar ucca felé ment. Amikor a postaépület kapujához értek, a kisleányt át akart szaladni az ucca túlsó oldalára, de megbított a villamosokba és a sinekre esett. Abban a pillanatban a vasúti pályaudvar felől robogott egy villamoskocsi a főtérre. A villamoskalauz csak az utolsó pillanatban vette észre a kisleányt, hirtelen lefékezett, de így is elkerülhetetlen lett volna a szerencsétlenség, ha Prodanovics Tósa, őrszemes rendőr, az utolsó pillanatban fel nem kapja a kisleányt és ki nem menti végzetes helyzetéből. A derék életmentő rendőrt, az ucca közönsége megüljenzte.

— Kitért az Etna. Rómából jelentik: Sziciliából érkező jelentések szerint az Etna péntek reggel ismét működésbe lépett. A kitérést tompa földalatti moraj előzte meg. A tűzhányó kráteréből hatalmas fűzőslop emelkedik és az egész környéket elborítja a hamueső.

— Emberi szív a befőttesüvegben. Zagreből jelentik: Rejtélyes ügyben folytatja a nyomozást a zagrebi rendőrség. Hajdin Bránko a Vlaska ucca 44. számú ház tulajdonosa pénteken jelentést tett a rendőrségen arról, hogy nemrég kiköltözött lakójának egy Kralj nevű üvegesnek otmaradt tárgyai között egy befőttes üveget talált, amelyben egy emberi szív volt. Az üveg csomagolásáról és az eltétel módjáról megállapították, hogy a szívet nem tudományos céllal konzerválták, ezért az ügyben széleskörű nyomozás indult. A rendőrség azt a Kralj nevű üvegest keresi, akinek holmija között a különös leletre bukkantak és aki jelenleg ismeretlen helyen tartózkodik.

Csak és egyedül a
CYKLON
az, amely teljesen és gyökeresen kúszítja a
Poloskát, tetvet, molyt, svábdogarat, patkányt stb.
Szagtalan! Minden másnak ártalmatlan!
Eredményért szavatolunk! — Állami felügyelet alatt!
INGYENES felvilágosítással kívánatra készséggel szolgál!
CYKLON Egészségügyi-Műszaki Intézet Noviszad
Kralja Alekszandra 21. Telefon 22—22.

— Kerékpárt lopott. Playvics Koszta bukovicsi legény Jarakon ellopta Vig János temerini gazdálkodó kerékpárját. A csendőrség elfogta és beszállította a noviszadi ügyészség fogházába.

Gerber-féle Special világos sör elismerten a legjobb és legízletesebb.

— Meghalt a noviszadi benzinrobbanás egyik áldozata. Noviszadról jelentik: Pénteken éjjel a noviszadi kórházban anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, égési sebeibe belehalt özevgy Ottenbacher Jánosné noviszadi asszony. Özevgy Ottenbacheré — mint ismeretes — lakásán benzinnel tisztította a butort. Tisztogatás közben a benzines üveg felrobbant és úgy Ottenbacheré, mint leánya, súlyos égési sebeket szenvedtek. Mindkettőjüket kórházba szállították, de az idős asszonyon már nem lehetett segíteni. Leánya állapota szintén életveszélyes, de az orvosok biznak felgyógyulásában.

Ágnes krémtől gyönyörű lesz

— A noviszadi bérkocsisok sztlávája. Noviszadról jelentik: A noviszadi bérkocsisok egyesülete pénteken este ünnepelte meg a Maros-féle vendéglőben házi védszent ünnepét, amely ünnepélyen, mint minden évben, ezidén is nagyszámú és előkelő közönség vett részt. A komai tisztet, dr. Matics Milán ügyvéd töltötte be. Este kilenc órakor volt a kalácsvágás, mely után Mijatovics Szteván, egyesületi elnök üdvözölte a megjelenteket. A vacsorán dr. Matics Milán, dr. Buljik Jankó és mások mondtak felköszöntőt. A vacsora után tánc következett.

Dr. Sattler Mátyás noviszadi orvos szabadságáról hazaérkezett és rendelését újból megkezdte. (Noviszad, Kralje Alekszandra ucca 7.)

Ujból összeírják a baranyai menekülteket. A belügyminisztérium elrendelte, hogy a baranyai menekültek egyesülete újból írja össze és igazoltassa le a Jugoszláviában élő baranyai emigránsokat. A baranyai menekültek egyesületének szubotici vezetője felhívja a Szuboticián és a szubotici körzetben levő baranyai politikai menekülteket, akár tagjai az egyesületnek, akár nem, hogy összeírás céljából jelentkezzenek az egyesület hivatalos helyiségében (Hirt Pali vendéglője), mert az új miniszteri listán csak azok lesznek rajta, akiket a mostani összeírás alkalmával felvesznek. Az összeírásokat július 28-ikán, augusztus 4-ikén, 11-ikén és 18-ikán délelőtt 9-től 11 óráig eszközlik.

A nagy melegben

Ruff-savanyubonbonai
mindenkit felüdítenek

— Kiténtették a noviszadi Vöröskereszt elnökét. Noviszadról jelentik: A tartományi Vöröskeresztgyűlés igazgatóságá pénteken este Dungverszki Dóra udvarhölgy elnökletével plenáris ülést tartott. A napirend előtt dr. Markovics Lázár, egészségügyi minisztériumi inspektor átadta dr. Nenadovics Jován alelnöknek a nizzai életmentők egyesületének kiténtését. Dr. Nenadovics Jován, mint a tartományi Vöröskereszt elnöke az 1926. évi katasztrófális árvíz idejében igen sokat tett az árvízkarosultak segélyezése érdekében és eredményes akciót vezetett a hajléktalanokká vált árvízkarosultak elhelyezése érdekében is. Az ülésen a Vöröskeresztgyűlés új palotájának felépítéséről is szó esett. Az egyesület már régebben elhatározta, hogy a Kraljica Mária uton modern háromemeletes otthont épít, amelynek terveit Dungverszki Lázár mérnök és Tabakovics György, építész-mérnök már el is készítettek. Az igazgatóság elhatározta, hogy ajándékkal szólítja fel a noviszadi építőmestereket, mert az otthon építését még a nyár folyamán meg akarják kezdeni.

Dr. Góts Endre velikibecskeréki orvos külföldi utjáról megérkezett és rendelését megkezdte. Petrogradska ucca 21. Telefon 89. Rendel délelőtt 8—10-ig, délután 3—5-ig.

— A becskeréki munkáskamarai kirendeltség új vezetője. Becskerekéről jelentik: Jankovics Dragoljubot, a vajdasági munkáskamara becskeréki kirendeltségének vezetőjét állásától felmentették és helyébe Hrisztafovics Brankót nevezték ki. A munkáskamarai kirendeltség új vezetője már átvette hivatalát.

A Paramount filmverseny eredménye. A Paramount-film corporation fiókjai között egy 10 hétre terjedő eredményversenyt rendezett, melyet a nyári idény nehéz körülményei között is a vajdasági fiók nyert meg. A győzelem jutalmául a fiók vezetője, Löwenberg Jenő egy remek amerikai irógépet nyert, míg a fiók személyzete részben két hétre nyaralást, részben más értékes ajándékokat kapott. A filmverseny eredménye szakkörökben is általános örömet és elismerést keltett, mert a győzelem egy régi, elismert céget érint elsősorban — a Mosinger filmvállalatot.

Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyeket romlott élelmiszerek, valamint túlsok ivás és dohányzás, vagy morium és kokain élvezete idéz elő, a természetes »Ferenc József« keserűviz használata fontos segédeszköz képez. Hires orvostudományi könyvekben felsorolják azt is, hogy a »Ferenc József« víz többek közt ólommérgezésnél nemcsak meggyógyítja a makacs székrekedést, hanem mint specifikus elleneszer is kifejtő kitűnő hatását. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 4

Mira az a gyógyvíz, amelynek használata szünteti idegességet, fejfájást, bágyadtságot. Természetes összetétele teljesen a karlsbadi keserűvízével egyező s hatásaiban azokat felül is mulja. Orvosi szaktekintélyek által ajánlva, s állandóan rendelkezve. A klinikák házi keserűvize. Ha fenti bajok egyikében szenved, úgy haladéktalanul használjon Mira keserűvizet. Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb fűszerüzletben. Képviselő: Trafikant Gábor, Szubotica.

Két film

Lifka-Mozi: Kaland a szerailban — Városi Mozi: Amor hajója

Csodálatos, hogy amíg egyes témákat az analomig gyakran dolgoznak fel filmre, addig a hadifogságról például tudunkkal még nem csináltak filmet. A hadifogságról szóló könyvek és regények mai konjunktúrája bizonyítja a legjobban, hogy milyen népszerűsége tehetet szert egy ilyen tárgyú film. Talán ez elsősorban a Kaland a szerailban című vígjáték sikerének a titka, mert ez a film két amerikai katona fogásbajutását, a német hadifogságból való szökését és világrészeken keresztül vezetett kalandjait dolgozza fel nagyon sok szerencsés ötlettel. A film egész eredeti módon tudja az izgalmas jelenteket a mulatságos ötletekkel vegyíteni és maga a két amerikai katona alakja is olyan mulatságos, hogy az ő derűs mókáik máris biztosítják mindvégig a közönség jókedvét. De ezenkívül is nagyszerű rendezői ötletek teszik elsőrendűvé ezt a filmet, amelynél jobb és kerekbb vígjátékot rég nem láttunk. A szereplők is, élükön a szép Mary Astorral és William Boydval valamennyien kifogástalanok. A kitűnő filmet a Lifka-mozi mutatja be hétfőn.

A Városi Mozi hétfői műsorán az Amor hajója című film szerepel, amely egy tengerész és egy táncosnő szerelmének történetét mondja el. Egy észak-afrikai kikötőben partraszálló amerikai matróz megismerkedik egy táncosnővel, aki halálosan beleszeret a férfiibe. Néhány hónapig tart a boldog szerelem, amikor a tengerész hajója visszaindul Amerikába. A táncosnő nem bírja nélküle az éltet, utánamegy és kalandos körülmények között érkezik Amerikába. Itt szerződést kap egy bárban, amelynek tulajdonosa beleszeret. Amikor a leány régi szerelmével találkozik, kiderül, hogy a tengerész már megelégedett róla és más lánynak odvarol. Érdekes bonyodalmak után a nyílt tengeren egy hajón mégis összeadják a fiatalokat. A házasság azonban nem boldog és ezért az asszony visszamegy a mulatóba. Ekkor ébred fel fejében a régi szerelem és a bár izgalmas megostromlása után szerzi vissza feleségét. Az érdekes és szöpen fotográfált film főszerepeit a kitűnő George O'Brien és a szép Lois Moran játsszák. A műsoron még a Mexikói banditák című izgalmas cowboy-film is szerepel.

SPORT

Pénteken reggel kezdődik a szubotici Kék-fehérek országos tenniszversenye a Vajdaság bajnokságáért

A versenyre tömegesen érkeznek a nevezések és mintegy ötven-hatvan versenyző fog startolni

Jugoszlávia tenniszsportolói körében megnyilvánult nagy érdeklődést mindennél jobban bizonyítja az a sok nevezés, amely már eddig is beérkezett a szubotici Kék-fehérek országos tenniszversenyére. Bár a nevezési határidő csak négy nap múlva jár le, már is olyan nagy számmal érkeztek nevezések, hogy a verseny sikere biztosra vehető. A rendezőség fáradhatatlanul dolgozik az előkészületeken és arra törekszik, hogy a verseny zavartalan lefolyását biztosítsa. Eddig Zagrebból, Beogradból, Szomborból, Beeskerekről, Sztaribecsejéről, Kuláról, Vinkovciáról, Szentáról és Odszacról érkeztek nevezések, Palicsról pedig mintegy tizenhat résztvevőre lehet számítani. Az előjeltekből következőleg, ötven-hatvan versenyző fog startolni a Vajdaság bajnokságáért.

A rendezőség már összeállította a játéktervet is, amely szerint pénteken a férfi- és női-singlik lejátsszása kezdődik meg. Különösen arra törekszenek, hogy a másodosztályú versenyek mielőbb lebonyolódjanak és vasárnap a verseny teljes befejeződhessen. Pénteken és szombaton az elődöntőket, vasárnap pedig a döntőket fogják lejátsszani.

A versenyre olcsó belépődíjat állapítottak meg, hogy mindenki számára lehetővé tegyék az érdekesnek ígérkező küzdelmek végigszemlélését. Pénteken és szombaton az egész napi versenyre tíz-tíz dinár a belépő jegy ára, míg vasárnap tizenöt dinár. A Kék-fehér klub tagjai mindhárom napra összesen husz dinárt fizetnek belépődíj címén.

Siflis Géza utilevelei a délamerikai turáról

Hangulatképek az első mérkőzés előtt és alatt — A 4:1-es győzelemből hogyan lesz 2:1? — Mit szólnak a Brazilok?

Minden turának a legnehezebb mérkőzése a legelső. Itt mutatkozik be a csapat, ettől függ a további szereplésének erkölcsi, de főleg anyagi sikere. Ebben az esetben hatványozottan áll ez a megállapítás, hiszen a délamerikai turát nem fix összegekért kötötték le, hanem százalékos részesedésre. Annyit keres tehát a klub, amennyi néző kíváncsi a játékkára. Ezért volt a legfontosabb az első győzelem. Ez bizony óriási izgalmak közepette született meg és olyan erőmegfeszítéssel, olyan nagy játékkal, amelyet eddig a Ferencváros nem igen mutatott.

A mérkőzés előtt *Felicio* a saoi válogatott center ezt a választ adta egyik interjúvoló újságírónak: — Én magam elég vagyok ez ellen a tizenegy ellen.

A Sao-Pauló válogatottja tizennégy év óta veretlen — írják — a Ferencváros itt fogja megtanulni, hogy mi a futball. Mi fogjuk megtanítani.

Más. Nincs kizárva, hogy győz a Ferencváros, de akkor élete legnagyobb győzelmét aratja, mert Délamerikában mi vezetünk, hiszen megvertük Uruguayt is. Így irtak ök.

Hiszen ezek nyulak — állapítja meg az egyik újság az első komoly tréningünk után. — Ez a híres Ferencváros?

Eleinte még parira fogadták a meccset. A hét közepén 2:1-re, a meccs előtt 5:1, 8:1-re adták a Ferencváros győzelmét. Olyan biztosak voltak a vereségünkben.

Déli tizenkét órakor nyitották meg a pálya kapuit. Két órakor már egy gombostűt sem lehetett elejteni. 35.000 ember szorongott benn. A kapukon kívül még 10.000. Rendőrök és katonaság szorította vissza a tömeget. Hiába. Áttörték a kordont és behatoltak a pályára. Eddig 25.000 volt a nézőrekord az Uruguay elleni meccsen. Kenterben vertük ezt a rekordot.

A téli 30 fokos melegben — mert itt most tél van — végre öt órakor kifutottunk a pályára. Elő a Paulista. Mi libasorba sorakozva pár perc múlva utánuk. Elő én vittem a nemzeti lobogójukat magasra tartva. Körbefutottunk a pályán, jobb kezét magasra tartva üdvözlöttük a közönséget huj-huj-hajrá kiáltásokkal. Ilyen tapsot és tombolást még az Üllői-úton sem kap a Fradi.

Aztán kezdődött a meccs, amelyen négy gólt lőtünk. Igen, négy: egy az igazságos eredmény. Az első félidő 22-ik percében Turai-Kolui—kís Taki a labda útja, ez hirtelen visszaadja a kissé hátramaradt Suittyónak, aki vagy 10 méterről halálos biztosan betesz. A brazilok indulnak a közép felé rettenetesen letörve, de a bíró int. Ofszeid? Egy szó protestálás sincs. Győrünk tovább.

A harmincadik percben nagy Takács bokacsontre-

pedéssel kiáll. Papp szalad be a helyére. Megrettenünk. A védelmünk oszlópa kidől! Mi lett volna itt, ha az ő játékosokkal történik valami hasonló. Talán élve sem kerültünk volna el innen.

A játék nem folyik, mint írni szokták, hanem tombol. Irto iramban száguldanak az ellenfelek. Még soha nem láttam csak hasonlót sem. Minden labdért halálos küzdelem. A második félidő elején bizony kissé megbomlott a ferencvárosi sor. Talán Takács I. kidőlése, vagy a hőség vetette vissza őket? A 7. percben a büszke *Felicio* gyönyörű fejes góllal a vezetéshöz juttatja a Paulistát. Védhetetlen gyönyörű fejes volt.

Aztán jön az észbontó háromszögelő Fradi-kombináció. A hazai csapat saját tempójának áldozata lett. Bukovy magával ragadja a csapatot, a 25. percben magárahuzza az egész védelmet, kinyomja a bőrt Taki elé és az 25 méterről védhetetlenül egyenlít.

Ezután már alig alig jut el Hungler a Paulista. Hungler remekül áll ellen minden támadásnak. 29. perc. Hungler, Bukovy és Lykán keresztül kapja Takács II. ismét egy 25 méterről a labdát. Megvágja kegyetlenül, Tuffy a kapus már a vonalon belül fogja elvetődve, de onnan is besodorja egészen a háló sarkába a hatalmas lövés. Győztünk!

Tuffy a Paulista kapusa ügyes kapus. Szíriai sőt-kreol bevándorolt. De olyan, mint egy bohóc, ripacs. Egy-egy sikerült védése után a közönség tapsra úgy hajlong, mint a primadonna. Két kezét szét-tárva köszöni az ovációkat jobbra-balra. Ugy látszik ez itt divat és tetszik a közönségnek. Most nem hajlongott, hanem törölte magáról a port és tapogatta a csontjait.

Hát perc múlva Toldy lő szabályos gólt. Egy csomó lövése már mellé és fölément, de most futtából, két dribli után pontosan találja a labdát és Tuffy megint nem bír pózolni. Még utána sem szagolni. De Cafo, a bíró nem adja meg a gólt. Ofszeid?! Lehetetlen, hiszen maga vitte előre driblikkel a labdát. Később a bíró is elismerte, hogy tévedett ennél a gólnál. Elnézte. Szabályos volt. Hiába, a krónikás 2:1-et jegyez fel.

Pedig egyébként igen jól bíraskodott De Cafo. De, ha veszünk, csak neki köszönhetjük volna. Mert hiába mentegetjük magunkat, hogy így meg egy a bíró nem adta meg két gólnak. Olyan »turadűsítő« linkelésnek vették volna. Ime így néz ki egy nyert mérkőzés is. Hát egy veszített?

A meccs hősei Amsel, Hungler, Toldy, Turai, Takács II. és Bukovy. Különösen Hungler és Bukovy. Potya szerint a csapat eddigi legnagyobb játékainak egyikét játszották.

Mit mondanak a Brazilok a meccs után? De Cafo, a bíró: Huszonegyesztendei bíraskodásom alatt ehhez fogható nagyvonalú játékot nem láttam. A harmadik gól szabályos volt. Tévedtem

Felicio a »büszke« és a göllővő: A Ferencváros nem játékosokból, hanem művészekből áll.

De Vivo, a *Palestra* elnöke: Ilyet még Brazíl földön nem láttunk. Bukovi és Takács II. a világ legjobb játékosai.

No és Szigeti elnök ur?

— A Brazíl csapat félelmetesebb, mint a híre megelőzte. Büszke vagyok, hogy ezek ellen győztünk.

Ime »apróságok«, amelyek azonban a tura és a mérkőzés képét adják. Különösen a mérkőzésről sokat lehetne még írni, de hiszen jönnek az újabbak, hasonló izgalmasak. Mert a közönség azzá teszi. Én az első meccsen Amsel Náci kapuja mögött álltam, mikor az első brazil gól esett. Tombolás, zsvaj, taps, láрма, mind vérszegény kifejezések annak a megjelölésére, hogy miként örültek a brazilok. A zivatár, égzengés, a harctéri roham halálos üvöltése (leírásokból gondolom), a gépfegyver zakatolása és tizezer trombita recsegése az alkotó elemei annak a hangorkának, ami ott a góljuk után felharsant. Mi befogtuk a füleinket és szerettünk volna elbujni elpirult szgye-nünkben. Rettenetes volt... De végén!... Istenem ezt sem feleltem el... Hej, de igaz a mondás, hogy az nevet, aki a végén nevet! Nekünk a könnyeink csorogtak a nevetésben.

Osziéki vasárnapi sportprogramja. Osziékről jelentik: Osziéki város vasárnapi sport programja igen élénk lesz. Négy mérkőzés kerül lebonyolításra, kettő a Szlavija-pályán, míg kettő a Hajduk-pályán. Az érdeklődés mindenestre a Szombori Torna Körnek szól, amelynek ez lesz a bemutatkozó mérkőzése Osziéken. A szombori csapatnak a Granicsár lesz az ellenfele. Ezt megelőzőleg a Belisteyi Sport Klub mér össze erejét a Gradjanszki kombinált csapatával. A Hajduk pályáján a Makkabinak a Viktória lesz az ellenfele. A Viktória legjobb játékaival sem remélhet győzelmet a mostani Makkabival szemben. A második mérkőzés a Croatia és az Olympia legjobb játékaival sem remélhet győzelmet a mostani Makkabival szemben. A második mérkőzés a Croatia és Olympia között fog lefolyni.

Az Odszaci Sport Klub Petrovácon. Az OSC-t vasárnap a jóképességű petrováci Szlovácsi SK látja vendégül. Az OSC a következő csapatát küldi Petrovára: Katona, Grafelnik, Szutter, Schuy, Hügl, Knöbl, Kanyó, Jerkovic, Pellner (Baranyi), Weisz, Horváth.

Uj sportegyesület a noviszadi kerületben. Noviszadról jelentik: A rumai Radnicski felvételét kérte a noviszadi labdarugó kerületbe. A kerület péntek esti ülésén felvette a Radnicskit tagjai közé.

Noviszadi sportprogram. Noviszadról jelentik: Vasárnap a Radnicski sportklub saját pályáján vendégül látja a Temerini TC csapatát. Ezt megelőzőleg két old bec csapat játszik barátságos mérkőzést.

Két derbymérkőzés az országos bajnokság vasárnapi programján. Az országos bajnokság vasárnapi fordulójának külön érdekessége van. Ugy Beogradban, mint Zagrebban a két helyi rivális mérkőzik egymással és a mérkőzések iránt éppen ezért fokozott érdeklődés nyilvánul meg. Beogradban a BSK—Jugoszlávia mérkőznek, bíró a budapesti Ivancsics lesz. Zagrebban pedig a HASK—Gradjanszki mérkőzést a bécsi Braun vezeti.

Az alszövetség egész vezetőségét újra választják a vasárnapi közgyűlésen. A szubotici alszövetség — mint megirtuk — vasárnap délelőtt 9 órakor a Báránykévélhez külön termében tartja évi közgyűlését, amely iránt sportkörökben nagy érdeklődés nyilvánul meg. Az alszövetség igazgatótanácsa péntek este tartotta utolsó ülését, amelyen elhatározták, hogy miután a jelenlegi vezetőséget rendkívüli közgyűlés választotta meg, az egész vezetőség lemondását a közgyűlés elé terjesztik, hogy a rendes közgyűlésen választhatassák meg az igazgatótanács lelépő tagjait.

Noviszadi válogatott csapata revansot ad Osziéknak. Osziékről jelentik: A jövő vasárnap kerül elődöntésre Osziéken a Noviszad—Osziéki válogatott revansmérkőzés. Az idén Noviszadon az otthoni csapat győzött 2:0-ra. Kniefer, az osziéki alszövetségi kapitány a következő játékosokat jelölte ki a válogatott kerethe: Szlavíából: Konrad, Pintár, Fundelic, Lechner, Dragovic, Andusics és Kosics. Gradjanszkiából: Schwandner, Nittinger, Schultz, Mayer és Novoszel. Hajdukból: Feld, Bartovszki, Szivek, Steirer és Glatz II. A válogatott mérkőzést megelőzőleg az osziéki másodosztályú válogatott játszik Baranya válogatottja ellen. Erre a válogatott mérkőzésre a következő játékosok vannak kijelölve: Makkabiból: Kvestek, Glatz I., Vukovic, Lichtenthal, Horn és Brodt. Zsakkból: Kireta, Keller, Boica, Szurla és Hardy. Olympiából: Heiberger, Viktóriából: Hegedüsevics és Zimmer. — Baranya már össze is állította válogatott csapatát, amely a következő játékosokból áll: Putnik P. — Banac — Pogranvi—Kovács (Belimonasztir), Homan stj. I. (Dárda), Holpert — Eberhardt (Knezsevó), Sacl — Lazarevics (Belimonasztir), tartalék: Djokics, Dernik (Belje), Reich II. (Baranja). A noviszadi labdarugó kerület péntek esti ülésén állította össze a válogatott csapatot, amelynek felállítása a következő: Milutinovic (Radnicski) — Zsivics (Vojvodina), Kricskov (Vojvodina) — Popovic (Vojvodina), Német (Vojvodina), Kacaf (Makkabi) — Morgenstern (Makkabi), Markovic (Vojvodina), Tancos (NAK), Mandics I. (Radnicski), Schäffer (Makkabi). Tartalékok: Aht (Makkabi), Grünberger (Radnicski), Siacsics (Vojvodina), Mandics II. (Radnicski) és Kárász (NAK).

Legjobb hirdetési orgánium a „BÁCSMEGYEI NAPLO“

RÁDIÓ

Komoly művészi eseménye volt a beogradi rádióinak
Manojlović Ivánka péntek esti hangversenye

A vasárnapi és hétfői rádióműsor kiemelkedő eseményei

Pénteken este vendégszerepelt a beogradi rádió-
Van Manojlović Ivánka, Manojlović Dusan volt szu-
botikai főispán leánya, akinek hangversenye komoly
művészi eseménye volt a pénteki rádióműsornak. Ma-
nojlović Ivánka kitűnő hangnnyal rendelkezik.
Ének tudását a bécsi konzervatóriumban fejlesztette ki
és olyan művészetre tett szert, amely máris a legjobb
hangversenyekenek közé emeli. Néhány műdalt és
áriát adott elő briliáns technikával, hangja még a
magasabb regiszterekben is tisztán csendült. Kár,
hogy a légköri zavarok sokat rontottak a hangver-
seny szépségén, amely azonban így is élvezhető volt.
Manojlović Ivánka első rádió-vendégszereplése a
legnagyobb siker jegyében zajlott le és a rádió hall-
gatóinak öröme fog szolgálni, ha a jövőben is ilyen
nyilvánulást látunk. Reméljük, hogy Manojlović Ivánka
többször fog szerepelni a beogradi rádió műsorán.

Vasárnap a rádióprogram a szokott ünnepi jel-
legű. Beogradból szerb dalestét közvetítenek Jeszics
Paulina operatőrnő közreműködésével (21.40). Za-

greb szalon-estét ad (20.35). A külföldi állomások mű-
sorából kiemelkedik Milanó közvetítése, Rossini »Tell
Vilmos« című operájának előadását tüzték műsorra
(20.15). Operaelőadást kapunk Rómából is, ahol egy
Donizetti-opera szerepel műsoron (21.30). Varsóban
vasárnap ismét a filharmonikus társaság ad hangver-
senyt (20.30). Kassáról szimfonikus hangversenyt köz-
vetítenek (20.00), míg Nápoly egy Lehár-operettet tü-
zött vasárnapi műsorára (21.02).

A német állomások Knut Hamsun-estét rendeznek.
Hétfőn a programból kiemelkedik a prágai mű-
sor, amelyet Zagreb, Budapest, Bécs, Berlin, Varsó
és a többi lengyel állomások is közvetíteni fognak.
A műsoron nagy zenekari hangverseny szerepel
(20.30). Toulouseból szimfonikus hangversenyt kap-
unk (20.30). Genua operatőrelőadást tüzték hétfői mű-
sorára (21.00). Kölnből Strauss »Cigánybáró« című
operettjét kapjuk (20.00). Milánó szintén operatőrel-
őadást közvetít (20.30), míg az egyetlen operaelőadás
Nápoly programján szerepel. Előadásra kerül Puccini
»Bohémek« című operája (21.02).

A rádió a falu és a mezőgazdasági termelés
szolgálatában

Minden községhezán és minden gazdakörben be kell vezetni a rádiót

Semmiféle mértékkel nem lehet felmérni azt a
fejldést, amelyet a rádió tökéletesítése terén a technika
produkált. Ha összehasonlítjuk a mai szelektív,
megbízható, pompás hangú és a leggyorsabbban ke-
zélhető készülékeket a néhány év előtti komplikált
rádióval, amelynek legnagyobb teljesítménye néhány
hangszóval terjedt, akkor fogalmat alkothatunk
magunknak arról, hogy mit produkált ezen a téren a tudomány. A rádió ma már az élet
mindenfajta megnyilvánulásában elsőrangú szerepe
van. A kisgyermek nevelő szórakoztatásától kezdve
egész az óceánrepülésig nincs az emberi életnek
olyan momentuma, amelyet ne télt volna könnyebbé
— vagy egyáltalán lehetségessé — a rádió. Kevesek
drága és nem is túlságosan kellemes szórakozásából
a nagy tömegek közlése, az emberiség haladásának
legfontosabb eszköze lett a rádió, aminek egész egy-
szerűen az az oka, hogy soha még ilyen könnyen hoz-
záférhető — és ma már olcsó — eszköz nem állott
rendelkezésre ahhoz, hogy kevés fáradsággal nagy
tömegekkel lehessen érintkezést fenntartani.

Természetes tehát, hogy a rádió fejlődését utja
arra irányul, hogy a tömegek szükségleteit elégítse ki
és a tömegek haladását mozdítsa előre. Ennek első
feltétele az, hogy a készülékeket olcsóvá és könnyen
kezelhetővé tegyék, a második pedig, hogy a
leadások programja megfeleljen a tömegek kulturális
szükségletének és emellett szórakoztatóak is legyenek.
Az első rész technikai kérdés és ma már csaknem
teljesen megoldottnak tekinthető. A kis, olcsó gépek
teljesítménye alig gyengébb valamivel, mint a
drága nagy készülékeké és emellett sokkal könnyebben
kezelhető. (Így egy gyakorlati példát mond-
junk: nincs az a kis költségvetéssel dolgozó község,
nincs az a kevés taggal rendelkező gazdakör, amely
nem engedhetné meg magának, hogy budgetja terhére
egy két-három ezer dinárba kerülő háromlángos Lumina
készüléket ne vásároljon, amelynek fenntartási költsé-
gei havonta alig néhány dinárt tesznek ki és a be-
fektetett csekély tőkét az a haszon, amelyet a kész-
ülék a gazdasági és egyéb ebbe a körbe vágó
információval nyújt, sokszorosan visszafizetik a be-
fektetést.)

A rádió ma már nem egyszerű szórakoztató já-
ték, hanem az emberiség és elsősorban a falusi gazdák
feltűnő szükséglete. A rádióknak elsősorban a falu
közösségére kell válni. Hány olyan község van, amely-
et rossz utak, vagy rossz vasúti közlekedés miatt
csak nagyon körülményesen, az évről-évre szakas-
zaiban pedig egyáltalán nem lehet megközelíteni. Sok
helyre még a táviró sincs bevezetve és ezeket egy kis
rádióállással össze lehet kötni a külvilággal, be-
lehet kapcsolni a gazdasági vérkeringésbe, tudni lehet
velük a legfontosabb gazdasági eseményeket és
hosszú téli délutánokon, amikor a falu egészen el van
zárva a külvilágtól, szórakoztató és főleg gazdasági-
lag oktató előadásokkal lehet ellátni.

Ezért van az, hogy minden rádióadó egyre több
és több programot nyújt a falunak és a gazdaem-
bereknek.

Mint külföldi lapokban olvassuk, a legtöbb európai
állam-kormány már kötelezővé tette a községeknek,
hogy rádióállásokat szerezzenek be, tekintet nél-
kül arra, hogy magánkézben hány rádió van a falu-

ban. A község hivatalos apparátusa minden nap fel-
veszi az időjárás és vízállásjelentéseket, amelyek köz-
zül az előbbivel ma már minden értelmes gazda na-
gyon is számol, az utóbbinak pedig a folyók közelé-
ben levő helyiségekben van belátáttalanul nagy je-
lentősége. Ezeket a jelentéseket mindennap felveszik
és kifüggesztik a község háza kapuján, úgyhogy a
legszegényebb lakosság is pontosan tájékozódhasson
és gazdasági munkáját ehhez irányíthassa. A gazda-
sági előadásokat a község háza nagytermében, jó idő
esetén az utcán hallgathatják, a község közbiztonsági
előokra is felhasználhatják és azonkívül számtalan más
módon igénybevehetik a rádió szolgáltatást.

Amit ebből a szempontból a nyugati kultúraltabb
gazdasági államok előtérbe helyeznek, arra nálunk
szászországi szükség van. A mi gazdáinknak na-
gyon sok tanulnivalójuk van és államgazdasági szem-
pontból nagy szükségük is van a tanulásra. Annak a
borzalmas nyomásnak, mellyel a gazdaságilag nagyon
erős és pompásan szervezett Amerika nehezedik a vén
Európára, az lett a következménye, hogy az európai
államok között éleződött ki a verseny eddig még soha
nem tapasztalt mértékben. Ennek az lett a követke-
zménye, hogy még azok az államok is, amelyek eddig
kizárólag vagy legalább is nyolcvan százalékban ipari
termelést foglalkoztak és ezen a téren a legjobb
eredményeket érték el (Németország, Csehszlovákia)
most, hogy külkereskedelmi mérlegüknek egyensúlyát
biztosítsák, mindent elkövetnek, hogy bevitelüket a
mezőgazdasági termékeikből csökkenték, vagyis, hogy
mezőgazdasági termelésüket erősítsék. Ennek a számta-
lan állami kedvezményen kívül legjobb módja a vám-
védelem. A külföldi gabonát súlyos vámokkal terhe-
lik meg és végeredményben ennek a harcnak azok az
államok isszák meg a levét, amelyek elsősorban mez-
őgazdasági jellegűek, amelyek nem képesek egyszer-
re ipari államokká átalakulni és ha mezőgazdasági ter-
melésük nem lesz intenzívebb, tehát aránylag olcsóbb,
akkor gazdaságilag tönkremennek az amerikai kon-
kurrencia miatt. Ezek közé az államok közé tartozik
elsősorban Jugoszlávia, tehát nekünk van elsősorban
szükségünk arra, hogy minden módot felhasználjunk a
mezőgazdasági termelés belterjesztésére. Ennek a
célnak a szolgálatába állította a legfőbb állami ha-
tóság többek között a beogradi rádió leadót is, amely
egyre nagyobb súlyt helyez a gazdasági jelentések
és a gazdasági oktató előadások közvetítésére. A be-
ogradi leadó ilyen irányú munkája azonban csak akkor
lehet eredményes, ha közvetítéseit elsősorban azok
veszik igénybe, akiknek az szól, tehát ebben a viszony-
latban a gazdák, a falu és a községi hatóságoknak
nemzetgazdasági szempontból is kötelességük, hogy a
rádió szolgálatba állításával egykezzenek a gazdák lá-
tókörét és gazdasági ismereteit kibővíteni, hogy így
a termelés eredményesebb és a külföldön konkurren-
ciaképesebb legyen, másrészt pedig a rádió népszer-
tültségével a beogradi állomás működésének eredményes-
ségét is előbbre viszik.

Mind ezekből nyilvánvaló, hogy azt, amit ezen a
térén a külföld már bevezetett, vagyis, hogy minden
községhezán (de minden gazdakörben is) kötelező erő-
vel előírják a rádió bevezetését, nekünk is követnünk
kell, még pedig minél előbb és ismerve a hatósági ut-
hosszadalmasságát, nem lehet bevárni, míg erre kor-

mányhatóságtól kezdeményezés történik, hanem az
egyes községeknek lakosságuk és az államgazdaság
általános érdeke miatt a maguk elhatározásából kell
arra törekedni, hogy a rádió előnyeit a mezőgazdasá-
gi termelés szolgálatába állítsák, tehát hogy a rádió
közösségben, a község házában szereljék fel és a rádió által
közölt mezőgazdasági jelentéseket (időjárás, vízállás,
terméskilátás, termés eredmény), továbbá mező-
gazdasági előadásokat, amelyek száma ugy a beogradi,
mint a külföldi leadókon egyre jobban szaporodik,
felvegyék és a lakosságunk közvetítsék, amire leg-
egyszerűbb mód, hogy a jelentéseket kifüggesztik, az
előadások meghallgatását pedig minden falusi földmí-
vesnek megengedik.

A rádió egyre többet foglalkozik a mezőgazdasá-
gi kérdésekkel, egyre többet ad a gazdáknak, a falu
lakosainak, akiknek csak egy a kötelességük, hogy
ezeket tudomásul vegyék és úgy a maguk, mint az
állam érdekében fel is használják.

Akkor, amikor a rádióknak a községi, hogy úgy-
mondjuk hivatalos szolgálatba való állításáról van
szó, meg kell még említeni, hogy a rádió nemcsak
gazdasági, hanem népkulturális, azonkívül közbiztonsági
szempontból is nagy fontossága. A topoljai gyilkos
szőr személyleírását először a rádió közölte és nagy-
ban hozzájárult ahhoz, hogy a gyilkos kézrekerüljön,
az árvízveszélyről, a szükséges intézkedések előírás-
áról a leggyorsabban és a legegyszerűbben a rádió
utján értesül a falu, a rádió ma már alfabetá kurzu-
sokat is ad és számtalan olyan előadást közvetít,
mely a nép kulturális szintjét emeli, végül pedig va-
sárnaponként olcsó és mindezenre sokkal értékesebb
szórakozást nyújt, mint a falu egyetlen szórakozó he-
lye — a kocsmá.

KÖZGAZDASÁG

A háboru előtti magánadós-
ságok rendezéseA becskeréki kereskedelmi és iparkamara
közlése az utódállamok közötti érvényben
levő egyezményekről

Becskerékről jelentik: A világháboru előtti idő-
ből származó magánadósságok és követelések ren-
dezéséről érvényben lévő szabályokat csak kevesen is-
merik, bár ez a kérdés nagy tömegeket érdekel. A
becskereki kereskedelmi és iparkamara legutóbb a
következőkben foglalta össze a szomszédos államok
között a háboru előtti adósságok rendezéséről érvény-
ben lévő egyezményeket:

Jugoszlávia és Ausztria között már régebben lét-
rejött az az egyezmény, amelyet nálunk 1924 április
17-én ratifikáltak. Ennek harmadik pontja kimondja,
hogy a háboru előtti adósságok rendezésénél száz béke
korona tartozás nyolc dinárral váltható meg.

Jugoszlávia és Csehszlovákia között szintén kö-
tötték ebben a kérdésben egyezményt, amelyet ugyan-
csak ratifikáltak, ez az egyezmény azonban még a
mai napig nem lépett életbe. Az egyezmény szerint
száz háboru előtti koronáért fél csehkoronát kellen-
most fizetni.

Jugoszlávia és Magyarország között ebben a kér-
désben 1928 február 22-én jött létre az egyezmény.
Eszert négy háboru előtti magyar korona egy dinár-
nak felel meg. Ezt az egyezményt azonban eddig még
nem ratifikálták. Románia és Jugoszlávia között most
folytat a tárgyalások és minden jel azt mutatja, hogy
azok rövidesen kedvező eredménnyel fejeződnek be.

Azokban az államokban fennálló adósságokat,
amelyekkel a megkötött egyezmények még nem lép-
tek életbe, a megállapított arány szerint minden aka-
dály nélkül rendezni lehet.

Közvetlen gyorsvonatjáratok Szusak és Berlin kö-
zött. Zagrebből jelentik: A most folyó zagrebi orszá-
gos vasúti konferencián tervbe vették, hogy Szusa-
k és Berlin között közvetlen gyorsvonatjáratokat
indítanak. A vonat másodnaponként 18 órákor indulna
Berlinből és Brünnon, Bécsen, Bratislaván. Gyéké-
nyesen és Zagrebon keresztül másnap 20 órákor ér-
kezne Szusakra. Az ut huszonhat órát venne igénybe
és így ez lenne a leggyorsabb és legkényelmesebb
összeköttetés az Adria és Nyugateurópa között. Terv
szerint az új járatokat még ennek a szezonnak a fo-
lyamán megindítják.

**A B Á C S M E G Y E I
N A P L Ó - R A**
bármelyik naptól kezdve
lehet előfizetni s az
előfizető részéről a
könyvkedvezményekben

MIÉRT

vásároltak legutóbb „PETKUS” vetőmagtisztítógépet csávázókészülékkel

?

Állami vetőmagnemesítő állomás, Belje-Kneževo,
2 darab

Ivan Kapelac malom, Prnjavorac
Raifeisenverein, Mramorak
Ilonka malom, B.-Petrovošelo
Kovács Géza cséplőgéptulajdonos, Nova-Kanjiža
Gazdaszövetkezet, Mariolana
Vincze Dezső, Šupljak
Gazdaszövetkezet, Putinci
Stegh János malom, Pašičevo
Denzinger Mátyás, Kruševlja
Tóth Ferenc, Krnjaja

Trencz Mátyás, Nova-Palanka
Lazar Dundjerszki nagybirtokos, Čib
Ipacs testv. és Berta, Maradik
Gazdaegyesület, Rđjica
Djisalov és Drapšin malomtulajdonosok, Turja
Robert Bresslauer, Daruvar
Kanyó és Mándics, Sv.-Miletić
József Gőzmalom, Čantavir
Srpska Zemlj. Zadruga, Mokrin
Gazdaszövetkezet, Sv.-Hubert
Schäffer Géza malomtulajdonos, St.-Kanjiža
Gavrilo Nikolić, Stepojevac

MERT ma már köztudomásu ugy a szakkörökben, mint a gazdaközönség körében, hogy a mai kor legtökéletesebb vetőmagtisztítógépe a felvonók nélkül dolgozó PETKUS vetőmagtisztító és osztályozógép beépített csávázókészülékkel. PETKUS tökéletesen megtisztítja az összes magvakat minden idegen anyagtól és pontosan osztályozza fajsúly, csiraképeség és nagyság szerint. Az így nyert értékes vetőmag ugyanazon munkafolyamat alatt pácolható a beépített csávázókészülékkel

Legjobb referenciák a már üzemben lévő telepek!

Vezérképviselőt:

Bárdos és Brachfeld, Novisad, Željeznička 105/107

Somborban díjmentes információval szolgál és üzemben bemutatja **Toma Gromilović**

1451

GRAND
ALFA
PIGGOLO

AGILE

AUTO
PRAGA

ELEGÁNS
MEGBIZHATÓ
TAKARÉKOS
HOSSZU ÉLETTARTAM
RECORD-ERDÖS R. T., NOVISAD
OSIJEK
VEL. BECKEREK

8591

Igy lepik el nyáron

legyek, bogarak, férgek az enivalót és terjesztik a súlyos ragályokat. A

HAMAD

féregirtó biztos si errol irija a legyeket, férgeket, sváb-bogarakat, poloskákat.

Gyógyszeráraknak, drogériák-nak, kereskedőknek gyári rak-tárról szállítja

BOROS BÉLA

vaj'asági ve érkepviselő
Subotica, Skadarska 3
8220

Ne
mu'assza
el

a Szombori Ipari és Kereskedelmi
Kiallításán, augusztus 10-18, a
ot a látható esőrendi, világ-
m rájú zongoráimat és piani-
nóimat meg ki'ent, amelyek t
havi észefize é r is a leg-ed-
vezőbb fi etési feltételek mellet
szállít. RAAB ÖDÖN, Sombor

Jó alkalom majdnem ingyen

eladó 4 HP. álló gőzka-
rán 6.000 dinárért. Egy csak
két éve használatban levő
egyjéb típusu, új Alfa-sep-
rator 2.500 dinárért, egy 550
literes ré:szűtő, 3.000 di-
nárért, egy te'pasterizáló kő-
szűlék 4.000 dinárért
Valamennyi kitűnő állapotban.
Megtekinthető naponta
GROSS tejtermelőnél
Novi Sivac (Bácska)

Figyelem! Figyelem!

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a
raktáron levő összes rőfősáru-
kat 30 napig tartó olcsó áron
árusítom.

Győződjék meg vétel előtt ezektől árúim
minőségéről s annak jutányos árától.
Kereskedőknek árendemény

FEKETE DÉNES
rőfősáruüzlete, Szubotica

Földbirtok Magyarországon 260 hold

Bácskai minőségű prima búzatermő. Budapesttől
25 kilométerre, Szászhalombatta községben, a Duna mel-
lett, egészben, vagy kisebb részletekben eladó. Épüle-
tek nincsenek. Árterbe nem esik. Horváth Jenő ingatlan-
forgalmi vállalata, Budapest, I., Horthy Miklós-ut 55
8525

Üzleti könyv, vagy bármilyen nyomtatvány rende-
lése előtt kérjen ajánlatot a Minerva-nyomdától

MISS VILÁGSZÉPE

DEBRECZENI JÓZSEF ÉS LÁSZLÓ FERENC REGÉNYE

Copyright by Bácsmegeyi Napló
1929

(Wagner Péter vegyeskereskedése — Az otthon)

A sorsa, a felfokozott idegéletet élő, visszazufoolt vágyakozásokkal telített okos lányok sorsa volt. Vágyakat és terveket babusgatótt magában, szinte kétlaki életet élt, amelynek prózai szakasza az ébrenlét, alig érdekelte. Este az ágyban órákhosszat elálmódzott. Karrierrel és világsikerről ábrándozott ilyenkor.

És másnap reggel, amikor felöltötte a fényes fekete könyökvédőt és rátekintett a foszlott falinapfára, amely az íróasztala felett hirdette az egyforma napok mulását, Wagner Margit tizenkilenc évének minden reményteljes szépsége és hamvas fiatalága ellenére nagyon, nagyon szerencsétlennek érezte magát.

Azután itt volt ez a Fehér Dezső. Voltaképpen nem tudott volna számot adni magának az érzéseiről, amelyekkel ennek a fiúnak az irányában viseltetik. Nem szerette, ezt már régen elvégezte magában, viszont hiányzott neki és sokszor fájón nélkülözötte Dezső alázatos kutyatekinetét. Féltéssel ez előtt egyszer súlyosan megbetegedett Dezső. Tífuszt kapott és sokáig nem volt biztos, hogy felépül-e. Tisztán emlékszik, hogy akkor sokszor órákhosszat a torkában érezte a könnyeit és nem mert arra az eshetőségre gondolni, hogy elveszti Dezsőt.

Most nem tett említést a fiúnak, arról a beszélgetésről, amely közte és Jablanek között folyt le az imént éppen Dezsővel kapcsolatban. Szótlanul lépegettek egymás mellett, Dezső amúgy is keveset és bátoriatlanul beszélt, most meg még ránehezedett a lány látható rosszkedve is, amit a nagyon szerelmes emberek szeizmográfyszerű érzékenységgel fogott fel azonnal. A hivatali dolgokat, az apró cseprő gondokat és eseményeket Margit már ismerte korábbi elbeszéléseiből. Együtt utálta vele a kövér és utálatos irodafőnököt, aki tavaly elsüllyesztette Dezső előléptetési kérvényét és a kollégák is mind régi ismerősök voltak.

A kapuban a fiu megkérdezte:

— Eljöhettek este Margitka?

— Tessék — felelte a lány — szívesen látjuk.

És valamivel melegebben tette hozzá:

— Mint mindig, Dezső.

II.

A külváros kezdetén egy csöndes kis mellékutcában volt Wagner Péter vegyeskereskedése. Két lépcső vezetett fel a sötét és szűk üzlethelyiségbe, amelynek üveges ajtaja mindannyiszor vidáman csilingelt, ahányszor csak vevő lépett a boltba. Az üzletben a petróleum, gyarmatáru és halifélék átható szaga valami sajátos illatú állt össze, amely az évek folyamán bevette magát az egész házba. Az öreg Wagner hajnali öt órától késő estig állt a pult mögött és mindig fáradhatatlanul és készségesen mosolygott a vevőkre. A kis vegyeskereskedés vevőköre nagyrészt a szomszédos házak lakóiból került ki, cse lédlányokat szalasztottak át élesztőért, denaturált szeszért és ebéd, meg vacsora idején egy-egy üveg sörért. Idegen ritkán tévedt be az üzletbe, csupa jólismert szomszéd nyomta le a kilincset és Wagner bácsinak mindenkihez volt egy-egy jó szava; a hivatalos érintkezésem túl kötelességének érezte, hogy a vevők privát ügyei iránt is érdeklőjék.

Egyetlen inassal dolgozott a Wagner-féle vegyeskereskedés, a pénztárban pedig Wagnerné ült fáradtan és törődötten. Csak nagyritkán, ha véletlenül összezufoolódtak a kis üzletben a vevők, állt fel a kis öregasszony is, hogy segítségére legyen férjének a kiszolgálásban. Ez azonban az évek során mind ritkábban történt meg, a kis üzlet vevőköre nem bővült, közel a belvárosban fényes üzletek nyíltak nap-nap után és Wagner Péter nehezen küzdött a konkurenciával. Wagnerné nem is érezte másutt jól magát, mint a kasszában, ahol olyan kényelmesen helyezkedett már el, hogy néha vasárnap délután, amikor

az üzlet zárva volt, az udvari ajtón át lopózott a boltba, hogy a kényelmes pénztárszékben szunyókáljon egyet.

A kis vegyeskereskedés mögött volt Wagnerék lakása. Kispolgári lakás: három szoba, a melyek közül az egyik irodafülének is szolgált, ez esett az üzlethez a legközelebb és ez volt az ebédlő is, mert ennek az üvegajtóján át a gyors ebédelés közben állandóan szemmel lehetett tartani az üzletet és ha vevő jelentkezett, Wagner Péter akárhányszor félbeszakította a szerény ebédet, hogy szegfűszeget, vagy borsot mérjen ki. Emellett volt az öregek hálószobája, régi és rozszant ágyakkal, két éjjeli szekrényvel és egy ócska tükörrel. A leghátsó szoba egészen elüthött a kis üzlet és lakás hangulataitól. Itt fehér butorok büszkélkedtek, néhány kézimunka és párna hevert szanaszét, a toaletasztalon pedig parfümös kölnivíz állt egy olcsó, de díszes üvegfecskendőben.

Ez volt Margit szobája.

A lány a tükör előtt állt. Most vette le a kapiját és összekuszált hajfürtjeit hozta rendbe. Az imént jött haza a bankból, amelynek ajtaja előtt mint minden este, ma is megvárta Fehér Dezső. A fiúval végigsétált a korzón is, meghallgatta félénk vallomását, válaszolgatott is neki, de mindez annyira hozzátartozott a hétköznapi szürke és egyhangu programjához, akárcsak a hivatalos órák a bankban, vagy az ebéd. Margit az egész nappól ezeket az órákat szerette a legjobban, amikor végre este hazakerült és magára maradhatott. Szüleit kedvesen, de kissé felületesen fűdözölte és hamar bemenekült a rosszagu üzletből szobájába. Nem szerette ezt az üzletet, kislánykora óta tudatosan kerülte és ha néha helyettesíteni kellett anyját a pénztárnál, ezt megalázónak érezte és napokig rosszkedvű volt utána.

Az anyja szólította Margitot.

— Margit az asztalon a vacsora.

Az üzlet még nyitva volt, de a csengő már mindig ritkábban szólalt meg és az öreg Wagner fáradtan és kényelmesen terpeszkedett el az asztalfőn. Kis fekete házisapkáját, amely egész nap nem került le a fejről, most mintegy a napi munka befejezésének szimbólumául levette és gondosan összehajtva a zsebébe tette.

— Mi újság a városban Margit? — kérdezte az öregember a lánytól, aki kedvetlenül turkált az ételben.

Ez volt mindig este a családi beszélgetés bevezetése. Margit már úgy ismerte ezt a kérdést, mint mindent ebben a házban, mert minden ilyen halálosan bizonyos egyhangúsággal ismétlődött meg naponta.

A lány beszélni kezdett a bankban történetekről. Elmondta az egész nap apró cseprő eseményeit, de szórakozottan és kedvetlenül beszélt.

— Dezsővel találkozta? — kérdezte az anyja. — Már néhány napja nem láttam.

Wagneré nagyon szerette Fehér Dezsőt. Pontos, megbízható, korrekt fiatalembernek tartotta, akire nyugodtan rábízhatja leányát. Nemcsak az esti sétákon, hanem úgy érezte, egy egész életre is. Wagner Péter is felélenkülve kapcsolódott bele a beszélgetésbe:

— Derék fiu. Még sokra fogja vinni.

Margit meggyőződés nélkül hagyta helybe apja szavait.

— Jó fiu, — mondotta.

(Folytatása következik.)

Öt hold gyártelek

lakó és gazdasági épületekkel

a Bácskában

o l e s ó n e l a d ó

Felvilágosítással szolgál Adolf Goldsteina nsl. cég.
Osjek I. 80.6

NYILT-TÉR

SUBOTIČKA CHEVRA KADIŠA.

Felhívjuk templomüléseink bérlőit, hogy mult évi bérlétejök fenntartását folyó hó 20-ig Szentegyletünk irodájában (VI. kvart, Zrinjski trg 23.) okvetlenül jelentsék be, mert az ezen határidőn túl meg nem hosszabbított és le nem foglalt bérléteket új igénylőknek fogjuk kiadni.

Szobotica, 1929 augusztus hó 1.

A Szuboticei Izr. Szentegylet
Előljárósága.

8578

SENAT GRADA SUBOTICE.

Broj: 12.353/1929. sen.

Oglas

Gradska uprava u Subotici rapistuje licitaciju

1. za bušenje od 5 kom. arteških bunara.
2. za liferovanje od 250 t. m. pocinkovanih cevi od 4 cola za bušenje.
3. za liferovanje 5 kom. šmrka.
4. za betoniranje 5 kom. jame za iste bunare.

Poblize podatke mogu se saznati u gradskom gradjevinskom odelenju grada Subotice za vreme zvaničnih časova.

Ponude ima se predati do 14. avgusta 1929. godine pre podne u 10 sati.

Subotica, dne 1. augusta 1929. godine.

Gradski Senat.

All. eng. Rózsadombi Leányotthon

Budapest, II., Tapócsán i-ucca 6.

A Rózsadomb legszebb helyén tanár-házaspár elvállal teljes ellátásra fiatal leányokat. Saját kertes villa. Idegen nyelvű társalgás és oktatás. Korrepetálás. Zene. Sport. Előjegyzéseket a jövő iskolai évre elfogad **Dr. Rózsza Dezsőné**, okl. középiskolai tanár. Prospektus. 838

Értesítés

Van szerencsénk tudomására hozni igen tisztelt vevőinknek, hogy Schlesinger Zsigmond urat újból alkalmaztuk képviselőnknek, miért is kérjük, hogy nekünk feladandó megrendeléseiket részére fentartani sziveskedjenek.

Tisztelettel

Brill a. d. vegyészeti gyár
Beograd.

8619

OPŠTINSKO POGLAVARSTVO U ČANTAVIRU

Broj 4900/1929.

Oglas

Opština Čantavir nabaviće putem ofertalne licitacije 21 vagona gorivog drveta, bukovog, prve vrste. Taksinara oferta sa 100 dinara podneti opštinskom poglavarstvu najdalje do 15. avgusta o. g. Isporuka mora uslediti do 1. septembra o. g. Plaćanje po isporuci, franko vagon Čantavir.

U Čantaviru, 1. avgusta 1929.

Br. Borota s. r.
beležnik.

Horvat István
knez.

Hirdetmény

Čantavir község előljárósága 21 vagon tűzfát szerkezetté árlejtés után. Minőség: elsőrendű bükkhasábbá. Az ajánlatok 100 dináros bélyeggel 1929 augusztus hó 15-ig nyújtandók be a községi előljáróságnál. Leszállítás 1929 szeptember 1-ig. Fizetendő franko vagon Čantavir.

Čantavir, 1929 augusztus 1.

Borota Branko s. k. Horváth István s. k.
jegyző. 8597 bíró

A sztarakanjžai iskola-
növérek leánynevelő
intézete

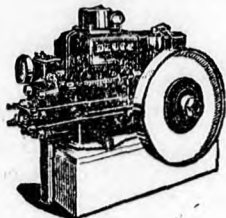
szerb és magyar tannyelvű, elemi és polgári iskolába járó, lenntakó növendékeket vesz fel havi 600 dinár tartásdíjjal. Mosás havonta 50 dinár.

Nagy hazai bizto itó intéze, B. eskaban, Bánátban és Baranyában jó! bevezetve, keres no vizsádi fiókja részére

igazgatót

Csak elsőrendű erők, jó összeköttetésekkel, akik a szakmában többévi eredményes munkát tudnak felmutatni, jöhetnek tekintetbe.

Részletes ajánlatok „Z — 20410“ je igére
PUBLICITAS D. D. ZAGREB
Gandulicéva 11 címre l. ü' d'endők

DEUTZ
KISMOTOROK

olcsó
takarékos
üzembiztos

faapritásra
darálásra
morzsolásra
stb.

RECORD-ERDŐS R. T.

NOVISAD

Osijek Vel. Becskerek

Fotoamatőrök

Ha minden fáradtság és felesleges rontások nélkül akar jó képeket csinálni, használjon csak

papirokat

GALGÓCZY
magántanfolyam

Budapest, VIII. Mária Terézia tér 3. Előkészít polgári, középiskolai magánvizsgákra, érettségire. 8073

Bérbeadó

60 éve fennálló, jól bevezetett

gyarmatárukereskedés
nagyban és kicsinyben

Szeremség egyik nagyobb városában családi okok miatt. Érdeklődők forduljanak „Szeremség“ jeligén a kiadóba

Gazdák figyelmébe!

biztos hatású az összes vetőmag-
betegségek ellen.

Kapható:

Metzger Fülöp
Novi Sivac

(Bácska)

74 6

Gyógyíthatatlannak látszó

**viszketegséggel járó
nedvező bőrgyulladást**

gyorsan és biztosan gyógyítja

„NEO-DERMA“ kivonat

Forgalomba hozza

NADA LABORATORIUM, SUBOTICA

Érdeklődőknek 10 dinár előzetes be-
küldése mellett küldünk prospektust

5690

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszó
különösen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felbőlygést jelző leveleket továbbítunk.
Kérdésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

LEVELEZÉS

M. T. Ne irj, nem várom több leveled, írásd idogen közbe kerülhet. Nem akarok többé látni, hallani sem akarok rólad. Kénytelen vagyok minden konzekvenciát levonni. Kíméld meg látogatásoddal. Kétszínű voltál mindig, az is maradsz egész életeden át. 8607

Szivem! Aki oly biztos valamiben, mint én, az legálább is tizenhárom próbát kibír. Ne ijedj meg, hiszen szeretlek!!! Jobban, mint Te engem. Kérlek, küldj értesítést... Csó kollak. 8598

Ki tud róla? Cori Fülöp szuboticiai születésű szabásmestert, aki a háboru alatt, Kramer Béla cégnél volt alkalmazásban, keresi hagyaték ügyben Cori Mihályné, Subotica, Aleksandrovo, Prava ulica 43. 8572

Nagyságos asszony, Ön tudja már, hogy a házi kémiai tisztítás szere

NOVALIN

Minden szakértelem nélkül tisztíthatja ruháját, butorhuzatot a Novalinnal. Szétküldés dobozoként 10 dinár (bélyegben) beküldése ellenében „La Plachtpe“ Subotica, Mokranjčeva 13.

KIRAKATÚVEGEK, TÜKRÖK GARANTÁLT ELBŐRENDÜ MINŐSÉGBEN KAPÉL TÖK AZ „ALBA“ TÜKRÖGYÁRNÁL NOVISAD. 4377

Nem sablonok, hanem külön egyéni ízlés szerint készülnek Brauchler butorai. Subotica. Halpiac. 7743

HÁZASSÁG

Egyedülálló jó keresettel bíró nő, saját lakással és némi készpénzzel ezuton keresi 36—40 éves jó lelkű ur ismeretséget házasság céljából. Leveleket a kiadóhivatal továbbítja. „Veni, vidi, vici“ jelige alatt. 8501

Olaszországban élő fiatal-ember háztartáshoz értő élettársat keres. Némi hozomány megkívántatik. — Levélválaszt kérek N. Lajos, Abazzia (Olaszország) Szegő-szantórium címén. 8592

Magas barna, csinosnak mondott izr. vallásu magános leány saját üzlettel, ismeretség hiányában ezuton keres 36—40 éves izraelita kereskedőt vagy hasonló foglalkozásu élettársat. Csakis komoly szándéku urak irjanak „Házasság“ jeligére a noviszádi fiókiadóhivatalba. 8566

Szegény, önálló iparos ezuton keres hitvestársat, akinél a szegénység nem akadály. Csakis teljes című levélre válaszolok. Részletes leveleket „Barna 29“ jeligére a kiadóba kérek. 8376

Komoly urileány elfoglaltsága miatt ezuton megismerkedne házasság céljából oly komoly középkoru vidéki uriemberrel, aki a házasságnál nem az anyagiakat keresi, hanem a hűség szerető feleséget. Leveleket „Aranybilincs“ jeligére a kiadóba kérek.

Házasság céljából levelezne csinos, izr. középkorú urileány hozománnyal disztíngált, 50 éves uriemberrel. Leveleket „Szöke tündér“ jeligére a kiadóba kérek. 8374

1000 dinárt fizetek

Önnek, ha szemölesei, **tyukszem**

bőrmegvastagodás, bütykei a **RIABALSAM** gyökérintővel 3 napon belül biztosan, veszélytelenül, kés nélkül el nem múlnak. Orvosi ajánlás: Dr. Gyrasus, Bécs, írja: „A RIABALSAM meggyógyok elégedve, küldjön további 24 tégelyt, pácienseimnél akarom alkalmazni“. Ára jóitállaléval 9 dinár, 3 tégely 18 dinár, 6 tégely 32 dinár.

Dr. Nic. Kemény Košee
(Kassa), postafiók 12 L 23. Csehszlovákia

Társat keres

100.000—200.000 dinár tőkével jól bevezetett, forgalmas helyen, hosszú évek óta fennálló maribori gyarmat-, termény- és esmegekereskedés. Komoly ajánlatok „Vergrößerung des Unternehmens 4534“ jeligére a Jugosl. Rud. Mosse d. d. Zagreb, Zrinjevac 20 címre küldendők. 1539

Lakatos-villanyszerelő

stabil gőzgép, gázmotor, villamos telepkezelői stb. felső-elektrotechnikai vizsgákkal, villanytelepre, vagy hasonló nagyobb üzemhez nagy elektrotechnikai gyakorlattal

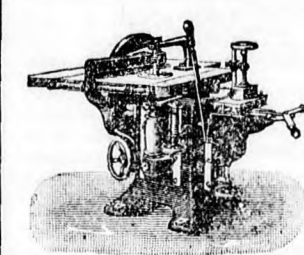
állást keres

Ajánlatokat „8420“ szám alatt a kiadóhivatal továbbítja. 84.0

EUPHOSIL

PARAFFIN THERAPIA

A legújabb és eredményeiben felülmulthatatlan gyógymód reuma, közzvény, ischias, tumbago, fagyott végtagok és neuralgikus fájdalmak eseteiben. Legbiztosabb sikerű paraffinos pakolásos fogasztás az egész testre, vagy annak egyes részeire berlini módszer szerint. Számos köszönőirat. Vidéki betegek részére lakás és ellátás. Kivánatra prospektust vagy szóbeli felvilágosítást ad Dr. Vécsei Jenő orvos, Subotica, Ciril i Metod trg 5. Tel. 539 83

**3 évi
hitel!**

Mindennemü
egy és
univerzális

Legjobb német gyártmány
asztalos- és bognárgépek

beépített motorral vagy anélkül

Legelsőrendű kivitelben!

Golyós csapágyazással!

Szállítja

Welker Werke, J. Wachstein

Wien, X/4., Laxenburgerstrasse 12

Dijtalan képviselőlátogatás

**Gyümölcsöt és főzeléket
csak eredeti**

WECK-üvegekben

főzzen be. Ez! kérje minden üveg- és vaskereskedésben

Főlerakat: **FRUCTUS, LJUBLJANA**
Zagrebi egyedüri elosztás: **R. PASARIĆ** üvegkereskedő, Ilica 37.

Szódaviz- és likörgyárosok
gyártási céljaikra szükség s éthert és eszen-
ciákat legelőnyösebben beszerezhetik a

DESTILLERIE R. T.

első jugoszláv rum-, likör-, ess. encia-, etherikus olajok és éthergy. r. cégny. ZAGREB, B. cesta 25., postafiók 143

Árjegyzékek és használati utasítások ingyen

5197

Ügyes fiatalember, gazdász izraelita, nagyon kedvező feltételekkel gazdaságba kerestetik. Benőszülés nincs kizárva. Ajánlatok fényképkel és referenciákkal 452. jelzéssel Rudolf Mosse Beograd címre küldendők. 8492

Házasság céljából megismerkedne Beogradban élő magyar szálloda-szakember, 25 éves, elvált magáncs. urinóval, aki szereti a városi életet. 40-50.000 dinár készpénzhozományra reflektál. Csak teljes cím, fényképes levelekre válaszolok. Ügynököt kizárva. Leveleket Beogradra jelzigere a kiadóba kérek. 8534

FOGLALKOZÁS

Lakatos- és fényezőtenonc kerestetik. »Fortuna« vas- és rézbudgyár, Novisad, Jovan Aranjeva 19. 8578

Wir suchen für ein 8- und ein 4-jähriges Kind deutsches Fräulein, welches womöglich auch die serbische Sprache beherrscht. Adresse in der Expedition. 8521

Fiatl szigvartószéket keresek állandó munkára azonnalra. Fröh Jovan szigvartó, Bajmok. 8506

Társat keres kimutathatóan jövedelmező gyárvállalat megalakításához külföldi gépgyár igazgatója Vojvodinában egyedülálló, minden házbán naponta szükségelt élelmicik gyártásához ötszáz ezer dinár tékével. Felvilágosítással szolgál Vesjak poste restante, Sonta. 8507

Lehetőleg azonnali belépésre keresek nős, literes szakembert biztos, jóforgalmu járási székhelyen levő vendéglőbe, ahol abszonnesek és vendégszobák is vannak, nagy idegenforgalommal, teljes berendezéssel. Szerb, magyar nyelvtudás és 15.000 dinár kaució feltétel. Csak személyesen tárgyalok. Cim a kiadóban. 8512

Pincérügynökség, Freudenfeld Vilmos Pancevön ajánl, keres. elhelyez mindennemű, elsőrendű kávéházi, szállodai személyzetet. 7324

Mindeneszakiácsnó, ki jó bizonyítványokkal rendelkezik, felvételt. Dr. Schöfferné, Paja Kujundziceva ulica 31. 8625

Erzieherin mit langjähriger Erfahrung — möglichst serbisch sprechend und etwas Musikkenntnis für Anfang Oktober zu 2 größeren Kindern gesucht. Anträge mit näheren Angaben unter »Schönes Heim« an die Administration. 9626

Egyedülálló idős urinó melé középkorú, jobb zsidónót keresünk azonnalra. Cim a kiadóban. Jelentkezés személyesen. 8624

Utazó (nő) magánfelek látogatására fix és jutalékra felvétetik. Részletes ajánlatok Rádió Reklám Subotica. 8629

Suche zu meinem 12-jährigen Mädchen Erzieherin, womöglich geprüfte Lehrerin zur Unterriechter der Bergerschule in deutscher und serbischer Sprache. Offerte sind an Amalie Löbl, Bačka Palanka zu richten. 8599

Gyakornok azonnali belépésre kerestetik. Sajátkezű írásbeli ajánlatokat postafiók 72. Szerb és német nyelvtudással előnyben részesülnek. 8589

Fazekasság azonnali belépésre felvétetik. Szűcsényi József, Temerin. 8562

Nevelőnőt vagy tanítónt, intelligensét, keresek nyilvános elemibe járó két gyermekem mellé, római katolikust, aki a szerb, magyar és német nyelvben perfect, varráshoz, kézimunkához ért, házi. Jó otthonra reflektálók ajánlataikat magyar nyelvben fényképpel, fizetési igényekkel, bizonyítványokkal együtt Dr. Rillné, Sombor címre küldjék be azonnal. Francián tudók, zeneőrök előnyben. 8606

Fiatl kovácssegéd felvétetik. Beogradski put 110. 8609

Tanonc villamos akkumulátor-szerelő szakmában felvétetik. Wilhelm, Pašičeva ul. 2. 8581

Intelligentes Fräulein gesetzten Alters mit Kinderpflege und Erzieherin sucht Stelle. Briefe an »Tüchtige Kraft« an die Administration erbeten. 8601

Házmesternői teendőkre magános, vagy családós nő azonnal felvétetik. — Dr. Blum fogorvos. Homokot ingyen vihet ugyanonnan az udvarból. 8610

Házmester, fiatalabb gyermektelen házaspár, szerbül vagy magyarul és németül beszélő, kerestetik azonnalra. Paja Dobanovackog ul. 11, I. emelet 3. ajtó. 8552

Kifutót azonnal felvesz Tenner optikus, Korzó 11. 8621

Havi 1500-1800 dinár fizetéssel mellesbi belépésre keresek irodistát (nőt), aki pár évi gyakorlattal rendelkezik és államnyelven is önállóan levelez. Kereskedelmi végzettség és német nyelvtudás előny. — Deutsch Karoly tükörgyár, Stara Kanjiza. 8526

Szerb, német és magyar gyorsíró fiatalember állást keres. Cim a kiadóban. 8392

Olcson és jól hangol és javít Szilvásy Ferenc városi zenedeli zongorahangoló. — Vidékre is elmegy. Vilzonova ulica 36. 8404

Szakácsnó, perfect, aki takarítást is vállal, azonnal felvétetik. — Mita Uros, gyógyszerész, Velika Kikinda. 8393

Gazdasszonyi állást keres idősbb magános urnál 40 éves szolid özvegyasszony. Cim. Fudererné, Lelohi Györgyné részére, Stari Vrba, Karadjordjeva 3. 8561

Intelligens, szolid lány urasághoz szobalánynak ajánlkozik. Cim a kiadóban. 8495

Fiatl droguista, jó laboráns és detaillista, 3 nyelvet beszél, állást keres augusztus 15-re. Szíves megkereséseket Kardos hirdetőbe, Novisad kör. 8596

Asztalossegédet felvesz Frídrich Ádám asztalos, Bački Monoštor. 8535

Idősbb segéd a fűszer és csamege szakmából felvétetik. Ajánlatok »Komoly« jelzigere a kiadóba kéretnek. 8545

Figyelem! Szűcssegéd keresetük, öregebb, aki gyakorlott bundák készítésében. Fizetés munkateljesítésmény szerint. A munka állásig. A háziasszony Péter szűcsmester, Vukovar.

APRÓHIRDETÉSEK

Iparvállalat keres azonnali belépésre perfect szerb, magyar, esetleg németül is tudó könyvelőnt vagy könyvelőt, aki a levelezésben is jártas. Cim megtudható a kiadóhivatalban. 8488

GRÜN WALD ÜGYNÖKSÉG hirdetései Vojvoda Putnika trg 12

GRÜN WALD ÜGYNÖKSÉGhez fordulhat a »Lakoma«, bármilyen ügyben készséggel a rendelkezésre és minden ügyit le a kisméretesen elvégezi, de csak utólag díjazás mellett

Eladó föld:

- Moravica alatt a szubotici határban 58 lánca föld uj tanyával kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald ügynökség. 30 lánca föld köves országút mellett eladó. Grünwald. 100 hold gróf Karácsonyi birtokból, prima szabad földbirtok, nagy tanyával Vrsactól 12 km-re igen kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 90 hold Vinkovci határában a legjobb szlavóniai föld, a vasutállomástól 2 km-re szép nagy tanyával eladó. Grünwald ügynökség. 53 hold Vinkovcinnál. 53 hold a várostól 2 km-re a legkisebb földbirtok szép tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 140 hold Vracon. 140 hold a várostól 6 km-re, maút mellett, kitünő parti földbirtok megfelelő tanyai épületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grünwald. 190 hold Vinkovci határában a legkisebb földbirtok, szép nagy tanyai épületekkel elő és holt felszereléssel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Grün

LIFKA-KERT

Csütörtök — vasárnap

Odesszai hercegnő

Egy orosz hercegnő szerelmi története
A mosolygó **LYA MARA** parádés szerepe

Partnerei:
Fred Lous Lerch és Fritz Kampers
Ezenkívül

A vörössas

Ken Maynard cow boy attrakció

Eladó 8-as Ruszton eszlőgarnitúra teljes felszereléssel 43.000 dinárért. Üzembe tekinthető. István István, Csantavir 554. hsz. 8519

Ada (Bácska) a gabonapiac-téren egy jóforgalmu vaskereskedés eladó. Érdeklődni lehet a kiadóban. 3239

Kirándulók, földbirtokosok figyelmébe. Puch-autó, kitűnő jó karban, hatüléses, azonnal eladó. Neumann Izrael, Csantavir. 8397

Szivógázmotor, 10—12 HP új, hengerfűrésszel, új dugattyúval, olcsón eladó. Angyal Gáspár, Csantavir

Cipészüzlet berendezéssel, forgalmas helyen, főtéren, olcsó lakbérrel, 5000 dinárért, öregség miatt azonnal eladó. Bővebbet Antók Anna könyvkereskedésében, Sztri Becsej. 8406

Villaház Palicson fenyvesek során nagy bérjövődéssel több lakással, gazdasági épületekkel, gyümölcsös kerttel, két lánc földdel olcsón eladó. Bővebbet Földes ruhaüzlet. 8543

Gyógyszertár megvételre vagy bérbe keresek. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja. 8511

Fiat 501-es autó eladó. Bővebbet Preradovića ul. 4 8493

Slavóniában több kisebb-nagyobb birtok eladásával lettem megbizva, akik földet óhajtanak venni, ebbeli kívánságukkal forduljanak Gergely János, Mali Idjos. Levélre válaszolok. 8196

Falié legszebb helyén villa 11 helyiséggel 1000 négyzetgölg szőlővel 140.000 dinárért eladó. Villa a fenyves mellett 90.000 dinárért eladó. Érdeklődni Oszvár József, Palić, Horgoški put 59. 8587

Sonkavágó gépet keresek megvételre. Körösi Géza, Szubotica. 8487

Malom nagyobbitása miatt jó környékkel, felében, esetleg egészben eladó. Motornalin, Majdan (Bánát). 8369

Tehéntarót, juhurtót, piros paprikát állandóan veszek. Ajánlatokat Split, postanski prelinac 163 címre küldendők. 8494

Szivógázmotor, 14 lóerős kitűnő állapotban, eladó. Häusser, gyógyszerész, Feketić. 8357

Ház Somborban, Braća Jankovića ul. 18. sz. alatt 4 szoba, 2 konyha és összes mellékkeliségekkel, kerttel, eladó. Bővebbet ugyanott. 8362

Biztos megélhetést nyújtó 8 lóerős, kocsira felszerelt nyersolajmotor fűrésszel és darálóval más vállalkozás miatt olcsón eladó. Érdeklődni Pleesz P., Kula. 8279

Gyakornokot

kereskedelmi iskolai érettségivel, szerb és magyar nyelvtudással felvesszék. Szerb és magyar nyelven is ajánlatok személyesen nyújtandók át

Székely M. tyás
cégnél Szubot'cán

Jó állapotban levő használt Fordson-tractorok, Oliver-ekék, Ford-autók, Ford és Fordson-alkatrészek — azonnali szállításra a legolcsóbb áron kaphatók. — Földvári Béla cégnél Sztri-Becsej és Senta. 5635

Olcsó kitűnő kikindai hornyolt vörös

tetőcserép

kicsinyben és vagon-tételekben kapható Danićev (Palicsi) put 29. sz. alatti új tetőcserép telepen. Rendeléseket felvesz Centralna Banka k. z. Subotica, Aleksandrova ul. 8365

Somborban, Mita Popovića (Apolló) utca 9. sz. ház eladó. Lederer Dezső, Sombor. 8218

Eladó 35 kat. hold a bácskogradistai határban tanúval együtt. Érdeklődni Sirovica Istvánnál, Bačko Gradište. 8172

Jégszékényt ne vegyen addig, míg Ujvári Ferenc asztalosnál, Temeerin meg nem nézi. Prospektus ingyen. 8177

Butor eladó, egyéves, modern csontszinű négyser kontráztott masszív háló, fekele tölgy kombinált uriszoba-ebédlő, szőnyegek, varrógép, nyolc csövös fehér emailozott új Zephir kályha. Sienkievića ulica 19. 7927

Használt boros

hordók

minden mennyiségben azonnal tölthető 50 literrel 7000 literig kaphatók Krix Lajosnál, Subotica, Mažuranićeva ul. 19 7112

Műlábak

műkarok, gyógyfűzők, támgépek és betegelő-kocsik, Schönbrunnál, Szubotica. Paje Kujundžićeva 20. 5817

Fűzők, orvosi rendelésre, baskötők legmodernebb kivitelben Gutainálnál, VII., Ostojićeva ulica 32 4839

•Palma• cipők kiválóságát minden vevőm dicséri. •Palma• cipőáruház, Huspiac, volt Mácskovics-ház — Szandákülönlegességeim megérkeztek. 3681

Ingatlanok és áruk

vétel és eladását közvetíti, bizományi árut értékesít, értékpapírokat, sorsjegyeket vesz és elad. Kemény banküzlet, Manojlovićeva 3. 5565

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagított és címszó kiegészítéssel. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Cím feltüntetése nélkül levélként továbbítandó. Kérdéseket illetően válasszák meg a mellékletet.

Modern belterületi lakház szabadkézből eladó. Cím a kiadóban. 7246

Dr. CARICSEVICS
magán fogklinikája
Beograd 7830

Kralja Milana ulica 5 sz. m. (A prágai Kredit Bankkal szemben) Trzajlje.
BETEGEKET FOGAD
8—1 és 2—7 óráig

Jókarban levő csukott Esec-Patka-autó más vállalkozás miatt azonnal eladó. Novisad, Dadavska ul. 44.

Vinkovci főcuccján a tulajdonos öregkora miatt eladó ház 46 év óta fennálló fűszer- és vegyeskereskedéssel, az üzlethelyiségen kívül 3 szobás s mellékkeliségekből álló lakással és kerttel. Bővebbet Veszelnovics György tulajdonosnál, Vinkovcin. 7810

Autók:
különbféle használt személyes teherautók, **FORD**
AUTOBUSZOK
FORDSON traktor, mind kifogástalan állapotban 7.5. eladó
WEIGAND & Co autogarage Subotica, Paje Kujundžićeva 4, Tel. 61

Árverési hirdetmény. A sztrakanizsai árvaszeki közhírré teszi, hogy a néhai Fruzsza Julia hagyatékát képező modern ház 454 négyzetgölg területtel, amelyben ötvizdek óta vendéglő volt és amely forgalmas helyen, a sztrakanizsai vasuti állomással szemben fekszik, 1929 augusztus hó 8-ikán, d. e. 11 órakor a helyszínen meglátandó nyilvános árverésen örökáron eladatik. Dr. Pata Lukács, árvaszeki ülnök. 8579

Vaspénztárszekerényre, nagy négyajtós, keres vevőt dr. Fischer Jákó, a szabadkai általános takarékpénztár felszámolója. 7964

Három szobás ház közel a főpostához 35.000 dinárért eladó és azonnal beköltöztethető Brozova ulica 21. 8630

BENCE JÁNOS
irógép mechanikus Szubotica
Ciril Metod trg. 20.

KÜLÖNFÉLE

Két szoba, előszoba s mellékkeliségekből álló földszinti udvari lakás azonnalra kiadó. Prestolona-szlednika Petra (Szombori ut) 32. 8544

Pékség felszerelve bérbeadó. Szabó Illés, Bočas. 8575

Vasuti állomáshoz közel 2 szobás lakás mellékkeliségekkel kiadó. Ugyanott butorozott szoba és ház-mesteri lakás kiadó. Cím: Zeleznička ul. 3. 8505

Butorozott száraz szoba egy, vagy 2 ur részére az eson kiadó. Subotica, V. Gajeva ul. 80. 8424

3 szobás uccai lakás mellékkeliségekkel, 2 szobás uccai lakás mellékkeliségekkel és üzlethelyiség azonnal kiadó. Frankopanska ul. 15. 8539

Ingyen hordhat mindenki homokot dr. Blum fogorvos háza udvarából. Ház-mesternek ugyanott magános, vagy családós nő felvételük. 8611

Ajándék óra

Ismételten figyelmeztetjük a t. fogyasztó közönséget, hogy minden

IDOL CIPŐKRÉM

dobozban van egy betű. Ha a betűkből az

J D O L K R E M

szót összeállítja, vagy 120 darab vegyes betűt beküld, kap ezért jutalmul egy szép órát

Prva Jugoslavenska Kemična Fabrika d. d.
Novisad

VÁROSI MOZI

Vasárnap a'olj ra

Samuka a dzungeben

TOM MIX
Aranykeresők
Miss Palics választás
Hölfi—széria Közkívánatra meghosszabbítva
MISS PALICS VÁLASZTÁS
AMOR HAJÓJA
Egy éngere és egy tánc nő szerepében Főszereplők:
Georgi O'Brien s Lois Moran
MEXIKÓI BANDITÁK
Csovbó 10.1. et

Kiadó 2 uccai szoba, előszoba, mellékkeliségekből álló magánház augusztus 15-re. Érdeklődni Sudarevića ul. 75. 8536

35 HP fafűtéses stabil szivógázmotor más vállalat miatt eladó. III. Bunjevačka ul. 34. Subotica. 8541

Kiadó istálló, kukoricagöré, garage és pajta. Jelentkezés telefon 182. 8590

Egy szoba, konyha villanyvilágítással butorozva vagy butor nélkül augusztus 15-re kiadó. Ugyanott uccára nyíló tágas pincehelyiség raktárnak, műhelynek vagy üzletnek kiadó. Cím a kiadóban. 8334

Egy- vagy kétszobás lakás azonnalra kiadó. VIII., Jagodinska ul. 18. 8603

Uri-családnál kóser ellátást kaphat diákfiu (vagy leány.) Cím a kiadóban. 8615

Egy- és kétszobás lakások kiadók. Jugovića ul. 7. 8577

Férfiak örök ifjusága
10 dinár ellenében diszkrétan kapja szakorvosi leírását egy szenzációs találmánynak. Azonnali eredményt garancia. A. Meyerhoff nyerté szaküzlet, Vel. Boasheva

Modern 3 szoba verandával, fürdőszoba, vízvezetékkel, minden mellékkeliséggel Palicson a legszebb helyen minden elfogadható áron kiadó. Dohány fakszobák. 8612

Akar Ön olcsó és jó kosztót kapni? Tekintse meg ujonnan megnyitott házi konyhám, hol naponta kapható szárnyas és vegyes pesenye és a legjobban készített minden egyéb étel. Subotica, Fra Ješe trg 16. Farkas-ház. 8613

Csinosan butorozott szoba magános nőnél kiadó. Mažuranićeva ul. 1. 8551

2 szobás modern lakás kiadó. Skotus Vitoria ul. 10. 8544

Acélekék
5-ös 350 dinár, 6-os 400 dinár, 7-es 450 dinár, elsőrendű, legjobb gyártmány
Mészáros Ádám
Subotica, Brozova ul. 10

Belüliség és nagy pince kiadó Subotica legélénkebb piacotérén. — Bővebbet Dr. Blum fogorvosnál. 8558

Elegáns parkettás butorozott szoba város központján azonnal kiadó. Bővebbet Szádecki Istvánnál, Városi kávéház. 8623

Pékség betegség miatt azonnal olcsón kiadó. Cím a kiadóban. 8514

Nagy vendéglő forgalmas főtéren kiadó százalékra vagy bérletre. Cím: Aleksandar J. Sečurov, Krstur (Bánát). 8467

Egyszobás, konyhás lakások azonnal kiadók. VI., Madjarska ulica 28. szám. 8523

Lakás, belterületi csinos 2 uccai és egy udvari szoba, konyha, élőkamera stb. novemberre kiadó. Senoe 17. 8327

Bérbeadó, esetleg eladó — biztos esztenziát ígérő üzlethelyiség sarkon, lakással, kerttel SAND-pálya mögött. Cím a kiadóban. 8499

17 méteres szuterén pince azonnalra kiadó. Donat, Vilsohova 6. 8458

Wolfner gépszijjal munkát, időt és pénzt takarít meg. Szubotica! egyedülistő Barzel vasúzet. 6117

Apróhirdetések Szuboticián az Aleksandrova ulicán a Pressburger-féle üzletheben, a Pašićeva ulicán a Rádió-Reklám irodájában, Universitas könyvkereskedés Aleksandrova ulica, Földes Samu ruházletében, Gyümölcspiac, Noviszadon, Somborban, Szentán, Veliki Becseken ottani fiókiadóhivatalainkban is eredeti áron feladhatók.

Ha reumájától szabadulni akar, használja a világszerle elismert póstyéni iszapot. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban. Postai szétküldés Blum gyógyszerár. Szubotica, főpostával szemben. Kérjen prospektust. 6190

Kölcsönzések, kölcsönponyvák kaphatók Lederer Dezső cégnél, Sombor. 7832

Pénzkölcsönt

folyósít ingatlanokra, váltókra ékszerre, értékpapírokra és egyéb dologi biztosítékokra Kemény banküzlet, Manojlovićeva 3.

A főuccán egy ujonnan épült emeletes épületben lévő két uccai szoba s vízvezetékkel felszerelt mosdószoba, nagy uccai erkéllyel butorozva vagy butor nélkül augusztus elsejére kiadó. Felvilágosítást nyújt »Dunav« biztosító Vilsonova ulica 11. 7821

Pezsgőgyár és borpincészet keres az egész országban jól bevezetett

utazót

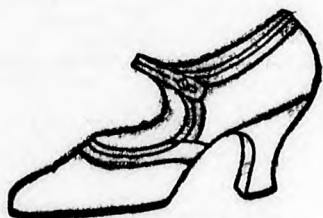
garanciával rendelkező előnyben írásbeli ajánlatok Radio Reklam Subotica küldendő

Ipartüzemnek — nagyobb raktárnak alkalmas helyiségek a Heisler-szatórium mellett (volt Fiatgarage) november elsejére — részben is kiadó. Strass mérnök, Pašićeva 2. 8627

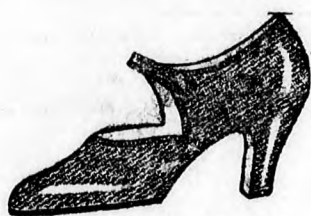
VEVŐINK FIGYELMÉBE!

Helyre van szükségünk
az új őszi áruk részére

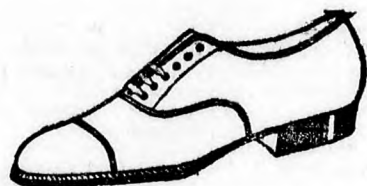
Augusztus 1.-től kezdve
nyári áruinkat a következő 3 áron árusítjuk:

Elegáns angol vászoncipő, fehér, szürke és drapp színben.

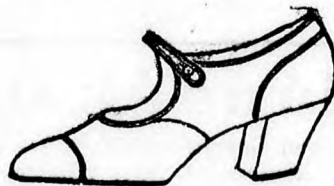
Toyo-szővetből, gyöngyű élénk színekkel kombinálva. Levegős és kényelmes.

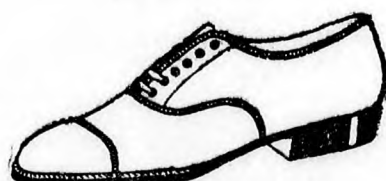
Könnyű cipő, a praktikus férfi részére, angol vászonból, fehér és szürke színben.

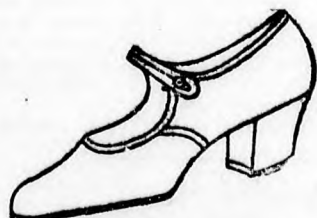
Kényelmes vászoncipő idősebb hölgyek részére szürke és fekete színben.

Csinos fehér vászoncipő bőrszegéllyel kék és topáz-színben.

Az elegáns férfi részére. Fehér vászoncipő barna bőrszegéllyel, szürke vagy fekete lakk díszítéssel.

Hölgyeknek, akik a könnyű járást szeretik. Vászoncipő félmagas sarokkal, drapp, fehér vagy topáz-színben.

Toyo-textilből készült könnyű, szellős cipő, a rekkenő nyári melegben a legmegfelelőbb.

A sportember kedvenc cipője, fehér angol vászonból krómbörtalppal.

Autó

MK.

A SZÉP ÖREGUR

Nagy megadással készült egy időben a halálra. Olyan korszak volt az életében, mint a bankban az üzleti év utolsó hónapja: lázas számadásokat csinált a multról, felállította a mérleget, kimutatást készített az életről, az életörömekeket az aktív rubrikába írta be és fura boldogsággal, hűs elégedettséggel állapította meg, hogy passzívja alig van. Nyugodtan csukta le a napok színes lapjaiból kötött vaskos könyvet. Azzal az érzéssel járt az emberek között, mint egy elszánt gonosz, mint az az ember, akinek nincs már veszteni valója. Zsebében egy derűsen, könnyen talán kissé lánhan leélt élet tömött tárcájával, mosolygott és ő maga csodálkozott legjobban, amikor reggel felébredt és konstata, hogy még él. Nem örült és nem bosszankodott. Ugy képzelte el, hogy egyszer örökre elalszik olyan könnyedén, olyan hanyagul és fölényesen, ahogyan élt. Nem fog fájni és nem lesznek kibírhatatlan kínjai, nem fognak sugdolózni az ágya körül és az orvosok, akiket egész életében gyűlölt, nem fognak fontoskodva segíteni a halálnak. Elalszik éppen, úgy, ahogy máskor, csak hogy reggel elfelejt felébredni, kopognak majd az ajtaján és ő mosolyogni fog a párnák közül a megdöbbsent arcokra.

Miközben ilyen nyugalommal sokszor már vágygylal gondolt az elmúlásra nem vette észre, hogy ez tulajdonképpen nagy, görösös ragaszkodás az élethez. Minden napot, amely egy bizonyos idő után még mindig szabályosan és prompt eljött valami hatalmas benső ujjongással fogadott, úgy, mint egy igen drága ajándékot. Örült neki és kuncorogva nevetett, mintha becsapta volna a hatalmas Életet, aki már kikézbessitette számára a kiutasítási parancsot.

A társaságban aztán csodálták a nyugodt, a mosolygó a mindig vidám, elégedett boldog öregurat. Az a belsőleges belenyugvás a megváltoztathatatlanba ruganyos és életvidámmá tette ellentétben azokkal, akik utolsó lehetőleg kapaszkodnak az élet füstökébe és nagyon meglepődnek, amikor megkapják a feketepecsétes behívót. Ő sohasem készült a holnapra, soha nem csinált előre programot, mert fájt volna, ha csak egyszer is csalódik számításában.

Nem is volt soha adóssa önmagának. Azzal a megnyugtató érzéssel feküdt le éjfélkor, hogy elszámolása rendben van, vad nem érheti abban a másik életben, amelyben rendületlenül bizott. A szíve és a szeme gyengült, de idegei erősek és frissek voltak. Ugy érezte sokszor, mintha egy második aktív vágyakkal, tervekkel és célokkal teli ifjúság köszöntött volna rá. Az utolsó tíz év alatt nagyot változott a világ többet, mint elmúlt ötven év alatt, az élet kényelmesebb színesebb és könnyebb lett és az öregur meghaltan gondolt egy barátjára, aki régen meghalt, aki mit sem tud a technikának olyan csodáiról, mint a rádió az óriásléghajó a beszélőfilm, a távolbalátás, a repülés, a képtávíratkozás. Titokban, de csak titokban hálás volt a sorsnak, hogy élni és megérni hagyta részére ezt az időt. Megdöbbenve és örömmel látta, hogy az emberi fejlődésnek beláthatatlan perspektívája nyílt meg: a tudás győz a betegségek felett, a lehetetlen kézzelfogható valósággá válik, legutóbb egy átszűr szívet keltettek új életre és az öregur azon kapta magát, hogy kíváncsián várja a másnapot, kíváncsi arra, mi lesz holnap, valami telhetetlen mohóság akarta tudni, mit hoz a jövő az embereknek és amit eddig sohasem érzett irigylte a fiatalokat, akik most indultak el az életben, amelynek ő a végén jár. Mi lesz husz, ötven, száz év múlva? Nem azt ő már nem fogja tudni, látni, érezni, hallani pedig milyen szép lenne élni akkor és mosolyogni a régiek hitelenségén kishitűségén, szállni a magasban, ottthon egy kis szobából látni az egész világot, amelyet nem láthatott, hallani a zenét, amelyet sohasem hallhatott. Beleszurt a szívébe az a tudat, hogy ő akkor már por lesz, senki nem fogja emlegetni és nyom nélkül hull ki az élet nagy gépezetéből. Egyáltalán megfoghatatlan volt előtte, hogy az ő halála után is nyugodtan, a régi tempóban tovább hömpölyög majd az élet. Egy ember, egy kerék hull ki a nagy gépből és nem is veszik észre. A masina nem áll meg, nem fog hiányozni. Milyen semmi, milyen értéktelen lim-lom az ember. A rendőr majd feszesen szalutál a sarkon a koporsójának, a kávéház terraszáról odanéznek az emberek egy pillanatra, aztán a rendőr keze lehull a sapka mellől és mintha mi sem történt volna tovább árad az élet, az emberek tovább beszélnek, szaladnak, dolgoznak, nevetnek, sírnak, örülnek, élnek. És ő nem. Nem fog semmit sem tudni többé, nem illi repülőgéphez, nem nézhet át a föld másik felére nem fogja szobájába vetíteni távoli csillagok arcát, sem csókolni nem fog többé. Olyan névtelen lesz, mint az a sok millió, aki előtte elment, pedig milyen szép lenne élni valahogy és látni azt, ami eljön. És milyen pompás lenne, ha még meg se született volna, hanem csak sokkal, de sokkal később nyitott volna be az életbe és valamikor száz év múlva kezdené azt, aminek most a végén jár. Vagy, ha most megszakíthatná az életet, elaludna és megmondaná, mint a szobaleányoknak szokta: kétszáz év múlva keltsen fel. Hogy nevetne, ha látná, hogy szülővárosa közben szétterpeszkedett házaival, ki mossa a határba, ahol valamikor mecsarak és mezők voltak. És eltévedne a szülővárosában...

Izgatta és remegette az a gondolat. Beteg szemét és halkan verő szívét meggyógyította a tudomány.

Látott és szívével érzett; fogékony lett rég nem érzett fájdalmak és különös ízű örömei iránt, de valahol, testi hüvelyének egy pontján, maga sem tudta hol, a lábujjában, vagy a homloka mögött, sajgott valami, sorvadt és pusztult valami. Keresték sugarakkal a láthatatlant, amely örölte, de az hol a fülében, hol pedig a gerincében tüzelt, vándorolt, mint a lidérc a pusztában, nem lehetett megfogni, sem utolérni...

Egy nyári éjszakán a szép öregur megivott egy csomó mérget. Reggel mosolyogva találták az ágyában és nagyon csodálkoztak az ismerősei. Az asztalon egy hosszú levelet találtak.

Az élet szépségeiről írt; egy kényelmesebb, szebb, boldogabb életről, a levegőben lebegő városokról, gé-

pekről, amelyek emberi erőbehatás nélküli műveik a földet, örök kényelemről. Vizióit azzal fejezte be, hogy öngyilkos lesz, mert elviselhetetlen tudnia, hogy ezt nem érheti meg. Holnap, vagy holnapután meg kell halnia. Az öregember élete a legtragikusabb élet, mert tudja, hogy csak percek várnak rá, reménye sincs és minden pillanat, amelyet a halálfelelemben él le, egyenlő a halállal.

— Meghaltam. — írta — mert féltem, hogy holnap is élni fogok és olyan retteggéssel fogok várni céltalanul a holnaputánra, ahogy tegnap vártam erre a napra.

Ezt az okoskodást senki sem értette meg és az öregurról megállapították, hogy bolond volt.

Szegedi Emil

A Ráday-korszak legendáiból

Látogatás a betyár fiánál

(II.) Ugy kezdődik, hogy meghallottam, a városban járt Rózsa Sándor fia. Éppen vásár volt, egy üszövel vergődött, amit a Specinger nem akart átvenni. Isten tudja, ki ez az ember, de a hirt hozó említette, hogy az ifjabb Sándor elkeseredetten emlegette a nevét.

— A Specinger, a Specinger!

Magam se törődtem sokat vele, inkább az kötött le, hogy Rózsa Sándornak utódja van és nem emlegeti soha senki.

Az öreg azonban hazament s nem volt mit tenem, utána kellett erednem. Előbb vittem a rözskel kocsmából gólyányaku üvegben szépszinű silleret, mert-hogy üres kézzel nem illik vendégségbe menni.

Középnél valamivel magasabb ember fogadott. (Előbb meg kellett keresnem s az utasítások lánc-szeméi a buzaföldjére vezettek.) Hosszúkás arcából hatalmas kampós orr nézett ki, a kalapja alól hosszú üsz haj csomói ereszkedtek alá. Tipikusan juhász volt az egész emberforma, még a kalapja is. Garay Ákos rajzol ilyen gyönyörű figurákat.

— Épp errefele volt dolgom, — mondtam neki, — aztán ha már itt vagyok, gondoltam, hogy megnézem a Sándor bácsit is, mert hogy a kapitány ur szeretné tudni, szerencsésen hazaérkezett-e az üszövel?

— Haza én, hála Istennek, — felelte szeliden, minbizalmatlanság nélkül, — pedig a Specinger...

Abbahagyta, mert nyitottam feléje a bort. Szivart is hozzá.

— Ugyan, ne vesződjön már?

— Csak vegye el, Sándor bácsi, jól esik az ebben a melegben.

Rám vetette a tekintetét.

— Aztán, ha meg nem sérteném, miféle mester-ségű maga?

— Meséket írok.

— Kalandáriomba?

— Ha úgy fordul a sora, oda is.

— Szép, játékos esze lehet. Kár, hogy én nem ismerem a betűt.

Azzal, még el se mondhatom, hogy mi járásban vagyok, már ereszkedik az öreg a domboldalon guggoló helyzetbe s megindul a szava kérdés nélkül, mintha csak az előbb hagyott volna abba.

... Hát aszongya énnekem az édes apám, (ott tanýáztunk Veszeklánál, a rókusi kapunál) — maga fiatal, nem emlékszik arra, — hallod-e édes fiam, holnap elmegyünk valamerre.

— Ép a sorozatban voltam akkor, husz esztendő — hallotta-e a porosz háború hírit? — hát akkor volt, háromszor soroztak egy esztendőben. Öleg az hozzá, nem szóltam apámnak semmit. Arra unszolt, hogy kend meg, édes fiam, a kocsit.

Én kenem, mikor odagyün Tumbász Antal.

— Hun az apád? Eregy, gyűjjön ki.

Elvonultak, beszéltek valamit, megén gyün az apám.

— Rakd ezeket a fegyvereket kocsira, a lovaknak pedig adj egy kis jó abrakot.

Kis üdö vártatva aszongya.

— Elmegyünk Perjámosra, hetvenezer forintja van ott egy zsidó boltosnak, elhozzuk ezt a pézt. A jó sűbádat ne tedd fel a kocsira.

— De én magam se ülök föl, — feleltem. — Aki akar, menjen maga.

— Mingyárt veszek a felsőtanyán tíz-tizenöt lánc földet, rád iratom.

— Adhat még az Isten úgy is, ha magam szerezem, — mondtam én. (Adott is! — teszi hozzá.)

Erre sírni kezdett édes apám, csak igen hullanak a könyvel.

— Flam, úgy lehet, vagy jobban győztél, vagy nem. Lehet, hogy szerencsés vagy a gondolatoddal, lehet, hogy nem. Nem mondom pedig, hogy megfog-nának.

... Hát akkor maradtam el az édesapámtól.

A perjámosi pézt elhozták.

Jön aztán egyszer a pusztázó, az Adók Imre.

— Jó napot, fiam Sándor.

— Adjon Isten, Imre bácsi.

— Mit csinálisz? Hoztam neked friss újságot. Reggel nyolckor a Rádaynál légy.

Pénteki nap volt, mondom édes anyámnak (éppen téstát gyurt). — hát szegény majd lerogyott.

— Ne félj, mondom, büntelen embert nem bántanak, azt hallom.

Ráday (hosszu, vékony ember volt) azt kérdezte:

— Meddig volt vele?

— Tizenhárom hétig.

— Rabolni is?

— Egy szörszálat se szakítottam el vele.

— Majd kivallja maga, én most lecsukatom.

Lezáratott egy kis vaskulibába, ekkora volt az egész. (Egy köbméternyi területet próbált megmagyarázni.) Aztán összesen kilencszer ki-felhelyezett. A végén elővett egy vöröshasú ötföröntöst. (Maga azt nem üsmerte, régen volt.)

— Itt van, fiam, ez a pénz, igyon egyet és mindig így viselje magát, mert akkor az Istenből se féljen. Ha kérni valaki, hogy mit hallott Rádaytól, mongya neki: erigy oda, te is meghalod.

Isten álgya meg Rádayt az jól tett velem, mert mikor elitették édesapámat, ideadta a kocsiját, meg a lovát.

— Nem vagyok képes magától eldobolni.

Azt mondta. Pakszust is adott. Hajkurászta én akkor három évig, a végén eladtam a lovát százharminc forintért, a kocsiat harmincért. A Ráday jól tett velem. A Tumbácsnak harmincöt lánc fölygét eldoholták kárpótlásért.

Cédulát is küldött a Ráday, mikor elitették az édes apámat, hogy menjek be, ha akarok. De biz én nem mentem. Soha nem is láttam attul kezdve, hogy elmaradtam tőle. Az volt a furcsaság: Törökkanizsan vettem harmincét pengőért egy sűbát. Szegény abba halt meg.

Az emlékeit a lehető legrapszódikusabban tárta elő ifjabb Sándor, alig lehetett közbeszólni, mert rögtön kikököknt a kerékvágásból. Hagytam hát, hogy beszéljen.

Csupa szelidség volt a szeme, bár fiu még nem hasonlított az apjára annyira, mint ez a híresre, a nagyevűre, akinek cselekedeteit ismerte a világ minden fertálya.

— Negyvenhárom esztendőt töltött édes apám kicsi híjján két örökös időben, meg a bujdosásban. Egyszer tizenegy évet egy hónapot ült, másszor huszonegy esztendőt. Negyvennyolcban lépett egészen félre. Félre volt már előbb is lépve, de nem olyan nagy mértékben.

(— Ezek szerint, mondom, kevés időt volt szabadlábban. Annyi sok mindent cselekedett mégis, hogy kevés volna egy nap az elmondására. Hogy csinálta?)

— Ugy, hogy hozzáfogtak hirtelenbe. Amikor beléptek a nadrágba, már nem tudtak kigyűnni belüle. Négyet, vagy hatot tudok, ami peteket hánytak. Kis-teleknél, amikor a gőzöst leejtették, meg a kanizsai Huszághot kirabolták.

— Én tíz évig szolgáltam Hampel Jóskát, Kis Lakatos Jóskát, meg Sávesi Jánost. Juhvágók voltak és sokat jártam velük az Erdélyben. Mikor látták a nevemet a cédulán, úgy jöttek az emberek, mint a komédiára. Én pedig elfordítottam a nevemet az édesanyáma. Ugy hitták, hogy Bodó. (Tényleg, ezen a néven ismerték tőben.) Üsmeri-e Berekmegyének a fővárosát? Ugy híjják, hogy Szászberek. Ott is jártam.

(— Ugy-e, Sándor bácsi, apró korában keveset volt együtt az édesapjával.)

— Bonyhádi — talán hallott róla, megyebiztos volt — öt éves koromban elvitt az anyámmal, meg a testvéremmel együtt Icsinybe. (?)

— (Hol van az?)

— Nem tudom én, úgy híjják, hogy Icsiny. Tán Osztrákország. Egy évig Ré Komáromban is tartottak, mert azt hitte a Bonyhádi (Bonyhádi-Perczel, megyefőnök az abszolutizmus idején), hogy az édes apám nagyon meg tanál bennünket kívánni és utánunk jön. Három évig, egy hónapig voltunk így. Aztán, hogy édes apám megfogódott, hazajöhettünk Szegedre. Akkor egyízstált a pulicár, a város cselédje volt. Azok keresték. Katona Pál, a saját komája, fogta meg. Mikor öfelsége felesége megszabadította az apámat, (nem tudom, hogy miért volt az és miért tette?) hazakerült Péterváradról.

— Miféle mester leszel? — kérdezte. Azt mondom, ne menj te anyádoz, vergődj velem. Édesanyám mindig mondta: ne hallgass apádra. Ezért megharagudott,

nem ment felé. Fáztam én már akkor, mert hallottam fülhegygyel, hogy mi akar lenni.

Mondtam neki sokszor:

— Minek ez az élet, ha nem veszi az ember semmi hasznát!

A tizenhárom hét alatt, amit együtt voltunk, mindig az ilyenekhez járt, mint ő. De sose hallottam, mit beszélnek, pedig egyre mondta:

— MÉR nem jössz be?

(— Maga nagy legény volt már akkor, Sándor bácsi. Sose próbált a lelkére beszélni?)

— Nem mertem, olyan nagy természetű ember volt.

(— Mérges?)

— Egy rossz szavát nem hallottam. Azt hitte volna, egy hangyát se üt agyan, hogy ű a legelső ember, olyan szépen elbeszél az emberrel. Nem mondhatok róla semmit.

Egyszerre átsap a család ismertetésébe.

— Volt neki testvére, az András, együtt járt vele. Rádaynál halt meg, az ítéletet se várta ki. Három fia maradt: Sándor, Pista, András. Mind öregebbek, mint én, az átokházi járásban élnek. Meg egy huga is volt édes apámnak, a Rozál. Egy dorozsmai embernek lett a felesége. Nem tudom, minek híjják, semmi csimotófia nincs. Igaz is, a Tombác tizenötétvet kapott.

Egyébként úgy tudja a história, hogy Rózsa Sán-

dor sosem nősült meg, a családja is csak amolyan balkézről való volt. A Sándor fia még 1874-ben született, viszont ennek is csak egy lánya s egy fia maradt. Nagy család ember, azon a nyáron részre aratott az apjánál, — szeretszét szóródtak azóta s ahogy szalad az idő, úgy felejtik el a származásukat, beolvadnak más családokba. Nem szívesen beszél az ilyesméről az ember.

Még csak arra voltam kíváncsi, hogyan adta magát betyáréletre Rózsa Sándor?

— Tugygya, az úgy volt, hogy Kis Kajla számadó volt és a szegedi járásban szolgált a baronnál. Az édesapám meg bojtár volt nála. Egyszer halasi földről elhozta két tehenet. (Már ellopták, így mondom.) Ezért két esztendő kapott. Akkor a rabok vasba jártak, mint a lovak és a hidnál söpörték a piacot. Édesapám egyszer csónakba vetette magát és átszökött Ujszegedre, ott verte le a kovács a vasat a lábáról. Ezért aztán bujdosott és csak huszonegy esztendőre tudták megfogni. Ezt nagyon mondta nekem, nem is egyszer. Többet nem tudok.

Egészen beesteledett már. Szekerek hordták az uton a gabonát, messziről hatalmas jegenyék bólintgattak felénk. — Sándor bácsi engedelmet kért, hogy haza szeretne menni. Előbb megkerestük a pipát, — cinye, ide tettem le a fűre — aztán az asszony kora hajnalban bemegy a városba s aludni is kell valamit.)

Öreg riporter

velek. Egyik nap Ádám kapott Veronkától, másfél nap Veronka Ádámától.

János: Olvasta őket?

Viola: Mind! Szépek voltak. Ha ilyen szépen beleérezte magát a más szívügyébe, képzelem milyen szépeket írta a maga menyasszonyának.

János (szentimentális hangulatban): Nincs mindenkinek olyan szerencséje, mint az Ördög Ádámnak. Hol akad még egy Veronka? Tudja, hogy olyan meleg őszinte szívből jövő sorokat életemben nem olvastam. Csupa finomság és érzés.

Viola (nevet): Ugy látszik magát is megfőzte ez a sportfőző.

János: Hiába gunyolódik nem tagadom, néha szerettem volna megbokszolni azt az Ádámot, amikor a zubbonya belső zsebébe dugta a levelet.

Viola: Hát csakugyan úgy tetszik magának Veronka?

János: Tetszik, úgy ahogy, nem csunya, de azt épen nem mondhatnám, hogy a zsánerem. Hanem azok a levelek igazi szép lelket árulnak el. Ezekért szívesen megbocsájtana az ember sok mindent.

Viola (hirtelen mozdulattal nyul a boros üveg után és megtölti a poharat): Igyunk Jánoska. Nem kell irigyelni a más boldogságát. (Szemét felfele forgatva, pajkos páthosszal folytatja): »A boldogság a jó Isten ajándéka. Vagy van, vagy nincs. Ahol nem is gondolkodunk és amikor nem is várjuk vállunkra száll, mint egy kis madár.«

János (felcsillanó szemmel fenéig üríti a poharat. Mintha derengeni kezdene benne valami): Ezeket én irtam. Mondja Viola, hogy van az, hogy most látom Magát igazán először, pedig tán egy éve is ismerem.

Viola: Talán most se ismer és én se magamat (ismét az előbbi szemforgatással idéz): »Néha úgy nézek betéle magamba, mint egy ismeretlen idegen világba. Csupa tiltok, csupa rejtély minden. És néha félek az ösztöneimtől, vágyaimtól, amik behálózák egész valómat, mint a pók. Szeretném szétlépni, hogy szabad és tiszta legyen bennem minden... De úgy érzem, hogy ezt csak annak a keze tudja lesimítani rólam, akit szeretek...«

János (Viola kezét szorítva forró hangon): Kérem folytassa így: A te kezéd — János. Jánost mondjon Ádám helyett.

Viola (homlokáig elpirulva, de biztos tekintettel mondja): János.

(Nézik egymást, értik egymást, olvassák egymás gondolatát. Ismerik egymást, hiszen hónapokon keresztül egyebet se tettek, mint a vágyaikat, sóvárgásaikat, gondolataikat cserélgették egymásközt. Szabadon és felelősségtelenül, tehát tökéletesen ösztönén.)

Eleintén csak mint két pajkos gyerek belekapcsolódtak két idegen lélek érzelmi szekerébe és vitették magukat. Később megérezve a két szerelmes álomba esettséget, maguk ragadták meg a gyeplőt és egészen bele érezték magukat a levelekbe.

A vacsora végét járta. A fiatalok már el is távoztak az asztaltól és helyet csináltak tánchoz. A gramofon már pergette a tangót. János és Viola is felálltak. Karjuk össze ért, ahogy megálltak szorosan egymás mellett és érezték a vérük forróságát.

Egyszerre valami sajtóságos erő hatása folytán mind a ketten ugyanegy pillanatban a jegyespárra tekintettek. Elpirultak. Az ifju pár olyan sokatmondó, megértő mosolygással nézett rájuk, hogy lehetetlen volt meg nem érezniök, mire gondolnak, mire mosolyognak.

Jánost düh öntötte el egy pillanatra. Lealázottságot érzett Ádammal szemben. Kiszolgáltatótnak és kl-raboltnak érezte magát. Dühös tekintetét vetett Ádámra. Viola és Veronika épen ellenkezőleg igazi női szolidaritással mosolyogtak össze. János meghajolt Viola előtt: Szabad?

Táncoltak. A tangó csöndes rítmusa lecsillapította Jánost. Szélideket, édeseket érzett. A szemük beszél az ajkuk helyett.

Később odament Ádárhoz és félrehívta:

— Nézze Ádám szeretném, ha nem ragaszkodnék azokhoz a levelekhez tudja. Se maga, se Veronka. Szeretném, ha nekem adná... remélem megért kedves Ádám.

— Nagyon is könyvelő ur. »Vissza« adom köszönettel, úgy veszem, mintha kölcsönbe kaptam volna. Nekünk már úgy se kell... Különben is... már régen megvallottuk mi egymásnak Veronkával az igazságot. De olyan szépen tetszettek levelezni, kár lett volna megbolygatni a dolgok rendjét. Meg azután Kozma ur és Viola kisasszony is úgy várták mindig a válaszokat...

János csodálatosképp nem lett dühös. Maga is úgy érezte, hogy kár lett volna megbolygatni a dolgok rendjét.

Másfél év múlva Kozma János vállalta az Ördög-pár elsőszülöttjénél a keresztapáságot és Kozmáné született Pásztor Viola lett a keresztanya.

Gergely Boriska

A BÁCSMEGYEI NAPLÓRA

bármelyik naptól kezdve lehet előfizetni s az előfizető részéről a könyvkedvezményekben

SZERELMES LEVELEK

Novella

Az eljegyzési vacsoránál egymás mellé került Pásztor Viola a Letényi Drug csinos szöke gépirókisasszonya és Kozma János a »Flora« malom könyvelője. A menyasszony és vőlegény szintén a fenti cégek alkalmazottjai voltak. A menyasszony Konya Veronika a Letényi Drugnál, mint boltilány kereste meg a bemberg ruhára valót a vőlegény Ördög Ádám pedig, mint a »Flora« malom gépkovácsa ütötte a vasat. Ugy a malomban, mint Konya Veronikánál kitünő eredménnyel.

A Letényi Drug cég vaskereskedői minőségben existált Tiszadombon, ahol a szóban forgó »Flora« malom is üzemben tartott.

Az ifju jegyespár egymásra-felejtkezten ült az asztalnál és alig ettek. A szerelmelek abban a stádiumában voltak, amit köresetnek nyilvánít a modern tudomány. Lehet, hogy nem minden alap nélkül, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy a tudomány férfiai azt is megállapították, hogy a szerelem ragályos betegség, mert csakugyan, mindazok, akik az ifju jegyespár körül ültek, szemmel láthatóan inklináltak a szerelem betegségére ugyszólván korkülönbség nélkül.

A jegyesek sugaras boldogságának viszfénye kelt az arcokon. Csiklandós kacajok és enyelgő szavakban jutott kifejezésre az érvekek elektromossága. Tekintetek, gesztusok, mint láthatatlan buzalok közvetítettek. Jó bor, jó vacsora volt az asztalon és érezhetően őszinte hangulat az asztalkörül vendégek között.

Viola és János szintén »nyakig ültek« ebben a hangulatban. János teli töltötte a maga és Viola poharát:

— Igyunk Violácska — mondotta és fenéig itta a jó homoki karcost.

— Vigyázzon még felönt a garatra.

— Jogom van hozzá több is. Először malommunkás vagyok, ha úgy vesszük, hát fölönthetek a garatra, másodsor pedig nem kis részem van abban, hogy most itt ilyen szépen együtt vagyunk.

— Ugyan?

— Ugy ám. Én irtam a vőlegény szerelmes leveleit.

Viola kezében nagyot csörrent az evőeszköz, ahogy hirtelen a fiu felé fordult.

— Ne mondja!

— Csak magának mondom. Közöttünk maradjon. Viola nevetett.

— Ugy mondja ezt, mintha a Keményi Drug és »Flora« a mai nappal familiáris viszonyba kerültek volna.

— Legalább könyvelőtől lefelé legyünk szolidárisak.

Viola a társaságra mutatott, amely a két cég alkalmazottjaiból került ki.

— Nézzen csak körül, csakugyan egészen familiárisan hatunk. De mesélje csak, hogy is volt az azokkal a szerelmes levelekkel?

János (abbahagyja az evést, diszkrétan a fogát piszkálja miközben mesél): A tavasszal, gondolom májusban egy vasárnap délelőtt egyedül ültem az irodában. A »Diri« meg a »Tulaj« vasárnap nem szoktak bejönni. Ördög Ádám bejött hozzám. Ünneplőben volt és ahogy ránéztem mindjárt észrevettem az ábrázátán, hogy valami nem üzletit akar. Megfordultam a székeimen, cigarettit csavartam és mondtam: Mi újság Ádám?

— Könyvelő ur instálom szeretném megkérni valamire.

— Ki vele — mondom.

— Ha lenne szíves egy levelet fogalmazni... egy kis lánynak... nem tudom, hogy kezdjem... tudja

könyvelő ur... tisztességes szándékból szeretnék ismerkedni...

Viola (közbevág): És maga ekkor a következőket írta:

»Igen tisztelt Veronka kisasszony, bocsánatot kérek, hogy ezen levéllel zavarom, de nem állhatom meg, hogy kifejezésre ne juttassam milyen nagyon megtetszett nekem, amikor szerdán délután négy órakor kiszolgált az üzletükben. Szöveget meg csavarokat vettem. Sem a szögek, sem a csavarok nem lettek alkalmasak, mert én mindvégig csak kegyedet néztem szépséges Veronika. Én szegvéri illetőségű vagyok és csak egy hónapja vagyok helyben a »Flora« malomban mint gépkovács.

Nagyon szépen kérem értesítsen mielőbb, hogy tisztességgel mikor ismerkedhetném meg, de mielőbb. Én vasárnap délután vagyok szabad, mert délelőtt halászni szoktam. Kezeit csókolja Ördög Ádám gépkovács és sporthalász.

János (a térdét csapkodva): Fényes! Így irtam szórul-szóra. Magának nyilván megmutatta a Veronka.

— Viola: Meg. Nagyon ügyes levél. Kivált az finom, hogy »kifejezésre juttassam«. Hát aztán mi lett?

János: A választ meg én tudom, elmondhatom:

»Tisztelt Ördög ur! Megtisztelő sorainak birtokában van szerencsém értesíteni, hogy nem zárkozom el a megismerkedés lehetőségére elől. Legyen szerencsém házunknál Alvé ucca 27. vasárnap délután, mert délelőtt nincs időm, főzők, mert édesmama a templomba megy. Tisztelettel Konya Veronika bolti kiszolgáló és sportfőző. (U. i. Hozza el a csavarokat majd kicserélem.)

Viola: Jól bevágta könyv nélkül.

János: Nagyon szimpatikus levél. Egészen intelligens különösen, hogy azt mondja: »nem zárkozom el«. Ez finom, ahhoz képest, hogy az írójá bolti lány.

Viola: No és mi lett a továbbiakban?

János: Levelezés. De minek kérdezi, látom magácska bizalmasa volt Veronikának, tud mindent, akár csak jómagam.

Viola: Tudok. A következő hétfőn személyesen adatot át Veronikának világoskék borítékban és így szólt:

»Kedves Veronika, nagyon boldog vagyok, hogy megengedte nekem, kedves szülői házban, hogy felkeressem...«

János: Az a »hogy« nem a felkeressem előtt, hanem a kedves előtt állt.

Viola: Lehet, de nem szép oly sűrűn használni a kötőszókat, egy kicsit messzebbre toltam. Tehát:

»hogy felkeressem és kimondhatatlan boldog voltam, mert szemtől-szembe láhattam és elbeszélgethettem. De a mamuskája, akit mellesleg mondva igen tisztelték, szintén ott tartózkodott, ennélfogva nem mondhattam el mindent magácskáknak, amit elmondani oly forró szerettem volna. Ezért könyörgöm kedves Veronika jövő vasárnap délután négy órakor a népliget János szobránál levő padhoz kegyeskedjék kiíradni. Epedve várom, rajongó híve...«

János: Ha jól emlékszem őszinte rajongója — így volt.

Viola: Egyre megy. Azonban ezt a levelet Ördög maga nélkül is megfogalmazhatta volna. Csak az benne jó, hogy »mellesleg mondva«.

János: Vigyáztam, hogy egyszerű gépkovács stílusban maradjak.

Viola: No és mi volt erre Veronka válasza?

János: Veronika megjelent a randevun.

Viola (nevet): Én ekkor kezdődtek a szerelmes le-

Dr. Herzl Tivadar halálának huszonötödik évfordulója

Irta: dr. Cvi Rothmüller

Vasárnap, július 28-án a zsidóság megáll dr. Herzl Tivadar, a cionista világszövetség megalapítója halálának évfordulóját. Az ideai emlékműpályán különösen nagyszabásúnak ígérkezik, mert most lesz negyedszázada annak, hogy dr. Herzl Tivadar meghalt. Ismeretes, hogy dr. Herzl Tivadar, — aki Budapesten született és Bécsben kiváló újságról és írói működést fejtett ki s különösen a Neue Freie Presse hasábjain, mint tárcaszerkesztő, hosszú éveken keresztül működött, — életének utolsó éveit a cionista mozgalom kiépítésének és fellendítésének szolgálatába állította.

Az akkori világhatalmasságokkal folytatott és sokat ígérő tanácskozásai ellenére nem sikerült neki Palesztinát a zsidó telepítés számára megszerezni, mégis történelmi érdeme, hogy nagyszabású és lelkes cionista működésével, a zsidó kérdést politikai világkérdéssé tette meg, amely végül is a Népszövetség által Angliának juttatott Palesztina — megbízással nyert megoldást.

Kétségtelenül nem véletlenség, hogy a cionista világszövetség tizenhatodik kongresszusát, — amelyet ezidén Zürichben tartanak meg, — dr. Herzl Tivadar halálának huszonötödik évfordulójának napjára hívták egybe. Ez az ideai kongresszus a Palesztina felépítés érdekében kifejtett fáradságos, hosszú és harcokban gazdag korszakot fejez be.

Hosszu ideig a cionistákat utópistáknak és rajongóknak kiáltották ki. Palesztina távol keleten fekszik, messze a közérdeklődés körétől, a zsidók országhatárok, különböző anyanyelvük és ellentétes befolyások következtében több táborra voltak oszolva és a zsidó kultúra menthetetlen elvesztésnek látszott.

Néhány évtized munkája után ez a helyzet lényegesen megváltozott. Lépésről-lépésre kellett a zsidóság és a nemzsidók érdeklődését felkelteni és ébrentartani. Nagy áldozatok árán kellett minden talpalattnyi palesztinai földet megszerezni, ármentesíteni, megszüntetni a kövektől és megművelhetővé tenni. Egyik telep a másik után létesült és a Szentföld városai újból megélnéltek, husz évvel ezelőtt pedig Tel Aviv néven, ma már negyvenezer lakost számláló új város létesült. A héber nyelv új életre kelt és ma már az nemcsak az imádkozás nyelve, de a költészet és a tudományé is, sőt ma már a palesztinai lakosság általánosan használt nyelve.

És a zsidók is alaposan megváltoztak. A kétkedés és a guny a cionista telepítéssel szemben, már rég eltűnt és az ellenséges hangulat elmúltával hatalmas érdeklődés nyilvánult meg a Palesztinában létesítendő saját népkultúra megteremtése iránt. Ennek ellenére még ma is sok olyan nemcionista zsidó van, aki a zsidó-nemzeti követeléseket elutasítja. Nem lehet azonban elvitatni, hogy már ezek is elismerik a zsidó kérdés megoldására irányuló Palesztina-probléma hatalmas nagy súlyát és értékét és részt akarnak venni a felépítés nagy munkájában, anélkül azonban, hogy eddig elfoglalt, nemnacionalista álláspontjukból valamit is feladnának.

A tizenhatodik cionista kongresszus egyik legfőbb feladata a több éven át a cionista világszövetség képviselői és a különböző államok nemcionista zsidó vezetői között folytatott tanácskozásokat, a Weizmann Chaim, a cionista világszövetség elnöke és Marschall Louis, az amerikai zsidóság vezetője között létrejött megállapodás ratifikálásával befejezéshez juttatni.

A megállapodás létrejöttével, a Jewish Agency, amely a zsidóságának a Palesztina felépítése ügyben illetékes képviselője, kibővíülne nemcionista elemekkel, amelyek a zsidó nemzeti állam újjáépítésén hajlandók közreműködni. A cionista kongresszus delegátusainak kijelölésével megejtett választásokból következtetve, biztosra lehet venni, hogy a Weizmann—Marchall megállapodás a kongresszuson szentesítést fog nyerni. Augusztus 11-ikén ül össze Zürichben az a tanácskozás, amely a kiegészítést, illetve kibővített Jewish Agency első ülése lesz és amelyen elsőszöben vesznek részt a nemcionista zsidó elemek is. Ez az értekezlet a cionista kongresszus megbízatása alapján ki fogja dolgozni a legközelebbi évekre terjedő program nagy anyagát.

A Jewish Agency alapvető célja a Weizmann—Marchall egyezmény értelmében, a következők:

A) A Palesztinában való bevándorlás érdekében kifejtendő lelkesítő munka, amelynél a munkások kívánságai épp olyan mértékben részesítendőek figyelembe, mint azoknak a kívánságai, akik saját eszközök felett rendelkeznek.

B) A héber nyelv tanításának és a zsidó kultúra terjedésének támogatása.

C) Újabb területek megszerzése a zsidó lakosság nemzeti vagyona számára.

D) A Jewish Agency által irányított minden vállalatnál, munkánál és zsidók által végzett mezőgazdasági telepítési munkálataknál, zsidó munkások alkalmazása mindaddig, míg a telepéseknek szabadságában áll a telepítések szociális formája felett saját hatáskörükben határozni.

Weizmann Chaim tanár, a munkaprogram legfontosabb pontjait a következőkben jelölte meg:

1) Újabb földterületek teremtése, amelyek csak

nagyok, hogy rendszeres és zavartalan telepítési tevékenységeket lehessen kifejteni.

B) Az utóbbi években létesített, de még teljesen fel nem szerelt telepítések konszolidálása.

C) A zsidó munkásokat gazdasági helyzetük megjavításával és úgy a mezőgazdaságban, mint az iparban munkaalkalmak biztosításával szilárdabb alapokra helyezni.

Jó emberek

Irta: Szász Márton

Nagy társaság, csupa flatalembert, volt együtt és vitatkozott. A jóságról és a jóemberekről beszélgettek. Különböző vélemények hangzottak el. Voltak, akik hitték a jóság létezésében és néven tudták megjegyezni egy-egy állítólagos jóembert. A társaság optimista része, jelentékeny része a jelenvoltaknak, azt állította, hogy a jóság nem más, mint egy felülemelkedett lelki sajátosság, az illető, aki gyakorolja, tudat alatt és mindig jót tesz. Ezzel szemben a többségben levő pesszimisták tényekkel, történetekkel bizonyították, hogy jó ember nincs és így jószág sem lehet. Ha valaki mégis jót tesz embertársával azt tudatosan teszi, éppen olyan ravaszgágból, mintha becsapna, félrevezetne valakit. Valamit feltétlenül akar. Kitérni, beszélgetni magáról, ellenszolgáltatást, szóval egyéni hasznot. Önzetlen jószág nincsen.

Bartha Sándor, a kitérő író, akinél a társaság összegyűlt, bejelentette, hogy egy történet elmondásával óhajta hozzájárulni a nehéz probléma megoldásához, illetve meg nem oldásához. Ez a paradoxon mosolyt csalt a jelenvoltak arcára, Bartha pedig, általános figyelem közepette, beszélni kezdett:

— Vidéken voltam, szürke tucatújságíró, a felfeléendülés minden reménye nélkül. Amolyan mindenes voltam, a tárcát is én írtam, a vizállás-rovat is az én munkaköröm volt, sőt, ezt is be kell már végre vallani, a csikágoi rablójalkosságokról szóló szerdeta levelek is az én tollamból kerültek ki. Képzéjétek el a sorsomat, regény és szindarabkompozíciók a fejemben és arról a cigányasszonyról kellett napihírt szerkesztenem, aki lopott csirkéket hozott a piacra eladni! A szerkesztőm, derék, kövér, jóidegű vidéki ur, — nem szeretett az első pillanattól kezdve. Azt állította, hogy botor álmódzó, sőt, társadalmi rendfelforgató vagyok, mert egy-két cikkemben nekiakartam menni a polgármesternek, aki mindennel törődött ugyan. Csúján a gondaira bízott városkával nem. Emlelt sem kellene, ezek a cikkek dehogyan is keltek betűletra, bizony, a papirkosárban lették dicstelen sirjukat. Láza-déztam belül, kijelél nagyokat nyeltem, hallgattam, türetem a sorsomat, mit is tehettem volna mást? De egyszer, egyszer mégis csak előttem az élet, a cselekvés, a besszu ideje. A szerkesztőm szabadságra utazott, talán először életében, hogyne, hiszen szabadjegyet tudott szerezni és ötven százalékos kedvezményt valamelyik fürdőből. Egyedül maradtam, nem ellenőrzött senki, ostoroztam, veszekedtem, tomboltam, úgy hívta táviratilag haza a szerkesztőt valamelyik általam felelősként jóbarátja. Jött, vörösén és lihegve a dühből, egy szót sem tudott szólni, csak az ajtóra mutatott. Ehhez igazán nem kellett magyarázat, hazamentem, csomagoltam, aztán ki a vasúti állomásra. Két óráig volt még a gyorsvonat érkezéséig, este tíz óra, schol egy teremtett lélek, gondolkozhattam nyugodtan. Mint lesz, hogy lesz? Mit fogok tenni? A zsebemben éppen annyi pénz, hogy elutazhok. De egyszer holnap is lesz, meg holnapután, mit csináljak velük? Tanácstalanul kinlöttem s a sorsom olyan bizonytalan volt, mint a szegény ember másnapi ebéde. Végre befutott a gyorsvonat, éppen jókor, gondolatban különféle, lehetőleg egészen díjtalan, öngyilkossági módszereken rágódtam. Alig szuszogott egy percig a hatalmas mozdony, máris gyürkőzött neki a további utnak, éppen annyi időm volt, hogy megtaláljam az egyetlen harmadosztályú kocsi és feltornászom magam a bőrdöndel. A fülkére osztott kocsiban félműhely és csend. Azonkívül kétségbejuttató zsufoltóság, csupán egy, a legszélső fülkében, tartózkodik két ember. Hol, mi ez? Ezeknek ennyi jutott? Az egyik utas kényelmesen végigdől a padon, alszik, a másik ébren van, éppen kifelé néz. No, itt én is szépen elférek. Ki akarom nyitni az ajtót, — zárva. Halkan, jólnevelten megzörgetem az ablakot. Nem mozdul egyik sem. Mi ez, — dühösködöm. Csak nem gondolja ez a két ember, hogy egy egész szakaszt foglalhat el? Zörgetek, erőlesen, méltatlankodva. Az ember, aki ébren volt, odajön az ablakhoz és int: menjek el. A mozdulathatban erély, méltóság és olyan természetesség, ahogyan csak egy nagy ur tud inteni. Egy pillanatra megbököntem, hogy aztán még nagyobb dühvel essék neki az ajtónak. Erre kinyitotta. Ott álltam szemben vele: mindenre készen, ha kell, verekedni is. Jól az arcába néztem s minden dühömből keresztlül észre kellett venni ennek az arcnak két feltűnő sajátosságát: a beteg, szinte fehér-sápadt színet és a csodásan nagy fekete szempárt, valami feltűnő, nyugtalan tüzzel. A hangja azonban nyugodt volt, bár tele aggodással:

— Nem tudom mit fog szólni a kísérőm ahhoz, hogy én bejöttem.

Vállat vontam. Nem érdekel. A bőrdöndök a polcra kerültek, ledültem.

— Baj lesz, — szólalt meg újból — meglátja, baj lesz.

— Miért? Ki ez az ember? — tért ki belőlem a

düh is meg a kívánság is.

— Ez az ember a kincstárnokom.

Mosolyogni készültem, de a hang olyan komoly volt, hogy nem mertem. Felálltam, bemutatkoztam, hadd lássam, tudjam, kivel van dolgom. Nagyott nézett. Elfogadta a kezemet, biccentett a fejével és nem mondta meg a nevét. Most már határozottan érdekelt ez az ember, aki harmadik osztályon utazik, kincstárnoka van, nem nevezi meg magát és olyan méltóságos mozdulatai vannak, mint egy uralkodó fejedelemnek.

— Ez az én bérelt szakaszom. — Mondta titokzatosan és valami halvány mosolyféle fénylett fel az arcán. — Huh, mennyi pénzbe került! Képzheti, manapság ebben a drágaságban, egy bérelt szakasz. Egy egész vagyon.

Rámnézett, láttam várja a hatást. Mit tehettem, elismerően intettem.

— Ez igen, — nyujtottam el a hangomat és szörnyű kíváncsiság gyötört meg tudni, ki ez a furcsa ember. Megkérdeztem hová utazik.

Megtudtam, hogy ő is a fővárosba tart, egyenesen a tőzsdére, ahol egy általa felfedezett, csalhatatlan számítási módszerrel, eddig is óriási vagyont, egy-két nap alatt meg fogja sokszorozni. A pénz, amely ehhez a művelethez szükséges, az alvó kincstárnoknál van, ezért kellett a bérelt szakasz.

Hittem is, nem is, amit mondott, észrevette az arcomon.

— Ön nem hisz nekem, flatalembert, — ingatta sértődötten a fejét. — Rosszul teszi. Husz esztendeje figyelem, játszom a tőzsdén, keresem a módszert, a kulcsot, amely vagyon jelent. Nagy ára volt a tandíjnak, de megérte. Holnap! Holnap csak úgy dől hozzám a pénz...

Nevetett, rekedten, majdnem hörgésszerűen, mint az asztmás emberek, a nevetés vége tényleg köhögéssé fulladt. Ijedten a szája szorította a kezét.

— Pszt, felébred. Ha megtudná, hogy önnek elárultam a szándékunkat! Uram, engedje meg, hogy számítsak a diszkréciójára.

Szó nélkül meghajoltam. Reám nyugodtan számíthat. De én őt hová számítsam? Pészi, vagy bolond talán? Gyanakodva figyeltem. Nyugodt, méltóságos magatartás. A szeme izzik, mint két nyitott kohó.

Hirtelen közelebb hajolt. Halkan megkérdezte:

— Flatalembert, van önnek pénze?

Meglepett a kérdés, csendesen elnevettem magam. Pénz? Nekem? Tagadóan ingattam a fejemet.

— Kár — mondta őszinte és csalódott hangon. — Látja, ön nagyon szimpatikus nekem. Vagyonhoz akarom juttatni. A módszerem biztos, mint a halál. Ne tagadja, néhány ezer koronája csak van?

— Uram, — vallottam fájdalmas öngunnyal — én állásnélküi újságról vagyok, akinek ötvenegy fillérről nagyon eszdegedez a zsebében. Nekem, sajnos, nincsen néhány ezer koronám, de még lakásom sincsen holnapra, hogy a mindennapi kenyérről ne is beszéljek. Csak egy reményem van: a Duna...

Felhallgattam és szégyeltem magamat. Miért vallottam be ennek az embernek a nyomoromat. Mi köze hozzám? Mi közöm hozzá? Segít ő rajtam?

— Hopp, — szöktem elém egy hirtelen gondolat — várjunk csak. Ennek az embernek pénze van. Sok pénze van, ő mondta: rengeteg. Ha kérnék tőle... Csak valamennyit, amíg néhány hét alatt betolakodom valahová. Nem, nem keveset. Sokat fogok kérni tőle. Annit, hogy egy félévig nyugodtan élhessek és megírjam azt a nagy regényt, amely egyszerre kiragad az ismeretlenség hatalmas tengeréből. Mennyit kérjek tőle? Igen, legalább egy ezret. Mi ez neki? Vissza-fizetem, kamatostul. A regényemből futja... Nem fog adni. Miért is adna? Ismeretlen embernek ilyen borzalmasan nagy összeget ki adna? Mégis, meg kell kísérlelni. Csak egy százast. Két hónapra bőven elég. Kell, mint a levegő. Éhen veszek, ha nem ad. Ad. Adni fog. Elmondom neki a terveimet. Regény. Szindarab. Jó befektetés, ne féljen. Ad. Kikönyörgöm belőle. Elveszem tőle!

Amikor gondolataim robozó és rakoncátlan expressze idáig, a rablás viziójám rohant velem, megszólalt az én titokzatos utitársam:

— Segíteni óhajtok önön.

Szívem a torkomban dobogott. Élet! Nem kell meghalni, éhen veszni, nyomorultam, mint a kikergetett eb, megfulladni sem kell a Duna piszkos vizében! Fűtylök a halálra, mint végmegoldásra, élet, én ismét a tied vagyok. Káprázó szemmel nézek a jólveömre. Mit csinál? Leveti a kabátját. Kést vesz elő. A kés-vel felfejt egy kis részt a kabátbélésből. Kívész valamit. Nyujtja felém. Látom: csillogó, fényes arany. Husz korona. Mi ez? Csak ennyi? Meddig elég? Egy

hétig, két hétig, mindegy. Elfogadom. Ha ideadja, elfogadom. Ki ez az ember?

— Tessék — kínálja a pénzt. — Az öné. Arany. Sok pénz. Vegye el.

Elfogadom. Szavakat keresek. Nagyuri mozdulattal elhallgatott. Többször megkísérlem a beszédet. Leint. A címét, a nevét kérem. Elfordul, nem szól.

A vonat hosszut futtyentet, nemsokára az üveg-tető alatt robogunk. Most ébredt fel az alvó ur. Csodálkozva néz rám. Kérli, hogy kerültem be a szakszba.

— A főnöke engedelmével, — mondom fölényesen.

— Szent isten, — szisszen fel halkán — szent isten. Ön nem tudja mit beszél. Ez az ember közveszélyes örült! Én az ápolója vagyok, most kísérem a tébolydába.

Alig ocsudtam fel a meglepetésből, már állt a vonat. Mire leegyensúlyozom magam a bőröndjeimmel, már elveszték a tömegben.

*

Bartha elhallgatott.

— Nos, — kérdezte valaki — mit akarsz ebből kihozni?

Gunyos fintor telepedett az író arcára.

— Azt, hogy én az életben csak egyszer találkozom jóemberrel, az is örült volt.

A szellemességet hideg csend fogadta. Mindannyian várakozóan tekintettek Barthára.

— Mit néztek így rám? — kérdezte Sándor csodálkozva.

— Segített rajta az a pénz? — kérdezték többen.

— Hogyne, — mosolygott az író, — segített. Egy egész hónapig élttem belőle. Ennyi idő alatt irtam meg a regényét. Szerencsém, kiadót kaptam, nevem lett, pénz, sok pénz állt a házhoz. De mi köze ennek a történethez?

Egy pillanatnyi nehéz csend.

— A kölcsönt — kérdezték — a kölcsönpénzt visszafizetted?

Bartha Sándor körültekintett. Csupa kíváncsi arc körülötte. Számonkérés? Főlényes akart lenni, de a hangja bizonytalanul csengett és elárulta, hogy érzi a hibát, amelybe jutott. A történetben az volt a hiba, hogy nem másról volt szó, hanem saját magáról. Egy darab önmagából. Lehet, hogy a többi ember is ilyen, de nem árulja el a gyengeségét. A bűnös ember tagad. Talán hiszi is, hogy nem rossz.

— Nem adtam vissza. Nem adhattam vissza. Nem tudom a nevét sem.

Halk zsongás támadt. A fiúk összehajoltak. Többen beszéltek egyszerre.

— Megkísérleted a keresését?

Sándor arca lángvörös volt. Felkelt és besietett a másik szobába.

A társaság rosszkedvűen oszlott széjjel és Bartha Sándor egész éjszaka nem tudta lehunyni a szemét.

A kövek regéi

Írta: Govorkovich János

Egy szük kör, két méter az átmérője. Alapja lenyúlik a multak mélyébe, kövei regélni tudnak — dicsőséges, nagy időkről. Először tuffa, ez a legalsó réteg. Azután pepperino, felette travertine és legfelül márvány. Tűnnek az évek, roskadnak a kövek és újra nőnek a kegyeletes kezek, támogatják, felépítik az eltakart szentséget, követ köre raknak, dacolva idővel és természettel, hogy megmentsék az utókor számára az emléket. Itt középen, a márvány bazillikák, a szenátorok csarnoka közelében, ahol szent ihlettel ápolták Vesta papnői az élető lángot, ahol halál várt a köteleességmúlásokra, itt, ahol a Rostra mentén Ciceró hangja lelkesítette a hallgatókat, ahol Caesar élete felett itéltek az összeesküvők, ahol Antonius a nagy ember dicsőségét hirdette, lázítva zudította ékesszólásának a lángzásját a tömeg közé, itt, a legnagyobb szentségekkel felmagasztalt, a legadázabb cselszövények vérmosta helyén áll ez a kis kőtalpazat és ezen állt valamikor az istennők legszebbike: Venus.

Sokan mennek el mellette szeméiket Tiberius és Augustus palotáira emelve, ezeknek ma már csak hatalmas alapépületeik és márványburkolatuktól megfosztott falaik állnak és már egymagukban fenséget sugároznak. Vastag boltozataik méltók voltak nemes terhüket viselni, romjaik között kegyelettel a szívükben járnak a latinok csodálkozó ivadékaik és nem látják a kerek kis követ ott a mélyben, vagy ha látják nem érzik a belőle kiható varázslatot.

Sűrű rózsabokrok simulnak a falak mellett hosszú sorban, tele virággal. Romok és rózsák. Lehet-e a mult romantikáját, a jelen poézisét érthetőbben szemléltetni? A rózsák elküldik illatukat Livia palotájának trikliniumába, amikor a régi idők szerelmi üdvözlését vinnék könnyű szárnyakon a falak frescóján megörökített férfiakhoz. De a szerelmet nyújtó istennő, az nincs itt többé. Kis csarnokának a tetejét elvitték az évek, oszlopainak a helyét csak a megerősítő vasrudak lyukai mutatják.

Virágot, gyümölcsöt, ékszerket áldoztak neki valamikor a szerelmes szüzek és turbékoló galambpárok, akiknek meg kellett ballniok, hogy feltámasszák

a férfiszívekben szunnyadó érzelmeiket. Eltűnt a szerelmes istennő, a büszke, a ragyogó szépségű, elvitték valamilyen muzeumba, ahol tovább teljesül életfeladatát: bámulatra készíti a férfi szemeket az aszszony iránt.

Volt otthonának csak a nyomai maradtak meg, körülötte ormótlan granit tömbök, felette a magában vaspántal védett acanthus levelekkel díszített oszlopok és a mythos szentelt koszorúja. A regéző kövek között mindenütt élet: zöld fű és égő szerelem: pírós pipacs. Az emberi kezeknek segítő, romboló idő vizsgálatalás küldte ezeket a virágokat a nagy eszme sirjára, hálából a régi emlékeket kutató kegyeletért, ezek megélelték a holt kövek sivatrágát.

A Mons Palatinus kiszögellő erkélyéről végig siklik tekintetünk az örök város felett. Templomainak, palotáinak kövei, egy egy rovás az örökkévalóság rudján, amit soha le nem tűnő nagyságok véstek oda. Az egészet megkoronázza szent Péter templomának kupolája, legendáival, mártírjaival. A kupola alatt ott ül a szent férfiu bronzba öntve, mellette az örök titkot betetőző baldachin négy óriási oszlopon, ugyanilyen ércből. Ez az érc valamikor pogány oltárokrá borult, ma kereszt dicsőségét hirdeti. Egykori alkotói valamikor állatok, talán embereket áldoztak alatta, ma zarándokok zsoldárja lebeg körülötte. A zsoldáros puha ajkak megkeményedve lekopattak a szent lábáról az ércet, csókjaik rétegeivel eltakarva a pogány szellemet. Milliő évek sorakoznak majd egymás fölé, hogy ezt a réteget mind vastagabbá tegyék. Eljön majd az idő, amikor a természet csontkeze jéggé vál-

toztatja ezt a kérget és megdermeszti a szív melegét, talán keményebbé teszi az ércet, a köveket, megkövesíti a mumiákat és a kövek majd tovább regélnék a nagy időkről, de nem lesz aki hallgasson rájuk.

És amint egyenlő részt vesz ki a lelkesedésből a szeretet és gyűlölet, ugyanilyen arányban részesül a jelenségekben a meleg és a hideg, hiszen ezeknek a jelenségeknek mindegyike csak a fokozatok különbözőségét mutatja. A tropikus éghajlat forrósága megkövesíti a kimúlt fatörzseket és kővé változtatja majd az örök fagy a most még lüktető életet.

De mielőtt ez elkövetkeznék, tűnődve idézi emlékezetébe a zarándokok sokszámu karácsonya az apróbb tragédiák emlékeit, az emberi szenvedések vérszó képeit. Talán egy város sem annyira alkalmas ezeknek a vászonra vetésére mint Róma.

A modern technika korában nem keletkeznek mondák, ma a számítás működik, nem a fantázia. De a mai kor gyermekei még nem szállítják álmaikat repülőgépeken, ezek a földhöz ragadva a fák és virágok gyökereiből nőnek ki és a kövek szívében alakulnak szép kristályokká. És mindennek el kell múlnia.

Mire való az elmulás felett tündönni? Titus, Severius Septimius és Constantinus diadalkapui még állnak a papák fényes templomai még tőkényállattal teltek. És bár a hősköböl már elköltözött az élet, a columbárium urnáiban, a lapis niger által fedett sírban még ott vannak Romulus, Remus és a Caesarok hamvai. Az elmulás is mint minden csak részletes, a halál sem örök és csak változást jelent — nem megsemmisülést. Róma, 1929.

HINDU LEGENDA

Mindig nagyon érdekelték a mythológiák. Minél régebbiek annál jobban. A görög és perzsa mítoszoknál még érdekesebbek az egyiptomiak és az indiaiak a maguk különös panteizmusával, melynek számára még nincs különbség ember és állat között. A természet csodálatos, mindent egybeölelő tisztelete sugárik ezekből a vallásokból. Még hiányzik belőlük az embernek, a teremtés koronájának gögje, mely az isteneket saját képére teremt és az az elbizakodottság, mely az embernek és csakis az embernek minden, teremtmények közül, halhatatlan lelket tulajdonít.

A régi vallások vagy megszűntek, vagy átalakultak a kor követelményeinek megfelelően. A még főnálló ősi vallásoknál a régi parancsolatokból csak szimbólumok maradtak meg. Áldozatok bemutatása, a szentségek körüljárása el sem képzelhető a mai Európában másképp, mint jelképezve.

Épen ezért szeretem a brahman vallást, mely ősi rítusait épségben megőrizte. Persze nem az özvegyek elégetésére gondolok, aminek pedig szintén megvannak a praktikus előnyei, hanem az állatok tiszteletére. Számomra a hindu kultúra legszimpatikusabb megnyilvánulása az, hogy nem ölnek állatot.

Igaz, hogy ennek következményeképp szappant sem mernek használni és a szent tehének mentelmi joga mindenfelé, az európai higiéniaival össze nem egyeztethető eredményekre vezet, de legalább radikálisan viszik keresztül az állatvédelmet, nem úgy mint a mi állatvédő gyesületeink, melyek évről-évre kongresszusznak a humanusabb vágóhidak ügyében, de a kongresszusi vacsorákon léleknyugalommal fogyasztják a rostbeefet.

Persze az indiai állatok a lélekvándorlás hitének köszönhetik paradicsomi életüket, mert ennek tanítása szerint az ember sohse tudhatja, nem valamelyik kedves komáját tisztelheti-e abban a marhában, amelyikkel találkozik. Ami ugyan lélekvándorlás nélkül is előfordulhat.

Voltaképpen nem is értem, hogy a lélekvándorlás, mért ok az állatok kímélésére. Hiszen az a bizonyos lélek, amelyik teszem fel egy buta csirkébe szorult, csak hálás lehet annak, aki azt a csirkét, melyben neki ki tudja meddig kellett volna még bűnhődni, levágja és így utat nyit számára kellemesebb elhelyezkedések felé.

Lehet azonban, hogy a hindu mentalitás más. Hogy például a szemben sétáló tehenre tekintve a hindu nő így szól: Csodálnám, ha ez a tehen nem az én három éve elköltözött jó barátom reinkarnációja volna. Nagyon hasonlít a megholdogultra. Dehogy zavarom a vezeklésében. Remélem Siva az ő bölcsességében beszámítja neki, mennyi borsot tört az orrom alá!

Erről jut eszembe, hiszen én Siváról és az ő bölcsességéről akartam egy tanulságos kis történetet elmondani, amit egy régi indiai meséskönyvben találtam. A történet olyan régi, mint maga a világ, de a tanulság olyan modern és szellemes, hogy bármelyik vigjátékírónak becsületére válnék.

A legenda itt következik:

Siva isten egy napon sétára indult. Feleségét Parvatit otthon hagyta. Mikor néhány óra múlva Siva hazajött, cseppet se isteni látvány tártul szeme elé.

Parvati, erényes hitvese karjai között egy csinos fiatalembert talált, ki a legforróbb csókokkal vontá őt magához.

Siva olyan dühbe jött, mint minden rendes halandó férfi ilyen esetben. Nem várt magyarázatot, sem bemutatkozást, hanem szó nélkül levágta a rémulten felugró fiatalember fejét.

Parvati szóhoz sem jutott a hirtelen és temperamentumos események közben.

Majd keserves zokogással borult az ifju holttestére.

— Ó, Siva — jajveszékelt — mit tettél! Tudod ki volt ez az ifju? Enszülött fiamat ölted meg!

Siva a bölcs, nagyon buta képet vágott.

— Mit beszélsz? De hiszen még az imént, mikor elmentem...

— Persze — zokogott Parvati — mert én ostoba, mindig csak azon töröm a fejemet, mivel szerezhetnék neked örömet! Meg akartalak lepni és azt gondoltam...

És Parvati a következő történetet mesélte el.

Férje távozása után mint hü feleség azon gondolkodott, mivel szerezhetne leginkább örömet neki. Minek örül legjobban egy férj? Természetesen egy egész-ságos fiugyermeknek.

Rögtön hozzá is látott. A születés nem egész megszokott módon folyt le, bár isteni körökben nem volt precedens nélkül való. Elvégre Pallas Athene is ugy ugrott ki Zeus agyából, Ádám apánkat pedig sárból gyúrta az Atya és aztán lehelt belé lelket.

Parvati, bibliai és mitológiai műveltsége segítségével ugy oldotta meg a kérdést, hogy saját füléből előkapart anyagból mintázta meg fiát, még hozzá felnőtt férfi méreteiben. És minthogy Parvati csak félistennő volt, nimfa, vagy eféle, hát egy arra járó istent kért meg, hogy lelket leheljen a szokatlan pasztikával előállított szoborba.

Siva végighallgatta és annyira megszánta a síró asszonyt, hogy megígérte, feltámasztja neki a fiát. Am az ifju nagy gonddal megmintázott feje használhatatlenné vált a dühös férj féltékenységi aktusa folytán.

Szerencsére Siva nem olyan fiu volt, aki ilyen csekélységen fönnakad. Menten kiadta a parancsot, hogy az első élőlény fejét, melyet az erdőben találnak kölcsön kell kérni a halott számára.

Ez az első élőlény Parvati pechjére egy elefánt volt. Ennek a feje annak rendje és módja szerint le is lett amputálva és pasztikusan ráépítve a szerencsétlen gyermek fejére, ki a műtét után ismét kiténő egészségnek örvendett és Ganesa néven most is él — legalább a hindu mitológia szerint.

Eddig a történet. De vajjon mit gondoljunk Siva itéletéről? Parvati igen hihető magyarázatát adja a furcsa helyzetnek, melyben férje találta. Siva számára, ha jó férj, nem maradt más hátra, mint bocsánatot kérni és jóvátenni hirtelen felháborodása következményét.

De vajjon elhittette Siva Parvatinak Ganesa születésének határozottan valószínű történetét?

Az elefántmegoldás azt mutatja, hogy nem. Legalább is fentartással hitte el.

Siva alighanem ugy okoskodott:

Ha az ifju csakugyan fia volt Parvatinak, adjuk neki vissza. Egy anya szeretheti a fiát, akármilyen állat!

Ha azonban Parvati hazudott és az állítólagos fiu mégis egy udvarló volt, akkor a vetélytárs végleg el van intézve az elefántfejével!

Igy oldotta meg Siva az ő végtelen bölcsességében házassátele nyugalmának problémáját.

Bizonyára sokan sajnálják, hogy nem követhetük példáját!

Lucia.

Civilizáció

Csempe Miska szállási gazda, szállási főlényvel, lenézéssel eregette a füstöt Béles Péter szélmolnár orra alá; ezt szagold meg te üres garatu, te lisztlopó Jéher varju, aztán beszéld. Ha tudtam volna, hogy a te lovadat árulja ez a bábakakas — és itt Kése Pali, a sánta lócsiszár felé mutatott a csizmája orrával — akkor inkább cigánytól vettem volna lovat!

Béles Péter, a ferde nyaku szélmolnár, akinek a közhit szerint azért ferde a nyaka és azért olyan nagy a vékony nyakán az ádámsutkája, mert mindig a titkos lyukat lesi a garaton, ahol a becsületes polgár lisztjét a saját zsákjába eregeti és közben nagyokat nyel — nem azért, hogy mindig száraz garatját megnedvesítse, hanem mert még a lisztport is lenyeli, csak hogy minél kevesebb kerüljön az ölető zsákjába — rettenetes tekintetet vet Csempe Miskára...

— Még kend mer beszélni, aki lopott lovat vett! Az én gyönyörű fehér Virágomat! Kend?... Aki minden finác elől bujlik, aki csak a minap is, hogy pityókosan ment hazafelé, hát a krumpli közé ültetett kukoricát is finánon nézte és az árokba bujt, ahonnan alig tudta a felesége hazacsalogatni. Ilyen ember eregeti a füstöt az én orrom alá? Ezt a lopott füstöt?

Csempe Miska erre lenyelte a füstöt mérgében és olyan köhögés vett rajta erőt, hogy a község háza folyosója, mintha földrengés lenne, úgy rázkódott.

— Pukkadj meg Miska! — nevetett a sánta lócsiszár, Kése Pali. Ha nem alkudtál volna annyit, hát nem jött volna ez a ferde garat; hogy futta volna el a szél, épen mifelénk, hogy ráfogja a vaseresre, hogy az az ő fehér Virágja! Aztán már én, meg ez a Péja cigány el is felejtették volna a delet valamelyik laetkonyhában. Most meg itt várunk a község háza folyosóján — hogy mi is lesz hát: fehér-e a vaseres? vagy vaseres-e a fehér?

— Jaj, megázik az a lovacska! Az én drága vaseresem. jajveszékelt a Péja cigány. Az a gazember Bárány rendőr köttette az udvarra, ahelyet, hogy a szin alatt hagyta volna. Nézsétek, már kezd esni az eső!

— Ne sajnáld te azt a lovat, morgott végre Csempe Miska, az én pénzem ázik abban. Nem a tied már az a ló.

— De a kendé se. — fenyegette meg a hosszú, sovány kezével Csempét a szélmolnár. Az enyém az, az én ellopott Virágom az.

Az én lisztemből volna az akkor is, ha a tied is lett volna!

— Látom már — mondta a koromképű Péja — itt csak én vagyok fehér, büntelen.

De hirtelen elhallgattak... a jegyzői irodából rettenetes csapkodás lármája hangzott ki...

A jegyző csapkodta mérgesen a nagy törvénykönyvet irászatlanak egyik oldaláról a másikra...

Ezeket is megcsinálták... azok a világhírű tudósok! Hogy miért nincs itt közülük legalább egy? Hogy azt mondhatnám neki: no, most légy okos, Domokos! Mert könnyű ám a finom, előkelő szalonnacskában, a mahagóni irászatlan előtt ezeket a szép törvényeket kieszkabálni! Hanem most azt állapítsa meg, hogy a Csempe Miskát-e a vaseres, vagy a szélmolnáré-e, aki viszont azt állítja, hogy a vaseres: fehér.

Stumpf, a kopasz segédjegyző is kifakadt: és azt akarják, hogy az ember ilyen haszontalanságokkal tölje tele a fejét!

No, nem is neked való az — kapta el a szót a jegyző. Ezeket aztán már igazán nem neked találták fel. Te... és voléthatosít nevetett... Te kopasz — mondta olyan hanghordozással, mint mikor valakinek azt mondják — te kobak!

A segédjegyző felugrott helyéről...

Ezek itt, mindiárt, szokás szerint, összekapnak — gondolta Bárány rendőr és tovább leste a hazavonuló vásárosokat... De csak egyik szemével, mert a másikkal befelé lesett az irodába, hogy alkalmas pillanatban ezek fölé az urak fölé kerekedhessen, akik annyi minden összetételnek és még sem tudnak egy közönséges lóügvet elintézni. Amit ő már délben, amíg a jegyző urak ebédelni voltak, kiderített. De meg kell várnai az alkalmas pillanatot... mosolygott: mert az én tudományomnak is ára van ám. Nem azért szolgálom a civilizációt, hogy mindig csak krumplipaprikást egyek — hus nélkül! Már pedig az asszony hónapok óta azt fész. Brr... kiráz a hideg még csak a nevére is! Azt mondja: papucos korodban többet kerestél. Mert az asszonynak: pénz a civilizáció. Nem az, hogy a férje hivatalnok. Hiába, az asszony mindig csak a megfogható tisztelet. Neki az a civilizáció és nem a fölfelhaladás. Az eszmélet, amit úgy hívnak, hogy: ideál! Aztán papucosné hordhat-e kalapot? Én meg azt hozdatok velem! Legalább kétszer akkorát, mint a doktoré, akinek a kalapián még karima sincs. A feleségemére meg akkorát tettem, mint egy esőernyő. Hadd lássák, hogy a kalaptól sem sajnálom én a civilizációt. De jól is áll a feleségemnek az az ideál. Igaz, viszont, hogy az asszony, amióta kalapot hord — lenéz. Ha legalább őrmesterné lennék — mondja. No, ma az leszel. Arra való ez a lóüg, ami nincs bent a könyvekben, de benne van Bárány eszméletében... a te kis báránykádában. Tehát kitartás... és tovább leste a hazavonuló vásárosokat...

A szekerek zörgő, nyikorgó sorban követték egy-

mást... Ni, a kajla bajszu szűcsök milyen mérgesen pislognak mindenkire, akin ebben a fene esős időben nincsen jóféle bárányszűr... hogy nem sül ki a szemük az embereknek ebben a mai beestelen világban, amikor a rongyokból gyártott esőernyőt a szűr elé helyezik. A fene ebbe a cibillizációba! Hiszen ugy látszik otyanok is vannak, akiknek még süveglük sincs. Ó, te kutya világ! Ők meg itt viszik a finom portékát haza. Szégyenszenre. De ugy látszik — a csizmadiák sem csináltak jobb vásárt, igen nyikorognak a szekerek. Ezek se adtak el semmit. Meglátszik ez a bajszukról is... Hű, azok a hetykén kipödört bajszok, azok a csizmadia ékességek, amik reggel olyan merészen kunyorodtak az orr felé — most mintha meglennének tépázval!

Szegény bajszok — gondolta Bárány — ezek sem lesznek egyhamar kipödörve. Nincs az a mester — tudja azt ő jól — aki egy ilyen sikertelen vásár után kunkorítani meire.

Hirtelen jelszisszent... Volt tanítómestere, az öreg Gubacs Vendel, megvetően sereintett fejéje a láda magas tetejéről, amelyen még most is ugy ül az öreg, mint régen, mikor még ő parancsolt a három legénynek és nem a menyecskeje, akit harmadiknak vezetett az oltárhoz, akinek bizony a legfiataibb papucsossegéd is előbbrevaló, mint ő — az öreg mester.

Lenéz az öreg, mert hogy rendőr lettem — suttogta Bárány. No, de lassan a papucsa! öreg. Lesztek ti még büszké is arra, hogy közületek emelkedtem fel a közpályára.

— Már meglnt kezdéd, jegyző ur — csattant fel a nehéz, fojtogató csend után a segédjegyző. Pedig ha jól tudom, te is csak harmadszorra lettél — kint az ajtón.

— Mit akarsz ezzel mondani, Strumpf?

— Azt, hogy ha nem tudsz boldogulni itt ezekkel az agyafurt parasztokkal, amikor a vizsgáld, az a híres diplomád nem segít — akkor rajtam köszörülöd: a bicskádát. Azt hiszed, mert te vagy a jegyző, azt csinálhatsz a szegény emberrel, amit akarsz.

— Majd még eltörök a mécsed, Emill... A jegyző nevetni akart, de amikor látta, hogy az aljegyző arcán egész komoly, sőt egészen tragikus nagyságu könnyek folydogálnak — akkor lenyelte a nevetést.

— Elmegyek napszámosnak, itt hagyom ezt a keserű kenyeret. Annak legalább az emberségét békében hagyják!

— De mi van veled, Emil? — hebegte a jegyző.

— Az, hogy nekem elég volt. Inkább éhen halok a családommal — de nem engedem, hogy tovább tiporj rajtam.

— Megbolondultál?

De bizony a segédjegyző már húzta is magára a kopott, szélejn rojtos felöltőjét és néhai fekete, most már azonban lila kemény kalapját, amely szintén régen megpuhult, mint Emil szíve, amelyet az uri gőg keménysége ugy elhagyott — akárcsak a félcilindert a szövetebe préselt keményítő... Hiába ette szegény Emil a sok: krumplit.

— Ugyan Emil, ne bolondozz, hát már olyan érzékeny lettél — hogy egy kis vicc is megárt? Maradj testvér! Hiszen látod, én is hiába tanultam meg ezt a sok — tökkel ütöttet. Vessd hát csak le a tógádat, amelyben olyan nagyon látszik az aljegyzőség, annál is inkább — mert a feleséged ugyis visszakerget... Igaz — kacagott újra a jegyző — hogy akkor már nem lesz a tógádban annyi a por — mert kiporolja. Mert ő nem önérzetet vár ám tőled, hanem kenyeret. Aztán ne gondold ám, hogy csak neked van: önérzeted. Az én kenyerem is abba kerül ám!

— Hát te is... te is így kapod a kenyeret?

— Ajaj — legyintett a jegyző. Látod, kacagott fel hirtelen, mégis csak jó volt ez a sok magolás arra — hogy ne vegem észre a legnagyobb ellenségetem: az önérzetemet. Magolj testvér, próbáld meg, hátha használ neked is. Talán levizsgázol te is. Mert én levizsgáztam — mondta keserűen.

Ezekre a szavakra, különösen az utolsókra, amik olyan őszintén hangzottak, mint egy vallomás — Emil bátoratlanul, leverten akasztotta fel tógáját a szegre.

No most, itt a pillanat, gondolta Bárány. Most mind a ketten el vannak kámpicsorodva... Most én jövök, mint mindig, ha az ő nagy tudományuk véget ér. Mert hiába, a cibillizációt mégis csak mi visszük előbbre, akik az eszméletre alapítunk. Ők csak tanulnak és csak azt tudják: azt mondják mindig. A világ meg közben előre megy — és nem veszik észre, hogy nem a Péja cigány árulta a Kése Pali lovat, hanem a Kése a Péját. Pedig ezen fordult meg minden. A cibillizálatlan világban a Péja csak cigány volt — hát a maga lovat dicsérte. Hogy polgárrá lett, mint minden rendes polgár — mással dicsérteti a lovat. De a Péja még csak kvtürről polgár — belülről is azzá kell tenni. Meg kell neki mutatni: minden hiába Péja — a cibillizáció játszik ki teveled és nem te a cibillizációval.

— Nem segít itt semmi más jegyző ur — szólt önérzetesen Bárány — csak az eszmélet, a cibillizáció!

— Te csak hallgass! — intette le a jegyző — te csak maradj a kaptafánál.

— Én már elgyűttem a kaptafától, de látom, a jegy-

ző ur hozzá van ragadva ezekhez és megvetően legyintett a könyvek felé.

— Bárány hallgass, mert kikergetlek innen. Te már igen sokat engedsz meg magadnak.

— A jegyző ur, amíg megérlelődött, a kaptafája, akárom mondanai a könyvek mellett, én meg elintéztem a lóügvet.

— Te? — kacagott a jegyző.

— Én! — húzta ki magát Bárány — illetve az eső! Hallottad, Emil? Ez az ember megbolondult. Ha ha... hogy az eső?... nohát ilyen! Hogy az eső ezt a lóügvet?

Jegyző ur kérem — itt nagyon remegett a Bárány alázatos hangja — volna egy kérésem.

— Hallgasd hát meg szegény embert! — szólt Emil.

— No, nem bánom, beszélj!

— Hadd intézzem el ezt az ügyet én! Hiszen az ilyen lóüg nem a jegyző urnak való — mondta alamusz pislogással.

— Ha így gondold, az már más, mondta klengesztelődött a jegyző. Igazad van, ezt intézd el te!

— Még csak azt akarom mondani, hogy ugy a jegyzőné asszonynak, mint az aljegyzőnek egy-egy pár szép piros bársonypapucsot vittem ma reggel — vásárrfiába... saját remekemet. Nehogy a fejüket törjék a papucsek eredete felől — a jegyző urak!

— Miért tetted ezt, Bárány!

— Nehéz az én sorsom, nagyon, azért!

— No, mondd csak ki kerekem, mit akarsz, szólt a jegyző.

Báránynak könnyek csillogtak a szemében: én a Tiszának megyek jegyző ur, én nem eszem több krumplipaprikást!

— Hát ne egyél, fiam!

— De muszáj!

— Miért?

— Mert csak közrendőr vagyok.

— Hallottad ezt, Emil?

Ugyan, mondta Emil, léptesd elő! Hiszen ez a lóüg maga is megérdemli a jutalmat. Már épen két órája veszdünk vele!

— Nem bánom, megígérem, előterjesztem a legközelebbi gyűlésen az ügyedet. De most egy, kettő, lássuk, hogy hogyan intézed el az ügyet?

— Igenis kérem! Bárány könnyedén, vidáman összeütötte a bokáját. Aztán kitérte az ajtót és keményen kiáltotta: Péja polgár jöjjön be.

— Itt csak én vagyok a polgár! — dörmögött Csempe. Belőlem étek mindnyájan!

— Most már cibillizáció van, felelte Bárány. Jöjjön csak Péja!

— Péja köszöntött.

Bárány betette Péja mögött az ajtót.

— Hallod-e Péja, tudod-e mi az a cibillizáció?

— Valami fám dolog lehet az, nevetett Péja. Ha a Csempe előtt én jöttem be polgárnak!

— No látod! De az a cibillizáció megsugott nekem valamit. Azt sugta, ami kívül fekete, az belül fehér is lehet!

— Nem lehet az, kezit csókolom! — jödezett Péja.

— Hát ide hallgass. Szépen kimész az udvarra és megnézed a lovacskát. Bármit látsz is, ne szólj semmit, csak gyere ide vissza.

— Alig pár pillanat múlva jött a Péja. De alig állott a lábán... Jaj, végem van!

No, mit láttál, polgár?

A cibillizáció kicserelette a lovacskát... fehérét csinált a vaseresből!

— Nem, polgár! Te csináltál vaserest a fehérből! A cibillizáció azonban ezt nem enged!

— Hiszen akkor én el vagyok veszve!

— Még nem! Hol vetted azt a sok dohánylevelet a befestéshez?

— Hát azt is tudja már a cibillizáció? Hiszen akkor nagyobb cigány az, mint én!

— Meg kell javulnod Péja, különben a cibillizáció kitekeri a nyakadat! Mert látod, az elől el nem bujhatsz. No, hol vetted azt a sok dohányt, ami ahhoz a sok léhez kellett?

— A Csempe Miska padlásáról, aki ugy fél a fináncról, annak van.

— Sejtettem. És mivel spriccelted le a lovat?

— A számmal! Egész éjjelen át spriccelgettem. Amióta polgár lettem, nem tudok aludni a boldogságtól. Gondoltam: dolgozzatok! De ha az a cibillizáció éjjel is lát?

A jegyző meg az aljegyző majd leestek a székről, ugy nevettek. Persze, hogy az eső oldotta meg a lóügvet. Lemosta róla a bagólevelet! Hiába, ezt csak bagós ember tudhatta így kitalálni. A Bárány meg minden szivarvéget megesszik.

— No Péja, szólt Bárány, most addig ülsz a börtönben, amíg te is meg nem fehéredsz!

És most már mindig cibillizáció lesz? — jajgatott Péja.

— Az.

— De hiszen akkor nekem polgárnak kell lennem.

— Majd én vigyázok rád, hogy az légy — sodorta meg a bajuszát Bárány!...

— Mondd csak te Bárány, kérdezte a jegyző, mikor a szélmolnár hálásan és nagy örömmel elvitte a Virágját, a Csempe meg újra majd megfulladt a szűdhányva füstjöttől, amikor meghallotta, hogy a cigány több mint a felét a lóra spriccelgette; all is tudta el-

Történelem apró történetekben

XVIII. Lajos-t

(1755—1824)

a nagy francia forradalom előtt, még mint a királynak, XVI. Lajosnak (1754—1792) fivérének *Monsieur*-nek s Provence grófjának hívták, s mint egykorú krónikások följegyezték, irigy, becsvágyó és szenteskedő férfi volt, aki különösen testvérével, az uralkodóval szemben mutatkozott mindig kétszínűnek.

A királyi család tagjai egyszer a maguk szűk körében, csak a »Társaság« legkiválóbb tagjainak a jelenlétében eljátszották Molière-nek a Tartuffe-jét, s benne *Monsieur* adta a címszerepet.

Maga a király nem vett részt az előadásban, azt csak mint néző tekintette végig, s mikor a királyné megkérdezte véleményét az előkelő műkedvelők teljesítményéről, így szólt:

— A színjáték igen jó volt. Az előadók mindnyájan a jellemüknek megfelelő szerepet játszottak. S ezért volt oly nagy sikerük.

Talán az egyetlen maliciózus megjegyzés, amely a jölkü király után fennmaradt. De ez aztán találó volt.

Hermann Levy

(1839—1900)

a legkiválóbb dirigensek egyike volt, akit a saját fajelmélete ellenére Richard Wagner (1813—1883) is igen sokra becsült. E kitünő zenésztől kedves kis történet maradt fenn.

1882-ben ő dirigálta Bayreuth-ben először Wagner Parsifal-ját. Nagy zenei ünnep volt ez, amelyre Levy meghívta Mannheimben élő fivérének, ottani tekintélyes kereskedőt is, aki régebben kitünő énekes (tüneményes basszista) volt, így szintén a művészvilághoz tartozott, s abban az időben a Lindeck-nevet vette föl, amelyet aztán is, mikor a művészi pályát a kereskedelmivel cserélte föl, megtartott. A nagyszerűen sikerült premier után zenészekből, egyéb művészekből, íróból és előkelő zenebarátokból bankett verődött össze a legjobb szállóban, ahol nemcsak Wagner Rikhardot, de Levyt, a kitünő dirigent is sok felkészítővel dícsőítették. Közben Levy a szomszédjainak bemutatva a fivérének, aminek később az lett a végzetes következménye, hogy a műbarátok egyike őt is mint a nagy karmester érdemes testvérét toaszban ünnepelte, s felkészítőjében őt folyton Levy urnak nevezte. Mikor ezt a megtosztozott ur már vagy negyedszer hallotta, erőlyes basszus-hangon közbeszólt:

— Kérem, engem Lindeck-nek hívni!

A szónok riadtan, kétségbeesetten nézett hol Lindeckre, hol Levyre, s már-már igen kínos volt a helyzet, amikor azt a nagy zenész a következő fölvilágosítással mentette meg:

— Tudja, ez a dolog így áll. A nevünk eredetileg Lindeck volt, de később, amikor művészi pályára léptem, a jobbhangzás kedvéért jónak láttam azt a Levy-névvel cserélni föl.

A toaszt ugyan nem lett befejezve, de az egész társaság jóízűt nevetett a kitünő ötleten.

Samuel Foote

(1720—1777)

nagynevű angol színész és jeles drámaíró, akit honfitársai *modern Aristophanes*-nek neveztek el, abban is hasonlított nagy görög elődjéhez, a *Felhők* szerzőjéhez (450—386 Kr. e.), hogy tudatában rendkívüli szatirikus tehetségének nem kímélt senkit, s bízva abban, hogy a nevetők végül mind az ő pártján lesznek, gunyos megjegyzéseiben néha tulmészire is ment. Vicceinek egyik cégtáblája Lord Sandwich volt, akinek minden jelentősége abban állott, hogy résztvett az amerikai háborúban, s ott olyan hőstetteket vitt véghez, amelyeknek egyedüli tanúja csak ő maga volt, Hírül vitték egyszer ennek az urnak, hogy Foote sokat szellemeskedik az ő kontójára, s nem egy bon mot-val gunyolta ki. Mikor aztán társaságban legközelebb találkoztak, a lord sötét arkifejezéssel közlekedett a művész felé s ezt a kérdést intézte hozzá:

— Kíváncsi vagyok, hogyan fog ön meghalni. Galáns betegségben-e vagy akasztófán?

— Az attól függ, — felelte hirtelen Foote, — hogy mit veszek át öntől. A szeretőjé-e vagy az elveit?

Ugyanez a lord megvetőleg nyilatkozott egyszer Foote-ról, akit a jelenlétében komédiásnak nevezett.

Foote mereven tekintett rá s így szólt:

— Igaza van lordságodnak. Az vagyok. E pillanatban én éppen *Caliban*-t tanulmányozom.

(*Caliban* tudvalevőleg egy undok félállat és aligember Shakespeare-nek *Vihar* című drámájában.)

Gabriele d'Annunzio

(Szül. 1864-ben)

Ez a jeles költő, meg kell vallani: nem minden jog nélkül, igen sokat tart magáról, de — s ezt már kevesebb joggal teszi — nagyon is keveset az író társairól, s különösen a regényírókról.

Egy szóval se mondott többet. A szíve nem vitte — *Mit* tart Fogazzaro-ról?

(Antonio Fogazzaro, aki 1842-ben született és 1911-ben halt meg, egyike az olasz elbeszélőirodalom büszkeségeinek. Több regénye: *A Szent és Leila* magyarul is le van fordítva.)

D'Annunzio rövid gondolkodás után azt felelte:

— Született Vicenzában...

Egy szóval se mondott többet. A szíve nem vette rá, hogy jót mondjon róla, s az esze nem engedte, hogy szidja.

Armand Trousseau

(1801—1867)

a leghiresebb és legtudósabb orvosok egyike volt, akit még ma is a gyógytudomány klasszikusai közt emlegetnek. Rákbetegségben halt meg s halálának nemcsak a napját, de az óráját is hetekkel előbb pontosan megjéllölte. Nagy szenvedései közepette is tréfált, s enyelve mondta a környezetének:

— Nekem sikerülni fog orvosi segítség nélkül meghalnom.

S amikor bókoltak neki, hogy senkinek sincs oly kitünő doktora mint neki, így szólt mosolyogva:

— Hát én is orvos vagyok.

Szeretett tréfálkozni a maga és kartársainak tudományára fölött, s amint Jules Claretie (1840—1913), a jeles író az emlékirataiban följegyezte, előadásait gyakran ezzel a kijelentéssel fejezte be:

— És most engedjenek meg nekem egy megjegyzést. Mindaz, amit mi tanítunk, távolról se ér annyit mint a javasasszonyok gyógyszerei...

Egy párbaj története

A párviadal (így nevezi a magyar büntetőtörvény), amelyről szó lesz, 1854-ben zajlott le a Margitszigeten, Tahy Károlynéknak ottani kastélyában. Ez a hölgy akkoriban érdekes és nem jelentéktelen szerepet játszott Budának és Pestnek a társas és társadalmi életében. Nem volt föltétlenül rossz híre, de abszolút jó se. Semmit se állíthatunk róla, ami a női becsületbe vagy jellembé vág, de mert olykor hónapokra elűnt, s ez idő alatt senkivel se tudatta, hogy hol van, sokan *kalandornőnek* tartották. Bizonyos, hogy gazdag volt és művelt, s ha szalonját kerülték is az asszonyok, a legkiválóbb férfiak, politikusok, írók és művészek azt nagyon szívesen fölkeresték. Az akkori irodalom és politika korifeusai a Bach-korszakban gyakran találkoztak vendégszerető házában, s így történt, hogy a Tóth Kálmán (1831—1881) és Friebeisz István (1822—1890) közti duellumot is ez az »irodalmi hölgy« tette lehetővé.

A kényuralom alatt nem volt könnyű duellálni. Nem, mintha Bach miniszter rendőrtisztviselői valami nagyon hánták volna, ha egyik magyar a másikat páros viaskodásban megöli, hanem, mert tudták, hogy csak bizonyos pozíciókban levő nevezetesebb közügyi férfiak szokták (akkoriban ez így volt) az ügyüket feyveres kézzel intézni el. Ezeknek pedig a szemfüles rendőrség folyton rajta tartotta a szemét, s minden u. n. »hazafi« lépéseit 2—3 rendőr kísérete éber figyelemmel. A kérdéses párbajt is, amelyben Tóth Kálmánnak Degré Alajos (1820—1896), Friebeisznek pedig báró Kemény Zsigmond (1814—1875) voltak a segédei, a rendőrség három izben neszeltte ki és ugyanennyiszar akadályozta meg.

A felek azonban, bár segédek mindent elkövettek, hogy békésen intézzék el az ügyet, minden áron verekedni akartak. Egyik se tágitott. Végre aztán a fentnevezett úri nő — igaz! »nő az alkotmányban« — tette lehetővé a lovagias mérközést. Ugy a feleket mint segédeiket *dejeuner-re* hívta meg a szigetre (amelynek akkor a bérlője volt), ahol gondolta, étkezés előtt nyugodtan verekedhetnek meg. Amde a dolog így se ment könnyen. Mivelhogy mind a négy közügyi férfi lépéseit egy sereg rendőr figyelte, nagyon kellett vigyázniuk. A kardokat például csak úgy csempészheték ki magukkal, hogy azokat négy virágkaróba rejtették s trópusi növények mellé szurva szállították ki a szigetre szép asszonyához. Orvosról, akinek szerencsére nem akadt komoly teendője, szintén a szeretetreméltó háziasszony gondoskodott, a felek és segédek pedig mint operai összeesküvők lopva iparkodtak a szigetet elérni. Kemény és Friebeisz a pesti oldalról, Tóth Kálmán és Degré Loizi pedig a budairól indultak a »csatátér«-re. Így aztán sikerült a policia figyelmét kikerülni. Végre is: ök reggelizni mentek egy szép asszony meghívására, amelyet el nem fogadni udvariasság lett volna...

A párbaj a Tahyné kastélyában ment végbe. Friebeisz megsebesült ugyan, de nem oly súlyosan, hogy részt ne vehetett volna a pompás villásreggelin, amelyet a ház urnője szolgáltatót föl vendégeinek, s amelyen számtalan felkészítő hangzott el, — még a rendőrséget is felkészöntötték.

Uj cipészüzlet

Trumbócsa u. 20. szám alatt
divatcipészettés cipőfelsőrész készítő
üzemet nyitottam
Szolid árak! — Pontos kiszolgálás!
TÓTH ERNŐ cipésmester.

vezetni a kesét a legközelebbi korcsmáig, agyon akarta útni Péját, akit két bakter a csendőrségre vezetett — mondd csak te Bárány, honnan lettél te olyan civilizált?

— Hát tekintetes jegyző ur, az nem mitőlünk, férfaktól függ — hanem az asszonyainktól. Látom, a jegyzőné asszonyok is panaszkodnak, hogy nehéz az élet — de csak a panasznál maradnak. Azért ne tessék haragudni — a jegyző urak is csak a régi tanulmányaiknál maradnak... Bezzeg nekem folyton haladnom kell, ha nem akarok mindennap krumplipaprikást enni. Mert az én asszonyom nem panaszkodik — hanem cselekszik.

— Aztán meddig cibillizál az téged, te?

— Az attól függ, hogy én meddig birom. Mert neki, mióta kalapot tett a fejére — még a jegyző ur is kevés lenne.

— Mert tanulatlan, mondta a jegyző.

— Azért is tud többet, mint három fiskális — felelte Bárány.

Látod Emil, ez a civilizáció — löügy! És szomoruan ült le a helyére.

Emil nem felelt, hallgatott.

Bárány nem értette az ő könnyes hallgatásukat... Kiment az irodából és kint fűtőjű kezdett — teljes tüdővel,

Kristály István

Ambrus Balázs:

Két vers

Sóhaj

Szeretnék élni boldogan
Óh nem sokan,
Élők a lélet okosan

Szeretnék pár napos nyarat
S a fák alatt,
Eltölteni mi megmaradt.

Az ifjúság vig, csacska tüst,
A férfi küzd
S tömör, erős mint az ezüst.

Szeretnék egy rózsza lugast,
Szellőt, lyukast
Vig pohár várnd az utast.

Házat egy nagy kert közepén,
Se dísz, se fény,
Egyszerű lenne az enyém.

Bus tegnapért szép holnapot,
Pár szép napot,
Ami a végzet meghagyott.

Szabadságot, friss levegőt,
S halál után
Szellő akácos temetőt.

Azután

Ha kérdik majd, hogy hol vagyok
Mondd, hogy elmentem innen
Ha kérdik, hogy mért mentem el,
Mondd bánatomat vittem.
Ha kérdik, hogy mi idélt nekem
Mondd: szomorú volt s dőre
S ha kérdik, hogy mi lett velem
Mutass a temetőre.

Blazsek Ferenc:

De profundis

Vereltékve hordok téglát
Uj Babel új tornyodhoz;
Ó, lesz-e, aki áldjon érte,
Ha majd mindenki átkoz!

Kezet csókolok Magdolnának,
Kit eltaszítanak mások;
Ó, lesz-e, aki engem védjen,
Ha egyszer én hibázok?

Meggörnyedt hátal osztozom most
A ídradtak keresztjén;
Ó, lesz-e, aki fölemellen,
Ha én is összeesném?

És lesz-e, hogyha eltévednék,
Ki jobb utat mutasson?
Ki homlokomat csókkal hűtse,
Ó, lesz-e olyan asszony?

És lesz-e, aki kárpótlásul
Megadja majd a bérémet?
És lesz-e, aki mellém álljon,
Míg a hajnalt elérem?

S ha nem jutok fel az ormokra,
Ha előbb el kell mennem:
Ó, lesz-e, aki megsirasson
És mélységigtem bennem?...

Szabadság

Irta: Farkas Frigyes

Szaladt, szaladt, hogy lélekzete is elakadt, a tüdejé szipolt, mint a lyukas futató és a lábai megrogyantak alatta. A háta mögött, a nyakán, a vállain arnyakat érzett; tudta, hogy nem vették észre a szökését, mégis üldözők dobogását hallotta és iszonyodott a pislogó gázlámpáktól, pedig ezek ártatlanul és ártalmatlanul álltak az uccsarkon és inkább a sötétséget terjesztették, mintsem világítottak.

Csak a külváros szurokfekete estiében mert megállni, hogy kifújja magát és hogy rendbeszedje a gondolatait.

Nem, ez az utolsó óra, amit most átélt, nem embernek való. Rettegés és remegés a legkisebb zörrenésre, az ör egyhangú lépéseire: rosszabb a pokol minden kinszenvedésénél. Inai majd megszakadtak, míg sikerült az ablak vasrácsát szétfeszíteni, amikor pedig letekintett a kétemeletnyi mélységre, beleszédült. Biztos nyaktörés, biztos halál, — és mégis meg kell kockáztatni az ugrást, mert inkább meghal, semhogy itt maradjon tovább a dohos cellában, négy rideg fat közé zárva tíz évig, amit reá róttak. Odakünn süit a nap, vagy fúj a szél, az asszonyok szeretnek, — itt pedig mindig nyirkos a levegő és a börtönör néma es rideg. Leugrik, ha belépusztul is.

Sikerült. Tompán zuhant a járdára, elterült, összeütötte magát, de azután mégis feltápászkodott és szaladni is tudott, míg végre biztonságban érezte magát.

De most hová?

Nagy kérdőjelként vigyorgott rá az éjszaka végtelen sötéte és a szökevény merőn, tanácstalanul bámult maga elé.

Eddig még nem is gondolt rá, hogy mit csinál, ha kiszabadul. A hónapokig tartó tervezgetések, előkészületek csak a rács felfeszítéséig, az ugrásig, az éjszaka való szaladásig terjedtek. Nem jutott ideje a további tervezgetésre, a friss levegő, a végtelen ucca, az embertömegek, a láma utáni vágyakozásban. És most végre, itt van, amit után annyira epedt, amiért a nyakát is kockáztatta: a szabadság, — és most nem tudja, mit kezdjen vele.

Hová?...

Kabátujjával törölgette a futás veritékét a homiókáról és körülnézett.

A város szélén volt; nagy utat tett meg ideig. Jó volna most pihenni egy kicsit és inni valamit.

Igen... inni... Egyszerre rettenetes szomjúságot érzett, a garatja száraz lett, az inyében minden nyála összefutott. Most egyszerre le tudná hörgíteni mindazt, amit a börtön két esztendeje alatt elmulasztott és tele tüdővel szivná hozzá a régóta nélkülözött cigarettát.

A Kispokol kocsmá itt van a szomszédban; még mindig ugyanaz a három korhadt lépcsőfa vezet a pincelohelyiségbe, mint — azelőtt. Reggelig lesz hitel a régi becsületre, — reggelre pedig már szerez pénzt.

Összezzent. Csak most jutott eszébe, hogy a csikos rabruha van rajta. Így mégsem lehet bemenni.

Odébb egy házzal, — de hova, — hova?

Most már nem sietett. Tétován, bizonytalanul lépdelt az elhagyott uccán és megrezgett a legkisebb zörrenésre, pedig csak kóbor ebek szaladgáltak, azok riasztották meg, azok elől surrant be a kapumélyedésekbe.

Szabadság!

Reszketett, hogy meglátja valaki, az uccsarkon óvatosan kémlelt, miclőt tovább ment volna: nem akad-e egy rendőrbé...

Szabadság!

Csak a csikos fegyverruhát le tudná vetni, — csak egy korty italt kaphatna valahol.

A lábai pedig vitték, vitték a régi zsuppedelű ház felé. Az udvaron ugattak a kutyák, már nem is ismerték meg.

Bezörgetett az ablakon. Egyszer, kétszer, ötször. Pelitől végre mozgás hallatszott és meggyújtották a mécsest.

Az ablakon egy női fej bukkant ki.

— Jesszusom! — kiáltotta holtra rémulten.

— Ne ijedj meg, Julis, — dadogta a fegyenc, — én vagyok. Eressz be!

Az ablakábla hirtelen becsukódott és a menekülő még csak annyit látott, hogy egy férfi árnyéka jelenik meg az asszony mögött.

Itt már nincs mit keresnie.

Tovább, csak tovább... Nagy a világ...

Világosodik, — itt a napkelte, amit két éve nem látott, ami elől odvas cellába zárták...

Szabadság!

Nem a fegyverruhának való a világosság, — de hova lehet rejtőzni?

Az országúton már szekerek járnak és az ut vé vén lovas örök jelennek meg. A kukoricáson át még el lehet jutni az erdőbe...

A kukoricatörök dalolnak és lármájuk kiugrasztja odvából a nyulat. Meglapul az árokban: a nyul is, az ember is.

Szabadság!

Lyukasfedelű, elhagyott csöszgumyóhóban talál végre menedéket és elterül a rothadt szalmán. Tegnap is szalmán hentergett, de az nem volt ilyen nedves. Oda

nem esett be a rongyos tetőn át az eső.

Szabadság!

Hol van a bádorgorsó a vízzel? — pedig olyan szomjas; hol van a vacsoráról megmaradt kenyérhű? — pedig a gyomra majd kiszakadt az éhségtől?

Szabadság!

Nem tudja, mióta fekszik kőválygó fejjel, szikkadt torokkal. Talán van patak a közelben, — talán lehet egy kukoricafejlet letörni... Csak ezek a csikos rongyok ne volnának rajta...

Félni kezd önmagától; a kísértete önmagának. Ha meglátja valaki, elveszett.

Szabadság!

Óvatosan kidugja a fejét a kunyhó ajtaján. Visszariad; lódobogást hall.

A kukoricás szélén a munkások két lovasrendőrral beszélnek és a kunyhó felé mutatnak. Biztosan őt árulják be; meglátták reggel erre jönni és most elfogják.

Menekülni!

Hason csuszik ki a kunyhóból és amikor mögéje ér, felugrik és szaladni kezd az erdő felé.

Ujra hallja a lódobogást, — most már közelebb, egyre közelebb... Fut, csak fut eszeveszetten, elbowlík, újra szalad...

— Állj!

Már mögötte vannak és hallja a lovak lihegését, mint a vad kopókat. De ő csak szalad tovább; nem adja magát, nem adja a szabadságát, miért a nyakát kockáztatta és amiről két évig ábrándozott a börtönben.

Szabadság... Sötét ucca, reszkető lapulás, szomjúság, éhség, rothadt szalma a csöszgumyó fenekén, — mégis szabadság...

— Állj! — hallja újra, de ő csak rohan...

Dörren a puská és valami belevág a hátába. Elterül. A két lovas odaér és lehajol föléje. Az ajkán vér buggyan ki, a fák keringenek körülötte, a szél süvit, a nap óriási tüzes golyóbis lesz és vörös, minden vörös a szeme előtt. Azután homályos lesz minden és fekete... A feje lehanyatlik... aztán semmi, semmi... Szabadság!

A LAKÁJ

Irta: Somfai János

Köllő Elemér az egykori délceg főhadnagy állás nélkül, letörten bolyongott a sötétedő liget homályában. Meg akart halni. Az ágat, amelyet kiválasztott, hogy rajta át a halálba jut, azonban már elfoglalta más. Egy akasztott embert talált rajta. A halottat míg élt, Walter Jánosnak hívták s urasági inas volt. Köllő Elemér magához vette a halott iratait s egy új gazdaghoz elszegődött lakójának.

*

Köllő Elemér tehát lakáj lett.

Egy kicsit furesán érezte magát és az első napon zavarban is volt, de csakhamar beleélt az új helyzetbe magát. Mindent pontosan, ügyesen végzett. Új kollégáival, a személyzettel, cselédekkel és a két másik komornyikkal kedvesen, barátságosan érintkezett. Ezek elcinto kissé hidegen kezelték, de Jean kedélyével megszeretette velük magát. Mindenkiel jó barátságban volt.

Maga is volt. A háromszáz shillingből havonta kétszázat biztosan, kényelmesen félre tehet, öt év alatt szép kis summát gyűjthet. Ezután megint a maga ura lesz és föltámad a nemes Köllő Elemér.

Rövid néhány hónap alatt teljesen tájékozott volt a gyáros családi ügyeiben is. A gyáros egy év óta özvegy ember. Egyetlen leánya volt: Elzának hívták. Tizennyolc éves bájos, finom, kedves, igazi urileány. A háztartást idősebb házvezetőnő, egy volt főtisztviselő özvegye vezette.

Az apja mellett, a házikisasszony is igénybevette szolgálatait és a leány szemmel láthatólag rokonszenvesen érintkezett vele. Sokszor magával vitte üzletekbe bevásárlásokhoz, az autójukon maga mellé ültette és beszélgetett vele. Sokszor egész melegen.

Köllő-Walter János nem egyszer ráeszmélt, hogy a lakájuniformis alatt megszólalt a szíve.

Néha azt is észrevette, hogy a leány különösen nézi őt. Kérdezteti a családjáról, multjáról, tanultságáról. Sokszor melegen kezét is fogott vele.

Egyszer pedig egészen zavarba hozta egy kérdéssel:

— Mondja, maga igazán mindig lakáj volt?

Köllő majdnem dadogott:

— Mindig. Igaz, hogy néhány gimnáziumot jártam és sokat olvastam, de a megélhetés és a körülmények a lakáji pályára vitték.

A leány huncutul nevetett:

— No no, vigyázzon. Ha egyszer rájövök, hogy nem igaz, amit mond, leleplezem. Mindig az a furcsa érzésem van, hogy maga másvalaki.

Néhány hónap múlva a leány és a lakáj között szinte baráti viszony teremődött. A leány szeme sokszor csillogott rá. Köllő-Walter Jánosnak nagyon vigyázni kellett magára, mert igazi uri érzésével nem akart volna csalásra menni.

És egyszer mégis leleplezték...

*

Köllő-Walter Jánosnak az egyik napon a gyárossal üzleti ügyben Párisba kellett utazni. Jó egy heti tartózkodásra lehetett számítani.

Elza kikísérte őket a pályaudvarra, titokban melegen kezét szorította vele és odasugta tréfásan, franciául:

— Au revoir.

Elza otthon egyedül maradt. Az okos leány sokat gondolkodott magában. Érezte, hogy a lakáj nagyon közel férközött a szívéhez. Veszedelmesen közel. És folyton az birizgálta, hogy ez a finom uri lakáj más valaki volt nem régen.

Köllő-Walter János távolléte után a harmadik na-

pon nyugtalansága behajtotta a lakáj szobájába. Regesen kutatót mindenfelé. Ott látta a szép nagy bördöndjét, az egyszerű szobát teljes rendben. Megtapogatta a bördöndöt, a szekrényt, de minden zárva volt. Nem tudott hozzáférni egyikhez se.

Az ágyat és a párnát is megbolygatta. Egyszerre fölkiáltott:

— Itt vannak a kulcsok!

Szinte reszkető kezekkel zárta fel a szekrényt és megint fölkiáltott:

— Tiszti uniformisok. Aranyportopés kardok.

A leány szívéhez szorította a kezét. Ugy dobogott. — No megállj! Leleplezlek.

Kinyitotta a bördöndöt. Iratokat talált. A munkakönyvet. Ezt félredobta. Azután egy bizonyítványt, meg egy kinevezési okmányt. Azután kifűntetésekét. Tiszti aranyérmét. Rendjeleket. Név: Elemér von Köllő. Megtalálta Köllő egyik arcképét is.

Elza nevetve szorította szívéhez Elemér képét:

— No megállj, te zsvány! Csak gyere haza.

*

Egy hét múlva a gyáros lakájával együtt hazakerkezett.

Elza még aznap délután bement az apjához. A leány huncutkodva apja ölébe ült és simogatta az arcát.

— Mit szólnál apuka, ha bevallanám, hogy szerelmes vagyok.

— No mond dráguci. És kibe?

A leány odaszorította arcát apja fejéhez és úgy sugta:

— A lakájunkba. Abba a zsványba.

A gyáros fölriadt. Imádtá a leányát, az életét is odaadta volna érte, de ez a vallomás megrémítette.

— De drága édes kisleányom. Az Istenre kérlek, tudod, hogy mit akarsz csinálni. Lehetetlenné teszed magadat. Szerencsétlen leszel egész életedre.

A leány elővette bluzából az egyik okmányt és odatartotta atyja elé:

— És ennek a lakájnak se adnál oda?

A gyáros bámulva nézi az okmányon levő arcképet és a nevet.

— Köllő Elemér főhadnagy.

A leány még megmutatja apjának a kinevezési okmányt is. Elemér von Köllő.

A gyáros nézi megint az arcképet és fejét rázza. Ez csakugyan a Jean.

Azután megcirógatja a leánya arcát.

— De most mégis csak lakáj. Nagyon nehéz helyzetted lenne a társaságban. Borzasztó zavar és pletyka lenne a körünkben.

— Drága apukám. Nekem van egy tervem. Nem a lakáj lesz a férjem. Te a lakájt kidobod és Köllő Elemért kinevezed a gyárad igazgatójának. Három hét alatt bajuszt kell növeszteni, csak akkor fog nálunk jelentkezni a házban. Apuka én nagyon szeretem ezt a zsványt.

A gyáros még nevetve, kicsit gondolkozva csóvalta a fejét:

— Ki tudna neked ellentálni. De vajjon szeret-e ő is téged? Talán meg is mondta:

— Dehogy. Uri ember. Korrekt és tiszteletteljes. De én látom, hogy remeg, mikor a közelembbe ér és a szeme csillogva ég.

— Hát behívjam?

— Be, be! drága apukám.

És a leány cuppanós csókot nyomott az apja arcára, aki nem tudta megállni, hogy el ne nevesse magát.

— Ez ugy-e előleg a zsvány-nak?

A gyáros egyszer hosszabban csöngtetett. Ez volt a jel a belső komornyiknak.

Jean mindjárt megjelent.

Amint a gyarost és a titkon imádtott leányt együtt meglátta, akaratlanul elsápadt.

— Parancsol — fordult a gyároshoz.
A gyáros igyekezett komoly rideg arcot mutatni:
— Walter Johann főkomornyik, én önt a mai napon elcsapom a szolgálatomból.
A lakáj megremegett és szinte dadogott:
— De... kérem alásnan... Miért?
— Megmondom. Mert én ezen okmányok alapján, amiket a kezemben tartok, önt Elemér von Köllöt kine-

vezem walterskircheni gyáram igazgatójának... És ha ha akarja, megövezszetheti a bajuszát és három hét múlva jelentkezhetik nálam leánykérőbe.
A leány boldogan ölelte és csókolta meg az apját s azután ujjongva szolt oda a férfinak:
— Ugy-e mondtam egyszer, hogy leleplezlek Elemér, te zsvány lakáj.
És most Walter János végleg meghalt. Köllő Elemér pedig föltámadt.

SZÍNHÁZI KISTÜKÖR

A Bohémek Mimije és Musetteje — Faust-kiállítás — A nyolcvan éves Porto Riche legújabb darabja — Hogy akarják megmenteni a németek a színházakat?

Murger »Bohémélet«-e halhatatlanná vált, már csak Puccini zenéje miatt is. (Ez a darab jelenti a mult századbeli írói és művészi romantikát.)

Most érdekes adatok derültek ki Murgerről, a költőről. Ő csakugyan szenvedélyesen, boldogtalanul szerette Marie Bignalt, akit Miminek keresztelt el és aki után a Bohémélet női főszereplőjét mintázta. Másik barátnője, Marie Cristin Roux volt, a Musette — eredetije.

Musette Lyonból jött Párisba egyetlen sou nélkül, Nemsokára modellnek csapott föl, a piktorok és szobrászok versengtek érte. Ez a lány Murgernek is modellül szolgált, a hüllenség modelljéül.

Bizonyos idő elteltével gyakorlatias érzékre tett szert. A tücsökből hangya lett. Champfleuri meséli, hogy egy napon neki egy arannyal teli dobozt mutatott. Birtokot is vásárolt magának. Minthogy pedig mérhetetlen volt a pénzvágnya, Algiriába utazott, még több pénzt szerezni. Aranyakkal teli dobozát azonban nem merete magával vinni a hajóra, egy barátját kérte meg, hogy őrizze meg.

Barátja, bizonyos Demarquay ur, egy rendőrtisztviselő (üres órában operettíró), nem merete elvállalni a kincset. Ezért Musette ezzel szállt a hajóra.

Az Atlas nevű hajón utazott el vak édesanyjával együtt. A földézetten huszonöt matróz volt, harmincegy utas. 1934 november harmadikán indult el az Atlas, de Musetteről többé semmi hír sincsen, eltűnt az arannyal teli dobozával együtt. Csak Murger regényében és Puccini operájában látjuk őt gyakran.

*

Németország a Faust előadásának századik évfordulóját ünnepli. Ezt a világiáres drámai költeményt 1829 május 24-ikén mutatták be először Weimarban.

Ebből az alkalomból a németek Goethe-kiállítást rendeztek, melynek minden darabja csak a Fausta vonatkozik. Kiállításra kerültek itt az első előadások színlapjai, a rendezőpéldányok, a különböző fordítások, azok a butorok, melyek Faust doktor dolgozószobájában voltak, valamint erről a remekműről írott minden rendű és rangú, minden nyelven írt tanulmány. Wacht tanár, a Nemzeti Múzeum igazgatója, előadást tartott Goetheről.

*

Porto Riche, a francia drámaíró nyolcvanésztendős. (1849 májusában született Bordeauxban.) De azért nemrégén tagja a francia akadémiának.

TERE-FERE

Diderot szerelme. A Revue des deux Mondes most kezd meg azoknak a leveleknek a közlését, melyeket Diderot Volnaud Zsófiához intézett. A levelek kéziratát eddig Orkvanx kastélyban őrizték. Érdekes dolgokról értesülünk a filozófus szerelmi életére vonatkozólag.

Ötszázharminchárom levél közül csak száznyolcvanhét maradt. A többiit elégette az, akihöz a leveleket intézték, mert szégyellte a forró, vakmerő vallomásokat. (Annyira szemérmes volt, hogy nem akarta rábízni az utókorra a titkát.)

Diderot egyik levelében így ír:

— Kedves barátnóm, el se képzeled, milyen boldog vagyok, hogy dicsérhetem tulajdonságaid. Ujjongok, mert találkoztam veled: míhlyt megpillantottalak, kedvesnek találalak és napról-napra kedvesebb lettél előttem. Mindez pedig nem káprázat. Az idő lerombol minden káprázatot, minden szenvedélyt, de gyöngédségem nőttön-nő, mert olyan éretnyekre épül, melyeknek értékét napról napra jobban becsülöm. A te kedvesed csak édesanyád, hugaid, rokonaid példáját követi, akik rajongással csüngenek rajtad. Isten veled, édes drágám. Légy egészséges s vigyázz magadra. Mihelyt megjelenik a munkám, több nyelven és több kiadásban, míhlyt kissé szabad lesznek, lemegek hozzád és szóban mondom el, mennyire szeretlek. Hát te szeretsz engem? Jó éjt, te hütlén. Hajnall két óra van. Diderot.

(Így ír szerelmes levelet egy filozófus.)

*

Dokedy. Egy utazó, aki a délamerikai államokban

(A »fiatal tag« most készül székfoglalójára, melyet jövő ősszel fog fölolvadni az akadémiában.)

Közben elkészült új drámájával is, amelynek címe: Az igazi istenek. Cselekménye Konstantinápoly környékén játszódik a Krisztus utáni IV. században. Főszereplői: Basilina, Pausania és Thyeris, a fiatal szobrász. A szobrász az öreg Pausanianak palotáját ékíti, aki majd feleségül veszi Basilinát.

Az öreg Pausania, mint árvát fogadta magához Basilinát, egy csata estjén és titokban neveltette. Amikor szép leánnyá serdült, belérszeretett és most kéri a díjat gyámapai jószágáért. De a leány csak tiszteletet és holmi tétova hálát érez irányában. Thyerit, a szobrászt szereti s borzadzik az aggastyántól. Az könyörög neki, hogy tartsa meg szavát és legyen a felesége. Erre a leány bosszorkányosan örvénylő táncra ragadja az öregot és úgy eltárasztja, hogy az öszszeszerogy, meghal lábainál. Most a szobrász feleségévé lehet.

Ez a darab körülbelül azt mondja, hogy az erő, a dicsőség, a gazdagság, az előkelő származás, sőt maga a tehetség is egy fabatkát se ér szerelem mellett. Így gondolkozik egy nyolcvan éves drámaíró.

*

Németországban szintén nagy a színházi válság. Napirenden vannak a viták, miként lehetne enyhíteni a színészek és színésznők nyomorúságát.

A weimari városi tanács érdekes módon akarja megoldani a helyzetét. Egyszerűen adót ró ki a lakosságra, minden színész után körülbelül három dínárt, melyet minden weimari lakos tartozik megfizetni.

Ugy látszott, hogy Goethe hazájában még mindig vannak művészetkedvelők, akik nem hagyják éhenhalni az aktoraikat.

De a weimari közönség egy része tiltakozott e nagyon szerény és enyhe adó ellen. Miután a városi tanács elutasította kérelmüket, a tiltakozók elhatározták, hogy a pénzügyminisztériumhoz folyamodnak, kifejtve ott, hogy ugyanúgy elég inségadót fizetnek s abból tartásuk el az inséges színészeket.

Antoine, a Théâtre Libre egykori igazgatója, erre vonatkozólag ezt mondotta:

— Én fizessék inségadót? De hisz én vagyok az igazi inséges. Ha meg lenne az a vagyon, melyet életem során különböző jótékonyági intézményeknek adtam, akkor gazdag ember lennék s nem usznék nyakig az adósságban, mint ma.

*

A Dardanelláknál egy csomó jókedvű, fiatal angol tiszt azon vitakozik, minek van a világon a legrosszabb szaga. Egyesek azt mondják, hogy a kecskének. Mások a négerok mellett kardoskodtak.

Fogadtak.

Az ezredes volt a bíró.

Ült a sátorban eléje vezették a pályázókat.

Előbb behoztak egy kecskét.

Az ezredes elájult.

Miután a tisztet föllocolták és magához térítették a döntő bírót, az ezredes kijelentette, hogy folytatják a versenyt s elrendelte, hogy vezessék be a négert.

Ekkor a kecske ajúlt el...

*

Tengeri kigyó. »Hosszu, mint a tengeri kigyó...« szoktuk mondani tréfásan. De a tengeri kigyó nem pusztá mese, sem pusztá kohlomány,

Rengőteg kigyó él a tenger mélyében, sokkal több, mint a föld hátán, különösen Afrika keleti partjain s a Panama csatorna mentén. A mai tudomány negyvennégyféle tengeri kigyót ismer. Hosszuk egy métertől négy méterig terjed.

Egy amerikai tudós érdekes tanulmányt ír róluk. Bőrük csodálatosan színes, cifra, telistele van különböző ábrákkal, rajzokkal. Sok közülük nagyon veszedelmes, mérgük gyilkosabb, mint a szárazföldieké. Napos időben, szélséksendkor a víz földszíneén nyúzsögnék óriási tömegekben, ameddig a szem ellát, főképp Szumatra, Ausztrália, Mexiko tengereiben.

Ha meg akarják fogni őket, dühösen tiltakoznak, harapni akarnak. Szerencsére míhlyt kiemelik őket a vízből, megvakulnak. Gyakran a víz szintjéig emelkednek, hogy lélekzetet vegyenek. Rendkívül falánkok, a nagy halak, a tengeri ragadozó madarak könnyűszerrel megragadják őket a fejüknél fogva.

Tojásaikat a forróvívi partok fővenyébe rakják. Különös, ezeket a tojásokat a bennszülöttek, a holland India lakói csemegé gyanánt eszik, anélkül, hogy bármi kárt tennének egészségükben.

Az is furcsa, hogy ezek a vad és mozgékony hüllők, míhlyt a földre kerülnek, mozdulatlanok. Néhány bennszülött megkísérelt fölnevelni tengeri kigyókat, de a fogságban, még a tengervizében is nem táplálkoznak s elpusztulnak.

*

Japáni mese. A mandarinnak volt husz remekbe készült, drágalátos porcelán edénye. Rendkívül szerette őket. Minden mulatsága abban állott, hogy maga elé tétette és bámulta.

Egy napon valamelyik cselédje figyelmetlenségéből eltört egy porcelánedényt. A mandarin éktelen haragra lobbant s halálra ítélte a szegény asszonyt.

Amikor ezt megtudta a mandarinnak egyik jobbágya, a kastélyba ment, kijelentvén, hogy ő valami csodatékony szerrel össze tudja ragasztani a széttört porcelándarabokat.

Azonnal beengedték a kastélyba, abban a reményben, hogy majd sikerül megmenteni a csodálatos műremeket.

De a jobbágy arra kérte a mandarint, vezettesse be a terembe, hogy láthassa a többi porcelánt is.

Bekísérték tehát egy szobába, ahol a kincset érő edények selyemfüggöny mögött sorakoztak egymás mellé.

A jobbágy félrevonta a kárpitot, aztán — se szó, se beszéd — a földre dobta az összes edényeket: izé-porrá törté.

— Ha ez a tizenkilenc edény megmarad — mondotta — tizenkilenc más ember életébe kerül. Vegyék el az én életemet. Így legalább csak egy ember hal meg értük.

A mandarin megértette a leckét: s kegyelmet adott mind a két bűnösnek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

1929. Minden jószándék megvan bennünk, hogy kétségbeesett helyzetünk, azonban pozitívumot nem írhatunk. Szubotícán keressen fel néhány jótékonyegyesületi vezetőt, akikkel beszélje meg az Ön helyzetét, hátha azok tudnak valamiben segítségére lenni.

V. M.-né, Noviszád. Kérdésér: nagyon nehéz határozott választ adni, mert az illető épen úgy lehet autódidakta, mint esetleg egyetemi magántanár. Az ön leírásából itéve inkább az a benyomásunk, hogy az előbbi: tehetséges ember, aki szorgalmával magáévátette a tudomány meglehetősen nagy területeit. Az, hogy társaságban, különösen nők között az illető nem figyeltatja tudását, szerénységre is vallhat. A legheylesebb, ha magától az illetőtől kérdezik meg nyíltan, hogy mi a foglalkozása.

Az irástudatlanok árusítása és az irástudók árusítása. Egyik munkatársunk címére küldött hozzászólását nem vehetjük figyelembe, mert névtelen levelet, még kevésbé névtelen cikket nem közlünk, még ha állásfoglalása meg is egyezne a mi véleményünkkel.

S. J., Staribecse. Átköltőzködési ingóságokat innen vámmentesen vihet ki.

Olvásó, Szubotica. Fogtechnikus-tanoncoknál nincs az iskolai képzettség előírva. Vizgázni nem kell, hanem három-négy évig valamely fogorvosnál vagy fogtechnikusnál tanonckodni. Csak fogakat csinálhat, pácienseket nem fogadhat.

Előfizető leánya, Petrovac. Nem kell pótvizsgát tennie. Forduljon közvetlenül az iskolához, Szubotica, Petrogradska ulica.

Mindennapi olvasó, Csóka. Az erdészmérnöki fakultás hallgatói nem élvezik automatikusan azt a segélyt, amelyet például a vasutastanfolyam hallgatói kapnak.

»Fogadás.« A Ratna Šteta nem életbiztosítás, azonban azok a bankok és vállalatok, amelyek részletre adták el a Štetát, esetleg vevőiknek életbiztosítási kedvezményt is adnak. Hogy milyen természetű ez a kedvezmény, arról nem tudunk semmit, csak akkor mondhatnánk véleményét, ha látnánk a kötleveleket.

Szombori olvasó. A kérdézet tanfolyamról közelebbi adatokat sajnos, mi sem tudunk. Sziveskedjék közvetlenül a szubotici vasutisigazgatósághoz fordulni.

Daedecker rajongó. Dr. Milkó Izidor ur még nincs jobban, azonban levelekre válaszol. 2. Sziveskedjék közvetlenül az illető uraknak írni. 3. Alba Nevis polgári neve Unger Ila. A Révai Irodalmi Intézet, (Budapest, VIII., Üllői ut 18) útján bizonyára megkaphatja a verseit. 4. Ambrus Balázs név alatt dr. Herman Károly szubotici orvos ír.

Nyaralás. Dalmácia tele van olcsó nyaralóhelyekkel. Ezek közül megemlíti a következőket: *Senj.* Szállodák: Uskok, Velebit, Nehaj, P. Vlahović, *Malinska.* Szállodák: Kvarner, Triglav, Jadran, *Trogir.* Szállodák: Central, Bellevue, *Omiš.* Szállodák: Dinar, Balkan, *Makarska.* Szállodák: Osejawa, Central, Jadran, *Brač* (a legnagyobb dalmát sziget) a következő helységekkel: *Supetar,* ahol magánosoknál is kaphat lakást, *Sutivan,* Szálloda Brač szigeten: Vesna. Hvar sziget valamivel drágább hely. Korčula szigeten van Korčula község, ahol szintén magánlakásokban is kaphat helyet, hasonlóképpen Dubrovnikban is. Ha Ön nem akar szállodában lakni, akkor a legmegfelelőbbnek azt tartjuk, hogy egy vagy két nappal előbb lemegy és akár Brač szigeten, akár Dubrovnikban kikeres megfelelő helyet és családját egy vagy két nappal később hozatja maga után.

Egy apa. Ahhoz, hogy fiát külföldön taníttassa, a közoktatásiügyi miniszteriumtól kell engedélyt kérni. A külföldi tanítást az 1596/1—2142/2 számú miniszteri rendelet szabályozza. A kérvényt a miniszterium köznevelési osztályához (Odelenje za srednju nastavu) kell benyújtani. A kérvényt az illetékes köznevelési előjáróság utján kell beterjeszteni és a következő adatokat kell tartalmaznia: a) Név és keresztnév. b) Születési év, hó nap és hely. c) Az S. H. S. királyság mely iskoláját végezte. d) Hol és mely iskolában akar tovább tanulni. A kérvényre 25 dináros bélyeget kell beterjeszteni és ehhez a legutolsó iskolai bizonyítvány hivatalos másolatát, valamint a község által kiállított erkölcsi bizonyítványt kell csatolni.

Feltaláló. A találmányok szabadalmaztatásánál az eljárás a következő: a kereskedelmi miniszterium kezében működő Odelenje za zaštita industrijskih svojina osztályához kell fordulnia találmányával. A bejelentéshez csatolni kell a találmány vázlatrajzát 3 példányban, pontos rajzot 3 példányban, a műszaki leírását és azonkívül egy eredeti modellt. Ha a szabadalmat itt megkapja, joga van azt úgy belföldi, mint külföldi gyárak eladni.

Érdeklődő. Hazai harangöntődék: »Merkur«, (Sava Lozanić), Beograd, Pozorišna 40. Strojne Tovarne in Livarne d. d. Ljubljana, Zvonarska ul. 5. Mariborska Zvonoljivnica, Maribor, Ipavčeva 41, »Zvonoglas« Maribor, Tomanova ulca, Inž. Predrag Jovanović, Novisad, Djure Jakšića 16. Prva tvornica zvana, Zagreb, Zvonarska 3. Pavle Dj. Pantelić nasl. Zemun, Gajeva 17. s elsősorban Ferrum Szubotica.

K. N. Bécsi kocsikecskék: Allina Carl & Co. G. m. b. H. Wien, I., Falkestrasse 1, Berger Viktor & Co. Wien, XX., Leithastr. 5, Danubia Mineralölindustrie A. G. Wien, IX., Peregringasse 2, Müller E. J. & Co. Wien, XI., Am Kanal 32, Schwarz Izidor, Wien, II/2, Praterstrasse 49, Teissy & Glass, Wien, X/I, Bucheng. 123, Tscheinitz S. Wien, XIII/3, Kandlerstrasse 50.

Érdeklődő, Osziljek. Lapunk múlt vasárnapi számában már válaszoltunk erre a kérdésre.

Szubotica-i olvasó. Ha egy özvegyasszonynak egyetlen fia van, aki vagyontalan és keresetkételen anyját eltartja, akkor mint családfenntartót felmenthetik. 2. Ez a kérdés esetenként külön elbírálás tárgya.

KOZMETIKAI UZENETFK

Olga St. Kanjiža. A hajhullásnak leggyakoribb oka a túlságosan bő faggyu elválasztás, amely zsírral vonja be az egész haját. Ez az oka annak, hogy a haj nagyon fényes. Ilyen esetekben sokszor annyi korpa képződik, hogy az még fésülés nélkül is a ruhára hullik. A fej tele van apró fehéresszürke pikkelyekkel. A korpa eltávolítása után viszketes és némi fészülő érség szokott jelentkezni. Ilyenkor már kezd a haj hullani a mi ellen sóborszesszel, vagy valami parfümös spirítusszal szoktak küzdeni, azonban nem sok eredménnyel. A haj megelőzése céljából a haját, illetve fejet, tisztán kell tartani. Ehhez pedig fésű, haj, kefe, víz és szappan kell. A haját a legnagyobb gondossággal kell fésülni, kefélni. Túrelmetlenkedés, a hajnak erőszakos rángatása és tépése szigorúan tilos. Mindenki külön fésűt és kefét tartson magának. A hajmosás sohasem okoz meghűlést, ha a szükséges elővigyázati szabályokat megtartják. Legjobb a hajmosást este végezni, hogy a haj reggelig megszáradjon. A hajhullás kezdetén a hetenként egyszer, esetleg kétszer való mosás biztos sikerrel jár. A zsírral átitott szaruréteg eltávolítására azonban a víz rendszeren nem elég, szappanra is szükség van. Legjobb az u. n. zöld szappan. A gyógyszerértárbán sapo kalinus venalis név alatt árulják. Még ennél jobb a szappanspirítusz, alaposabban tisztít, amely úgy készül, hogy két rész sapo kalinust feloldanak egy rész spirítuszban és adnak hozzá egy kevés lavandula olajat. Az eljárás a következő: A fejbőrt filanel darabka segítségével egy kis szappanspirítusszal be kell dörzsölni és azután meleg vízzel le kell mosni. A víz olyan meleg legyen, ahogy csak el lehet tűrni. A bőridegek fölrizzitése céljából a meleg után hideg leöblítés is következhetik.

Tudatlan, Zemun. A kéz vörösségét nem lehet örökölni. A hidegből melegbe és melegből hidegbe való hirtelen átmenet fokozza a bajt. Házon kívül hordjon másik keztyűt. Nyáron e célra legjobb a cérna, télen pedig a vékony szőkekeztyű. A gyapuból való keztyű könnyen érdessé teszi a kezét.

Rózi 17. Novivrbász. Használja ezentúl aromásásra a következő jól bevált szert: Natrij carbonic, 5.0. aquae rosar. 100.0., Glycerini 50.0., Extr. mill. flor. gutt. 10.0.

Kiváncsi 20, Osziljek. Azt a hirdetett szert mi nem ismerjük, minek folytán nem is ajánlhatjuk. Tudassa velünk baját és szívesen leszünk a segítségére.

Z. L. Dolnja Lendava. Vagy festés által vagy pedig úgy, hogy olyan chamomilla teában kell mosni, amelybe előzőleg egy kis boraxot tettek.

Vadvirág, Szonta. Semmi oka sincs a reménység elvesztésére. Olgának küldött üzenet önnök is szól. Tulajdonképpen való hajnövesztő szereket nem ismerünk. Körülbelül két hónap múlva várjuk az eredményről való szíves értesítést.

K. P. Torzsa. Használja az arcgőzfürdőt. Erre a célra külön készülék van. A gőzfürdő néhány percig tartson. Utána az arcot enyhe frottirozással kell megtörölgetni. Ha az arc lehűtésének szükségét érzi ezen célra 22—25 C. fokos vizet használjon. A gőzfürdőt másodnaponként kell venni. Lehet a nap bármely szakában, csak közvetlenül étkezés után nem. Négyheti kúra után két heti szünet következik, azután újra lehet kezdeni két héttel. Így lehet ezt folytatni hosszabb ideig.

Sápadt leány, Pancsevó. Szívesen teszek eleget kérelmének, de előbb állapítsa meg az orvosa, hogy

nem szenved-e vérszegénységben. Egyébiránt tudni kell, hogy az ilyen szerek rendszerint nem szoktak közbölcsek lenni a szervezetre.

A. Katalin, Bácska Patánka. Mi azokat a kurákat nem tartjuk ajánlatosaknak. Próbálja meg a következő összetételű szert: Kalij szab. 10%, Cignea destill. 100%, Ol. aether. Cinnam. gutt. 2. Ol. aether rosar. gutt. 1. Mártson bele ebbe a folyadékba egy kis szívacsot és mossa le vele az illető helyeket.

I. R. K. Kupuszina. Szíveskedjék megadni teljes címét, úgy levélben szívesen szolgálók tanácsal.
Dr. V. J.

Keresztsoros rejtvény

(Copyright by Bokor Lajos — Bácsmegeyi Napló)

	1	2	3	4	5	6		7	8	9	10	11	12	
13		14						15		16				17
18	19		20					21					22	
23		24				25	26						27	
28					29			30		31		32		
33				34				35			36		37	
38												38/a		
				39				40						
	41		41/a									42	43	
44			45	45/a	46	47		48		49	50			51
52	53	54												55
56				57				58					59	
60					61			62				63		
64				65				66			67		68	
69			69/a	70						71	72		73	74
		75								76			77	
	78									79				

Vízszintes sorok:

- Világraszóló botrány hőse volt
- Zöldtakarmány
- A világhírű jenai optikai intézet megalapítója
- Laknak ebben is
- Após
- Görög betű
- Vizben terem meg
- Rag
- A fej része
- Eltulajdonít
- Ige is, főnév is
- Főnév
- Magyarul: hivatal
- Három egyforma betű
- Szín
- Helyhatározó
- Híres norvég író keresztneve
- Az első lépés a nemfizető váltóadás ellen.
- Az anekdotabeli »derék polgártárs« faluja
- Elhunyt híres holland festő
- Fizetség, jutalom — idegen szóval
- Női név
- Idegen pénz
- Üres henger
- Ágynemű
- A tizennyolcadik században élt híres magyar történész
- Igy nevezi hitvesét a »Szeptember végén« költője
- Testvér — olaszul
- Népvándorlaskorabeli nép
- A harcisztene a görögöknél
- A lenni ige egy alakja
- Magyarul: gyűrű
- Szó, amit — ha jól emlékszem — még egyetlen rejtvényből sem hagytam ki
- Amerikai nagy filmgyár
- Hónap rövidítése
- Számlák folyószámlakivonatok alján előforduló rövidítés
- Ital
- Indulatszó
- a Nagy-Británia északi része
- Női név
- Tiltószócska
- A szemben van ilyen »hártya«
- Nemzet
- Görög kikötőváros

79. Nemzetközi nyelv

Függőleges sorok:

- Mutató névmás
- Sérülés
- Sürgős a dolga
- Napszaka
- Kodály-karének címe
- A pápai udvar hivatalos lapja
- Épület
- Határozószó
- Angol tagadószó
- Régi aprópénz rövidítése
- Gyermekjátékszer
- Az áramerősség mértékegységének rövidítése
- Nagynevű angol fizikus
- Zsákmány
- Bibliai próféta
- Igen népszerű francia író keresztneve
- Helyhatározó
- Magyarul: idő
- Latinnyelvű dátumokon szereplő szó
- Az örök város
- Részlet
- Főzelékféle
- Só — latinul
- 38/a. Rossz tulajdonság
- 41/a. Helyhatározó
- Terjedelmes
- Magyarul: sértés, meggyalázás
- 45/a. Tengerentúli állam
- Orszországi folyó
- Korszak, kormányzat
- Varrógépgyár
- Idegen férfinev szokásos rövidítése
- Igen — idegen nyelven
- Indiai város, a hinduk szent zarándokhelye
- Női név
- Hüros hangszer
- A vasut, az egyszerű nép nyelvén
- Ige
- Egyik, a hét vezér közül
- Testi hiba
- 69/a. Rövidítés
- Zsebben hordod
- Napszaka
- Meglep, röviden
- Francia birtokos névmás
- Varróeszköz

Ingatlan árverési hirdetés

A rumai Német Népbank R. T. Schmee Antallal és Schmee Ádám rumai lakossal egyetértve 1929 augusztus 25-ikén a budjanováci vasúti állomás közelében levő 146 hold és 101 négyszögöl területű »Schmee pusztát«, két szállással és gazdasági épületekkel együtt nyilvános önkéntes árverésen áruba bocsátja.

Az árverés hat parcellázott csoportban lesz megtartva.

Az első csoportban eladásra kerül 38 hold és 1298 négyszögöl szántóföld, szállással és gazdasági épületekkel. A második csoportban 16 hold szántóföld, a harmadik csoportban 20 hold szántóföld, a negyedikben 43 hold és 705 négyszögöl szántóföld, egy nagy szállás és gazdasági épületek, az ötödikben 20 hold szántóföld, a hatodik csoportban 8 hold és 608 négyszögöl szántóföld kerül árverésre.

Az árverés augusztus huszonötödikén délelőtt 9 órakor a rumai Német Népbank R. T. (Njemačka Pučka Banka) helységében lesz megtartva.

Bánatpénz az első csoportnál 54.335.75 dinár, a második csoportnál 22.400, a harmadik csoportnál 19.000, a negyediknél 29.056, az ötödiknél 18.000 és a hatodiknál 7500 dinár.

A vevő ezévi szeptember 1-én lép a megvásárolt föld tulajdonába. A vételár három egyenlő részletben fizetendő.

Az árverési feltételek a rumai Német Népbanknál és dr. Lanesics Márkó rumai ügyvédnél betekintheők, ahol a közelebbi felvilágosítások megkaphatók.

Ruma, 1929 július 26.

Német Népbank R. T.
Schmee Antal
Schmee Ádám.

8563

REJTVÉNYEK

Mult vasárnapi számunkban közölt rejtvények:

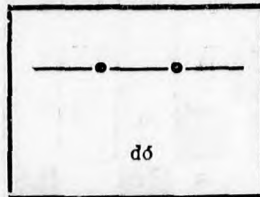
I.

Saturnus, Mars, Vénus,
Jupiter, Uranus, Merkur,
Neptunus, Szió, Göncöl

VZEG

E

II.

dó

Az I-nek a helyes megfejtése:

Sűrű csillag ritkán ragyog az égen

A II-nek a helyes megfejtése:

Torpedó

KERESZTSOROS REJTVÉNY

Mult vasárnapi számunkban közölt keresztsoros rejtvény helyes megfejtése:

Vízszintes sorok: 1. Deliblat, 6. Láthatár, 11. Mohar, 13. Regale, 16. Stramm, 18. Arc, 19. Illat, 21. Sat. 22. Botesinálta doktor, 25. Enns, 26. Oliv, 27. NN, 29. BTC, 30. Vám, 32. OU, 33. Terebes, 35. Manasse, 37. Gége, 38. Yost, 39. Lóvasut, 41. Emerson, 44. Ol, 45. Sz. G. (Szarvas Gábor), 48. Isi, 49. Ro, 51. Erme, 53. Rész, 56. Obsidio Szigetiana, 60. Izé, 61. Szidi, 62. Elv, 63. Rátart, 64. Éti, 65. Anyagi, 66. Klaus, 68. Csilléry, 69. Megörzés.

Függőleges sorok: 1. Darabont, Legato, 3. Bölcsét beszédéről, 4. Am, 5. Toklász, 6. Lakatcs, 7. Ar, 8. Hét sovány esztendő, 9. Tratte, 10. Remarque, 12. Hill, 14. Arc, 17. Rak, 19. Inn, 20. Tal, 23. Ince, 24. Diva, 28. Negoi, 29. Begas, 31. Maori, 32. Ostor, 34. Rév, 36. SSS, 39. Lópokróc, 40. Ugri, 42. Nise, 43. Notarius, 46. Veszély, 47. Iridium, 50. Csitri, 52. Mos, 54. Égi, 55. Ravasz, 57. Iza, 58. Zita, 59. Ily, 60. Kr, 67. Se.

*

Mult heti számunkban közölt keresztsoros rejtvényt helyesen megfejtették 75-en. A kéziestésű hirdető sorsolás útján Néger Etuska, Szubotica, Rajčeva ulica 6., nyerte meg, akit arra kérünk, hogy öt dinárt küldjön be bélyegben, portóra.

A legjobb francia cipőkrém

Josip Herimann i Sin D. D.
bőrkereskedelmi r. t.

Zagreb

Jelačićev trg 25 Telefon 44-20

A legdivatosabb

ridikülök

valamint jóminőségű **bőröndökölcsön**

Schlagernél, a készítőnél kapható
Subotica, Aleksandrova ul. 1

Ingyen

adjuk ajándékba ezt az eredeti Gillette-készüléket hozzávaló beretvával együtt

mindenkinek, aki egy nagy tubus PALMOLIVE beretváló-krémet vesz, amely minden szalmabeli üzletben kapható 35 dináros áron. Ez a reklám-eladás, amelynek kapcsán ingyen adjuk a beretváló készüléket a hozzávaló beretvával együtt, csak néhány napig fog tartani. Menjen be feltétlenül valamelyik üzletbe és vegye igénybe ezt az ajándékunkat, amellyel alkalmat akarunk Önnek adni, hogy megismerje a PALMOLIVE beretváló-krém előnyeit, amely természetes vegyületek a következők:

6 nagy előnnyel:

1. Sok habot ad. A habnak 250-szer nagyobb a terjedelme, mint a hozzá felhasznált krémnek.
2. Gyorsan hat. Ez a krém a legértékesebben megpuhítja a szakállt 1 perc alatt.
3. Nem szárad. Ennek a krémnek habja 10 percen át megtartja sűrűségét és frissességét.
4. A szőr függőleges állapotban hagyja. A krém vastag buborékai, amelyek nem száradnak, bekapaszkodnak a szőrszálakba és azokat a beretva irányához függőleges állapotban hagyják.
5. Megszünteti és eltávolítja a fájdalmakat. Ez a krém palma- és olajbogyó olajból készül, amelyek kiváló hatású enyhítőszer. Ha ezzel a krémmel beretválnok, nincs szüksége a beretválkozás után más enyhítő szerre.
6. Egy doboz krém 6 hónapig tart. Eddig minden reggel beretválnok, de a beretválkozás nem jelentett örömet Önnek. Próbálja ki egyszer ezt a krémet és meg fogja ismerni ennek felbecsülhetetlen előnyeit és ezentel a beretválkozás kedves mulatsággá válik.

A Palmolive beretváló-krém és hozzá az ingyen Gillettekészülék mindenütt kapható

a jobb üzletekben, de ahol még nem lenne kapható, postán bérmentve küldjük bárkinek 40 dinár előzetes beküldése ellenében. Hogy mindenki meggyőződhesse, hogy a

krém felülmúlhatatlan előnyökkel rendelkezik, a gyártól 10 beretválkozásra való kis tubusokat is kaptunk, amelyeket 6 dinár posta- és csomagolási költség ellenében, mely összeg bélyegekben is beküldhető, bérmentve küldünk meg. Olvashatóan írja meg nevét, pontos címét, nehogy a szétküldésnél tévedés támadjon. Tegyen kísérletet a

»PALMOLIVE«

szépségzappannal is, amely szintén tiszta palma- és olajbogyó olajból készül. — A szétküldést a PALMOLIVE francia gyár lerakata és főképviselője végzi, a

Francuski Magazin, Osijek

Kérje ingyenes árjegyzékünket
Képviselőket és viszonteladókat felveszünk

A roglatica-jakabszállási
ménesemből

árverésen
augusztus 18-án

husz lovat eladok

Dr. Vojnich József

8556

Eladó

Éalusi ingatlan

KOTLINA községben (Baranya megye) eladó 2/4 telek prima föld és ház, Branjin Vrh községben 4052 négyszögöl szőlő, kerttel és préházzal, SUZA községben 925 négyszögöl szőlő

Érdeklődők forduljanak:

Dr. Péchy Karlo ügyvédhez
Dárdán

Parkett-gyári tölgyhulladék **I-a tűzifa** 100 kgr.-ként házhoz szállítva **32** dnár. Nagybari vételnél nagy árengedmény **J. Vujković i Drug** Szubotica Tel. 6-69

**ÁLTALÁNOS
MEZŐGAZDASÁGI ÉS IPARI
KIÁLLITÁS SOMBORBAN
1929. augusztus 10—18-ig**

A kedvezményes vasuti és hajóutazásra szóló igazolványok kaphatók: 50 kilométer távolságig 1 dinár, Bácska, Bánát és Baranya távolabbi helyeiről 5 dinár, az ország egyéb részéről és külföldieknek 10 dinár. Levél-, telefon és táviratcím: **IZLÓZBA (kiállítás) SOMBOR**

HUMANIK

FÉRFI VÁZSON FELCIPŐK

NYARI SPANGNIS NŐI VÁZSON-FELCIPŐK.

OGASION 78-

ELADÁS 128-

147-

KEDVEZMÉNYES, VÉTEL-ALKALOM, KÜLÖNBÖZŐ KIÁLLITÁSÚ CIPŐKRE.

NOVISAD: Kralja Petra ulica 11
SOMBOR: Aleksandrova 6
SUBOTICA: Karadjordjev trg 9
Aleksandrova ulica 7
VELIKI BECSKEREK: Aleksandrova 3/a

A tudomány

Antiszeptikus fog-,

Bakteriológiai vizsgálatok igazolják, hogy ez a víz megöl minden kórokozót, lehetlenné teszi azok elszaporodását, nem árt a szöveteknek, a fogakat, a szájat és a garatokat megtisztítja a ragályt okozó és terjesztő élőbaktériáktól, a fogakat tisztán tartja és megőrzi azok szép fehérségét

Kiünő védekezőszer a fogfájás és a szájbetegségek megakadályozására, — egyedülálló szer bármely ragályos betegségnek, az angina, reuma, szivizomzat megbetegedése, spanyolnátha, influenza, nátha, stb. ba-

uj sikere!

száj- és garatviz!

ci'lu nek a szájüre'be és ezzel a szervezetbe való behatolása ellen.

Garatmegbetegedések-nél kiünő határu öbii ószer.

Kiünősen nélkülözhetetlen az iny- és az állkapocs megbetegedéseinek és az olyan betegségek tartama alatt, amelyeknél a beteg bizsmulós gyógyszert használ.

Kapható minden gyógyszerertában és drogériában.

Ara üvegenként 24 dinár.

5752

Muraközi

**igástenyészkancaák
választott csikók és mének
ezidőszerint előnyösen beszerezhetők**

Közelebbit:

VAJDA ELEMÉR (ezelőtt idősb Heinrich Mór) cégnél
ČAKOVEC — MEDJUMURJE (Muraköz)

Sürgőnycim: Vajda Čakovec. — Levé cím: Vajda Elemér Čakovec.

Telefon: 59.

8113

Építési szakemberek
évesrebetel alkalmanként
pincék és lakások
munkavégzésére

AQUASIT
megtető és
szilárdító
folyadékok

Próbarendelés mindenkit meggyőz arról, hogy a legelőhetősebb és legbiztosabb **szigetelő** az **AQUASIT**
Vajdasági vezérképviselő:
Bácskai Cementárugár, Subotica

Sütemény 2 din.
Haboskáv

süteménnyel 5 din.

Fagylalt

egy szelet 3 din.

Alkalmi és lakodalmi

Torták

olcsón 5408

„MIGNON“

Institorisz Sándor

ulonnan megnyitl cukrászdájában

SUBOTICA, Strossmajerova ul 22

Hajplac, Faragó mészáros mellett

Házeladás

Stari Bečej

a Schik-féle 40 év óta fennálló jóforgalmu

vendéglővel

és füzerülettel

öregség miatt

eladó

özv. Schik Ignác

Stari Bečej

3155

Jókarban levő

FIAT 509.

autó eladó

Herceg-Bosna Biztosító főigazgatójának,

Veliki-Becskek Korona-szálloda — vagy

Szántó-nál

Vatona ulica 2

Mész, bočini portland-cement, faszen, kovacsész, tűzifa jutányos árban kapható

Révai Adolf

Subotica

Sokolska 2 Telefon 551

Figyelem!

Pótvizsgázó diákok!

Novisádi gimnáziumban kiünő eredménnyel végzett albitolus órákat ad minden tantárgyból, különösen szerbből, francából és latinból. Cim: N. S. Novisad, Miletičeva ulica 26

Előnyomdát

legújabb raizokkal, 1-a papíron legelőhetőbban szállít

Bleier Armin

előnyomda-berendezési gyára

Senta, Sokolska ulica 5

KOMLÓZSÁKOK

prima cseh anyagból

liszt-gabona-zsákok

ugy uj mint használt

vizmentes ponyvák

olcsón kaphatók

SCHOTTEN I DRUG ZAGREB

NOVISÁDI FŐKÉPVISELETNÉL ÉS LERAKATNÁL

MILAN BERL, NOVISZAD

Jovana Subotića br. 9.

PONYVA- ÉS ZSÁKKÖLCSÖNZŐ VÁLLALAT

Telefon 23—30. Távirati cím: „JUTE“

Tenyészállatvásár Kaposvárott

F. évi augusztus 24—27. között Tenyészállatvásárt és szeptember 2-ig Mezőgazdasági kiállítás tartatik Kaposvárott. A kiállításon a legelsőrendű tenyészetek vesznek részt és a kiállított törzskönyvezett fajállatok, nemesített vetőmagvak és gazdasági gépek olcsón beszerezhetők.

A kiállítási igazolványok alapján a határ augusztus 20. és szeptember 2. között vizum nélkül léphető át és a magyar vasutakon féláru kedvezmény van. Igazolványok a 30 D. árban kaphatók a felkért SHS gazdasági egyesületeknél és kereskedelmi testületeknél, nemkülönbén a zágrebi magyar konzulátusnál és a beogradi m. kir. Kereskedelmi Képviselői Utazási Osztályánál (Jakšičeva ul. 2), ahol a vásárra vonatkozó minden felvilágosítást díjtalanul szerezhető be.

Könnyítések a magyar vizumok beszerzésénél

A Budapestre való utazás céljából nem szükséges a beogradi vagy zágrebi m. kir. utlevélhivataloknál előzetesen vizumot szerezni, mert az utasok magyar vizum nélkül is átléphetik a magyar határt, mely esetben Budapesten kaphatnak hatvan napi tartózkodásra jogosító vizumot. Ez az újítás lényeges idő- és költségmegtakarítást jelent, főleg azoknak, akiknek üzleti vagy magánügyekben gyakran és sürgősen kell átlépni a magyar határt. A vizumnélküli utazáshoz a beogradi Magyar Királyi Kereskedelmi Képviselői Utazási Osztálya hivatalos bélyegzővel ellátott igazolvány szükséges, mely ugy a beogradi m. kir. kereskedelmi képviseletnél (Beograd, Palata Akademija, Jakšičeva ul. 2), mint pedig a felkért SHS vidéki kereskedelmi testületeknél, pénzügyi testületeknél és utazási irodáknál személynként 35 dinár árban kapható. Az igazolvány alapján a vizum Budapesten 50%-os kedvezményre adatik ki és az igazolványok birtokosai részére a Duna Szövetségi Utazási Vállalat a budapesti szállodákban, éttermekben, gyógyfürdőkben és gyógycélokat szolgáló vasuti utazásoknál jelentékeny árengedményeket is biztosít. Az igazolványok alapján egyébként a szabályszerű magyar vizum a beogradi m. kir. utlevélhivatalnál illetve a beogradi m. kir. Kereskedelmi Képviselői Utazási Osztályánál (Beograd, Palata Akademija, Jakšičeva ul. 2.) 50% engedménnyel előzetesen is beszerezhető.

A fenti vizumkedvezmények az esetre érvényesíthetők, ha az utazás a beutazás és kiutazás napjait is beleszámítva, összesen legalább 3 napot tölt Magyarországon. Minden megkezdett nap egésznek számít. Azok az utasok, akik 3 napnál kevesebb ideig tartózkodnak Magyarországon, a határon való kilépésnél a fél vizumdíjat utánfizetik.

Németországi 100 éves textil-exportház

budapesti képviselete

amely exportház felőleli a textilszakma összes cikkeit

keres

elsőrendű szakképzett

utazót

Bácska, Bánát és a Vojvodina részére. Előnyben részesül, aki autóval utazhatná ezeket a vidékeket. Fényképes ajánlatok az eddi i működés és nyitva-méret pontos megjelölésével **„Magas jutalék és biztos existencia“** jellegre **Tanzer** hi de öjbe Budapest, IV. S ervíta tér 8. címre küldendő.

8599

»FLY-TOX«

(„Fláj-toksz“)

kilrtja

a molyokat, poloskákat, legyeket, szunyogokat, valamint az összes rovarokat és azok petéit.

Hatása gyors, biztos. Szaga kellemes és nem hagy a ruhán és fehérneműn foltot. **MINDENÜTT KAPHATÓ!!**

Eredeti kék csomagolásban, francia felirással.

Óvatosan adjunk utána: **ÓVATODJUNK UTÁNZATÓKTÓL!**

Gyári lerakat a Vajdaság és Szerémség részére

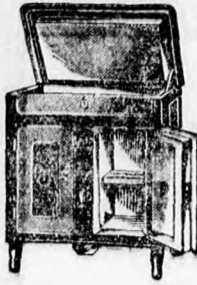
KEMIKALIJA

vegyszerek nagybani raktára

NOVISAD

Arse Teodorovića (Sljukina) ulica 7

0801

Szabadalmazott

Jégszekrényeink

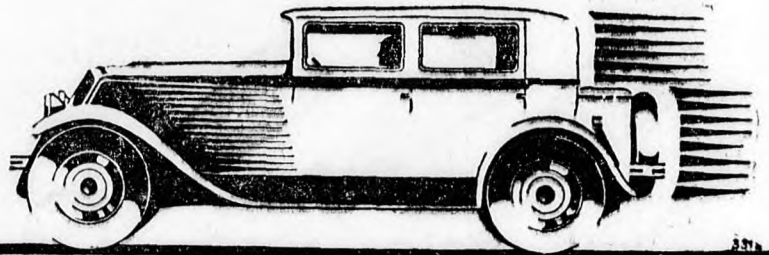
árait leszállítottuk!

Mielőtt jégszekrényt vásárol, kérjen árjegyzéket és ajánlatot

BRAĆA GOLDNER Jégszekrény-, fahur- és rézár-nyártól

SUBOTICA, Jugovića ulica 20. — Telefon 1-34

RENAULT

Vezérképviselő:

EDUARD KRAUSZ, NOVISAD

BÉCSI VÁSÁR

1929 szeptember 1-től-7-ig (A Rotundában szeptember 8-ig) KÜLÖNLEGESSÉGEK:

Nemzetközi rádióvásár

Táp- és élelmiszer kiállítás

Szállóüzemi „szükségleti” cikkek kiállítása — Az orosz szovjet kiállítás, — külön orosz kiállítás, a délfrikai Unio kiállítása

Műszaki újítások és találmányok

Építési és ártépitési vásár — Az osztrák bányászati Francia iparművészeti és luxusárú kiállítás Bécsi szörmedevai-asztalon

Irodaszer kiállítás — Reklámvásár

Mezőgazdasági és erdőművelési mintavásár

IV. osztrák árszabványvásár — Kertészeti kiállítás

Teljesgazdasági kiállítás — Áprél állatok tenyésztése

Birodalmi borkóstoló

II. osztrák állatvásár

(1929 szeptember 5-től-8-ig)

Tenyésztésért (haszonállatok) — Lévelés

Nincs útlevélvizum! Vásárigazolvánnyal és útlevéllel szabad határátlépés Ausztriába. A magyar átutazóvizum a vásárigazolvány alapján a határon kapható. Jelentős menedjkedvezmények a jugoszláv, magyar és osztrák vasutakon, a Dunán, az Adrián és a légiforgalomban. — Mindennemű felvilágosítással, valamint vásárigazolvánnyal, ára 55 dinár, készpénzzel szolgál a

WIENER MESSE A. G. WIEN VII

valamint a leipzig-i őszi vásár tartama alatt a Bécsi Vásár leipzig-i kirendeltsége, Osztr. Messhaus, valamint a tiszteltbeli megbízottak:

SUBOTICÁN: Schenker & Co., Faj: Dobanovacki 3 Kereskede mi és Iparbank „Putnik“, Kralja Aleksandra ulica 8

790

REGI SISTEM

BENCZE-féle PATENT
ESSLINGENI GÖRDÜLŐ FAREDŐNYÖK
a legjobbak

Minlát és árajánlatot díjtalanul küldünk

BENCZE, ANTAL és FIA
ESSLINGENI GÖRDÜLŐ, ZSALU, ÉS
SZÖVŐTT FAREDŐNYGYÁR
VEL. BEČKEREK

PATENT-BENCZE

Fontos lábfájásban szenvedőknek!

Az összes Dr. Scholl-féle orthopedikus lábvédők minden lábfájás ellen, melyek már 30 év óta az ő szes országokban be vannak vezetve, náunk is kaphatók a

„Humanik“

cipőbuzletünkben

Subotica, Karadjordjev trg 9

Minden vevőnek ingyen ad tanácsot kibépzett láb-specialista mindenfajta lábfájás ellen

261

Mielőtt **vetőmagtisztítógépet** vesz, tekintse meg a

RECORD-ERDŐS R. T. NOVISAD

által forgalombahozott, a világhírű F. H. SCHULE hamburgi gépgyár

„NOVA“

vetőmagtisztítógépei

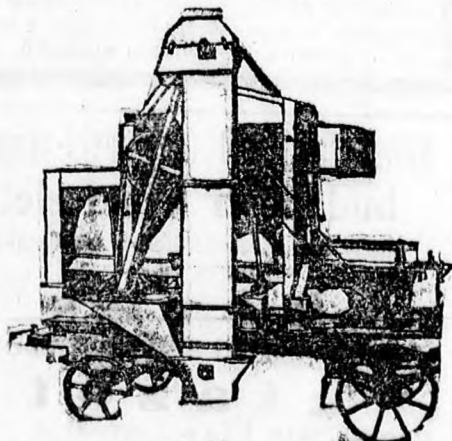
amelynek úgy munkája, mint kivitele a legmagasabb igényeknek is megfelel

Uzembem megtekinthető minden időben Novisadon

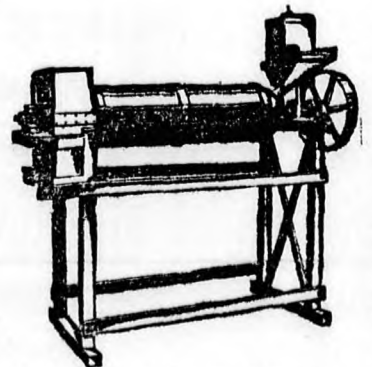
Száraz csávázókészülékek

megbízhat, egyetlen oszvázópor hozzáveztésével, a legjobban beváltak és raktárról azonnal szállíthatók.

Kérjen prospektust és árajánlatot

„NOVA“-vetőmagtisztítógép nemes vetőmag előállítására. Egyszerű szerkezet. Könnyű kezelés. Földművelés utáni osztályozás. Legtöbb nemes vetőmag. Kis helyszükséglet. Kis erőszükséglet. Olcsó ár

Száraz csávázókészülék

75 éves gyártási tapasztalat!

Minden talajhoz külön eke!

Tekintse meg a sombori kiállításon

az **EBERHARDT**-gyártmányu
„**Vaddisznó**“-jegyü
fogatos- és traktor-**ekéket!**

A világ leghíresebb, legkönnyeb-
ben és legszebben dolgozó ekéje!

Magas tojástermelésű, német országi import-üzemekből származó amerikai fehér

Leghorn, Rohde Island és Plymouth Roks

keltető tojások darabja
6 dinár

Megrendelhető továbbá 4 hónapos kortól 1 éves korig erőteljesen fejlett baromfi ószi szállításra. Kérjen árjegyzéket.

Eladási és szállítási feltételek:
1. Az árak helyt franko Szubotica értendő, csomagolási és szállítási költségeket felszámítom.
2. Megrendeléseknél az összeg felérése előre beküldendő, a többi utánvételezem.

Juric Márk
fejlesztési telepe
SUBOTICA

Spitzer Zoltán
uj speciális szücs- és szőrmeáruháza
Veliki Beeskerek
Vojvoda Mišića ulica — a Nagyhid mellett
Állandóan nagy választék az összes szőrmeáruhákban
Szörmekabátok, gallérok, bélések
a legujabb párisi divat szerint
Speciális szücsműhelye **átalakító és javítási**
munkákat pontosan végez

84-3

STEFANEUM
FIUINTERNÁTUS
SOMBOR

Legmodernebbül berendezett intézet elemi, polgári, gimnázium, tanítóképző és kereskedelmi akadémiát. Itt tagot növendékek részére nemzetiség és vallás-különbőség nélkül. Beiratkozás és felvétel az egész iskolaév tartama a'att

Képes prospektust kívánatra küld az
IGAZGATÓSÁG

47

Naponta friss
I-a teavaj
kg.-ja **50 dinár**
joghurt
és az összes bel- és külföldi sajtok kaphatók
Trišić Todor
tejtermékek kereskedésében
Subotica, Strassmajerova ul. 22
Hajpác

Hol vásárol a vidéki Suboticán.

Olcso, de jó javitást, kész és rendelt cipőket csak a
gyorstalpaló
KÉSZ
Poštanska ulica 4.
LUSPAI

Szörtelenítés
szeplők és foltok
eltávolítása a kozmetika legmodernebb és leghatásosabb eszközeivel
PARAFFIN
gyógy-és kozmetikai intézet
Vel.-Beeskerek
Főucca, (Lukinich-udvar)
Orvosi felügyelet!

Eladó földbirtok

Bicskai földhöz hasonló ekvő ü. cirka 20—207 katasztális hold elsőrendű szántóföld, mely áll: 20 hold föld, 7 hold búsos g. y. ü. ölesős kert és park. A park közepén urilakás 6 nagy szoba, előszoba, fürdő szoba és mellékhelyisége. Lőszert 16 lbra, ököristáló 80 ökörrre, 3 családra béresl. kás, h. romemelete magtár, birromfinevelőház. — Valamennyi épület tégla és keményfátetős. A birtok Sahopolje állomástól 7 ki. ométerre fekszik.
Cim a kiadóban.

810

Butor
legjobb — gyári áron
Fister Gusztávnál, Fra Ješe trg 6
Barátok temploma során
Hölgyek és urak figyelmébe!
Kiváló stépen fest
és vegyileg tisztít
WIHART IMRE
Sokolska ulica 3

PÉTAR VASIĆ
Acélrollógyártás
a legjobb kivitelben, olcsón
Vászics Péter
ujjonnan berendezett rollógyártótelepén
Bene Sudarevićeva ulica 41

METROPOL-GARAGE
vállalja az összes rendszerű automobilok javítását garancia mellett!
Oslobodjenja (Sentai) ulica 23

A VILÁGHÍRŰ autógummi elismert német márka
DEKA

RADIO
KONRATH D. D.
rádiókészülékei
olcsók, jók, megbízhatók
Mindenemű **eukrászgépek**: fagyaltgép habveő, sütővasak stb., továbbá **fa- és komlópermetezők** készítése garancia mellett
Puskás gépműhelyében
Tolstojeva u. 7

Butor izléses és jó minőségben, méltányos árban, **részletre is**
Épület Mérth Lajos
asztalosnál
Portál
VII., Jugovića ulica 13.

Szenzációs ujdonság!
Minta oltalmazva 14903/1927. sz. a.
Fémkeretes és ovális kazetta és bőrönd
Főszajátosságai: 1. Pehelkönyv 2. Tartós, masszív 3. Elegáns, kecses
Andrássynál
Subotica szőjgyártó, nyerges és bőröndös Csirkepiac

Képviselet:
Takács Márton
gummiműhely, Z. Injski trg 24.

Kuglibabák kugligolyók
nehéz masszív gummigolyók nagy választékban raktáron
özv. Gerber Jakabné
műesterhályos üzemében
Subotica, Bene Sudarević ul. 32

Ha gallérját, fényesen, fehéren és elegánsan akarja viselni, akkor küldje 445

PIUKOVIC
gőzmosodába
Subotica, Vilsonova ulica 16. sz.

Billiárd
mandinergumi, zöldposztó, dákó, golyó, sakk, dominó, Lignum-Sanktum tekegolyók, babák és minden más esztergályos áru legolcsóbban beszerezhető

Ehrlich J.
esztergályosnál, SOMBOR
Pariška ulica 1 44

Parfimerija K A I C S ajánlja különleges Kölni-vizelt nagyban és kicsinyben Chypre, Ambra, Lorigan, Kaliforniai Poppy, Orgona, Gyöngyvirlág, Szekfü, Jácint, Ibolva, Nárcisz, Orosz

Minden frázisnál többet beszélnek a következő tények:

Kivonat az *Oszijeki Oblast* által 1929 jun. 23-án Oszijeken rendezett nyilvános próbaszántás eredményéről felvett hivatalos jegyzőkönyvből:

Traktorok	Kat. holdankint elhasznált üzemanyag			Mibe került 1 kat. hold felszántása?		Mibe került 1000 m ³ föld kiszántása?	
	Benzin és petroleum kg	Benzin és finomított nyersolaj kg	Közösleges nyersolaj kg	Din.	p	Din.	p
Lanz-Bulldog	—	—	14·5	42	05	27	57
Hofherr-Schranz	—	—	16·7	48	43	37	75
Cormick	14·—	—	—	51	92	46	74
Komnik	—	19·1	—	60	97	40	28
Wallis	20·6	—	—	77	50	61	77
Hart Parr	23·7	—	—	89	58	59	18
Case	22·8	—	—	89	77	59	77

Aki még nem tudta, most láthatja, hogy az **üzemköltségek** magasságában valóban az összes traktorok **feletteállnak** a **Lanz-Bulldog** traktornak.

Minden másban: egyszerű szerkezet és áttekinthetőségben; zavartalan, biztos üzemben; az anyag kiválóságában és tartósságában; teljesítményben, alacsony üzemköltségekben a **Lanz-Bulldog** traktor messze kimagaslik és vezet minden más traktor előtt.

Heinrich LANZ Mannheim

Európa **legrégebb** és **legnagyobb** mezőgazdasági gépgyára. Nem néhány éves, hanem **évtizedes tapasztalatok** a nyersolajtraktorok gyártása terén.

Gyár területe 500.000 m²; 3000 drb szerszámgép; Fliessarbeits-rendszer; az egész gyártelepet **7500 lóerő** tartja üzemben. Eddig előállított összes gépek száma több mint egymillió darab.

Kérjen prospektust

Kérjen árajánlatot

Jugoszláviai vezérképviselő

„AGRIKULTURA“ – SOMBOR

Főképviselők: Cszijek, Noviszad, Vel. Bečkerek, Ljubljana, Szubotica, Novi-Vrbasz, Ruma

Gondos anyák

tapasztalatból tudják, hogy hány álmatlan éjszakát, mennyi ijedelmet, kétségbeesést okoz a gyermekek és családtagok rendszertelen emésztése és széklete. Ezen a bajon azonnal, amint az első jelek jelentkeznek, segíteni kell és pedig alaposan, nehogy makacssá váljon. A **FIGOL**, amely az évszázadok óta kiváló gyógyhatásáról híres dalmáciai füge nedvéből tengeri füvek hozzáadásával készül, a legelhanyagoltabb szék-szorulást is alaposan meggyógyítja. — Készíti és postán szétküldi: **Dr. SEMELIĆ** gyógyszerész, DUBROVNIK 2. Ara üvegenként 40 dinár, 3 üveg 105 dinár, 8 üveg 245 dinár

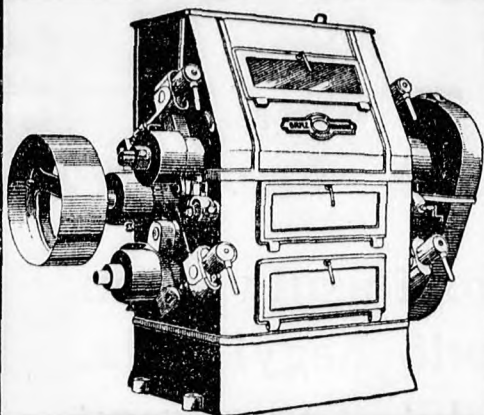

JUGOSZLÁV
GANZ
RÉSZVÉNY-T.

Beograd
Karadjordjeva 75
Tel. 23-90, 44-33

Zagreb
Draškovićeve 27
Tel. 55-87

Skoplje: Ing. Gattegno
Sombor: K. Zwirschitz
V. Bečkerek: Volta d. d.

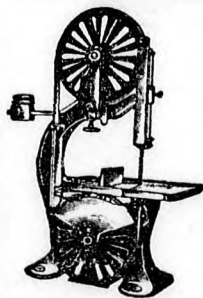
TÖBB MINT
40.000
GANZ

HENGERSZÉK

ÜZEMBEN!

AZ UTOLÉRHETETLENÜL KIVÁLÓ
KÉREGÖNTÉSŰ HENGEREKSEL

KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET!

2 évi hitelre is!

Asztalosok, butorgyarak, fűrésztelepek és faáru gyárosok figyelmébe!

BÜTTERLING leipzig famegmunkálógépgyár, Európa egyik legnagyobb cégének vezérképviselét Jugoszlávia területére átvettem. Raktárból azonnal szállíthatók *olcsó gyári áron* legmodernebb, legújabb kivitelű, legtökéletesebb golyóscsapágyazású gépeket és szerszámokat. — Minden gép *szíjnélküli meghajtásra*, beépített villanymotorral szállítható.

Jellinek József
Subotica, Vlisonova ulica 51.

Köszönetnyilvánítás

Alulírott **Wischt Margit** készséggel igazolom, hogy a „**PHONIX**” Életbiztosító Társaság boldogult férjem, Dr. Wischt István odzácii orvos 1928 júniusában kötött

100.000 dináros

életbiztosítási összegét teljes összegben a bejelentés után azonnal, minden akadály nélkül kifizette.

A „**PHONIX**” Életbiztosító Társaság kuláns eljárása arra indít, hogy nevezett intézetet mindenkinek, aki családjáról gondoskodni óhajt, a legmelegebben ajánljam.

Odzaci, 1929 július hó

Özv. Dr. Wischt Istvánné

1532

A tüdőbetegségek gyógyíthatók!

Tüdőtuberkulózis, szédülés, köhögés, száraz köhögés, slejmos köhögés, éjszakai izadás, bronchiális tritus, gégefőhurut, elslejmosodás, vérümlés, aggódo érzések, asztmás köhécselesés, oldalnyílalás, stb.

gyógyítható!

Sok ezren meggyógyultak már!

Kérje azonnal

„AZ ÚJ TÁPLÁLKOZÁSI MŰVÉSZET”

című könyvem, amely már sok beteg életét mentette meg. Ez a táplálkozási mód az eddigi életmód mellett alkalmazható és a betegség gyors leküzdését teszi lehetővé. A testüly gyarapszik és a fokozatos elmeszesedés a betegséget megállítja. Az orvosi tudomány legkiválóbbjai igazolják rendszerem kiválóságát és azt előszeretettel alkalmazzák. Minél hamarabb kezd ezen a módon táplálkozni, annál jobb.

TELJESEN INGYEN kapja könyvem, amelyből sok hasznos tudnivalóval gyarapodhat. Akkt tehát fájdalom kineznek és aki bajától alaposan és veszélytelenül akar megszabadulni, az írjon még ma!

Ismételtlen hangoztatom, hogy a könyvet teljesen költségmentesen, minden kötelezettség nélkül kapja, az Ön orvosa is hozzájárul

táplálkozásának átalakításához

amelyet a világ legnevesebb tanárai is alkalmazni szoktak. Az Ön érdeke tehát, hogy Ön azonnal írjon a könyvért, amelyet képviselőmetől azonnal megkaphat

Gyarapíthatja tudását és erősítse meg egészségét egy tapasztalt orvos könyvéből. Ez a könyv felrissüést és vigaszt hoz minden betegnek, akik ma még a tüdőbeteggek nagy táborához tartoznak.

GEORG FULGNER, Berlin-Neukölln,
Ringbahnstrasse 24. - Abt. 628

OPŠTE JUGOSLOVENSKO BANKARSKO DRUŠTVO A. D. ALLGEMEINER JUGOSLAVISCHER BANK-VEREIN A. G.

NOVISADI FIOKJA:

TELEFON: 29—31, 29—32

NOVISAD, KR. ALEKSANDRA UL. 7

Sürgöncim: Bankverein, Novisad

Alaptöke és tartalékalap: Din. 125 millió

FŐINTÉZETEK:

BEOGRAD, CIKA LJUBINA 18

ZAGREB, JURIŠICEVA UL. 22

Elfogad betéteket könyvecskére, valamint folyószámlára
Külföldi pénzek és értékpapírok vétele és eladása a legkedvezőbb napi áriolyamon
Hitellevelek és csekkek kiadása az összes bel- és külföldi piacra, valamint fürdőhelyre a legkulánsabb feltételek mellett
Váltóleszámitolás
Kereskedelmi és ipari vállalatok finanszírozása

ÜTEMELKEDÉSEKNÉL

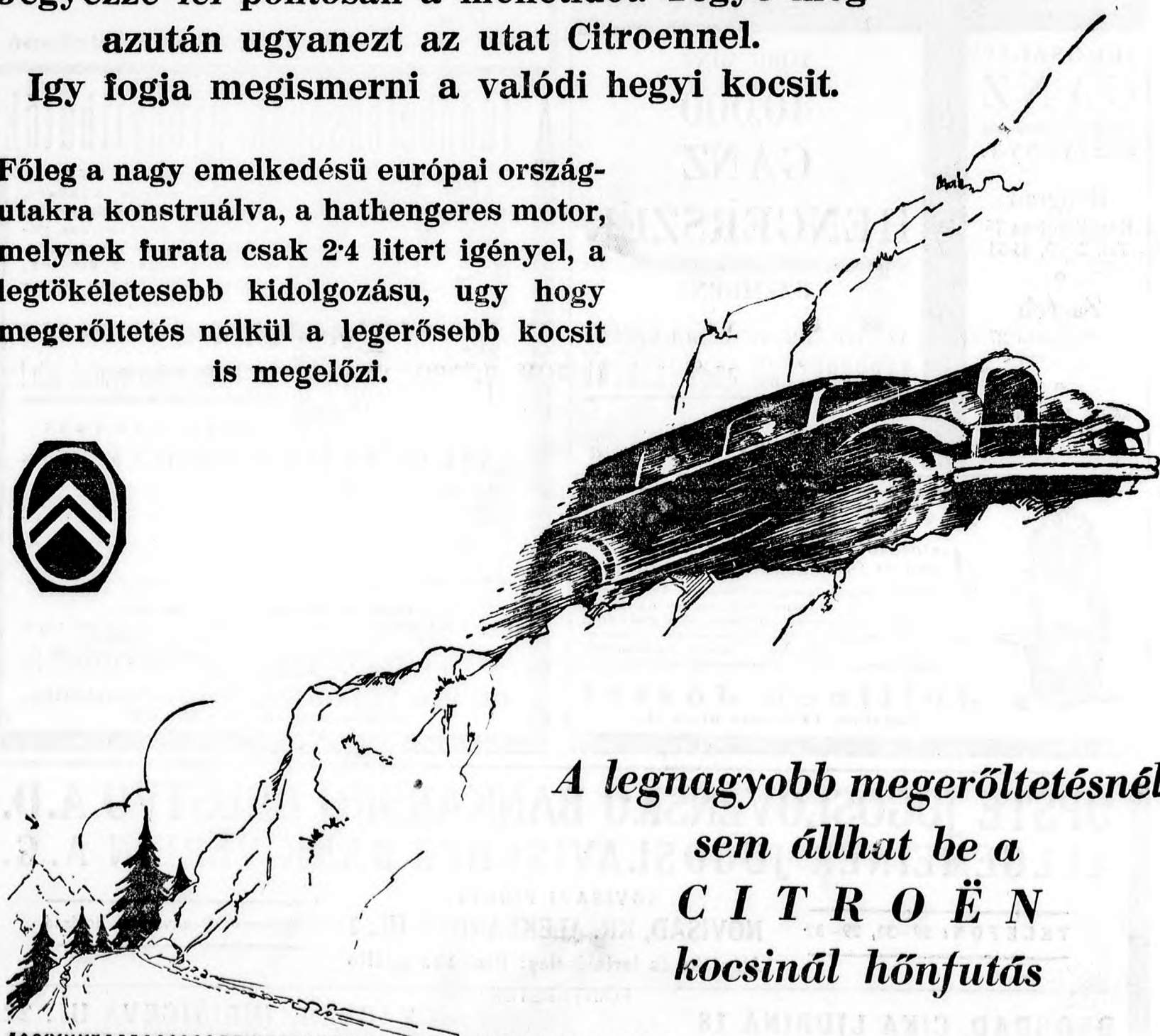
A

CITROËN

kocsit kell kipróbálni. Összehasonlításul vegyen egyszer egy más kocsit emelkedő hegyi utra. Jegyezze fel pontosan a menetidőt. Tegye meg azután ugyanezt az utat Citroennel.

Igy fogja megismerni a valódi hegyi kocsit.

Főleg a nagy emelkedésű európai országutakra konstruálva, a hathengeres motor, melynek furata csak 2,4 litert igényel, a legtökéletesebb kidolgozásu, úgy hogy megerőltetés nélkül a legerősebb kocsit is megelőzi.

*A legnagyobb megerőltetésnél
sem állhat be a
CITROËN
kocsinál hönfutás*

A Citroën-kocsik vezérképviselője: Djokić i Vučo, Beograd, Obilicjev venac 6. Telefon 24-73. — Képviselet: SUBOTICA: Kain Lajos, Citroën vezérképviselője, Városháza-épület, ZAGREB: Grand garage, Lipna ul. 22. SARAJEVO: »Drina« Sime Milutinovića ul. 2. VELIKI BEČKEREK: Bence Antal és Fia. OSIJEK: »Auto-Stroj«, automobilüzlet; POZAREVAC: Braća Pandulović. KNJAŽEVAC: Anta S. Atanacković. KRUSEVAC: Živojin A. Simić, Knez Mihajlova ul. 36. NIŠ: Dušan M. Krstić, automobilüzlet, Obrenovićevo ul. 51. LESKOVAC: Brankić i drug, Citroën vezérképviselő, Kr. Petra 81. BIJELJINA: Drag. Ljukanović i sin. DUBROVNIK: Dubrovačka Trgovačka Banka. CETINJE: Braća Kovačević. BITOLJ: Braća Žurić i D. Stojadinović.

KÖNYV · FILM · RÁDIÓ

A FÉNY FELGYUL ÉS ELLOBOG SZENTELEKY KORNÉL ÚJ KÖNYVE

A recenziót ezuttal idézzel kell kezdeni: Szenteleky egyhelyütt így ír:

»A gondolat az élet hatalmas kérdőjeleivel viaskodik s bár igaz, hogy a harc meddő, mert a kérdőjelek örökké kérdőjelek maradnak, a gigászi miértekre sohasem kapunk feleletet, mégis a harcban van valami maradandó. A gondolat viaskodása nem hoz megnyugvást, nem hoz világosságot. De tartalmat ad tétova, céltalannak tűnő életünknek.«

Ime dióhéjban a végtelen sokszor megtagadott és keresztrefeszített fölénye a materializmussal egészégtelenül teltelt végés élet fölött. Predesztinációs hittételek, dogmák és filozófikus tisztavirágok nélkül, ahogyan mindenki érzi, tudja és látja, de csak nagyon kevesen merik be is vallani és még kevesebben eléggé vakmerőek ahhoz, hogy szembenézzenek vele. Szenteleky farkasszemet mer nézni a rémmel: a tétova, céltalannak tűnő élettel, amelynek gyümölcsöt rejtető magja a gondolat tikkadtan és meddőségre kárhoztatva rejtezik a ma abnormisan száraz klímájában.

Kereső János a *Fény felgyul és ellobog* mellőntetően iju, kócosan titánkodo, rajongó hittel teltett és világmegváltó eszméket babusgató, majd fokozatosan ernyedő és végül vérlázító törvényszerűséggel elbukó Kereső Jánosa, százszázalékosan igazi, tragikus hős abból a fajtából, amelyből Sinclair Kutató Sámuel-je és még néhány időállóvá kovácsolt figura kísért az irodalmi emlékezetben. Kereső János is a hit jelében indul el, in hoc signo száll szembe tanítójával, anyjával, a hit varázsigéjével a m-lleiben, vereszi magát végig a forradalmáriskolán, késsel a foga közt, uccai torlaszok mögött, fagyverropogás közepette hirdeti eszméit, hogy végül is a szegényház reménytelenségében enyészessen el markáns művészetel és léleklátó pszichiáteri szemmel megformált alakja. Kereső János mögött, mint Madách Luciferje vigyázó, jövevény árnyak kísértének, árnyak, akiket a személytelenségéből kilépő szerző a könyv elején kért meg, vigyázzanak a hősrre, mert a hős iju nagyotakaró és gyámoltalan. Szóval tarsolyában hordja a bukást.

— Vezess új tájakra Lucifer — mondja Madách Ádámja és Kereső János ajkai is gyakran rányílnak a belátozt céltalanság, a minden mindögy eme keserű szájjú szentenciájára. Kereső János is csalódik baráthán és ellenségben, anyagban és eszmében, tanításban és tudásban, szerelemben és nyugalomban, de a sivár finálé után már nem marad ereje *küzdésre és bizva való bízásra*. Kereső János élete nem hozott vizsgálto tanuságot — mondja a végjátékban a szerző. Kereső János semmit sem talált meg. Az önmigába való visszatérés, a meaculpázó rezignáció nein hozta meg az értelem megnyugtató választát a küzdés és a lét kérdőjeleire. János gazdag ifjúsággal startoló élete rokkantan, reménytelenül vánszorog át az öreg-ség célszallagján.

Szenteleky szinpadí játéknak nevezi új írását és dízenégy képre osztottan vezet végig bennünket Kereső János életútján. Szerző a mű elején és végén szükségének tartja kilépni a személytelenségből és invocációszerű áhitattal bocsájta útjára talentuma gyermekét az ifju Jánost, akit két mentor, két árnyék kísér a tízenégy kép gyorsan váltakozó állomásain. A végén pedig a szegényház lakójává lett összeaszott öreg Jánost az író egyszerűen — visszaveszi az olvasótól.

Tendenciában, célkitűzésben és nem utolsó sorban koncepcióban még Szentelekynél is meglepő kválitásokat revelt el az alig ötven oldalas könyvecské. A *Fény felgyul és ellobog*-ban sok van a régi nemes misztériumok szinte vallásos áhitatából, a dolgok és emberek megismerésének ujjongó tisztá örömből, amiből bőven jut a zeneien zengő Szenteleky mondatok és tézisek bukókörébe szédülő olvasónak is. Emellett bátor és kíméletlen törvényhozó könyv. Egy kicsit mindnyájunké. A reménytelenség szerteszórt éles kövesei között bukducsló mai ember távolí vágyainak ad messzszengő hangot. Humanista írás, amely megrendítő erővel és szuggesztív fölénnyel vezet végig a vélt utakon, hogy végül is mindegyikről behizonyítsa: ez sem az igazi.

Merre van hát az igazi ut, amelynek nincsenek kátyui, farkasvermei és dögletes csatornái? Merre

van az ut, amelyen száraz lábbal és látó szemmel juthatunk el önmagunkhoz? Erre a kérdésre Szenteleky sem felel. A megbékltó áderedmény helyett azzal az érzéssel menjünk tovább, hogy küzdeni kell az eszme világosságával, mindig tovább és tovább, mert Kereső János semmitsem talált meg.

Vigasztalan könyv, de mégsem pesszimista. A kereső individuuum a tépelődő szellem az akadályok ellenére is csak ritkán válik pesszimistává, mert a pesszimizmus végeredményben tartalmatlan és nem alkalmas világszemléletek szemüvegéül. Az igaz ember csalódása inkább a fanatizmusba menekül, amelynek sáncaiból fáradszátlanul ostromolhat tovább, az ézés és értelem, az energia és a művészi láz egyhelyre koncentrált útegeivel.

Szentelekyről többször megírták már, hogy ke-

vesen innak szebb magyar nyelven nála. Ebben a könyvecskében is hiánytalanul csillog pompás, plasztikus és finoman cizellált nyelv művészete. Vannak mondatok, amelyek vitrinbe valók és vannak mondatok, amelyek hosszú lejáratra kölcsönözödnék át az emlékezetbe. A mű elgondolása talán túlságosan is nagy-szabású a keret és a szükre szabott terjedelemlhez képest és innen van, hogy néhol zsufolja a mondanivalót, amely pedig több levegő és ökonomikusabb szerkezeti megosztás mellett számosabb színben pompázna. A hatodik képbén például egészen a karrikatura egysiku formanyelvére egyszerűsíti le a barátságban való családás megjelenítését.

Mindent összevetve: Szenteleky Kornélt, akit régen nem szabad már az ugynevezett vajdasági mértékegységgel megmérleskélhni, magosba ivelő pályájának jelentős etapján mutatja be ez a könyv: A *láng felgyul és ellobog* egyik legtebbet fogó, legszeleesebb skálájú és legtartalmasabb drómai írása az utóbbi idők nagyarnyelvű literatúrájának.

Örömmel az olvasásakor nagy és tiszta volt. Olyan mint Szenteleky írásművészete.

Debreczeni József

Furcsa szerelmesek Hans Heins Ewerstól — Jakob Wassermannig

Amikor néhány esztendővel ezelött Hans Ewers, az *Alraune* mindenfelé jól ismert szerzője Budapesten járt, a Zeneakadémián tartott előadása második részében a közönség részéről mutatkozó kíváncsiságot igyekezett csillapítani, válaszolván a cédulákon hozzájuttatott kérdésekre. A sok ostoba kérdézősködés között zajos derültséget keltett az, amely ilyesformán hangzott: *Sie sehen sehr vernünftig aus, warum schreiben sie so »meschugene« Sachen?* — Nem tehetek róla, de azóta valahányszor új Ewers-kötet kerül a kezembe, mindig erre a kérdésre kell gondolnom, mert hiszen ez kétségtelenül nem mindennapi tehetségű író egyre kevésbé tud urrá lenni messze csapongó fantáziáján és nem kell különösebb tehetség a megjóslásához annak, hogy ha az eddigi pályán halad tovább az *Alraune* meglepő közönség sikerétől alighanem kissé elvakított író: rövidesen teljességgel lehetetlen lesz történetének zürzavaros útját figyelemmel kísérni.

Ami már most az új Ewers-regényt illeti, ítéljen mindenki önmagában. A dús gazdag amerikai bankír észrevesszi, hogy egyetlen imádott leánya, Gwinnie, a normálisan jóval tulmenő érzéseket kezd táplálni közös ismerősük, a már nem egészen fiatal, de még mindig hódító külsejű Andrea iránt, akinek viszont ez a különös rajongás igen kellemetlen; részben azért, mert semmi kedve az ilyesfajta extratourckhoz, részben pedig azért, mert boldogságot és szerelmet unokabátyjának oldalán szeretne inkább találni. A bankár eleinte szép szóval igyekszik leányát »jobb utra téríteni«, mikor azonban látja, hogy minden hiába: megalkuszik az adott helyzettel és híres orvosprofesszorok egész sorának konzultálása után furcsa ajánlattal fordul Andreahoz. Amerikai mértékhez képest is fantasztikus vagyonnak beillő összeget helyez számára kilátásba, ha *aláveti magát egy eddigéle páratlan kísérletnek és megengedi, hogy rajta is végrehajtsák az állatokon már ismételt eredményesen alkalmazott operációt, amely a nőt fértív varázsolja*. Magától értetődő töprengés után Andrea rááll az alkura; nem is annyira a kilátásba helyezett pénzösszeg hatása alatt, mint inkább azért, mert ugy veszi észre, hogy unokabátyja is szívesen látja ezt a kísérletet. Ezekután világszerte megkezdődik a hajsz a az orvos után, aki elvégezné az operációt, de senki sem akar hallani a dologról. Végre egy eldugott kis szanatórium ismeretlen orvosnöje vállalkozik a fantasztikus feladatra és Andrea megindulhat Európa felé. (Közben azonban a bankár is beleszeret a nőbe és kétségbeesett erőfeszítéssel igyekszik eltéríteni őt attól az elhatározástól, amelyre korábban ő szuggerrálta: de hiába minden.)

Az operáció megtörténik és az általános várakozással ellentétben *nagyszerűen sikerül*. Andrea, illettőleg *most már Andreas* gyorsan beilleszkedik a váltott viszonyok közé és Gwinnie boldog izgalommal száll hajóra, hogy felkeresse újdonsült völegényét. Most következik azonban a tragédia; kiderül, hogy ő ugy szerette Andráét, a mint megismerte (a német ugy mondaná, hogy *Gwinnie hat sie geliebt und*

nicht ihm) és egyre jobban érzi, hogy mennyire kevésbé tud felmelegedni megváltozott partnere társaságában. A helyzet egyre feszültebbé válik és az eljegyzésre kitűzött nap reggelén Gwinnie átölt szívvvel, holtan találják ágyában. Meghátrált az előbb olyanannyira várt új élet előtt...

Ez a történet magya, amelyet persze — hiszen Ewersól van szó — meglehetősen munkával lehet csak kihámozni a »kettős ön« és egyéb iantasztikumok kissé homályos körítéséből. Bizonyos, hogy a téma érdekes — alighanem ez a könyv legnagyobb és egyetlen értéke — enni több jót azonban nehéz volna elmondani az *Alraune* szerzőjének legújabb jelentkezéséről. Mindentől eltekintve: tessék elképzelni, hogy vagy másfél száz oldalon keresztül egyebet sem kapunk, mint *kétségbeesően precíz leírását annak a bizonyos operációnak és az utána mutatkozó következményeknek*. Kár volna azonban azt hinni, hogy említova bizonyára pikáns olvasmány. Becsületemre nemondom, értikának legesekényebb nyomát sem érzetem. Izléstelenségre, egészen egyszerű gyomorke-reedésre pedig talán nincs is az embernek túlságos szüksége.

Eltéktve a főtémától: az össze-visza kavargó szerelmi viszonyok olyan felderíthetetlen hálózata veszi körül az olvasót, amelyből ember legyen, aki valamiképpen ki tud gázolni. *Mindenki mindenkibe szerelmes*: talán így lehetne röviden összefoglalni a lényegét. Betetőzésül pedig a nemes versengés apa és leánya között egyazon ember szerelméért: közzönöni, elég!

Marta *Karlweis* nevét kezdik megismerni Németország határain túl is; Jakob *Wassermann* felesége ez a jó stílusú és szellemes írónő, aki tavaly amerikai utjáról írt igen ügyes és szórakoztató könyvet. Igen ügyes és szórakoztató könyveket persze sokan innak, anélkül, hogy a legelőkelőbb kiadók vereneznének a munka kiadási jogáért, de hát végtére is Wassermann feleségéről van szó és korunk irodalmának ez az egyik legjellegzetesebb reprezentánusa nagyszerűen ért ahhoz, hogyan kell valakit »adminisztrálni«. Fértjének menedzselése nélkül aligha ismernék oly sokfelé Marta *Karlweis* nevét és — aligha foglalkozna ez a néhány sor az »*Amor und Psyche auf Reisen*« c. legújabb regénnyel.

Egészen más ez a könyv, mint Hans *Heinz Ewers*nek előbb ismertett története: a különösségek erőltetett hajszolása helyett az érzések mélyhangu hurjain próbál játszani az írónő, — különös és nem kellemes hangokat csak azonban elő máskor engedelmessé hangszeréből. A szerelmek és érzések kusza összevisszasága uralkodó motívummá kezd válni a huszadik század szépirodalmában és ha talán sok igazság van is abban, hogy a lélek világának nincsenek olyan szabatos törvényei és egyenes utjai, mint azt sokszor és sokan feltüntetni igyekeztek: azért *talán mégis csak tulzds az életben mindenütt komplik-*

ciót heresni. Ott is, ahol egyébként oly tiszta a helyzet...

Marta Karlweis regényének meséjét nem feltétlenül szükséges elmondani; a lényeg két szerelem egybefonódó rajza: az érett nő kapcsolata a tapasztalatlan fiatal fiúval és ugyanennek a fiúnak sejtelmesen kezdődő és sejtelmesen folytatódó viszonya — hugához. Ennek az utóbbi különösen kényes néhány jelenetnek létjogosultságát Wassermann maga igyekszik igazolni; erre az igazolásra nincsen sok szükség, hiszen az író nem túlzottan ügyes technikája előre elárulta, hogy tulajdonképpen mostahatvénrekről van szó. Ha pedig a dolgnak ezt a méregfogát kihúzzák, akkor igazán semmi érdekes nem marad, mert az, hogy egy fiatal leány és egy fiatal fiú csókolóznak — hát Istenem, ilyent már talán látott a világ. (Inkább az volna csoda, ha nem csókolódnának.)

Jakob Wassermann kommentárja mellett azonban egy pillanatra talán érdemes megállni.

*

Meddig szabad és meddig jogosult az prólikus témák keresése? — ez a kérdés és Wassermann megadja a feleletet: Ezekben a dolgokban minden jogosult, ami természetes, ami őszinte és igaz; a zavaró momentum ott kezdődik, ahol az őszinteség hiánya első ízben jelentkezik. Ha az író komolyan veszi feladatát — mondja — ha az, amit leír, személyes élménye (szó szerint, vagy átvitt értelemben), akkor nem hamisíthatja meg a képet, amely lelkében kialakult. A Goethe és Flaubert körül kirobant vitákra hivatkozva Wassermann megállapítja, hogy minden korádozata a saját előítéleteinek vallási, faji, szerelmi és politikai tekintetben és a művészetben csak az erkölcsösen, ami a tárgyból és a jelleméből folyó belső szükségszerűséget túlhaladja, vagy félre löki.

Nehéz volna Wassermannal szembeállni, hiszen az, amit mond, több-kevésbé mindenki számára elfogadható. Csak éppen az a helyzet, hogy abban a pillanatban, amikor ezeket az általános érvényű elveket konkrét esetben alkalmazni kezdik: áthidalhatatlan szakadék nyílik a külböző föltételek között. Mi folyik belső szükségszerűségéből és mi nem — e körül igen sokat lehetne vitatkozni. Amint hogy Hans Heinz Ewers és Marta Karlweis is valószínűleg úgy érzik, hogy hősciket cselekedeteikben abszolút tövépyszerűség vezérli. A kritikus ezzel szemben egyáltalában nem álszeméremből, hanem tisztára művészi szempontokat szeme előtt tartva elhárítani kénytelen magától ennek a két téves utakra került, elhibázott szerelemnek ugyanilyen elhibázott eszközökkel feldolgozott történetét.

Dr. Kemény István

ÁRNYAK

BOSÁN SÁNDOR KÖNYVE

Szerző kiadása

Két hosszabb prózai írás van ebben a könyvben. Az első az »Árnyak« című, elgondolásánál és meséje sekrétiségénél fogva talán a kisregény címét és jellegét is megérdemli, míg a »Berill király«, a könyvecské másik darabja sem célkitűzésben, sem megoldásában nem lendül túl a novella demarkációs vonalán.

Boschán Sándor, akinek több szép írását ismeri a vadasági olvasóközönség, biztos judiciumu, friss és szimpatikus elbeszélések mutatkozik be ebben a kötetben. Nem hengerget ugyan mászás problémákat, mondanivalóit, amelynek esőndben csobogó folyamát biztos kézzel tartja medrében a választékos írás, nem tipografizálja a ma kérdő és felkiáltójelével, mégis az első betűtől az utolsóig élvezetes, nívós olvasnivalót ad, történetet, amelynek sok képszerűséggel kiesztergályozott bonyodalma, sokhelyütt megcsillanó egészséges humorát és talpraesett, rátapintó szaríját lankadatlanul nyomon követi az olvasó érdeklődése.

Szerkezet tekintetében kissé szétesik az »Árnyak« című kisregény. A történet két helyen játszódik le: az égben, ahol a tulyilági életet élő elhalt nagyságok árnyai konferenciáznak a földön történekekről és a földön, ahol egy tudósok induló fiatalembert sajtáságos módon térít el eredeti hivatásától az égiek illeikteljes beavatkozása. Az égben és a földön történetek kissé pongyolán elképzelt egymásutánt nem tartja össze a logikai folytonosság ábrona és az innen van, hogy a második fejezetnek csak a végén jövünk rá meglepetten arra, hogy nem külön novellát, hanem a történet tel szervesen összefüggő új fejezetet olvastunk.

Külön dicséretet érdemel a menybeli körinterjú-jelenet a világnagyságok szellemeivel. Itt hiánytalan intenzitással csillog Boschán Sándor sekoldalu kulturája, imponáló olvasottsága és biztosan pointírozó szaríja.

A kis könyvet Szentán nyomtatták és vidéken sokatlanul izléses köntöst szabtak rá.

(d. 1)

ELÉK PENZIO BUDAPEST, RÁ-
KÖZCI UT 9. II/2.
Elegáns szobák, kitűnő ellátás, vidékieknek egész rövid időre is
6:50 ponttól feljebb. Szerbél becsülnék

SZINÉSZEK ÉS SZINMŰIRÓK A PÁRISI NYÁRBAN

A Bács megyei Napló külön tudósítójától

Páris, július hava.

A lovaeskák megint befutottak Auteuilben és Vincennesben, hál' isten megint egyszer bevettük a Bastillet is tüzijátékkal, piros, rózsaszín és zöld szírpürcösök áradatánál és az összes uccasarkokon felzúgó dudák és csimpolyák kara mellett: kivonulhat tehát a rendőrség és a köztársasági gárda a keleti, nyugati, északi, az orleansi és a lyoni pályaudvarokhoz, hol az öt meg tíz percenkint, sőt párhuzamosan induló vonatok reménytelenül látszanak küzdeni a nyár elől menekülők beláthatatlan tömegével. Már a nemzeti ünnep ezer primitív zenekara is alig egy-két tangót, foxtrotot vagy onestepet húzott: normann gigue kurjongott, a breton bourré tombolt Páris uccáin, jókedvű provencale-ok féktelen farandole-ban kigyóztak a nagy boulevardok alvó palotái előtt és a börze terén, mintha mult századokat idézne fel sirjukból az örjögő júliusi napsütés, csipőkre tett kézzel hamisítatlan négyes luncier-hez láttam felállni kackiás párokat. A menekülő párisiak helyén vidék és külföld hordái foglalták el a fény városát.

Két szerző egy gépkocsin...

A színházi költők is együtt menekültek az áradattal: híven a hagyományokhoz távol zöldelő berkek kies villáiban tartják pásztoróráikat a gyengéd muzsákkal. Majd csak az ősi szelekkel fognak feltűnni ismét diadalmosollyal napsütött arcukon, hozván magukkal a szemleim nász gyermekét a téli színházlatokat örömeire s a kritikuskok megújuló borzalmára. Mennél párisibb valamely színpadi szerző, annál kötelezőbb, hogy vidéken költson. Mindnyájukat tulajdonalván azonban a főtte termékeny vaudeville-költő Jacques Natanson, ki az év tizenegy teljes hónapját tölti az Euremegye egy tanyáján, melynek fölöttébb jellemzően »Alouant« (bőtermésű) a neve.

A közönség legújabb kedvence Marcel Pagnol és Paul Nivoix meg éppen egyazon automobil két párnalülésen száguld az orleansi kapu alatt, e távozásukkal még egy utolsó vív pletykára adva alapot. A színpadikus Pagnol, Nivoixval együtt tünt fel két esztendője. Együtt aratták első nagy és jövedelmező sikerüket a »Marchands de Gloire« című közös darabjukkal, mely a plautusi »miles gloriösus« modern változata, és mindenki csodálta, hogy e közös győzelem nem egybefűzte, hanem szétválasztotta kettejükét.

A két kiváló szerző egyként hordja hymen rózsaláncait: Nivoixnak a bájos operettédva Rose Nivel a neje, míg Pagnol az ismert színművész Orane Démazis-sal él egy, bár törvényesen be nem jegyzett, boldog együttett. Nos a siker másnapján kitört az amazonok csatája a két művész között, melynek az lett az irodalmi következése, hogy Nivoix mostmár egymaga ért el egyre ragyogóbb sikereket, elsőbb az »Eve toute nue«-vel, majd az »Échee à la Reine«-nel míg Marcel Pagnol a »Marius«-szal és nevezetesen a felülmulhatatlan »Topaze«-zal valóságos nagyvagyon szerzett kevés hónap alatt. A jövő szezonban azonban (tekintettel az egyre növekvő háboruellenes hangulatra) a szingazgatók ismét a »Marchands de Gloire«-t akarják felújítani, de az újabb eseményekhez adaptált szövegkel, minékifolytán Pagnol és Nivoix e közös munka elvégzésére közös gépkocsin indultak irodalmi nászútra a csendes Cauntertsbe. Hanem respektív feleségeiket ezuttal jobbnak látták más tengeri tündökbbe meneszteni... Az egekig emelt Pagnolra egyébként más nagyérdékű munka is vár: ő írja a librettót a franciává vedlett Oscar Strauss józsevi operettjéhez, melytől a Guityval közönsben szerzett Marietta kivételes sikere után fölöttébb sokat várnak a párisiak.

Hódjót Amerika

A nyári elvonultságban a téli szezonra készülődő francia szerzők számára azonban rövidesen szük lesz Franciaország. Az Egyesült Államok betörték a párisi színpadra: az »Apollo«-ban a »Mary Dugan perc« fog folyni estéről-estére tovább is, csakugy, mint a »Mogadorszínházban« a »Rose-Marie«; a »Madeleine« is amerikai udonságot hirdet, a »Kisérlet-vasutat«, míg a »Chatelet«-színház a »Show-Boat«-ot adja estéről-estére és a »Folles-Wagram« a »Tip-Toes«-szel próbálkozott meg. De mind ez az igazi yankeerohamok kezdete csak: Mister Wynn, az amerikai színpadi termelés nagyban exportöre, egymaga, nem kevesebb, mint hét jelentékeny párisi színdarabot bérel a jövő télre, hét színházat, melyben kizárólag amerikai szerzőket fognak játszani a fáma szerint. A francia szerzőknek annyi szerep jut legfőljebb, hogy olcsó pénzért franciára »adaptálhatják« tengerentúli kollégáik szerzeményeit. Nagy is az elégedetlenség a francia irodalmi és színházi berkekben, s míg a politikusok csikorgó foggal s a kényszerítettség elkeseredettségében szavazzák meg az amerikai adósságok ratifikálását, s a francia közigazdaság minden nagyjai dühödt protestálására tömörülnek az új amerikai védvám-törvény ellen, a francia színpadi szerzők Ballu-uccati egyesülete nem kevésbé kemény s elkeseredett lépésekre készül a szemérmetlen tengerentúli műbehozatal meg gátlására. Az elnök, Charles Méré máris felhívja a tagok figyelmét, hogy a társulat alapszabályai szerint mindegy szerzőnek 12% tantiéme jár a színházról, és

hogy az amerikai darabok adaptálását sem szabad francia szerzőnek ennél olcsóbban vállalnia. Így remélik a franciák megkeseríteni e jelentékeny drágítás-sal Wynn mester kényerét...

Ha Yvette Guilbert filmre dalol

Szerencsére a pálmák sohasem nőnek az égiz. Mily felzudulást okozott röviddel ezelőtt az amerikai film-export féktelensége, mely végveszéllyel fenyegette a francia filmipart. S ime: maga az amerikai közönség unt rá az egyre szemtelenebb standardfilmekre, az amerikaiak szorultságukban kifejlesztették a beszédifilmet, melyet alig lehet exportálni másnyelvű országokba, s ezzel az amerikai filmek kontingentálása, ami elkerülhetetlen ábrándnak látszott, minden nehézség nélkül a megvalósulás stádiumába jut.

Most már Párisban is egyremásra készülnek a beszélőfilmek, s a filmvállalatok hatalmas gázsikkal kezdik kísérteni az énekeseket is, kik eddig nem szerepelhettek a néma vásznon. Maga Sallapin is a jövőtől nagy filmáriáról álmodik már és engem a legutóbbi napokban az a szerencse ért, hogy jelen lehettem egyik nagy »studio«-ban, hol a nagy Yvette Guilbert tartja első filmprobálkozásait.

Az ember nem hinné, hogy minő elővigyázatos gonddal kell az ilyen próbának végbemennie, hogy avatlan hang ne kerüljön a felvevő gép elé. Könnytelen örök álnak sort a szent kulissza előtt, mely mögött az elhított Yvette esattogatja örökszép dalait és mégis történeke katasztrófák. Két kulissza-habituónok, isten tudja minő eselfogással, sikerült az ellenőrzést kijátszani. Már egy órája folyt az énekfelvétel és senki észre nem vette, hogy a két derék férfi, a nyári hőségben nyakig begombolkozva, mint kaspaszkodók göröcsben az egyik vászonfalba, hogy ők is »jelen voltak« legyenek itt. A nagy óvatosság lett szerencsétlenségük. Az egyik kéretlen vendég izzádt kezéből valahogy kicsuszott a katonfal és kulisszástul együtt hirtelen hatalmasan odavágódott, első meglepetésben erőteljes káromkodással szajkuita meg az öregedő fülemile dalát. Az erre kitört vihart, a művészön ideggöröcsét, a rendező jupiteri dühét, az olvasó képzeletére bízom kifesteni: én magam is rémulten hagytam el vad rohanatban a színteret...

Egy montrougi mozi előtt lettem történetesen a legközelebbi üres taxira. A bejárat fölött a következő felirást olvastam: »A mi színpadunk a mozi »Comedie-Francaise«-je. Volt ebben valami megnyugtató. Amíg a »Comedie Francaise« klasszikus homlokzatán nem fogok olyan felirást látni, hogy »Ez a színház a francia színművészet Paramountja«, addig nem tértem Amerika egyeduralmától a francia színművészetet...

Benedek Károly

Hogyan sülyed el egy hajó?

Mozipróba igazi és mesterséges zivatarral

A londoni Elstree Cinema Company fölvevő termében új filmhez készítik a felvételeket. Éjszaka van. Egy sülyedő hajót kell fölvenniök.

De ezen az éjszakán történetesen hatalmas vihar tombol, villámok cikáznak, szakad a zápor. Azik a szin is, a hajó, melynek majd el kell sülyednie.

A rendező tépi a haját: kárhavestett annyi fáradtság, annyi költség, mert már hetekkel ezelőtt elkészítették a mesterséges zivatart, mely majd elsülyeszti a hajót. Több ezer font sterlinget fordítottak erre a célra.

Sok-sok tonna víz lóg a hajó fölött óriási tartályokban, melyek egy adott jelre, — villamosáram segítségével — megfordulnak és a hajóra öntik tartalmukat. Most belevágnak munkájukba a kon ár természetet. Az igazi vihart nem lehet használni. Az nem engedelmeskedik nekik, (A mesterséges eszalóka vihar hatóságosabb.)

Ott állnak a statiszták a zuhogó esőben, várják az igazi vihar elmúltát. Arcukat a villámok cikázása világítja meg.

Végül elül a szél, a főteteg esőndesül, a zápor is eláll. Megszólal a rendező megafonja:

— Minden ember a földélezet!

Egy óra van, éjjel után.

A színészek az esőtől esuszamlós hajó padlóján botorkálnak. Meggyulladnak az ivlámpák. Tengerész-tusztok, matrózok vegyülnek a tömegbe.

Már forgatják a felvevőgépet. Riadalom támad az utasok között, a tartályok vízei borítják el a hajó padlóját, mentőcsónakokat engednek le, az utasok ökölharpra kelnek, hogy ki lépjen a mentőcsónakokba először. Halálfordítás, kétségbeesés mindenütt.

A rendező tapsol. Minden rendben van. Három hónapi munka eredményeül fölvettek egy hajó elsülyedését, a tengeri vihart, miután az igazi vihar, mely akadályozta munkájukat, eltakarodott.

baranzozás. csillinglelés. A harmadik éjjelen is megismétlődött a rémes tokzatos haranzozó, mikor megint csak lehetett ám hallani a diszkon. Eppen javában találgattuk, hogy ki lehetett a ti- A következő éjszakán senki se hunyta le szemét Hra- ból. Csak gunyasztottunk szótlanul a locán. nyöved, hogy világos nappal se mertünk kibújni a házikók- kisértet haranzozott Hradiszkon. Ugy meg voltunk rökö- Hainában az egész falu arról suttogott, hogy az éjszaka telen megszűnt.

Hogyan, hogyan se: a titokzatos csillinglelés ekkor bír- kétő ajakkal és imádkozni kezdett.

— Minden jó lélek az Urat dicséri, — nyöszörgötte resz- Dvorec bányó jledében a dardálat is elejtette.

harang jábnál és a haranzoccska mégis csillinglejt.

cigája a haranzoccskókat. De csudák csudája, senki se volt a Hoidvilágos éjjel volt, hát meg kellett volna látni, ki rán- szusan és a haranzoccska mégis csillinglejt.

— Láncosmáda, ki haranzoz ilyenkor? — dörmögő boss- hogy a haranzoccska mégis csillinglejt.

Egyszer éppen éjjel akart kiállani, mikor hallja ám, nös ember téri a jóra...

bömböli a szokásos versikéjét: Éjjel ütött már az óra, bí- kiálta, hogy: Kőkörököl Dvorec bányó aztán a Misó után fél; mert az angylakim Misó kakasa pont éjjelkor mindig el- birna járni. Dvorec bányó mégis tudja, hogy mikor van el- bírának van órája; de ez is olyan öreg, hogy mankón se bölő hangjával jelezi az éjjelt. Az egész Hradiszkon csak a szokta járni rozsás dardájával a házak környékét és böm- a haranzoccska, aki egyuttal bakter is, minden éjszaka végig Múlt ószón nagy riadalom lett a faluban. Dvorec bányó, tocskák.

horpadt sírok alatt várják feltámadásukat a hradiszokól tö- It fekszik a galagonya-bokrokkaal bekerített temető is, ahol Tempionunk a faluvégén egy kopár dombooskán van. hradiszokól haranzoccska.

tejték rája, hogy aki távolról nézi, cirkszi pofáának látja a ragta; a féltő zvanant meg olyan gömbölyű, hegyes kalapot A haranzoccskát két szál fenyőtárból még dedapam fa- hogy: tállencse... tállencse...

csimpajkodik kötelebe a hangzó, — egyre azt ginzallózza: póm mellett. Ezen csüng a haranzoccska, amelyik, — ha bele-

Tanító. — Gondolkozzál hát, Karcsi és add okát, hogy mért nem jöttél el aznap?

Karcsi. — Ahá, tudom már! Ahogy az iskola kapujához értem, nekem ugrott egy nagy kutya, akkora volt, mint egy jókora borjú és elkapta a vajaskenyeremet. Nagyon mérges lettem és így szóltam hozzá: »Te komisz kutya, megetted az ozsonnámat, most tanuld meg a leckémet is és menj helyettem az iskolába«, — én pedig elmentem szépen haza.

Tanító. — Ez nagyon érdekes történet. És kedden? Most halljuk, mi történt kedden?

Karcsi. — Kedden? Hiszen akkor itt voltam!

Tanító. — Nem, Karcsi, nem voltál itt.

Karcsi. — Meglehet. A tanító ur bizonyosan jobban tudja.

Tanító. — Próbálj csak visszaemlékezni. Hol voltál ezen a napon?

Karcsi. — Már eszembe is jutott. Elindultam pontosan hazulról, de amikor az utca sarkára értem, elkezdtek a harangok zügni és én azt gondoltam, hogy a tanító ur meghalt, nem lesz iskola és sirva hazamentem.

Tanító. — Nagyon megható. És most már csak arra va- gyok kíváncsi, hogy hol voltál szerdán?

Karcsi. — Szerdán? Nem voltam itt szerdán?

Tanító. — Nem, fiam, nem voltál itt.

Karcsi. — Már biztos, hogy nem, mert a tanító ur jobban tudja. De hát, kérem, olyan nagy baj az, ha az ember egy nap nem jön iskolába?

Karrier

Egy urlember találkozik az utcán egy kis fiuval, aki ocsmány szavakat használ és káromkodik. Megszólítja:

— Jui! Szégyeld magad! Hogy' tudsz már így káromkodikni? Hát nem tudod, mi lesz az olyan fiuból, aki így tesz? A fiu büszkén:

— De igen, tudom. Kocsis lesz belőle.

ban nem fogadta el a meghívást és dühösen ránhördült:

— Fityülök a maguk bankkettőre! Egyék meg maguk és fulladjanak meg tőle!

Meg akartuk neki magyarázni, hogy az egészben nem mi vagyunk a hibásak, hanem az a kazember Kavaszti Filőp, aki minket így becsapott. Mert közben ugyanis kiderült az is, hogy az a küldönc, aki Talpasinak azt mondta, hogy a főispán nem a keleti völgy felől jön, hanem nyugati irányból, szintén a ravasz róka volt. Medvék látták, hogy az ablakom alatt ácsorgott, amikor nálam volt Talpasi Tádé jelenl, hogy az erdei főispán érkezik. Akkor kihallgattam a beszédn- ket és megszületett benne a terv, hogy megcsinálja ezt a zsványzást. Előre szaladt az erdőbe, ott elitarkarta az arcát, megvárta Talpasit és megszólította. Azt mondta, hogy őt fu- tárnak küldték megmondani, hogy megváltozott a főispán ér- kesésének iránya. Amikor mindezeket elmondtuk a főispán- nak, az meg mérgesebb lett.

— Igaza volt a rökának, amikor magukról azt állította, hogy számának, mert valóban számár az, aki nem tud meg- küldözteni egy rökát egy erdei főispántól.

Ezzel intért a titkáranak, a fogalmazójának és a hajdu- jának, akik tiszteletteljes távollétükben állottak mögötte és azután a kisérletükben a fáképpel haragyt minket.

Láttuk, amint az erdőszélen várakozó autójára szállott. Az autó tülkölt és elrobogott.

Mi pedig ugy állottunk ott, mint akiket mosogató vízzel leöntöttek és most nem tudják, hogy mihez kezdjenek.

Hallgattunk egy darabig, aztán szó nélkül szétmentünk. Kiki lehorgasztott fejét hazafelé tartott és nem tördöttünk vele, hogy mi lesz a bankkettő, amelyet a medveasszonyok a főispán tiszteletére készítettek.

**Morgó Mackó
ujabb
kalandjai**

**A nemzetes urnak
a Habostorta olvasóihoz
sajátmancsulag
írt levelei**

Másolta
KORÓ PAL

Magamra öltöttem a mentét, megnéztem magamat a tükörben és megállapítottam, hogy tekintélyes egyéniség vagyok, olyan, amely kellő módon képes fogadni az erdők főispánját. Megpödröngtettem a bajuszomat, aztán kimentem a várakozó medvékhez. Sorra mancsot fogtam velük, aztán kijelentettem:

— No, hát urak, menjünk a keleti völgy irányában, hogy illő időben ott legyünk és fogadhassuk az erdei főispánt.

De Talpasi Tádé koma hirtelen közbeszólt:

— Megváltozott a program, nemzetes uram. Retyezátí Dörmögő erdei főispán nem a keleti, hanem a nyugati völgy felől érkezik hozzánk. Egy hírnök közölte ezt velem éppen az imént, amikor a nemzetes ur házából kiléptem.

— Hát ha így van, — jelentettem ki, — akkor menjünk a nyugati völgy irányában.

Erre csakugyan elmentünk a nyugati völgybe. Vártunk egy darabig, aztán egyszerre láttuk, hogy közeledik a magas vendég. Egyedül jött. Nem volt vele semmi kíséret. Nem volt vele se titkár, se fogalmazó, se hajdu. Nagy bunda volt rajta és az arca is úgy be volt burkolózva, hogy még az orra hegye se látszott ki.

— Bizonyosan beteg, — sugta végig a véleményét valamennyi mendvének Cammogó Kajetán, — azért burkolózik így be.

megegyedem, hogy azt emberek elvigyék. Ne nyalalkodjanak a medvék mézet. Zabáljanak füvet.

Egyhástra néztünk és első gondolatunk az volt, hogy Retvezáti Dörögő Dániel erdei főispán az autószerencsés-ség következtében megboldondult. Az azonban rendülhetlenül tovább folytatta:

— Igenis, legelőnek a medvék füvet, mert olyan buták, akár a barmok. Szemtelenek, már lesik a halálot, mert nem tetszik nekik, hogy van valaki, aki parancsot ad nekik. No, majd felkoppik az álluk, amíg én meghalok. És nekem ne állítsanak szobrot, hanem majd én állítok nekik akasztófát. Ezzel hirtelen lelépte a fejtől azt a nagy kendőt, amelylyel az arca volt eltakarva és a nagy bandát is ledobta magáról. A következő pillanatban ott állott előttünk Ravaszfi Fülöp, az álnok róka.

A látásától annyira megermedtünk, hogy nem is mozdultunk. Az pedig a szemünkbe nevetett és rikaeső hangon mondta:

— Haha, jót megártátok a bolygóját a buta medvék! Köszönöm, hogy engem erdei főispánnak néztek, de örvendie-nek, hogy nem vagyok az, mert talj lenne valamilyen medvének. És köszönöm szívből a szíves üdvözlést!

Most már bennünk is megmozdult a vér, bősziellen mo-rogva rá akartunk magunkat vetni a ravasz rókára, hogy da-rabokra tépjünk. Az azonban firtgőbb volt nálunk, megfordult és úgy rohant, mint a szélvész. Sikertől neki megugrant és nem sokára teljesen eltűnt a szemünk elől, de a gunyos kaca-gását jó ideig még akkor is hallottuk.

Busan egyhástra néztünk és aztán bosszankodva, szót-lanul hazafelé ballagtunk.

Az igaz meglepés azonban csak akkor ért bennünket, amikor megérkezettünk háza. Mert akkora bizony megérke-zett az igazi Retvezáti Dörögő Dániel és pedig a keleti völgy felől ahol nem várt senki. Elírtt nagyon haragos volt, és alaposan leszidott minket.

— Szép kis szedett-vedett népség az itteni medvelakos-ság, — mondotta, — eljön az erdei főispán, nem jönnek eleje a felsőbbiséget. No, majd lesz gondom magukra!

Aztán személt tartott és semmivel sem volt megegyed-ve. Elírtt aztán mindenféle büntetést mért ki ránk.

Az hittük, hogy lecslillapítottuk azzal, hogy meghívjuk a

— De ha beteg, miért jön akkor egyedül? — sugta visz-sza Nyakigláb Ábrahám.

— Én már tudom, mit jelent ez, — mondotta halkán Tal-pasi Tádé, — az erdei főispán bizonyosan autón jött és vala-hol a rossz erdei auton felfordult az automobil, a titkár, a fogalmazó és a hajdu megsebesültek és a főispán egyedül jött gyalog, mert nem akart minket hiába várakoztatni.

— Alighanem úgy lesz, — hagyta rá a többi medve.

— Persze, hogy úgy van, — mondta határozottan Tal-pasi, — azért is van úgy bebogyolálva az arca, mert az esés következtében valószínűleg megsértette.

Tovább nem beszélgethettünk magunk között, mert az erdei főispán egészen odaért hozzánk. Mi valamennyien egy kis köhécseléssel megköszörültük a torkunkat és olyan orditottuk, hogy az egész erdő rengett:

— Éljen! É-é-éljen!

Az erdei főispán mancsának intésével köszönte meg a lel-kes üdvözlést.

Én aztán odaállottam eléje és gyönyörű beszédben üd-vözöltem öméltségét. Rámutattam azokra az érdemekre, amelyeket a medvetársadalom érdekeinek megvédelmezése körül szerzett. Aztán arra kértem, járjon el illetékes helyen, hogy az emberek ne vihessék el az erdőből a vadméhek mé-zét, mert az nekünk, medvéknek kell.

— Ugy van, — zugták rá az összes medvék.

Láttam, hogy beszédemnek sikere van és azért így foly-tattam azt tovább:

— Nem találom kellő szavakat arra, hogy méltóságodnak tolmácsoljam azt az őszinte igaz hálát, amellyel valamennyi medve viseltetik irányában. Biztosítom róla méltóságodat, hogy a hálának ezt a nemes érzését átplántáljuk gyerme-keinkre és bizonyos lehet felőle, hogy még a halála után is úgy fogjuk emlegetni, mint olyan erdei főispánt, aki úgy áll közöttünk, mint a világító torony. Bizonyos lehet felőle, hogyha majd egyszer elkövetkezik az idő, hogy kimul ebből az árnyvilágból, akkor szobrot állítunk a tiszteletére.

— Ugy van, — harsogták újból a medvék.

A főispán a mancsával intett, hogy beszélni akar és erre csend lett az erdőben.

— Amit itt Morgó Mackó nemzetes ur mondott, — kezd-te méltósággal az erdei főispán, — az mint egytől egyig sü-letlen számárság. Mert ami az erdei vadmézet illeti, igenis

Aki emlínt adotti,
annak neve legyen áldott,
hala neked, égi Átvánk,
aki gondot viselsz mitánk.

Ebed utáni ima

Isten áldd meg életünket,
áldádd vele a testünket,
de malasztot is adj nekünk,
abból táplálkozzik lelkünk.

Ebed előtti ima

Már abban voltunk, hogy itt hagyjuk a falut, mikor va-lahonét éppen haza vetődött Satrianko bátyó. Minden kosár-kát, minden tilinkót eladott, hát haza jött. Ő a mi falunk leg-okosabb embere; még a nevet is le tudja írni.

— Ne legyetek babonások! Nem köll hinni holmi kísérte-tekben, mert mincsenek kísértetek, — batortított bennünket, — ha még egyszer megszólal a harang, megnézzük, hogy mi lappang a titok mögött.

A negyedik éjfélen megint csak megzendült a harang. Vasvillákkal, botokkal vonultunk a harangláthoz. Az aszso-nyok is velünk tartottak; seprőt, piszkátát szorongattak a kezükben. Satrianko bátyó egy kalitkatormájú istállóam-pást cipelt. Lehetünk vagy százan; de nem fillentek, ha azt mondom, hogy bizony vacogott a fogunk a bátorság miatt. A harangláthoz érve egy fekete valamit pillantottunk meg, a hegyes tető alatt.

— Ott a kísértet! — sikoltottak az asszonyok és uccu-neki, futott, ki merre futhatott.

A kísértet is megijedhetett a Satrianko bátyó lámpájától, mert nagyon verődve, toroka szakadástól kiáltotta:

— Kőkörökő! Kőkörökő!

Persze rögtön felismerték benne Misót, az angyikám ka-ksát. A csipős ősz szel elől a harangláth alá húzódott a ha-ni és éppen arra a rudacsokra csücsült, amelyikhez a ha-rangköttel van erősítve. Így aztán ha megmozdult, a haran-got is megöbálta a betyár.

A furcsa esemény hamar híre futott a hegyek alatt. Ka-cagtak is rajta eleget a szomszédos falukban.

GYERMEKAJKRÓL

Nagyon praktikus

A hétéves Pali azt a megbízást kapja a mamájától, hogy levelet vigyen a postára és dobja be ott a gyűjtőszekrénybe.

A fiúcska csak másfél óra múlva kerül haza, s a mamája szemrehányást tesz neki:

— Hol kódorogtál? Ugyancsak soká tartott, míg a Béné bácsi levelét postára tetted!

— Csakhogy én, — felelte Pali, — nem a postára vit-tem, hanem a bácsi háza melletti levél szekrénybe dobtam, hogy előbb megkapja.

Automatapersely

A kis Lili először volt mamája kíséretében a templom-ban. Istentisztelet után kimenőben az anya egy dinárt ad a kislányának azzal az utasítással, hogy azt dobja a gyűjtő-perselybe. Lili szívesen és lelkesen helyezi el a pénzdarabot a perselyben és aztán hol a mamájára, hol a perselyre néz-ve, tudvágyó hangon kérdi:

— Mama, mi fog itt kijönni?

Karcsi kiment magát

Karcsi, egy igen reményteljes tíz esztendő fiatalember három nap elmaradt az iskolából. A negyedik napon meg-jelenik, s ekkor közte és a tanító bácsi közt a következő pár-beszéd fejlődik ki:

Tanító. — Nos, hát itt vagy végre, te haszontalan fiul! Hol voltál hétfőn?

Karcsi. — Hétfőn? Hiszen akkor itt voltam!

Tanító. — Nem, fiam, nem voltál itt.

Karcsi. — Lehet. A tanító ur bizonyosan jobban tudja.

ÜZENETEK A BEKÜLDÖTT KÉZ RATOKRÓL

Érdemes-e élni? Élni érdemes, de ilyesmit írni nem. A kis hangulatképpen a legkörültekintőbb diagnózis sem ismerheti fel a tehetség szimptomáit. Kuzsán egymásra hányt frázisok halmlaza, az átérzés szuggesztivitása nélkül. A beküldött írás alapján sajnálatunkra nem merjük további experimentumokra bízni.

Köresem a boldogság, Viszontlátás stb. Küldeményét tévedés folytán csak most, meglehetősen nagy késedelemmel kaptuk kézhez. A szinte kötetre rugó kéziratot a megkívánt türelemmel és jóakarattal olvastuk át, sajnálatunkra azonban kénytelenek vagyunk közölni, hogy a levelében érintett körülmények ellenére sem használhatjuk a dolgokat. Részben naiv népdalutáncok ezek, részben pedig nyelvtanilag is hibás, gyöngye szerelmes versek, amelyek semmi körülmények között sem alkalmasak a nyomdapestekre. A küldött eredeti tengeremléki babérleveleket megkaptuk és köszönjük. Jobban szeretjük volna, ha versiben sikerül fellelni ennyi színt és illatot. Az üzenetközvetítést sajnos nincs módunkban vállalni.

Dráva. Hangulatos szonett, amely nagy szókincsere, tartalmas lelki életre és így poétai készségre vall. Kár, hogy a második és harmadik strofa metrikus megoldása kissé pongyola. Határozott biztatást mérünk adresszálni önnek.

Uj Babel, Lidércfény. Beküldött verseiben csaknem ugyanazok a szűken csöppendő előnyök és bőven csurrandó fogatékosságok vannak, amelyekre szindarabja bírálatában már rámutatunk. Mélyen érző leánylélek néhányszor nekilendülő, többször azonban szárnyszerűt rebbenései ezek. Milyen szép két sor például a második versben ez: *A kimerült remény kapujában, Szemem reflektorával lesben állok,* és milyen modorosan, erőteljesen hangzik a következő: *Bő aratása leti az eszmének, Örület forog az életkerék.* Ilyen eljuttatásból tevődik össze minden írása, amiket nem mondunk reménytelenségeknek, de egyelőre készségre vallóknak sem merünk nevezni. Azt ajánlanók, olvasson sokat és válogatva és csak lelkiismeretes stúdió után fogjon ismét tollat.

Ballada. Művének címe: *Ballada a két szerelmesről és a következőképpen kezdődik:*

*Szép állat a potyka-harosa,
Menyasszony egy kislányka,
Augusztusban lesz esküvője,
Bátor legény a kérője,
Évelnek száma tizenöt,
Kérője van kétszer öt.*

Csak nem gondolja komolyan, hogy ezek rímek?

FOLYÓIRATOK

Az Uj Idők legújabb számában Bókay János, a hírneves egyetemi tanár, nagyon érdekes cikkben mondja el, hogyan lehet megállapítani, hogy melyik gyermek hajlamos a diateria-fertőzésre, s elmondja, hogyan lehet a gyermekeket — évekre — megvédeni a diateriától. *Az Uj Idők*-ben Herceg Ferenc képes hetilapjában még írogat és érdekes ébeszél. Itt látunk Zsigray Julianna és Farkas Imre tollából és most folyik Zilahy Lajosnak *»A szőkevény«* című új nagy regénye, amely máris rendkívül érdeklődést keltett úgy az írók, mint a közönség körében. Bárdos Arthur a művészeti új világnézetéről ír, amely különösen Németországban érvényesül és amelyet tárgyasságnak neveznek. A külföldi regényirodalom egy kiváló mestere C. F. Cushman kiválóan érdekes társalgási problémáival foglalkozó regénye folyik az Uj Idők hasábjain, amelyeken czenkivül megtaláljuk a lap régóta közkezdelt rovatait: szépségápolás, kertészet, gasztronómia, a szerkesztői üzenetek, rejtvényrovat, az Uj Idők receptnyelvére beérkezett munkákat folytatónak közli a lap és egyuttal bejelenti, hogy az Uj Idők ama barátainak, akik új előfizetőköt juttattak a lapnak, értékes sorsolást rendez. Herceg Ferenc lapjának előfizetési ára negyedévre 80 dinár. Mutatványszámot díjtalanul küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Andrassy ut 16.

A Lantos Magazin Jugoszláviában. Alig egy hete, hogy a Lantos Magazin az S. H. S. királyság területén megjelent és a beérkező jelentések valami egészen meglepő eredményre vezetnek. Ez a gazdag tartalma és európai kiállítású folyóirat, amely a megunt stáriumimitások helyett izgalmas és modern irodalmat, filmszínésznő portrék helyett legmodernebb fotóportortozást hozott és az egész folyóirat-irontion merőben új pergőtűzét szövegeit meg a tehetségeknél és az ötletességnek — ugyilatszük méltó fogadtatásra talált nálunk. A Vajdaság számára előirányzott példányszám egy hét alatt elfogyott, úgy hogy a főbizományos sürgönyileg kérte az újabb csoportok szállítását.

Erre az érdeklődésre a Magazinok történetében nem volt példa eddig és magyarázata is csak egy lehet: hogy ugyanis, akár a színházak és könyvek, úgy a folyóiratok is váltásban vannak, s mint ott, itt is a beözönlő új szellem a legújabb és legfrissebb tehetségek, a legmeglepőbb ötletek és legalaposabb kivitel segíthet.

A Lantos Magazin szakított a tradíciók bálványozásával. Szakított az előre várható poének, a teljesen kismért rovatok, a megunt film-stárok forszírozásával és egész programjával, felkészültségével, írói és művészi gárdájával a Magazinok úde tartalmas és mondain programját tüzte maga elé.

A július 15.-i szám, amely elsőnek ért az S. H. S.

területére és amely azonnal meghódította a vajdasági olvasóközönséget, elsősorban Markovits Rodion a Szibériai Garnizon szerzőjének új regényével az Aranyvonattal excellál. Supka Géza dr. az oly nagy feltűnést keltett teleplezéseit közli a Habsburgokról. A szines ofsetnyomású képmellékletek a reprodukció-technika fejlettségét bizonyítja. Kosztolányi Dezső novellája a Cukrászda, Aszlányi Károly burleszk-novellája a Dunai nászut, nagy nyári strandriport és rengeteg kép és tréfa, olvasni és látnivaló, rovatok, pályázatok, conferánsz és kozmetika ez a Lantos Magazin 15.-i száma, amely 88 oldal. Olyan ez a lap, hogy nem csodálhatjuk az örömet, amellyel fogadták, a tetszést, amelyet keltett és a sikort, amelyet ország-szerte aratott.

FILM-HIREK

Elémültak a hangos filmek. A beszélőfilm körüli nagy bizonytalanságnak élénk példája az a tény, amely a múlt héten bombaként csapott le a berlini mozikkra. Bírói ítélettel egyszerűen elnémították a nagy premiér-mozik hangos filmjeit és azok kénytelenek voltak máról holnapra birtelen néma filmeket műsorukra venni. A különböző szabadalmak körüli harcok, továbbá annak az eredménye ez a bírói ítélet, hogy az amerikai beszélő film-géprősztök tulajdonosai kikötötték, hogy gépeiken csak amerikai filmek futhatnak. Vaion ki mer ilyen körülmények között beszélő filmgépet venni? Elsősorban hallhatlanul drágák ezek a gépek, másodsorban óriási gondot okoz a mozitulajdonosoknak a beszélő filmek beszerzése, mert hiszen még nincsen elegendő beszélő film készen. Jugoszláviában tehát a jövő idény teljesen a néma film jegyében fog folyni. A filmvállalatok ugyan egyre-másra hirdették a beszélőfilmek megjelenését, azonban senki sincsen, aki a gépeket is tudná szállítani a filmekhez. A legtöbb mozi tehát a már készen levő néma filmekből válogat, mert semmi kilátás sincsen arra, hogy jó néhány hónapon belül nálunk hangos filmek bemutatásáról lehetne szó. Így tehát az őszi kampányt Petrović Svetislav Trenk Bárója, Harry Liedtke Karneval hercege, Zoro és Huru Afrika filmje, Lucaino Albertini Tempó! Tempó-ja fogja uralni.

Harold Lloyd balesete. A népszerű amerikai burleszk-színészt legutóbb baseball-játék közben súlyos beleset érte. Egy szerencsétlen összeütközésnél balkarját törte, úgy hogy jó ideig nem állhat filmfelvételgép elé. A közönségnek tehát egyelőre be kell

élnie Harold Lloyd utolsó nagyszerű filmjével a Harrold a hős-sel.

A legújabbatagsabb tűzoltó-film. Alig van a Vajdaságnak néhány faluja, ahol Riff Raff nagyszerű komédiája: *»A Riff és Roff mint tűzoltók«* nem ment volna. A tűzoltótestületek maguk kívánják a mozgószínháztulajdonosoktól, hogy ezt a kacagtató filmet tűzzék műsorra leginkább tűzoltóünnepélyek, versenyek, mulatságok alkalmával. A szellemes, nagyszerű ötletekkel bővelkedő filmnek mindenütt nagy sikere van.

Billie Dove ismét az élen. Hollywoodban aszerint ítélik meg az egyes sztárok népszerűségét, hogy mennyi levelet kapnak. Eddig Clara Bow a vereshaju filmszépesség vezet, míg a legutóbbi hetekben Billie Dove tartja a rekordot. Külön személyi titkárja intézi a művésznő privát levelezését és ugyancsak panaszkodik a felhalmazódott munka miatt. A férfiak között mostanában Clive Brook a Sárka lilimból ismert filmszínész kapja a legtöbb postát, ami minden esetre a válaszólas munkája mellett azzal az örömmel jár, hogy a filmgyár a népszerűségnek ezt a megnyilvánulását külön díjazásban részesíti.

Harry Liedtke a néma filmek híve marad. Németország kétségtelenül legnépszerűbb filmszínésze Harry Liedtke a legutóbbi hetekben a beszélőfilm lázas előkészületei közepette alig hallhat magáról. A *»Farsang hercege«* és a *»Fekete domínó«* című filmek főhőse ugyilatszük rezervált álláspontot foglal el a hangos filmmel szemben és egyelőre még semilyen új alakulathoz nem kötötte le magát.

A HÉT RÁDIÓMŰSORA

VASÁRNAP, AUGUSZTUS 4.

BEOGRAD 11: Gramofónhangverseny. 11.20: 11.45: Vizárlásjelentés. 12: Időjárásjelentés. 12.10: Gramofónhangverseny. 13.15: Hírek. 17.30: Népszerű zene. 20: Markovics A. előadása: Beograd és környéke. 20.30: A beogradi opera tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 21.30: Pontos idő, hírek. 21.40: Jesics Pauline, a beogradi opera tagjának szerb dalestje. 22.30: A rádió fuvós-szepteti hangversenye.

ZAGREB 11.30: Délelőtti hangverseny. 17: Könnyű zene. 20.35: Szalónczene. 22: Táncczene.

WIEN 11: Harangjáték a salzburgi dórból. Utána a salzburgi ünnepi játékok méltatása. 11.20: Bécsi szimfónikus zenekar hangversenye. 15.30: Délutáni hangverseny. 18: Vadászhistoriák. 18.45: Enekhangverseny. 19.45: Afrikai hajótázas, hangjáték. Utána: Esti jazz-hangverseny. Előadja a H. R. Korngold—C. M. Winternitz-éle jazz-zenekar.

BERLIN 6.30: Reggeli hangverseny. 8.55: Harangjáték 11: Szórakoztató hangverseny. 11.30: Előadás szűjők részére. 12: Déli hangverseny 15: Szonáta hangverseny. 15.30: Mesedélután. 16: Gramofónzene. 16.30: Nemzetközi atlétikai verseny. Eredmények Charltottenburgból. 17: Szórakoztató zene. 19: Könnyű zene. 20: Knut Hamsun irodalmi estje. 20.45: Esti hangverseny.

BRESLAU 8.45: Harangszó. 9: Reggeli hangverseny. 12: Déli hangverseny. 16: Olasz dalok, gramofónlemezről. 17.35: A német uszóbajnokság további eredményei. 18: Vidám gramofónzene gyermeknek. 19: Ének-, hegedű- és zongorahangverseny. 20.30: Vidám hangjáték. 22.30: Táncczene.

FRANKFURT a/M. 7: Harangszó. 7.05: Reggeli hangverseny. 17: Zenekari hangverseny. 20: Sporthírek. 20.30: Zenekari hangverseny. 22: A kasseli népünnepély közvetítése, utána táncczene.

KÖNIGSBERG 11.15: Sétahangverseny. 13.05: Esti hangverseny. 15.30: A német uszóbajnokság közvetítése. 16.15: Délutáni hangverseny. 20: Knut Mamsun irodalmi est. 22.30: Szórakoztató- és táncczene.

PRAHA 7: Reggeli hangverseny. 9: Templomi zene 11: Sétahangverseny. 12: Déli hangverseny. 16.20: Délutáni zenekari hangverseny. 18.05: Ének- és zongorahangverseny. 19: Rádió-kabaré. 20: Szimfónikus hangverseny. 22.25: Táncczene.

STUTTGART 12: Sétahangverseny. 14: Mesedélután. 17: Szórakoztató zene. 19: Férfi hangverseny. 20.30: Enekhangverseny. Az egyes számok között zongoraparodiák. 21.30: Különböző népek dalai. 22.45: Friss hírek, sporthírek, utána táncczene.

BUDAPEST 9: Ujsághírek, kozmetika. 10: Egyházi zene és szentbeszéd. 11.30: Evangélikus istentisztelet. 12.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 17.40: Magyar Imre és cigánykarának hangversenye. 18.25: Részletek Kardos Andor, Harmath Imre és Brodszky Miklós *»Szókkik az asszony«* című operettjéből. 19.35: Balett-est. (Zenekari hangverseny.) Utána kb. 21.35: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: Kálmár Tibor szalónczenekarának és jazz-handjének hangversenye.

HÉTFŐ, AUGUSZTUS 5.

BEOGRAD 11.20, 11.45: Vizárlásjelentés. 12.10: Gramofónhangverseny. 12.45: Rádió-quartett hangversenye. 13.30: Hírek. 17.30: Táncczene. 18.30: Andrijasevic tanár előadása. 20: Puljevics Vojin: Szerkesztőségi előadatok. 20.35: A rádió-quartett Bizet-orája. 21.35: Pontos idő, hírek. 21.40: Cseh dalest Közreműködik Kovacsics Milán lírai tenor zongorakísérettel. 22.30: Gramofónhangverseny.

ZAGREB 13.15: Gramafónzene. 20.30: Középeurópai műsorcsere Prahából.

WIEN 11: Délelőtti hangverseny. 16: Délutáni hangverseny. 20: Énekhangverseny Beethoven dalaiból. 20.30: Középeurópai rádióközv. Prahából. Utána zenekari hangverseny.

BERLIN 14: Jazz gramafónzene. 17: Délutáni hangverseny. Utána: Szórakoztató zene. 19: Szórakoztató zene. 20: Mandolinhangverseny. 20.30: Nemzetközi programcsere Prahából. 22: Kettős műsor. Tanácsok a kettős műsor hallgatására. 22.30: Táncczene.

BRESLAU 16.30: Szórakoztató zene. 20.15: Knut Hamsun-est.

Frankfurt a/M. 12.30: Operarészletek gramafónlemezről. 16.15: Zenekari hangverseny. 19.20: Angol birodalmi gramafónlemez, 20.15: Knut Mamsun irodalmi est. 21.15: Zongorahangverseny.

KÖNIGSBERG 11.30: Gramafónzene. 16.30: Szórakoztató zene. 20: Egyfelvonásosok. 21: Csellóhangverseny. 21.30: Szerelmi dalok. 22.30: Szórakoztató zene.

PRAHA 11.30: Gramafónzene. 12.20: Déli hangverseny. 20.30: Gramafónzene a műsorcsere keretében. 20.30: Gramafónzene. 23: Toronyórajelzés.

STUTTGART 10.30: Férfikarok hangversenye. 13: Gramafónzene. 16.15: Délutáni hangverseny. 19.15: Előadás a fantaszükus színházról. 20: Lehár-est. 21.30: Vidám gramafónlemez. 22.15: Dalest. 22.45: Szórakoztató zene.

BUDAPEST 9.15: Gramofónhangverseny. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: A Rádió házitriójának hangversenye. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 15.45: Fulton-rendszerű képtávirat. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás-, vízállásjelentés és hírek. 19.30: Móricz Zsigmond felolvasása: »Hajnali hangok«. (A gyermekkor első emlékei.) 20: Závodszy Zoltán, a m. kir. Operaház művészeinek hangversenye. Zongorán kísér: Kazacsay Tibor. 20.30: A közep-európai nemzetközi műsorcsereorozaton a »Prahai« rádióállomás műsorának közvetítése. Hangverseny. Közreműködik Frantisek Dániel hegedűművész és a prahai rádió házi zenekara. Utána kb. 22: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és hírek. Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

KEDD, AUGUSZTUS 6.

BEOGRAD 11.20, 11.45: Vizállásjelentés. 12: Időjárásjelentés. 12.45: Gramofónhangverseny. 13.30: Hírek. 17.30: A német irodalom ismertetése. 17.55: Rádió-quartett. 20: Szerb-német beszédgyakorlatok. 20.35: Grujics cigányzenekarának hangversenye. 21.40: Pontos idő, hírek. 21.50: Grubics Dusán előadása: Magánosok közreműködése a közgazdasági válság megoldásában. 21.15: Antonijevics Jován vídám estje. 22.35: A rádió-quartett hangversenye. Szláv operák.

ZAGREB 13.15: Gramofónzene. 20.35: Vidám irodalmi est. 22: Könnyű esti zene.

WIEN 11: Délelőtti hangverseny. 16: Délutáni hangverseny. 18: Cselló-hangverseny. 19.35: Szonáta-hangverseny hegedűre és zongorára. 20.45: Népszerű hangverseny.

BERLIN 14: Népszerű gramofónzene. 17: Szórakoztató zene. 19.20: Kettős műsor, tanácsok a kettős műsor hallgatására. 19.35: Olasz dalok és szerenádok. 21: Fuvószenekari hangverseny.

BRESLAU 14.35: Mesedélután. 16.30: Brahms-hangverseny. 20.30: Énekek különböző korokból.

FRANKFURT a/M. 13.30: Tarka műsor gramofónlemezekről. 15.15: Az ifjúság rádiója. 16.15: Zenekari hangverseny. 20.15: Vigjáték közvetítése. 21.45: Zenekari hangverseny.

KÖNIGSBERG 11.30: Gramofónzene. 16.30: Szórakoztató zene. 20: Népszerű hangverseny. 22.30: Szórakoztató- és tánczene.

PRAHA 11.30: Gramofónzene. 12.20: Déli hangverseny. 16.30: Katonazene. 19.05: Délutáni hangverseny. 20: Esti hangverseny. 21: Szórakoztató zene. 22.15: Színházi hírek. 22.25: Kávéházi zene. 23: Toronyóraütés.

STUTTGART 10.30: Gramofónzene. 12: Gramofónzene. 16.15: Délutáni hangverseny. 16.15: Délutáni hangverseny. 19.15: Dr. Bleyer Jakab egyetemi tanár felolvasása a magyarországi németsegről. 20.15: Knut Hamsun irodalmi est, zeneszámokkal. 21.45: Szórakoztató zene.

BUDAPEST 9.15: Hangverseny. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.00: A budapesti rendőrzenekek fuvószenekari hangversenye. Közben 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vizállásjelentés. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: A hangverseny folytatása. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny újabb folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 15.30: A »Tündérvásár« meseórája. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás, vízállásjelentés és hírek. 17.15: Szent-Istváni Juliska magyar nótákat énekel, nagyváradi Bura Sándor és cigányzenekarának kíséretével. 19.15: »Halló! Itt Városliget!« (Helyszíni közvetítés.) Rendezik: Hegedűs Tibor, a Vígshízház rendezője és K. Halász Gyula. Közben és utána kb. 20.30: A m. kir. I. honvédegyalozred zenekarának hangversenye az Angol-parkból. Utána kb. 22.15: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye.

SZERDA, AUGUSZTUS 7.

BEOGRAD 11.20, 11.45: Vizállásjelentés. 12: Időjárásjelentés. 12.10: Gramofónhangverseny. 12.45: A rádió-quartett hangversenye. 13.30: Hírek. 17: Gyermekmesék. 17.25: Rádió-quartett. 18.25: Dr. Cvetkovic A. egészségügyi előadása. 20: Csicsics Branimir saját műveiből olvas fel. 20.30: Jugoszláv dalest. Közreműködnek Pomoriscac Branka és Bozsics Ilija operacénekek. 21.30: Pontos idő, hírek. 21.50: Kustudies J. sportelőadása. 22.10: Zenekari hangverseny.

ZAGREB 13.15: Gramofónzene. 20.30: Énekhangverseny. Utána: Zenekari hangverseny.

WIEN 11: Délelőtti hangverseny. 16: Délutáni hangverseny. 18.30: Mesék felnőtteknek és gyermekeknek. 21: Különböző nemzetek dala. 21.30: Könnyű esti zene.

BERLIN 14: Gramofónhangverseny. 15.30: Felolvasás asszonyok részére. 17: Gyermekek rádiója. 18: Mesék. 18.45: Zongorahangverseny. 20: Felolvasás Offenbachról. 20.20: Opera közvetítése. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés, újsághírek, sport hírek. Utána: Tánczene.

BRESLAU 9: A nemzetközi repülőverseny startja Párisban. 16.30: Szórakoztató zene. 18: Gyermekek rádiója.

FRANKFURT a M. 9: A nemzetközi repülőgépvverseny startja Párisban. 13.15: Zenekari hangverseny gramofónlemezekről. 15.15: Az ifjúság rádiója. 16.15: Zenekari hangverseny. 20.20: Offenbach közvetítése Berlinből.

KÖNIGSBERG 11.30: Gramofónzene. 16: Mesedélután. 16.30: Szórakoztató zene. 20: Offenbach közvetítése Berlinből. 21: Amerikai népdal- és táncest. 22.30: Tánczene.

PRAHA 9: A párisi nemzetközi repülőverseny startja. 12: Sétahangverseny. 15: Gyermekek rádiója. 16.15: Délutáni hangverseny. 19: Toronyóraütés, újsághírek. 19.05: Filharmónikus hangverseny.

STUTTGART 9: A párisi nemzetközi repülőver-

seny startja. 12: Sétahangverseny. 15: Gyermekek rádiója. 16.15: Délutáni hangverseny. 20: Népszerű hangverseny. 21: Német zene.

BUDAPEST 9.15: Eugen Stepat orosz halálajka zenekarának hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vizállásjelentés. 12: Déli harangszó. 12.05: A m. kir. I. honvédegyalozred zenekarának hangversenye. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás-, vízállásjelentés és hírek. 17.30: A Budapesti Rendőrzenekek Fuvószenekari hangversenye. 19: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye. 20.30: A XXI. Eszperantó Világkongresszus alkalmából rendezett hangverseny, a Zeneművészeti Főiskola nagyter-

Tudja már

hogymindenki aki a **RADIOWELT**-re előfizet, vagy előfizetését megújítja,

in?yen kap

egy SD 4 audion'ámpát, vagy egy XD 4 végerősítő ámpát. Az előfizetés díja egész évre 250 dinár és 10 dinár a lámpa portója.

Ismeri már

Európa legjobb havi folyóiratát? Ha nem, kérjen még ma próbaféldányt a **Funkmagazin**-ból!

WIENER RADIOVERLAG, Wien I., Petalozzigasse 6

méből. Utána kb. 22.20: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és hírek. Majd: Gramofónhangverseny.

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 8.

BEOGRAD 11.20, 11.45: Vizállásjelentés. 12: Időjárásjelentés. 12.45: Gramofónhangverseny. 13.30: Hírek. 17.30: Djuricsics Mladen novelláját olvassa fel. 18: Tánczene. 20: Kisics Risto feoavasása: Visszaemlékezések a háborus Mosztárra. 20.30: A Grujics cigányzenekarának hangversenye. 21.30: Pontos idő, hírek. 21.40: Radosavljevics Zsivojin előadása. 22.20: Rádió-quartett.

ZAGREB 13.15: Gramofónzene. 19.30: Közvetítés Prahából. 21.40: Könnyű esti zene.

WIEN 11: Délelőtti hangverseny. 16: Délutáni hangverseny. 17.45: Ének- és zongorahangverseny. 20: Énekhangverseny. 20.20: A bécsi szimfonikus zenekar hangversenye.

BERLIN 14: Érdekes gramofónlemezek. 17: Könnyű zene. 19.30: Harmónium-hangverseny. 20: Csokor Tivadar drámájának közvetítése. Utána: Időjárás, időjelzés, újsághírek, sport hírek. Utána: Tánczene.

BRESLAU 9.30: Reggeli hangverseny. 16.30: Modern tánczene. 20.15: Népszerű hangverseny. 22.30: Tánczene.

FRANKFURT a/M. 12.30: Gramofónhangverseny. 15.15: Az ifjúság rádiója. 15.55: Felolvasás asszonyoknak. 16.15: Zenekari hangverseny. 20.15: Esti hangverseny. 21.15: Ward John hangversenye.

KÖNIGSBERG 11.30: Gramofónzene. 16.30: Délutáni zene. 20: Megemlékezés Hoffmannsthal Hugóról. 20.40: Zenekari hangverseny.

PRAHA 11.30: Gramofónzene. 12.20: Déli hangverseny. 16.30: Délutáni hangverseny. 19.05: Tánczene. 20: Dudások hangversenye. 20.30: Esti hangverseny.

A vajdaságok kedvelt találkozóhelye

BUDAPESTEN a

KÖZPONTI SZÁLLODA

VII, Baross-tér 23

a Keleti pályaudvarnál

Teljesen újonnan berendezett kényelmes családi ház.

Központi fűtés, hideg-meleg víz.

Mérsékelt polgári árak.

A Bácsmegyei Naplóra való hivatkozással

20% engedményt kap

Testvérvállalat

OSTENDE KÁVÉHAZ

Tulajdonos: **GROSZ ÖDÖN**

21.30: Zongorahangverseny. 22.20: Gramofónzene. 23: Toronyóraütés.

STUTTGART 10.30: Gramofónzene. 12: Gramofónzene. 16.15: Délutáni hangverseny. 20: Hangjáték. 20.45: Wagner Richard zeneest. 22.15: Szórakoztató zene.

BUDAPEST 9.15: A Mandits-szalózenekar hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vizállásjelentés. 12: Déli harangszó. 12.05: Györi Lakatos Tóni és Misi cigányzenekarának hangversenye. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 16.00: Rádió Szabad Egyetem. Utána: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 17.25: Operettársulatok (Zenekari hangverseny.) 18.40: Gyorsírási tanfolyam. (Szlábecy Géza.) 19.45: Szaváló-est. Kruzeilly Erzsi,

Székely Éva Judit, Alba Nevis, H. Kovácsnay Erzsébet és Gál Magda verseiből szavalnak Harsányi Gizzi és Gárdos Kornélia. 20.15: Hangverseny. Közreműködnek: Relle Gabriella, a m. kir. Operaház művésznője, Országai Tivadar hegedűművész és Weigert Aladár zongoraművész. Zongorán kísér: Kazacsay Tibor. E hangverseny szünetében kb. 22.10: Időjárásjelentés. 23: Rigó Jancsi és cigányzenekarának hangversenye.

PÉNTEK, AUGUSZTUS 9.

BEOGRAD 11.20, 11.45: Vizállásjelentés. 12: Időjárásjelentés. 12.45: Gramofónhangverseny. 13.30: Hírek. 17.30: Háziasszonyok órája. 18: Rádió-quartett. 20: Dr. Saulics Sava felolvasása: A malária. 20.30: Rádió-quartett. 21.30: Pontos idő, hírek. 21.40: Dr. Ilies Mara irodalmi előadása. 22: Révai Gabriella Szibetia hangversenye. 22.40: Modern francia novellák. 23: Gramofónhangverseny.

ZAGREB 13.15: Gramofónzene. 20.35: Lengyel zene-est.

WIEN 11: Délelőtti hangverseny. 16: Délutáni hangverseny. 18.45: Mikrofón közvetítés a mező életéről. 19.15: Hegedű- és zongoraelőadás. 20.05: Fodor László vigjátéka, a »Templom egere«. Utána esti hangverseny.

BERLIN 14: Gramofónzene, meghalt művészek műveiből. 17: A nemzetközi reklámkongresszus jelentőségének ismertetése. 17.30: Dalest. 19.30: Amiről beszélnek. 20: Tarka est. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés, újsághírek és képtáviratozás.

BRESLAU 16.30: Szórakoztató zene. 20.15: Kamarazene. 21.15: Hangjáték.

FRANKFURT a/M. 12.15: Gramofónhangverseny. 17.15: Asszonyok sportja. 17.45: Bécsi zene. 19: Tolstoj Leó elbeszélései. 20: Orosz hangverseny. 21.30: Költmények.

KÖNIGSBERG 11.30: Gramofónzene. 16.30: Szórakoztató zene. 20: Tarka est. 22.30: Szórakoztató és tánczene.

PRAHA 11.30: Gramofónzene. 12.20: Déli hangverseny. 16.30: Délutáni hangverseny. 19: Toronyóraütés. 21: Katonazene. 22.25: Jazz-band. 23: Toronyóraütés.

STUTTGART 10.30: Gramofónzene. 12: Gramofónzene. 16.15: Délutáni hangverseny. 20.10: Orosz zenekari hangverseny. 21.45: Esti hangverseny.

BUDAPEST 9.15: A rádió házitriójának hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vizállásjelentés. 12: Déli harangszó. 12.05: Hangverseny. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 15.45: Fulton-rendszerű képtávirat. 16.20: Onkel Hans németnyelvű mesedélutánja. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás-, vízállásjelentés és hírek. 17.15: Rigó Jancsi és cigányzenekarának hangversenye. 18.30: Gramofónhangverseny. 19.15: Karinty Frigyes felolvasása: »Apró furcsaságok a noteszből«. 19.45: Régi és modern tánczene. (Zenekari hangverseny.) 21.15: Stefániai Imre kamaraművész, a Zeneművészeti Főiskola tanárának zongorahangversenye. Utána kb. 22.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és hírek. Majd: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 10.

BEOGRAD 11.20, 11.45: Vizállásjelentés. 1: Időjárásjelentés. 12.45: Rádió-quartett. 13.30: Hírek. 17.30: Gyermekmesék. 17.50: Rádió-quartett. 20: Német líra. 20.25: Zenekari hangverseny. 21.25: Pontos idő, hírek. 21.35: Egészségügyi előadás. 22.20: Tánczene.

ZAGREB 13.15: Gramofónzene. 19: Mozart »Don Juan« operájának közvetítése Salzburgból.

WIEN 11: Délelőtti hangverseny. 15.45: Délutáni hangverseny. 17.20: Gyermekmesék. 17.50: Énekhangverseny. 19: Mozart: »Don Juan« operájának közvetítése Salzburgból. Utána esti hangverseny.

BERLIN 11: A reklámkiállítás megnyitása. 14: Gramofónkabaré. 16: Felolvasás Nagy Frigyesről. 17: Szórakoztató zene. 20: Népszerű zenekari hangverseny. 10.30: Tánczene.

BRESLAU 16.15: Délutáni hangverseny. 20.15: Vidám zeneest. 22.30: Tánczene.

FRANKFURT a/M. 13.15: Gramofónhangverseny. 15.15: Az ifjúság rádiója. 16.15: Zenekari hangverseny. 20.15: Előadás. Utána tánczene.

KÖNIGSBERG 11.30: Gramofónzene. 16.30: Szórakoztató zene. 19.20: Amiről beszélnek. 20.45: Verdi-est. 22.30: Tánczene.

PRAHA 11.30: Gramofónzene. 12.20: Déli hangverseny. 16.30: Délutáni hangverseny. 19: Toronyóraütés, újsághírek. 19.05: Fuvószenekari hangverseny. 20: Operarészletek. 21: Szórakoztató zene. 22.25: Kávéházi zene. 23: Toronyóraütés.

STUTTGART 10.30: Gramofónzene. 12: Gramofónzene. 15: Énekhangverseny. 16.30: Szórakoztató hangverseny. 20.15: Tarka-est. 22.15: Citera-, gitár- és énekhangverseny. 23.15: Tánczene.

BUDAPEST 9.15: Gramofónhangverseny. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vizállásjelentés. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: A m. kir. I. honvédegyalozred zenekarának hangversenye. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás-, vízállásjelentés és hírek. 17.50: Mástél óra könnyű zene. (Zenekari hangverseny.) 19.50: Lőversenyeredmények. 20: A salzburgi ünnepi játékok keretében a bécsi állami Operaház együttesének operaelőadása Salzburgból. »Don Juan«. Opera két felvonásban. Irtá: Mozart. Vezényel: Schalk Ferenc. Személyek: Don Juan — Karl Hammes. Donna Anna — Maria Németh. Donna Elvira — Claire Born. Komtur — Franz Markhoff. Don Ottavio — Koloman Pataky. Leporello — Richard Mayr. Zerline — Adele Kern. Masetto — Viktor Madin. Utána kb. 23: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Györi Lakatos Tóni és Misi cigányzenekarának hangversenye.